

বিবিয়ান

৫৪ তম সংখ্যা ২০২১-২২ বৰ্ষ

BIBIAN

সম্পাদক : টিনামনি নাজৰী

তত্ত্বাবধায়ক : ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা

বিবিয়ান সম্পাদনা সমিতিৰ একাংশ সদস্য

থিয়হৈ বাওঁফালৰ পৰা : চানিদুল ইছলাম (সদস্য), টিনামণি নাৰ্জাৰী (সম্পাদক, বিবিয়ান), বিস্মিতা ৰাভা (সদস্য),
বহি বাওঁফালৰ পৰা : ড° প্ৰণতি দেৱী (উপদেষ্টা), ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা (তত্ত্বাবধায়ক), ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ বৰ্মন (সভাপতি),
ড° কল্পিতা বুজৰবৰুৱা (উপদেষ্টা)

ছাত্ৰ একতা সভা ২০২১-২২ বৰ্ষৰ একাংশ

থিয়হৈ বাওঁফালৰ পৰা : চানিদুল ইছলাম, আকাশদীপ কাশ্যপ, বিশাল ছেত্ৰী, দেবাজ্ঞান চৌধুৰী, গিৰিৰাজ কাশ্যপ,
ৰাজদীপ শৰ্মা, অংকিতা বৰুৱা, জ্যোতিস্মান বৰুৱা, বৰুণ বিশ্বাস, ডিব্ৰুগড় বৈশ্য
বহি বাওঁফালৰ পৰা : বিশ্বজিত শৰ্মা, সুমন্ত বৰঠাকুৰ (উপাধ্যক্ষ), ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ বৰ্মন (অধ্যক্ষ), কৌস্তভ মহন্ত, টিনামণি নাৰ্জাৰী

বিবিয়ান

বি বৰুৱা কলেজৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ
৫৪ তম সংখ্যা, ২০২১-২২ শিক্ষা বৰ্ষ
বি. বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি : ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ বৰ্মন, অধ্যক্ষ
উপদেষ্টা : ড° প্ৰণতি দেৱী, ড° কল্পিতা বুজবৰুৱা
আলোচনী তহাৰথায়ক : ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা
শিক্ষক সদস্য : ড° নিজৰা গোস্বামী, ড° অনু ৰাণী দেৱী
ড° দেৱীকা ফুকন, ড° জয়জিত হাজৰিকা
জিগ্টু হাজৰিকা

সম্পাদক : টিনামনি নাৰ্জাৰী
ছাত্ৰ সদস্য : মধু সোধন ডেকা, বিক্ৰমজিত গয়াৰী
জিগ্টুমনি বৰুৱা, বিস্মিতা ৰাভা, চানিদুল ইছলাম
বেটুপাত : অনুরূপা শৰ্মা
স্কেছ : ইণ্টাৰনেট আৰু পৰাগ কলিতা
অলংকৰণ : সূৰত বৰুৱা, গনেশ কলিতা
প্ৰচ্ছদ : দুবৰি কলিতা

মুদ্ৰণ : এক্সপ্ৰ'ব, গুৱাহাটী, ফোন : ৯৮৬৪৮৭৮০৭৫

PRINCIPAL'S MESSAGE

It gives me immense pleasure to note that B. Borooah College has entered the noble academic tradition of bringing out the 54th Volume of college magazine "BIBIAN". I congratulate the editorial board for unleashing the hidden potential of the students and appreciate their efforts in publishing this issue of "BIBIAN".

Dear Students, I strongly feel that education is a blend of academic excellence and creativity and as the Principal of the college; I encourage and empower our students to grow as strong, reflective and humble individuals with discerning minds prepared to make a mark in all spheres of life.

"Education breeds confidence. Confidence breeds hope. Hope breeds peace." .....Confucius.

To lead a peaceful life proper education is a must.

Dear students, may the quality education we impart to you help you to grow personally, professionally and socially. It can awake joy, curiosity and deep desire to solve problems and help others. May you get inspired to pursue leadership roles and broaden your horizon reaching nook and corner of the world beyond the college campus.

Dream big and chase your dreams with all your heart and soul. Wish you all a very flourishing, brilliant and meaningful life.

Dr. Satyendra Nath Barman
Principal
B. Borooah College

শ্ৰীবিশ্বজিৎ দৈমাৰী
অধ্যক্ষ
অসম বিধান সভা
দিশপুৰ, গুৱাহাটী-৬

ফোন নং : +৯১ ৩৬১ ২২৬১৩৭১/২২৩০০৬৪ (কাৰ্যালয়)
২২৬০১০৬ (বাসভৱন)
+৯১ ৯৮৬৮১ ৮১২২৪ (স্বামীভাৰ)
speakerassamassembly@gmail.com (ই-মেইল)
০৩৬১ ২২৬০৫৬৫ (ফেক্স)

MESSAGE

I am pleased to know that the B. Borooah College Students' Union is bringing out a magazine for the session 2021-22 which will comprise of social, literary, cultural topics and events, etc.

I hope that the B. Borooah College Students' Union will continue doing good work for the students of the college and be a launching pad for future leaders of the country. I would like to urge the students of the college and especially the leaders of the Students' Union to make positive contributions towards the betterment of education and for the youths in particular.

I wish the publication of the magazine a huge success and I am confident that it will be a storehouse of information and considered advice for the student community.

(BISWAJIT DAIMARY)

15.11.2022

Speaker
Assam Legislative Assembly

শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

ড° যোগেশ পেগু

জন্ম : ৮ নৱেম্বৰ, ১৯৭২ ।। মৃত্যু : ১৫ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২৩

“মৃত্যু আহে সংগোপনে
লৈ আহে এখন দুখৰ নদী
উটুৱাই নিয়ে পাৰ্থিৱ অহংকাৰ
এৰি থৈ যায় গৰিমা আৰু খ্যাতি....
শিশু সুলভ সৰলতাৰে
সকলোকে আপোন কৰি লোৱা
মৰমিয়াল মানুহজন নিৰৱে আঁতৰি গ'ল
সকলোৰে বুকুত সিঁচি থৈ গ'ল
ঐনিতমৰ সুৰ.....
জীয়াই থাকিবলৈ তেওঁৰ অফুৰন্ত হেঁপাহ
অদম্য মানসিক শক্তিতে
তেওঁ অহৰহ যুঁজ দি গ'ল
লুগাঙৰ দুপৰীয়া তেওঁ
ভাগৰি পৰিল.....

বি বৰুৱা কলেজৰ ভূগোল বিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক ড° যোগেশ পেগুৱে দুৰাৰোগ্য ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ অকালতে অনন্তধামলৈ গতি কৰিলে। তেখেতৰ দৰে এজন হাঁহিমুখীয়া, সহজ-সৰল, মৰমিয়াল তথা বিচক্ষণ শিক্ষকৰ মৃত্যুৱে বি বৰুৱা কলেজ পৰিয়ালত সৃষ্টি কৰিলে এক বিশাল শূন্যতা। ‘মানুহ মৰণশীল’ বাবেই হৃদয়ত গধুৰ শিলা ৰাখি আমি মৃত্যুক স্বীকাৰ কৰি পৰিয়াললৈ যাঁচিছো অশ্ৰু অঞ্জলি। তেখেতৰ পৱিত্ৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক।

সম্পাদনা সমিতি
বিবিয়ান

সম্পাদকীয়

মাতৃভাষাৰ সংকট আৰু আমাৰ কৰণীয়

প্ৰস্তাৱনা : 'বিবিয়ান'ৰ সম্পাদকীয় লিখিবলৈ লওঁতে অসংখ্য বিক্ষিপ্ত চিন্তাই মনৰ মাজত দোলা দি গৈছে। তাৰ ভিতৰত অন্যতম হ'ল অসমীয়া ভাষাৰ সংকট। অসমীয়া ভাষা কোৱা মানুহৰ বৰ্তমানৰ পৰিসংখ্যাই ভাষাটোৰ প্ৰতি এক অশনি সংকেত বহন কৰিছে। আমাৰ নতুন প্ৰজন্মৰ বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অসমীয়া ভাষাটো শুদ্ধকৈ ক'ব অথবা লিখিব নোৱাৰে। যিটো ভাষাৰ নিচুকনি গীত শুনি আমি ডাঙৰ হৈছোঁ, সেই ভাষাটো ভালকৈ ক'ব অথবা লিখিব নোৱাৰাতকৈ দুখৰ বিষয় একো হ'ব নোৱাৰে। ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত এক সংযোগী ভাষা হিচাপে অসমীয়া ভাষাই যি প্ৰসাৰতা আৰু গুৰুত্ব পাব লাগিছিল, সেই প্ৰাপ্যৰ পৰা যেন অসমীয়া ভাষাটো দিনে দিনে বঞ্চিত হৈ আহিছে। এই অধোগতিৰ কাৰণ আমাৰ নিজৰ মাতৃভাষাৰ প্ৰতি অনীহা, অহেতুক ইংৰাজী প্ৰীতি, সমাজ সচেতনতাৰ অভাৱ, নিজৰ সংস্কৃতি পাহৰি বেলেগৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতি সহজে আকৃষ্ট হোৱাৰ মানসিকতা আদি যেন অনুভৱ হয়।

প্ৰংসগ : নেলচন মেণ্ডেলাই কৈছিল, 'তুমি যদি এজন মানুহৰ সৈতে তেওঁ বুজি পোৱা ভাষা এটাত কথা পাতা, সেই কথাই তেওঁৰ মগজুক স্পৰ্শ কৰিব। কিন্তু তুমি যদি মানুহজনৰ লগত মাতৃভাষাত কথা পাতা, সেই কথাই তেওঁৰ হৃদয় স্পৰ্শ কৰিব।' অৰ্থাৎ এজন মানুহক অনুপ্ৰাণিত কৰিবলৈ মাতৃভাষা ব্যৱহাৰ কৰাটো অতি জৰুৰী। আমি নিজৰ মনৰ ভাব মাতৃভাষাত যিমান স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ কৰিব পাৰোঁ, বেলেগ কোনো ভাষাতেই নোৱাৰোঁ। কাৰণ আমি কথাবোৰ সদায় মাতৃভাষাতেই চিন্তা কৰোঁ।

এক স্বকীয় শৈলীৰে শুৱলা অসমীয়া ভাষা জোনাকী যুগৰ পৰাই বোৱতী নদীৰ দৰে প্ৰবাহমান হৈ আছিল। কিন্তু বিশ্বায়নৰ লগে লগে অসমীয়া ভাষা যেন সংকটৰ দিশে আগবাঢ়ি গৈছে। এই সংকটৰ পৰা অসমীয়া ভাষাটোক ৰক্ষা কৰাৰ দায়িত্ব আমাৰ নহয়নে?

ইংৰাজী ভাষাৰ অবাধ প্ৰচলনে অসমীয়া তথা ভাৰতৰ আন আন স্থানীয় ভাষাসমূহক যিদৰে ধ্বংসৰ গৰাহলৈ ঠেলি দিছে; চীন, জাপান, ফ্ৰান্স অথবা ৰাছিয়াত তেনে আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাই। সেই দেশসমূহৰ সচেতন নাগৰিকে নিজৰ মাতৃভাষাৰ লগত আপোচ নকৰাকৈ বিশ্বায়নৰ সৈতে খোজ মিলাই বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি,

কলা, সংস্কৃতি সকলোতে দোপতদোপে আগুৱাই গৈছে।

সেয়ে আমাৰ অনুভৱ, সাঁচা অৰ্থত এখন দেশ বা এটা জাতিৰ
উন্নতি হ'বলৈ হ'লে মাতৃভাষাৰ পৰিচয় নিতান্তই আৱশ্যক।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই কৈছিল

“স্বদেশ আৰু স্বজাতিৰ মংগল মন্দিৰৰ সিংহদ্বাৰ হৈছে
মাতৃভাষা।”

এই গুৰু বাক্যশাৰী প্ৰতিজন অসমীয়াই হৃদয়ংগম কৰিবলৈ
শিকিব লাগিব।

কৰণীয় : আহক, আমি নতুন প্ৰজন্মই আমাৰ চিৰ চেনেহী
অসমীয়া ভাষাটো জীয়াই ৰাখিবলৈ আৰম্ভ কৰোঁ এক বৌদ্ধিক
আন্দোলন; সামাজিক মাধ্যমসমূহত অসমীয়া ভাষা লিখাৰ অনুশীলন
কৰোঁ; দৈনিক কাম-কাজত অসমীয়া ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সংকল্প
লৈ ইণ্টাৰনেট আৰু ছপা মাধ্যমত অসমীয়া ভাষাৰ ন ন সমল সৃষ্টি
কৰি অসমীয়া ভাষাৰ ভঁৰাল চহকী কৰোঁ; আন ভাষাৰ পৰা জ্ঞান
আৰু চিন্তাৰ নতুন উপাদান অসমীয়া ভাষালৈ আনি সমৃদ্ধিশালী কৰোঁ
আমাৰ সুৱৰ্ণ সুৰীয়া অসমীয়া ভাষা।

বি বৰুৱা কলেজৰ বাকৰিত বকুলৰ সুবাস লৈ আৰম্ভ হওঁক
অসমীয়া ভাষাৰ এই বিশ্বমুখী যাত্ৰা। সেই কামনাৰে আপোনালোকলৈ
আগবঢ়াই দিলোঁ বিবিয়ানৰ ৫৪তম সংখ্যা।

জয়তু বি বৰুৱা কলেজ
জয় 'বিবিয়ান'

টিনামনি নাৰ্জাৰী
সম্পাদক, বিবিয়ান।

সূৰ্য্যোদয়

চিত্তাশিল্প

এগৰাকী শিক্ষকৰ অনুভৱ এক মুক্ত বিচৰণ /১১

- ♦ ড° হোমেশ্বৰ কাকতি

হেঁপাহৰ বি বৰুৱা কলেজ /১৯

- ♦ ড° অনু ৰাণী দেৱী

কোৱান্টাম বলবিদ্যা, এণ্টেঙ্গলমেণ্ট আৰু পদার্থবিদ্যাৰ নবেল পুৰস্কাৰ /২৪

- ♦ ডাঃ প্ৰিতম কুমাৰ বৰঠাকুৰ

সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উত্তীৰ্ণ হাৰ কেনেকৈ বাঢ়িব ? /২৭

- ♦ ড° বুলজিৎ বুঢ়াগোহাঁই

অসমৰ শিক্ষানুষ্ঠানত থকা মূল সমস্যা /৩২

- ♦ অশোক শংকৰ নাথ

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত বড়ো সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ /৩৩

- ♦ মধু সোধন ডেকা

মোৰ তেওঁক লগ পোৱাৰ সৌভাগ্য নহ'ল...! /৩৫

- ♦ সংগীতা ডেকা

অসমীয়া সাজ-পাৰ /৩৭

- ♦ অত্ৰেয়ী কলিতা

বীৰ লাচিত বৰফুকনৰ অজেয় বীৰত্ব, দেশপ্ৰেম আৰু প্ৰাসংগিকতা /৩৯

- ♦ দিপাংকৰ অনিৰ্বান শৰণীয়া

জীৱন /৪১

- ♦ নেহা কাশ্যপ

Selfie : A self esteem or a self Demolition /৪২

- ♦ Dr. Smritimala Sarmah

If it's not Impossible The Life of Sir Nicholas Winton /৪৫

- ♦ Krishnakshi Bhagabati

The lost path /৪৬

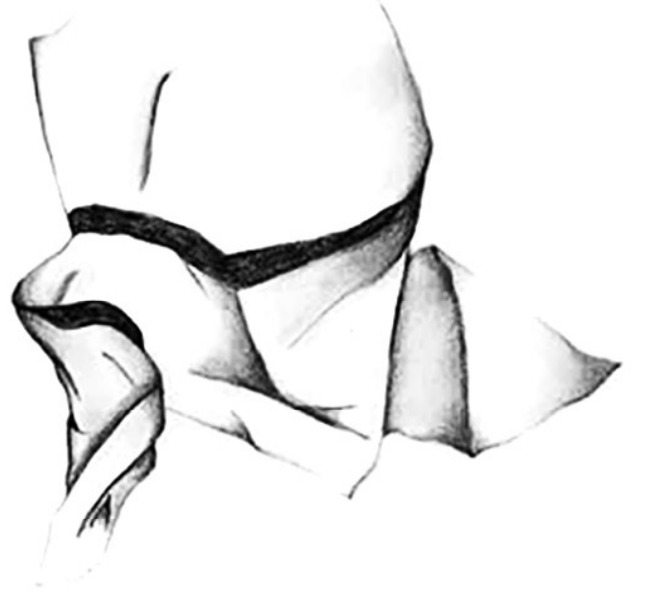
- ♦ Thapona Sarma

Mental Health : Struggles and Challenges /৪৮

- ♦ Mira Swagata R Marak

Romancing the Life /৫০

- ♦ Parismita Uzir
- ♦ भारत का समाजशास्त्र में विकास: /৫১
- ♦ জ্যোতি শর্মা
- ♦ अविनाशि संस्कृतोपन्यास: /৫২
- ♦ ড° হীরামণি গোস্বামী
- ♦ मानवा: युगाधीना: /৫৩
- ♦ নিদর্শনা শর্মা
- ♦ आदिकाव्यम् रामायणम् /৫৫
- ♦ रिमली मेधी
- ♦ भारतीय समाजे नारी /৫৬
- ♦ निशिता कलिता

ছন্দশিল্প

- ♦ বি. বরুৱা কলেজ /৫৯
- ♦ জিগ্টু হাজৰিকা
- ♦ তেওঁৰ ওঁঠত সাগৰখন এবাৰেই শুকায়ে /৬১
- ♦ দিপাংকৰ অনিৰ্বাণ শৰণীয়া
- ♦ নৈ আৰু কিছু কথা /৬২
- ♦ দৃতিশা বুজববৰুৱা
- ♦ মাহুৰতা /৬২
- ♦ জিতুলময় নাথ
- ♦ বিক্ষিপ্ত অনুভৱ /৬৩
- ♦ বিদীপ বৰ্মন
- ♦ শৰৎ কালৰ এদিন /৬৪
- ♦ দূৰৰি দত্ত
- ♦ আমি বিবিয়ান /৬৫
- ♦ উদ্দীপ্ত দাস
- ♦ তোমালৈ বুলি /৬৬
- ♦ গায়ত্ৰী কোঁৱৰ
- ♦ শৈশৱ প্ৰেমৰ স্মৃতি /৬৬
- ♦ প্ৰাৰ্থনা বৰুৱা
- ♦ মই মন্ত্ৰী /৬৭
- ♦ বিশাল শৰ্মা
- ♦ ভালপোৱাৰ ৰং ৰঙা নহয় সেউজীয়া /৬৭
- ♦ জিন্দুমণি বৰুৱা
- ♦ প্ৰকৃতি /৬৮
- ♦ সীমান্ত বৈশ্য

আবেগৰ অনুভূত /৬৮

- ♦ মৃগেন তালুকদাৰ
- ♦ অন্ধকাৰ গলিৰ তাম্ৰলিপি /৬৯
- ♦ ঝাৰ্গালী ডেকা
- ♦ বি বৰুৱা কলেজৰ তুমি অভিনৱ কাশ্যপ /৭০
- ♦ শ্ৰুতিস্মিতা ডেকা
- ♦ সপোনৰ সিপাৰে /৭১
- ♦ হীৰকজ্যোতি কলিতা
- ♦ এতিয়া 'তই' যে এটা সপোন... /৭১
- ♦ জুৰিমা চহৰীয়া
- ♦ প্ৰেম /৭২
- ♦ বিশ্বজিৎ দাস
- ♦ প্ৰেম /৭২
- ♦ নিকিতা ডেকা
- ♦ তুমি /৭৩
- ♦ চহিদুল ইছলাম
- ♦ আলিংগন /৭৩
- ♦ প্ৰবাল প্ৰতীম বৰা
- ♦ বেলিফুল /৭৪
- ♦ বিষ্ণুজ্যোতি কাশ্যপ
- ♦ ছায়া /৭৪
- ♦ ভূমিধৰ হাজং
- ♦ বিষাদৰ ৰাগ /৭৫
- ♦ চিন্ময়ী ডেকা
- ♦ জীৱন /৭৫
- ♦ পিংকি বৰ্মন

To the Moon and never back / ৭৬

- ◆ Baibhabee Baishya

I juxtaposed with Tributary / ৭৭

- ◆ Priyanshi Bhargab

Tales of Valor / ৭৭

- ◆ S. Ricky Singha

Mother A womb that held me / ৭৮

- ◆ Tanushree Biswas

For his name was The River / ৭৯

- ◆ Elina Singha

Being Without You / ৮০

- ◆ Bikram Gayari

শায়রী / ৮১

- ◆ প্রিতম কুমার নাথ

প্রেম / ৮১

- ◆ বিস্মিতা রাধা

মাতৃত্ব / ৮২

- ◆ জয়শ্রী দে

হিন্দি / ৮২

- ◆ নিথি গুপ্তা

প্যার / ৮৩

- ◆ দিশীতা সেনগুপ্তা

দেগলায়নি দৈসাগুবা গুবুন / ৮৪

- ◆ টিনামণি নার্জারী

মুকলং জোহোলাবফোর / ৮৪

- ◆ গরিমা বসুমতারা

কথাশিল্প

মনগহন / ৮৭

- ◆ ড° দেবীকা ফুকন

উপসংহাৰৰ কথাছবি / ৯১

- ◆ বার্গালী ডেকা

হোস্টেল / ৯৫

- ◆ ভায়োলীনা আজিজ

Left Alone / ৯৭

- ◆ Junaid Borbhuyan

The Spectre of The Raincoat / ৭৯

- ◆ Hrishikesh Deka

Drenched in happiness / ১০০

- ◆ Rohit Choudhury

ভৱ / ১০৩

- ◆ আদিত্য বৰ্মন

কথোপকথন

- ◆ ড° মুনাল কলিতাৰ সৈতে অন্তৰংগ আলাপ / ১০৭

- ◆ Dr. Pankaj Barah / ১১০

দেৱালৰ স্বৰ / ১১৫

বহুগুণী সাঁচিগছ / ১১৬

- ◆ পিংকী বৰ্মন

ৰাভা লোক-সংস্কৃতিত চকো মেদ / ১১৭

- ◆ চন্দ্রিকা কলিতা

◆ Chemistry in Assamese Culture / ১১৮

Mapping Time /১২১

- ◆ Bismita Rabha

Russo-Ukrainian War /১২২

- ◆ Tonmoy Kalita.

What is Tek? /১২৩

- ◆ Gunjan Baishya

Development Physics /১২৩

- ◆ Nipam Chakrabarty

Cryptocurrency /১২৪

- ◆ Tapan Ghimire

Co-Curricular activities Provided in the Sattras /১২৪

- ◆ Thainaz Meen

ट्रांसजेंडर व्यक्तियों का २०१६, २०१९ विधेयक एक्ट /১২৫

- ◆ অমর কুমার বাসফোর

Hedonism and Kant /১২৫

- ◆ Dipanjalee Bhattacharjee

Through departmental windows.... /১২৬

- ◆ Editorial Board Bibian

ছাত্র একতা সভার সভার সদস্য সকলৰ প্রতিবেদন

- ◆ ছাত্র একতা সভার সভাপতিৰ প্রতিবেদন /১২৭
- ◆ *Report of Vice President* /১২৯
- ◆ *Report of General Secretary* /১৩০
- ◆ ছাত্র একতা সভার সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্রতিবেদন /১৩২
- ◆ *Report of Magazine Secretary* /১৩৪
- ◆ *Report of Social Service Secretary* /১৩৫
- ◆ *Report of Football Secretary* /১৩৭
- ◆ *Report of Music & Fine Arts Secretary* /১৩৮
- ◆ *Report of Minor Games Secretary* /১৪০
- ◆ *Report of Girl's Common Room Secretary* /১৪২

চিত্তাশিল্প

বস্তুনিষ্ঠতা, চিত্তাৰ মৌলিকতা, ভাবৰ সমন্বয়, যুক্তিসন্মত বিচাৰ, তথ্যৰ
সঠিক বিশ্লেষণ আৰু গঠন ৰীতিৰ সু-সংবদ্ধতাই সৃষ্টি কৰা সাহিত্যই হ'ল প্ৰবন্ধ।
প্ৰবন্ধৰ মুখ্য উদ্দেশ্য হ'ল পাঠকৰ মনত চিত্তাৰ উদ্বেগ কৰা।

Pragati Kalita

অংকন : পবাগ কলিতা

এগৰাকী শিক্ষকৰ অনুভৱ এক মুক্ত বিচৰণ

■ ড° হোমেশ্বৰ কাকতি
মুৰব্বী অধ্যাপক, পদার্থ বিজ্ঞান বিভাগ

আত্ম-জৈৱনিক লেখা বুলি ক'লে বহুতেই নাক কোচায়। তেনে লোকে ভাবে, কেৱল বিখ্যাত লোকসকলে বা ব্যতিক্ৰমী জীৱনৰ অধিকাৰী ব্যক্তিসকলেহে তেনে লেখা লিখিলে শুৱায়। কিন্তু যীশুৱে কৈ গৈছিল যে পাপীসকলৰ জীৱনৰ পৰা জ্ঞানীসকলে বহুতো শিকিব পাৰে। সঁচাকৈয়ে পাপীৰ জীৱনৰ পৰা শিকনি লৈ সচেত্ৰ লোকে নিজকে স্থলনৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰে।

আচলতে সকলো লেখাই আত্ম-জৈৱনিক; যদিহে সেয়া ফেচবুকৰ পৰা নকল কৰা হোৱা নাই। কোনো সমস্যাৰ বিশ্লেষণত বা বিষয়ৰ উপস্থাপনত, নতুবা কোনো পৰিঘটনাৰ পৰ্যবেক্ষণত যি দৃষ্টিকোণ ব্যৱহাৰ কৰা হয় তাতেই লুকাই থাকে কৰ্তাৰ স্বাক্ষৰ। আনকি বিজ্ঞানতো এই কথা প্ৰযোজ্য।

মোৰ এই অনুভৱৰ উৎস সুদীৰ্ঘ ৩৪ বছৰ জোৰা শিক্ষকতাৰ অভিজ্ঞতা। চাকৰিত সোমোৱাৰ সময়তে মোৰ এগৰাকী সংবেদনশীল বন্ধুৱে কৈছিল যে স্কুলৰে হওক বা কলেজৰেই হওক শিক্ষকৰ জীৱনটো সঁচাকৈয়ে পুতৌজনক। কিয়?

কাৰণ শ্ৰেণী কোঠাত আৱদ্ধ কৰি শৈশৱ, কৈশোৰ আৰু যৌৱনৰ বহুখিনি সময় ল'ৰা-ছোৱালীবোৰক আনন্দৰ পৰা বঞ্চিত কৰে শিক্ষক সকলে। “আজি ই স্কুল বন্ধ, গোলাপ ফুলৰ গোন্ধ। আজি ই স্কুল ছুটী, গৰম গৰম ৰুটী।”—এই পদ্য ফাকিয়ে ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ মন গহনৰ বতৰাকে কঢ়িয়াই আনে।

কথাবোৰ মিছা নহয়। আনন্দ-মগন শিশু এটাক বিশ্ব-প্ৰকৃতিৰ বুকুৰ পৰা কাঢ়ি আজুৰি আনি মানৱ সভ্যতাৰ এগৰাকী সদস্য হিচাপে গঢ়ি তোলা এই প্ৰক্ৰিয়াৰ সোৱাদ অল্প-মধুৰ। ঠিক বনৰীয়া জন্তুক ঘৰচীয়া কৰাৰ দৰে এই প্ৰক্ৰিয়া। এই

সুদীৰ্ঘকাল শিক্ষকতা কৰি বুজি উঠিছো, যিবোৰ ল'ৰা-ছোৱালীক আগত লৈ বক্তৃতা দি থাকো তাৰে পাঁচৰ পৰা দহ শতাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েহে মনযোগেৰে কথাবোৰ শুনে; শ্ৰেণীকোঠাত পঢ়োৱা বস্তুবোৰ ঘৰত গৈ পঢ়া মেজত মেলি লয়; আৰু বহুখিনি কথাই বুজি পায়। একাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহুকথা বুজি নাপায় আৰু পাবলৈ যত্নও নকৰে। আৰু বাকী থকা সকলৰ বহুতৰে শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰত দেহটোহে থাকে, মনটো ঘূৰি ফুৰে কলেজৰ চোতালত। কথাখিনি ভাবিলে এনে লাগে যেন প্ৰতিজন শিক্ষকে জীৱন অতিবাহিত কৰে বহুতো অনিচ্ছুক শ্ৰোতাৰ আগত বক্তৃতা দি দি।

প্ৰক্ৰিয়াৰ নামেই শিক্ষা। প্ৰক্ৰিয়াটোত নিহিত হৈ থকা কষ্ট কেনেদৰে কমাব পাৰি; কেনেদৰে তাক বসময় কৰি আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিব পাৰি; ইত্যাদি কথাবোৰ শিক্ষকৰ বাবে চিন্তাৰ, শিক্ষাবিদৰ বাবে গৱেষণাৰ, আৰু চৰকাৰৰ বাবে দায়িত্বৰ বিষয়।

সুদীৰ্ঘকাল শিক্ষকতা কৰি বুজি উঠিছো, যিবোৰ ল'ৰা-ছোৱালীক আগত লৈ বক্তৃতা দি থাকো তাৰে পাঁচৰ পৰা দহ শতাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েহে মনযোগেৰে কথাবোৰ শুনে; শ্ৰেণীকোঠাত পঢ়োৱা বস্তুবোৰ ঘৰত গৈ পঢ়া মেজত মেলি লয়; আৰু বহুখিনি কথাই বুজি পায়। একাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহু কথা বুজি নাপায় আৰু পাবলৈ যত্নও নকৰে। আৰু বাকী থকা সকলৰ বহুতৰে শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰত দেহটোহে থাকে, মনটো ঘূৰি ফুৰে কলেজৰ চোতালত। কথাখিনি ভাবিলে এনে লাগে যেন প্ৰতিজন শিক্ষকে জীৱন অতিবাহিত কৰে বহুতো অনিচ্ছুক শ্ৰোতাৰ আগত বক্তৃতা দি দি।

কোনোদিনে প্ৰাপ্ত-বয়স্ক হৈ নুঠা শিক্ষকজন

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত এম-এছ-চি পঢ়ি থকা সময়ৰ কথা। সম্ভৱতঃ ১৯৮৬ চন। তেতিয়া চিনেমা চোৱা হৈছিল কেৱল চিনেমা-হলত। চিনেমা-হল বিলাকে ব্যৱসায়িক সফলতাৰ কথা ভাবি যিবোৰ কথাছবি প্ৰদৰ্শন কৰিছিল সেইবোৰৰ মাজত ব্যতিক্ৰমী চিন্তা তথা বসৰ কথাছবি সাধাৰণতে পোৱা নগৈছিল। তেনে কথাছবি চোৱাৰ বাবে শেষ ভৰসা আছিল গুৱাহাটীৰ ভিন ভিন ঠাইত আৰু সময়ত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন চলচ্চিত্ৰ সমাৰোহ। এই সমাৰোহবোৰ আয়োজন কৰিছিল সচেতন, কলামোদী আৰু সক্ৰিয় নাগৰিকৰে গঠিত বিভিন্ন গোস্ঠীয়ে। মালিগাঁও অঞ্চলৰ 'প্ৰাগজ্যোতি' চিনেমা-হলত (এতিয়া বন্ধ হৈ গৈছে) পতা তেনে এখন সমাৰোহত 'আতংক' নামৰ বঙালী কথাছবি এখন চাইছিলো। কথাছবিখনৰ কাহিনীৰ মূল চৰিত্ৰটো আছিল এজন অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষকৰ। তেওঁ কলিকতা মহানগৰীৰ এখন চৰকাৰী প্ৰাইমেৰি স্কুলত চাকৰি কৰিছিল। এজনী ছোৱালী আৰু এটা ল'ৰাৰে বিপত্নীক শিক্ষকজনৰ ক্ষুদ্ৰ সংসাৰ। গধূলি হ'লেই হাতত এটা প্ৰকাণ্ড ছাত্ৰি লৈ টিউচনলৈ ওলাই যায় আৰু ৰাতিকৈ ঘৰ সোমায়।

এদিন টিউচন সামৰি জনপ্ৰাণীহীন লুংলুঙীয়া গলিৰে ধীৰ খোজেৰে তেওঁ ঘৰলৈ বুলি আহি আছে। কেঁকুৰি এটা পাৰ হৈ তেওঁ দেখা পালে তিনিটা ডেকা ল'ৰাই মানুহ এজনক আগুৰি ধৰি চুৰি-দেগাৰেৰে উপৰ্যুপৰি আঘাত কৰিছে। মুহূৰ্তৰ ভিতৰতে মানুহজন তেজেৰে তুমৰলি হৈ মাটিত ঢলি পৰিল। চকুৰ আগতে হত্যাকাণ্ডটো দেখি বুঢ়া ভয়তে বিতত হৈ সেই

ঠাইতেই থৰ লাগিল। উশাহ-নিশাহ ল'বলৈকে যেন পাহৰি গ'ল। আতংকত বিহুল হৈ পৰিল। হঠাৎ বুঢ়াৰ ওপৰত চকু পৰিল হত্যাকাৰী তিনিটাৰ। তিনিও তেওঁৰ ওচৰ চাপি আহিল। বিস্ময়িত দুচকুৰে তেওঁ মাথো চাই থাকিল। 'ছাৰ'-হত্যাকাৰীৰ দলপতিজনে অতি স্বাভাৱিক শাস্ত মাতেৰে মাত লগালে। বুঢ়াই ভালদৰে চিনি পালে, সেইজন তেওঁৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ মিহিৰ। 'মিহিৰ, তই মানুহজন মাৰি পেলালি?' —বুঢ়াই সুধিলে। মিহিৰে উত্তৰ দিলে— 'ছাৰ, আপুনি কিবা ভুল দেখিছে। ইয়াত একো হোৱা নাই। আপুনি ঘৰলৈ যাওক। মনত ৰাখিব আপুনি একো দেখা নাই।' মিহি মাতেৰে কোৱা কথাখিনিত লুকাই থকা হুমকিটো তেওঁ ঠিকেই বুজি পালে।

পিছদিনা সাৰ পাই উঠি বৃদ্ধ শিক্ষকজনে বুজি উঠিল যে যোৱা নিশাৰ ঘটনাটো এক দুঃস্বপ্ন নাছিল। তাৰ পৰিৱৰ্তে সেয়া আছিল এক বিতীৰ্ষিকাৰ আৰম্ভণিহে। ইতিমধ্যে পাৰাৰ মানুহবোৰে ক্ষত-বিক্ষত মৰাশটোৰ কাষত ভিৰ কৰিছে। তেওঁ বাৰু মৰাশটো চাবলৈ যাবনে? নগ'লে মানুহবোৰে কি ভাবিব? আৰু যদি যায়, মৰাশটো দেখি তেওঁৰ যি প্ৰতিক্ৰিয়া হ'ব সেয়া আনৰ সৈতে একে হ'বনে? নিশ্চয় নহয়। তেতিয়া আনবোৰ মানুহে তেওঁৰ বিষয়ে কি ভাবিব? এনেকুৱা বহুতো চিন্তাৰ চেপা-খুন্দাত তেওঁৰ উশাহ-নিশাহ বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হ'ল। যা হওক, তেওঁ মৰাশটো চাবলৈ গ'ল। আৰু গৈ দেখা পালে শাস্ত-সৌম্য ৰূপেৰে তিনি হত্যাকাৰীয়ে দৰ্শকৰ শাৰী পূৰাইছে। তেওঁৰ ফালে চাই মিহিৰে আনকি মিচিকিয়াই হাঁহিলেও। ইয়াৰ পিছতো হত্যাকাৰী কেইজনে বিভিন্ন কৌশলেৰে বুঢ়াক সকিয়াই থাকিল যে সিহঁতে তেওঁক পৰ্যবেক্ষণ কৰি আছে। আৰু প্ৰচণ্ড মানসিক চাপত বুঢ়াৰ আচৰণ অস্বাভাৱিক হৈ পৰিল। কিন্তু হত্যাকাৰী কেইজন তাতেই সন্তুষ্ট হৈ নাথাকিল। সিহঁত কিমান নৃশংস হ'ব পাৰে তাকে বুঢ়াক দেখুৱাবলৈ বুঢ়াৰ কিশোৰ পুত্ৰক গুৰুলা-গুৰুলকৈ পিতিলে। এইবাৰ আৰু বুঢ়াই ৰ'ব নোৱাৰিলে। তেওঁ পুলিচৰ ওচৰলৈ গৈ সকলো কথা খুলি ক'লে। পিচে পুলিচে ভালদৰে জানে যে সেয়া হ'ল এক ৰাজনৈতিক হত্যাকাণ্ড। এতেকে তাত মূৰ সুমুৱাই নিজৰ বিপদ চপোৱাটো উচিত নহয়। সেয়ে দৃষ্টিশক্তি দুৰ্বল হোৱাৰ বাবে বুঢ়াই ভুল দেখিছে বুলি কৈ শিক্ষকজনক বিদায় দিলে। ইফালে বুঢ়াই গৈ পুলিচৰ ওচৰ পোৱা কথাটোত হত্যাকাৰী কেইজন জ্বলি-পকি উঠিল আৰু সিহঁতৰ এজনে গৈ বুঢ়াৰ গাভৰু জীয়েকৰ মুখত এচিদ্ৰ ছতিয়াই থৈ আহিল।

বুঢ়া শিক্ষকে এজন উকিলৰ ল'ৰাক টিউচন কৰিছিল। উকিল-উকিলনীয়ে মন কৰিছিল বুঢ়াৰ মানসিক অৱস্থাৰ কথা।

পুতেকক কিবা এটা লিখিব দি বুঢ়াই দেখোন চিলিঙৰ ফালে চাই ভাবি থাকে। খাবলৈ দিয়া চাহ-জলপানো নাখায়! এদিন উকিলে বুঢ়াৰ স'তে কথা পাতিলে আৰু উকিলৰ জেৰাত বুঢ়াই সকলো সৈ কাঢ়িলে। এগৰাকী উচ্চ পদস্থ পুলিচ বিষয়াৰ সৈতে উকিলৰ বন্ধুত্ব আছিল। উকিলে এদিন তেওঁক শিক্ষকজন থকাৰ সময়তে ঘৰলৈ লৈ আহিল। পুলিচ বিষয়াজনে শিক্ষক জনক চিনি পালে। সেইগৰাকী দেখোন তেওঁৰেই শিক্ষক!

তেওঁ সুধিলে : চাৰ, মোক চিনি পাইছেনে?

বৃদ্ধ শিক্ষকে উত্তৰ দিলে : পাইছো। তুমি যে আমাৰ স্কুলত পঢ়ি থাকোতে ববীন্দ্রনাথৰ 'সোণাৰ তৰী' নামৰ কবিতাটো এবাৰো নোচোৱাকৈ আবৃত্তি কৰিছিল।

: মোক আপুনি কথাবোৰ জনোৱা নাছিল কিয়?

এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰত বুঢ়াই যিখিনি ক'লে তাতেই প্ৰতিধ্বনিত হৈছে প্ৰতিগৰাকী নিৰালম্ব শিক্ষকৰ মৰ্মবেদনা।

তেওঁৰ উত্তৰ আছিল এনেকুৱা : জীৱনৰ বেছিভাগ সময় মই পাৰ কৰিলো বহুতো অপৈণত বয়সৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ লগত। প্ৰতি বছৰে কোমল বয়সীয়া এচাম ল'ৰা-ছোৱালী আহি স্কুলত সোমায়। সিহঁতৰ লগত উমলি-জামলি থাকো দিনৰ পিছত দিন। এদিন সিহঁত কিছু পূৰঠ হয় আৰু আমাৰ স্কুলৰ পৰা বিদায় লয়। এনেদৰে এচামৰ পাছত আন এচাম অপৈণত বয়সৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ লগত থাকি থাকি মোৰ মনটোও অপৈণত হৈয়েই থাকিল। পৰিণত বয়সৰ মানুহৰ সমাজখনত চলা-ফুৰা কৰিবলৈ মই দেখোন টানেই পাওঁ। কিবা ভয় ভয় লাগে। এই যে প্ৰকাণ্ড চেহেৰাৰে পুলিচৰ সাজত তোমাক দেখিছো, এই ৰূপত তোমাক আচলতে মই চিনি নাপাওঁ। সৰুকালিৰ সেই অকণমান ছাত্ৰজনকহে মই জানো। তেওঁৰ সৈতেহে মই আত্মীয়তা অনুভৱ কৰোঁ। ক'ৰবাত দেখা পালে তোমাক মাত লগাবলৈ মোৰ কলিজা নাই। পুলিচৰ মুখামুখি হৈ কথা ক'বলৈ মই ভয়েই কৰো। ইত্যাদি। বৃদ্ধ শিক্ষকজনৰ এইখিনি কথা কেৱল যে প্ৰাইমাৰি স্কুলৰ শিক্ষকৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য তেনে নহয়।

সংসাৰৰ তাগিদা আৰু যন্ত্ৰণাই সৃষ্টি কৰা লোভ, মোহ, স্বাৰ্থপৰতা আদি দুৰ্গুণে অন্ততঃ স্নাতক পৰ্যায়লৈকে বেছিভাগ শিক্ষাৰ্থীকে কলুষিত কৰিব নোৱাৰে। এতেকে প্ৰাইমাৰি স্কুলৰ পৰা কলেজ পৰ্যন্ত এজাক আপোন-বিভেৰ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে চিন্তা আৰু চেতনাৰ যি অনন্য পৰিমণ্ডল শিক্ষানুষ্ঠানত ৰচনা কৰে সিয়ে শিক্ষকসকলৰ মনকো গঢ়ি তোলে এক সুকীয়া ৰূপত। সেয়ে ভিন্ন পৰিসৰ তথা মাত্ৰাত বহুতো শিক্ষকৰ জীৱনৰ বিয়লি বেলাত চিনেমাৰ বৃদ্ধ শিক্ষকজনৰ দৰে ভাব

মনলৈ অহাটো স্বাভাৱিক; অন্ততঃ আমাৰ দেশত। তেনে বহু শিক্ষকে স্কুল বা কলেজ চৌহদৰ বাহিৰৰ জগতখনত, তেওঁলোকৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে স্বচ্ছন্দে বিচৰণ কৰা জগতখনত, পানীৰ পৰা তুলি অনা মাছৰ দৰে আচহুৱা অনুভৱ কৰে।

বাহিৰৰ জগতখনত কলেজ শিক্ষকৰ স্থান আৰু মান কি? প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ স্থান আৰু কালৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। তিনি দশক আগতে জন-মানসত কলেজ শিক্ষকৰ যি স্থান আৰু মান আছিল সেয়া আজি সলনি হৈছে। আকৌ মহানগৰ বা ডাঙৰ চহৰৰ প্ৰেক্ষাপটত তাৰে যিখন ছবি আমি দেখা পাম, মফচলৰ চহৰ বা গাঁৱৰ ক্ষেত্ৰত সেয়া হ'ব সমূলি বেলেগ। সম্প্ৰতি কলেজ শিক্ষকৰ দা-দৰমহা যথেষ্ট ভাল। কাজেই উপভোক্তা হিচাপে আমাৰ স্থান উচ্চ। ফ্লেটৰ বিস্তাৰ, গাড়ী বিক্ৰেতা কাৰ্যবাহী বিষয়া, টিভি-ফ্ৰীজ-চিমনিৰ ব্যৱসায়ী আদিয়ে আজিকালি আমাক বৰ আলহ-উদহ কৰে। তাৰ বিপৰীতে সাধাৰণ মানুহৰ ওচৰত আমাৰ কদৰ স্থিৰ গতিৰে কমি গৈ আছে। তেওঁলোকে আমাক টকা-পইচা থকা কিন্তু শিং-দাত-নখ নথকা এবিধ প্ৰাণী বুলি গণ্য কৰে। অৰ্থাৎ কাকো অনিষ্ট কৰাৰ ক্ষমতা আমাৰ নাই। অনিষ্ট কৰিব পৰা ক্ষমতা নথকা মানুহক আজিকালি বহুতেই মানুহ বুলি গণ্য নকৰে। আমোলা-বিষয়াসকলে আকৌ আমাক চকু পাৰি দেখিব নোৱাৰে কেৱল আমাৰ মোটা দৰ্মহাৰ বাবে। আৰু কিবা কামত কোনোবা অফিচত সোমালেই আমাৰ পকেট খালি কৰাৰ জাল গুঠে। গণিত বিভাগৰ সদ্য অৱসৰ-প্ৰাপ্ত সহকৰ্মী কাশী কলিতাই এদিন কৈছিল যে ঘৰৰ সীমা-ভাগী হিচাপে কলেজৰ অধ্যাপক এজনক পালে মানুহে বৰ ভাল পায়। কিয়নো, ঘৰৰ সীমা ঠেলা-ঠেলি কৰিলে অধ্যাপক সকলে সাধাৰণতে মনে মনে থাকে।

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৈতে মুখামুখি

তাহানিৰ কটন কলেজৰ এগৰাকী অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপকে কৈছিল যে কিবা কামত দিছপুৰৰ সচিবালয়লৈ যাব লগা হ'লে তেওঁৰ বোলে হাত-ভৰি কপিবলৈ ধৰে। কাৰণ, সেই সময়ৰ সচিবালয়ত উচ্চ-পদস্থ বিষয়াৰ আসনবোৰ সাধাৰণতে প্ৰাক্তন কটনিয়ানৰ দখলত আছিল। কোনো এটা বিভাগৰ মুৰব্বীৰ আসনত অধিষ্ঠিত প্ৰাক্তন বিদ্যাৰ্থীগৰাকীৰ মুখামুখি হৈ তেওঁ কেনে আচৰণ কৰিব তাকে লৈ তেওঁ উভয় সংকটত পৰে। তেওঁক ছাৰ বুলি মাতিবনে, আপুনি বুলি সম্বোধন কৰিবনে, নে প্ৰাক্তন ছাত্ৰৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰিব? এইবোৰ প্ৰশ্নই জুমুৰি দি ধৰি তেওঁক ব্যতিব্যস্ত কৰে। এবাৰ

হেনো সচিবালয়ৰ কোনো এটা বিভাগৰ মুৰব্বীৰ আসনত প্ৰাক্তন ছাত্ৰ এগৰাকীক দেখা পাই কটন কলেজৰ অৱসৰ-প্ৰাপ্ত শিক্ষক এজনে ছাত্ৰৰ দৰে মৰমেৰে মাত লগালে। মুখ গোমোঠা কৰি প্ৰাক্তন ছাত্ৰই ক'লে- I'm no longer your student. I'm .....। নিজৰ ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী পিছলৈ গৈ যদি ৰাজনৈতিক নেতা হয় তেতিয়াতো কথা সাংঘাতিক ! ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী হৈ থকা অৱস্থাত শিক্ষানুষ্ঠানত তেওঁ কৰা উদ্ভঙালি যি শিক্ষকে অনুচ হাঁহিৰে প্ৰচ্ছন্নভাৱে সমৰ্থন কৰে তেনে শিক্ষকৰ কোনো অসুবিধা নাই। তেনেকুৱা শিক্ষকে বাঁটা-বাহনকে আদি কৰি বিভিন্ন সুবিধা লাভ কৰাৰ সম্ভাৱনাও থাকে। কিন্তু যিসকলে সেই উদ্ভঙালি সমৰ্থন নকৰে বা বিৰোধিতা কৰে তেওঁলোক বৰ আছকালত পৰে। সফল ৰাজনৈতিক নেতা হিচাপে সেই উদঙ প্ৰাক্তন শিক্ষাৰ্থী যেতিয়া তেওঁ পঢ়ি যোৱা শিক্ষানুষ্ঠানখনলৈ আহে আৰু সম্বৰ্ধিত হয় তেতিয়া সেই শিক্ষকসকলৰ মনৰ অৱস্থা কেনে হয় অনুমান কৰক।

নিজে থাকিবলৈ বুলি এটুকুৰা মাটি কিনি লৈ ঘৰ বন্ধোৱা কামটোত জড়িত নোহোৱা হ'লে সমাজখনৰ এটা ডাঙৰ অংশৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে আৰু ৰাঢ় বাস্তৱৰ এটা দিশ সম্পৰ্কে তিলমানো অভিজ্ঞতা নোহোৱাকৈয়ে মই মোৰ জীৱন-নাট সামৰিব লগীয়া হ'লহেঁতেন। কি যে ভয়ানক আৰু নৈতিকতাহীন জগত সেয়া ! ঠগ-প্ৰৱঞ্চনা, হিংসা-ঈৰ্ষা আৰু লোভ-লালসাই হ'ল সেইখন জগতৰ গতি-বিধি। মানৱীয় ভাবাবেগৰ দ্বাৰা মুহূৰ্তৰ বাবে পৰিচালিত হ'লেই বিপদ অনিবাৰ্য। টকা আদায় নোহোৱা পৰ্যন্ত মিঠা মাত লগাই পিছে পিছে ঘূৰি ফুৰা মানুহজনে টকা পোৱাৰ পাছদিনা ফোন নথৰা হয়; তেওঁৰ মাতৰ সুৰ বদলি যায়। 'আতংক' নামৰ কথাছবিখনৰ নায়ক বৃদ্ধ শিক্ষকজন বাহিৰৰ জগতখনত কেনেদৰে অসহায় হৈ পৰিছিল মনত পেলাওঁকচোন।

মন গহন বন

মন দুৰ্গম হাবিৰ দৰে। বাহিৰৰ পৰা গমকে পোৱা নাযায় যে তাৰ ভিতৰতে সোমাই থাকে আজলী হৰিণী আৰু হিংস্ৰ বাঘ-সিংহ; অতিকায় গজৰাজ আৰু কণমান লৰিয়লি চৰাই। একেখন বননিয়ে প্ৰতিপালন কৰে সুস্বাদু আৰু পুষ্টিকৰ ফল ধাৰিণী তৰু তথা নিমিষতে মৃত্যু মাতি আনিব পৰা ফলৰ বিষবৃক্ষ। এই যে কলেজ চৌহদ বা বিভাগত হাঁহি-ধেমালিত আপোন পাহৰা ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ দেখা পাওঁ সিহঁতৰ অন্তৰ্জগতৰ বতৰা আমি কিমান পাওঁ? কোনোবা ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীৰ বাহ্যিক ৰেহৰূপ চায়েই গম পোৱা যায়নে তেওঁ কেনেকুৱা

ঘৰৰ পৰা আহিছে? কুলু কুলু সুৰ তোলা সুখৰ নিজৰাটো বাৰু তেওঁৰ ঘৰৰ চোতালেৰে বৈ গৈছেনে? নে তেওঁৰ ঘৰৰ খিৰিকীৰে নিৰ্গত হোৱা অসন্তোষীয়া আত্মাৰ চিঞৰ-বাখৰত চুবুৰীয়াৰ টোপনি ভাগে? দাৰিদ্ৰ নে প্ৰাচুৰ্যই তেওঁক বিহুল আৰু বিভ্ৰান্ত কৰি তুলিছে? এইবোৰ কথাৰ একো সম্ভেদ পোৱা নাযায় তেওঁলোকৰ মুখৰ প্ৰকাশ-ভংগিৰ পৰা।

১৫ বছৰ মান আগৰ কথা। পদাৰ্থ-বিজ্ঞানৰ মেজৰ পাঠ্যক্ৰমৰ ছাত্ৰ এজন আছিল। নাম—। পঢ়া-শুনাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী আৰু মনযোগী। সেই সময়ত চেচনেল পৰীক্ষাৰ কোনো ব্যৱস্থা নাছিল। আমাৰ বিভাগে নিজাকৈ প্ৰতিটো বৰ্ষৰ বাবে গোট-পৰীক্ষা পাতিছিল। ল'ৰাজন তেতিয়া তৃতীয় বৰ্ষৰ ছাত্ৰ। বিভাগে পতা গোট-পৰীক্ষাৰ দুখনকৈ পেপাৰত সি অনুপস্থিত আছিল। কথাটোত মোৰ বৰ খং উঠিল। এদিন আমাৰ বিভাগৰ শিক্ষকৰ জিৰণি কোঠালৈ তাক মাতি আনি ককৰ্থনা কৰিলো। গোট্টেই সময়খিনিত সি কেবল তল মূৰ কৰি থাকিল। হঠাৎ দেখিলো বগা ল'ৰাটোৰ মুখখন ৰঙা হৈ উঠিছে। আৰু সি কৈ উঠিল— 'ছাৰ, মই এটা হত্যাকাণ্ডৰ সাক্ষী।' তাৰ কথা শুনি গাৰ নোম শিৰিৰি উঠিল। সহকৰ্মী এগৰাকীয়ে মাত লগালে— 'তুমি যদি ভাবা যে কথাটো আমাক ক'ব পাৰি তেনেহলে কোৱা।' ল'ৰাজনে ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে—'দেউতাই মোৰ মাক হত্যা কৰিছিল। মই তেতিয়া সৰু। কিন্তু মোৰ স্পষ্টভাৱে সকলো মনত আছে। দেউতা বহুদিন জেলত আছিল। এতিয়া ঘৰতে আছে। কেচটো এতিয়াও চলি আছে। দেউতাই মোকো শেষ কৰাৰ বাবে যত্ন চলাই আছে। কাৰণ হত্যাকাণ্ডটোৰ ময়েই একমাত্ৰ সাক্ষী। মই এতিয়া ঘৰত নাথাকো। মামাই মোৰ সকলো খৰচ বহন কৰে।' তাৰ কথা শুনি মই সন্মিত হেৰুৱাইছিলো। ভাবিছিলো ইমানৰ পাছতো সি কেনেকৈ এজন প্ৰকৃতাৰ্থত ভাল ল'ৰা হৈ আছে ! কেনেকৈ পদাৰ্থ-বিজ্ঞান পঢ়াৰ বাবে মন স্থিৰ কৰি ৰাখিব পাৰিছে ! তাৰ কথাবোৰ যে মনে সজা নহয় পিছত আন এজন মানুহৰ পৰা জানিব পাৰিছিলো। গম পাইছিলো যে ছাত্ৰজনৰ দেউতাকে পিছত তেওঁৰ খুলশালীয়েকক অৰ্থাৎ তাৰ মাহীয়েকক বিয়া কৰাইছিল। তাৰ মাহীয়েকো বাৰু সেই হত্যাকাণ্ডত জড়িত আছিল নেকি ! আমাৰ বিভাগৰ পৰা উত্তীৰ্ণ হৈ ছাত্ৰজন দিল্লীলৈ গৈছিল আৰু এতিয়াও তাতেই থাকে।

দ্বিতীয় উদাহৰণটোৰ বাবে মই নিৰ্বাচন কৰা ল'ৰাজন আছিল কলাশাখাৰ এটা বিভাগৰ মেজৰ পাঠ্যক্ৰমৰ ছাত্ৰ। তাৰ মাক-দেউতাক হেনো ডাঙৰ। কিন্তু দুয়ো প্ৰেষ্টিচ কৰে সুদূৰ মুম্বাইত। সোমবাৰে ৰাতিপুৱাই দুয়ো গুছি যায় মুম্বাইলৈ আৰু

শণিবাৰে ৰাতিহে গুৱাহাটীলৈ ঘূৰি আহে। এতেকে সি মাক-দেউতাকৰ আদৰ-যত্নৰ পৰা বঞ্চিত। এইবোৰ কথা সি সহপাঠীসকলক সদায় কৈ থাকে। কোনোবাদিনা সি অকমান পানীৰ বটল এটা লৈ আহে ক্লাছলৈ। আৰু লগৰ ল'ৰা-ছোৱালীক দেখুৱাই কয় মাকে আগদিনা এৰোপ্লেণত আহোতে পোৱা পানী-বটল। লাহে লাহে লগৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে বুজি উঠিছিল যে তাৰ সকলো কথা মনেসজা। সিহঁতে তাক লৈ মস্কৰা আৰম্ভ কৰিছিল। তাৰ অনুপস্থিতিত তাৰ কথাবোৰ লগৰীয়া সকলৰ বাবে হৈ উঠিছিল সবস আলোচনাৰ বিষয়।

কথাবোৰ গৈ বিভাগৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকাৰ কাণত পৰিল। তেওঁলোকে ল'ৰাজনৰ সৈতে কথা পাতিলে, কিন্তু সঁচা কথা হ'লে তাৰ মুখেৰে উলিয়াব নোৱাৰিলে। সি তাৰ কল্পলোকৰ খবৰ বন্ধুবৰ্গক দি থাকিল। কথাটো কলেজৰ অধ্যক্ষয়ো সকলো গম পালে। তেওঁ খবৰ লৈ জানিব পাৰিলে যে ল'ৰাজনৰ দেউতাক মহানগৰীৰে এখন ফাৰ্মাচিৰ কৰ্মচাৰী। দেউতাকৰ অলপীয়া উপাৰ্জনৰে কোনোমতে ঘৰখন চলি থাকে। এই অনাড়ম্বৰ বাস্তৱ সি মানি ল'ব পৰা নাছিল। কাজেই কল্পনাতে এখন অলীক পৃথিৱী ৰচনা কৰি সেই জগতৰ আনন্দময় খবৰ লগৰীয়াকো দিছিল। এতিয়া সেই ল'ৰাজন ক'ত আছে? কি কৰে সি?

বিগত ৩৪ বছৰত মুখামুখি হোৱা হেজাৰ-বিজাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাথোন এই দুজন ল'ৰাৰহে মন-গহনৰ অকণমান ভূপাবলৈ সক্ষম হৈছিলো। পিছে এয়া বিৰল উদাহৰণ বুলি ধৰি লোৱাটো নিশ্চয় সমীচীন নহ'ব। সাম্প্ৰতিক সময় বৰ জটিল আৰু কুটিল। এই সময়ৰ দুৰপনৈয় স্বাক্ষৰ ৰৈ যায় মানুহৰ মজ্জাত আৰু অভিব্যক্ত হয় আচৰণত। সেয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মুখলৈ চাই উমান পোৱা নাযায় তেওঁলোকৰ অন্তৰ্জগতৰ বতৰা।

দুবছৰ মান আগতে আমাৰ বিভাগৰ ছাত্ৰ এজনে আত্মহত্যা কৰিছিল। মাথোন এসপ্তাহ আগতে তাক যেতিয়া লগ পাপ্ত তাৰ সৈতে কথা পাতি বা তাৰ মুখলৈ চাই তেতিয়া একো ধৰিব পৰা নাছিলো। পিছত শুনিছিলো সি হেনো অনলাইন জুৱা খেলিছিল।

এই সকলো জনাৰ পাছতো দেখোন মাজে মাজে খঙত ফাটি পৰো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কাণ্ড-কাৰখানা দেখি। যেতিয়া দেখা পাপ্ত শ্ৰেণীকোঠাত কালি যিকেইগৰাকী শিক্ষার্থী উপস্থিত আছিল আজি সিহঁত নাই; আগৰ শ্ৰেণীটোত যি 'হ'মৰক' দিছিলো সেয়া কোনোও কৰা নাই; কোনো কাৰণ নোহোৱাকৈ দিনৰ পিছত দিন শ্ৰেণীত অনুপস্থিত থকা প্ৰাণীটোৱে ধুমকেতুৰ

দৰে বিভাগত দেখা দিয়ে; বা প্ৰেক্টিকেল নকৰাকৈয়ে বেলেগৰ বহীৰ পৰা নকল কৰি কোনোবাই লিখি দেখুৱায়; তেনে ক্ষেত্ৰত মই নিজকে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা নাই কেতিয়াও। বাৰম্বাৰ খং নকৰো বুলি শপত খোৱাৰ পাছতো। দৰ্শন বিভাগৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা মাইনা বাইদেৱে এদিন কৈছিল যে শিক্ষাৰ প্ৰতি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ একান্ত মনযোগ আশা কৰি বঞ্চিত হোৱাৰ বাবেই মোৰ এই খঙৰ সৃষ্টি হৈছে। তেওঁ আৰু কৈছিল যে আনৰ ভাল চিন্তি কৰা এনে খঙে অন্তৰৰ পৰিত্ৰতাও প্ৰকাশ কৰে। সঁচা হওক বা মিছা হওক, কথাখিনি শুনি বৰ শান্তি পাইছিলো। খং নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰা অক্ষমতাৰ বাবে সান্ত্বনা!

এই প্ৰসংগত মোৰ মনত উদয় হোৱা প্ৰশ্নটো হ'ল: এনে অৱস্থাত আন্তৰিকতাৰে পাঠদান কৰাটো কিমান দূৰ সম্ভৱ? অৱশ্যে যিজনে যান্ত্ৰিকভাৱে পাঠদান কৰে; ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা একোকে আশা নকৰে; শ্ৰেণীত পঢ়োৱাটো কেৱল চাকৰিৰ দায়িত্ব বুলি গণ্য কৰে; আৰু সকলো ক্ষেত্ৰতে 'মোৰ কি আছে, কি যায়' আদৰ্শৰ দ্বাৰা যিজন পৰিচালিত হয় সেইজনৰ কোনো চিন্তা নাই।

আজিকালি কলেজতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে মেণ্টৰিঙৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। কিন্তু এই ব্যৱস্থা কিমান সফল হ'ব সেয়া সন্দেহৰ বিষয়। ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে মুখ খুলি নিজৰ সমস্যাৰ বিষয়ে ক'ব নোখোজে। দেখিছো তেওঁলোকক সোধা নানানটা প্ৰশ্নৰ আমি এটাই উত্তৰ পাপ্ত। সেয়া হ'ল— 'ঠিকে আছে ছাৰ'। ভাব হয়, শিক্ষক আৰু শিক্ষার্থীৰ মাজত নিবিড় সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিলেহে এই ব্যৱস্থাই সুফল দিব। পিছে চৰকাৰে বিচৰা ধৰণে শিক্ষার্থীৰ সংখ্যা বাঢ়ি থাকিলে আৰু ঠিকা-ভিত্তিক অধ্যাপক-অধ্যাপিকাৰ দ্বাৰা শিক্ষানুষ্ঠানবোৰ চলি থাকিলে মেণ্টৰিঙৰ ব্যৱস্থাটো ফলপ্ৰসূ হৈ ৰ'ব প্ৰতিবেদনৰ মাজতহে।

Etranger মানে অচিনাকি

প্ৰখ্যাত ফৰাচী দাৰ্শনিক-উপন্যাসিক আলবেয়াৰ কেমুৰে ১৯৪২ চনত L'Etranger (ইংৰাজী অনুবাদত The Outsider) নামৰ এখন উপন্যাসিকা লিখি উলিয়াইছিল। প্ৰকাশৰ পাছতে সমগ্ৰ পৃথিৱীত খলকনি তুলিছিল সেই উপন্যাসিকাই। অসমীয়ালৈ অনুদিত কিতাপখনৰ শিৰোনাম 'অচিনাকি'। কাহিনীৰ নায়ক আছিল সেই সময়ৰ ফ্ৰাঞ্চৰ সমাজখনৰ বাবে আচহুৱা আৰু অচিনাকি এটি চৰিত্ৰ। তেওঁ নিজৰ মাকক লগত নাৰাখি বৃদ্ধাশ্ৰমত থয়; মাকৰ মৃত্যুত তিলমানো দুখ নকৰে আৰু হৈ থাকে উদাসীন; প্ৰেমিকাৰ সৈতে তেওঁৰ সম্পৰ্ক মাথোন দেহৰ; কোনো আবেগ বা উত্তেজনা

অবিহনে তেওঁ মানুহ হত্যা কৰে। আজি যদি কেমু পৃথিৱীলৈ ঘূৰি আহে তেনেহলে ফ্ৰাঞ্চ বাদেই এই অসম মূলুকতে দেখা পাব সঁাত দশক আগতে যি মানৱ চৰিত্ৰক তেওঁ অচিনাকি বুলি অভিহিত কৰিছিল সি এতিয়া সকলোৰে বাবে চিনাকি আৰু সুলভ এক চৰিত্ৰ। সম্প্ৰতি আমাৰ বাবে মানুহৰ সেই চৰিত্ৰহে অচিনাকি যিয়ে বৃদ্ধাৱস্থাতো আদৰ যত্ন কৰি মাকক লগত ৰাখে; মাকৰ মৃত্যুত হিয়া উৰুৰিয়াই কান্দে; ভাল পায় প্ৰেমিকাৰ মন, ব্যক্তিত্ব আৰু আত্মা; মানুহক হত্যা কৰাৰ ভাবিলে তেওঁৰ পেটতে হাত- ভৰি লুকায়।

সময়ে অচিনাকি চৰিত্ৰবোৰ কৰি তুলিছে চিনাকি; আৰু চিনাকিক কৰিছে অচিনাকি। এটা সময় আছিল যেতিয়া শিক্ষকৰ আচৰণত ফুটি উঠিছিল এনে কেতবোৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য যিবোৰে সমাজত শিক্ষকৰ বাবে নিৰূপণ কৰিছিল এক সুকীয়া স্থান। আৰু সমাজে সেইবোৰকে শিক্ষক সুলভ আচৰণ বুলি অভিহিত কৰিছিল। তেতিয়া সৰ্বসাধাৰণৰ দৃষ্টিত শিক্ষক মানে সাহিত্য-বুৰঞ্জী-গণিত-বিজ্ঞান পঢ়োৱা এজন লোক মাথোন নাছিল; তেওঁ আছিল জীৱন বাটৰ পথ-প্ৰদৰ্শক। সকলো নহয়, কিন্তু যিসকল তাৰ বাবে সমৰ্থ তেওঁলোকৰ তেনে ভূমিকা সমাজখনে কামনা কৰিছিল।

তেনে এগৰাকী শিক্ষকৰ চৰিত্ৰ আজিৰ সমাজৰ বাবে অচিনাকি। ‘শিক্ষক সুলভ আচৰণ’ সম্প্ৰতি এক উৰলি যোৱা ধাৰণা। অ-শিক্ষক সুলভ আচৰণেহে এতিয়াৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মোহিত কৰে। ‘আপোনাক দেখিলে মাষ্টৰ যেন লাগে’-এই মন্তব্য শুনি আজিকালি আৰু কোনো লোক পুলকিত নহয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষকৰ পৰা পাঠ্যপুথিৰ বাহিৰৰ জ্ঞান আৰু নিবিচাৰে। আজিৰ পৰা তিনি দশক আগতে পৰিস্থিতি কিন্তু এনেকুৱা নাছিল।

শ্ৰেণীত মনযোগ দি বক্তৃতা শুনা দুজন ল’ৰাৰ সৈতে এদিন কথা পাতি ভাল লগাত মোৰ প্ৰিয় এখন বিশেষ কিতাপ পঢ়িবলৈ উপদেশ দিলো। কাগজ এটুকুৰাত নামটো লিখি দি কিতাপখন যে তেওঁলোকৰ কামত আহিব সেই বিষয়ে অলপ ব্যাখ্যা আগবঢ়ালো। হঠাৎ তেওঁলোকৰ চকুলৈ চাই মই থৰ হৈ ৰৈ গ’লো। তেওঁলোকৰ চকুৰ মণিয়ে মোক স্পষ্ট ভাষাৰে জনালে যে সিহঁতে মোৰ কথা শুনি থকা নাই। মই সিহঁতক বিষম মনেৰে বিদায় দিলো আৰু দুয়ো মোৰ পৰা আতৰি গ’ল খৰ খোজেৰে।

নিজক চিনি পোৱা সহজ কথা নহয়। আনকি গুণী লোক এজনেও গম নাপাব পাৰে। তেওঁ যে বহুতো গুণৰ অধিকাৰী। আন লোকে আঙুলিয়াই দিলে সেইবোৰ গুণে

তেওঁৰ চৰিত্ৰত ভালকৈ খোপনি পোতে। আমেৰিকাৰ স্কুল এখনৰ এগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰীয়ে এদিনাখন শ্ৰেণীৰ ল’ৰা-ছোৱালীবোৰক লৈ পাঠ্যক্রমত নথকা কাম এটা কৰিলে। তেওঁ সকলোকে এখিলাকৈ কাগজ উলিয়াই তাতে, নিজক বাদ দি, আন সকলো সহপাঠীৰ নাম লিখিব ক’লে। তাৰ পিছত প্ৰতিটো নামৰ বিপৰীতে সেই গৰাকী সহপাঠীৰ এক বা একাধিক গুণ উল্লেখ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিলে। দেখা গ’ল প্ৰক্ৰিয়াটোৰ মাজেৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পৰস্পৰৰ মাজত আৱিষ্কাৰ কৰিলে বহুতো গুণ। শিক্ষয়িত্ৰীজনীয়ে কাগজবোৰ সংগ্ৰহ কৰি প্ৰতিগৰাকী শিক্ষাৰ্থীৰ গুণবোৰ একোখনকৈ কাগজত লিখি উলিয়ালে আৰু কাগজবোৰ সিহঁতৰ মাজত বিলাই দিলে। গ’ল কথা গুচিল। বহুবছৰ পাছত ইৰাক যুদ্ধত মৃত্যু হোৱা আমেৰিকাৰ সৈনিক এজনৰ পেণ্টৰ পকেটত পোৱা গ’ল হালধীয়া ৰং ধৰা এখিলা কাগজ। কাগজখনত লিখা আছিল তেওঁৰ গুণাৱলী। সেই গুণাৱলী বিচাৰি উলিয়াইছিল তেওঁৰ সহপাঠীসকলে আৰু কাগজখনত নিজহাতে লিপিবদ্ধ কৰিছিল শিক্ষয়িত্ৰীগৰাকীয়ে।

কাহিনীটোৱে মোৰ মনত দ-কৈ ৰেখাপাত কৰিছিল, আৰু ময়ো আমাৰ বিভাগৰ মেজৰ পাঠ্যক্রমৰ অন্তিম বৰ্ষৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সেই কাম আৰম্ভ কৰি দিছিলো। তিনি বছৰ মান কামটো ভালদৰেই চলিছিল। ল’ৰা-ছোৱালীহঁতেও তাত আনন্দেৰে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। কিন্তু লাহে লাহে মোৰ চকুত পৰিবলৈ ধৰিলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে দেখোন তাকে লৈ ফটুৱামি আৰম্ভ কৰিছে। বিভাগত বেছি নম্বৰ পোৱা কেৰিয়াৰ সচেতন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা যিমানৈ বাঢ়িল সিমানৈই অধিক লঘু হৈ পৰিল মোৰ সেই গুণানুসন্ধান কৰ্ম। সমান্তৰালভাৱে আৰম্ভ হ’ল সহকৰ্মীৰ তিৰ্যক মন্তব্য। কাজেই চাবোনৰে দুহাত ধুলো আৰু আত্মশুদ্ধি কৰি ময়ো জাতত উঠিলো।

কেইবছৰমান আগতে আমাৰ তিনিজনী প্ৰাক্তন ছাত্ৰী বিভাগলৈ আহিছিল। তেতিয়া তিনিওজনী স্কুলৰ শিক্ষয়িত্ৰী। এজনীয়ে টেট পৰীক্ষা পাছ কৰি গাঁও অঞ্চলৰ চৰকাৰী স্কুল এখনত সোমাইছে; আন দুজনীয়ে চাকৰি কৰে গুৱাহাটী মহানগৰীৰ আঢ্যৱন্ত পৰিয়ালৰ ল’ৰা-ছোৱালীয়ে পঢ়া স্কুল এখনত। চাকৰি কৰি কেনে লাগিছে বুলি সোধাত চৰকাৰী স্কুলত কাম কৰা জনীয়ে টপক কৰে আনন্দেৰে উত্তৰ দিলে যে ভাল লাগিছে; গাঁৱৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকসকলৰ ব্যৱহাৰ ভদ্ৰ আৰু আন্তৰিকতাপূৰ্ণ। সেমেনা সেমেনিকৈ আন দুজনীয়ে ক’লে যে দৰমহা পাতি ভালেই দিয়ে কিন্তু ল’ৰা-ছোৱালীবোৰ বৰ উদগু; সিহঁতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ পৰা বিচাৰে বেতন ভোগী তলতীয়া কৰ্মচাৰীৰ দৰে ব্যৱহাৰ।

তেনেকুৱা স্কুলত পঢ়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা ইতিমধ্যে ময়ো গম পাইছিলো যে যিসকল শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ বেশ-ভূষা তথা চলন-ফুৰণত অৰ্থৰ অভাৱ ফুটি উঠে তেওঁলোকক ভিখাৰী বুলি অভিহিত কৰা ল'ৰা-ছোৱালীৰ সংখ্যা হেনো তাকৰ নহয়। ভাব হয়, গছৰ আগত লাগি থকা গধূলি বেলিৰ ৰঙা ৰ'দৰ দৰে গাঁৱৰ স্কুলৰ সেই নৈতিকতাও অতি সোনকালে অন্তৰ্হিত হ'ব আৰু আমাৰ বাবে সেয়া অচিনাকি হৈ পৰিব। কিয়নো কালান্তৰৰ টোৱে প্ৰতি নিয়ত খহাব লাগিছে নৈতিকতা আৰু মানৱতাৰ গৰা।

The world needs bad men

‘পৃথিৱীয়ে বিচাৰে বেয়া মানুহ’। এয়া হ'ল আন্তৰ্জাতিক জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰা এমেৰিকান ড্ৰামা চিৰিজ True Detective ৰ নায়কৰ বচন। কাৰণ তেওঁ ভাবে যে লেখক কাম কৰিব পাৰে কেৱল বেয়া মানুহে। আনকি সমাজৰ ধ্বংসাত্মক মনোবৃত্তিৰ লোকক বাধা দিবৰ বাবেও লাগে বেয়া মানুহ। নিঃসন্দেহে একবিংশ শতিকাৰ মানুহৰ বাবে এয়া নতুন প্ৰজ্ঞা। কিন্তু এই প্ৰজ্ঞা মানুহে আহৰণ কৰিছে তিলে তিলে।

এনে সময়তে মনলৈ আহে এক আত্মকলীয়া প্ৰশ্নঃ ভাল মানে কি, বেয়া মানে কি? এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰি পণ্ডিতসকলৰ মাজত সূচনা কৰিব পাৰি এখন মহাযুদ্ধ; যাৰ অন্তত বিজয়ী আৰু বিজিত কোনোটো দলেই মাৰিব নোৱাৰিব সম্ভৱ হাঁহি। সেয়ে তেনে বৌদ্ধিক বিতৰ্কৰ অৱতাৰণা নকৰাকৈয়ে মানৱ সমাজত চলি থাকে ভাল আৰু বেয়াৰ অলিখিত সংজ্ঞা।

কলেজ এখনৰ অধ্যাপক বা অধ্যাপিকা হিচাপে আমি কোনগৰাকী ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীক ভাল বুলিম? নিশ্চয় তেওঁকেই ভাল বুলি গণ্য কৰিম যিগৰাকীয়ে যথা সময়ত শ্ৰেণীত উপস্থিত হয়; আমাৰ কথাবোৰ মন দি শুনে আৰু বুজিবলৈ যত্ন কৰে; তেওঁৰ সামগ্ৰিক আচৰণত আমি পঢ়ুওৱা বিষয়টোৰ প্ৰতি আগ্ৰহ ফুটি উঠে আৰু পৰীক্ষাতো ভাল নম্বৰ পায়। লগতে তেওঁৰ আচৰণো নম্ৰ আৰু ভদ্ৰ; স্বভাৱ-চৰিত্ৰ ভাল আৰু চকুত পৰাকৈ কোনো কু-অভ্যাস তেওঁৰ নাই। কিছু বছৰ আগলৈকে আমাৰ সমাজখনে এই ভালৰ সংজ্ঞাৰ সৈতে সহমত পোষণ কৰিছিল। ৰজাঘৰেও এনেবোৰ ভাল ল'ৰা-ছোৱালীক যথাসাধ্য পুৰস্কৃত কৰিছিল। পিচে এই ধ্যান-ধাৰণাও পৰ্যায়ক্ৰমে সলনি হ'বলৈ ধৰিলে। প্ৰথম পৰ্যায়ত মানুহবোৰে ভাবিবলৈ ল'লে যে পঢ়া-শুনাত ভাল হ'লে স্বভাৱ-চৰিত্ৰ বেয়া হ'লেও কথা নাই। তাৰে পিছৰ পৰ্যায়ত সমাজখনে মানিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে যে যেন তেনে প্ৰকাৰে চাকৰি এটা পালে বা সংস্থাপিত হ'ব পাৰিলেই হ'ল; বাকী কথা গৌণ। বৰঞ্চ শান্ত স্বভাৱৰ ল'ৰাজনক ভোদা

আৰু দুষ্টজনক বুদ্ধিমান বুলি ৰাইজখন পতিয়ন যাবলৈ ধৰিলে।

সুন্দৰ পিচাই যেতিয়া গুগলৰ চি-ই-ও হিচাপে নিযুক্ত হ'ল সমগ্ৰ ভাৰতত, বিশেষকৈ তামিলনাডুত, উতল-মাখল লাগিল। উৎসাহী সাংবাদিকে সুন্দৰ পিচায়ে পঢ়া স্কুলখন বিচাৰি উলিয়ালে। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ পৰা সুন্দৰ পিচাই সম্পৰ্কে জানিব বিচাৰিলে। বহুতেই ভাবি উলিয়াব নোৱাৰিলে সুন্দৰনো কোন আছিল। এগৰাকী শিক্ষয়িত্ৰীয়ে মন্তব্য কৰিলে— ‘ল'ৰাজন চাগে’ দুষ্ট নাছিল। সেয়ে আমাৰ চকুতে নপৰিল।’ সঁচাকৈয়ে সুন্দৰ পিচাই এজন শান্ত আৰু মেধাৱী ছাত্ৰ আছিল। শ্ৰেণীত তেনে ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীৰ সংখ্যা হয়তো বৰ কম নাছিল। আৰু সেইবাবে স্কুলৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে তেওঁলোকক পাহৰি গ'ল। তেওঁলোকৰ মনত থাকিল শ্ৰেণীৰ অঘাইতং আৰু উৎপতীয়া ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাৰ কথা। অৱশ্যে স্কুলত বা দেশত নহ'লেও সুন্দৰৰ গুণৰ মোল ঠিকেই বুজি পালে আমেৰিকাৰ গুণ্ডলে। কিন্তু ছাত্ৰাৱস্থাত শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীৰ মনযোগ আকৰ্ষণ কৰিব পৰাটোক বহুতো ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে সফলতা বুলি গণ্য কৰে। পিছে তাকে পাবলৈ কোনোবা ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীয়ে যদি শিক্ষানুষ্ঠানত ধিতিঙালি আৰু উদ্ভঙালি আৰম্ভ কৰে! বৰ্তমান সময়ৰ প্ৰায় সকলো প্ৰতিস্থিত ৰাজনৈতিক নেতা অৱশ্যে তেনেকুৱাই। এতেকে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে নামানি পাৰেনে যে “The world needs bad men”!

এক দশক আগৰ কথা। আমাৰ বিভাগত এজনী বুদ্ধিমতী কিন্তু অতিকৈ চঞ্চল আৰু উৎপতীয়া ছোৱালীয়ে নামভৰ্তি কৰিছিল। শিক্ষকে পঢ়ুৱাই থকা সময়ত তাই ম'বাইল ফোন চাই থাকে বা তাইৰ কাষত বহা বান্ধৱীজনীৰ লগত কিবা টনা-আঁজোৰা কৰি থাকে। মুঠতে শ্ৰেণীত তাইৰ অমনোযোগিতা তাই বেপৰোৱা ভাবেৰে সকলোকে জনাই থাকে। কেতিয়াবা খুউব খং উঠিলে তাইক কিছু সময়ৰ বাবে শ্ৰেণীৰ মাজতে থিয় কৰাই থৈছিলো। তাই ‘একোৱেই যেন হোৱা নাই’ এনে ভাবেৰে মিচিকি মাচাক হাঁহিৰে থিয় হৈ থাকে। তাৰ পিছতো তাইৰ আচৰণত কোনো প্ৰতিক্ৰিয়া দেখা নাযায়। তাইৰ দুষ্টালি একে থাকে আৰু আমাৰ লগতো কৰে স্বাভাৱিক ব্যৱহাৰ। তাইৰ নাম বিভাগৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ মুখে মুখে। আমাৰ বিভাগীয় জিৰণি কোঠাত তাইক লৈ প্ৰায়ে সৰস আলোচনা চলে। তাইৰ নাম, ধৰি লওক, ৰশ্মি।

এদিনৰ কথা। বিভাগীয় মুৰব্বী বাইদেৱে আন এজনী ছোৱালীক ৰশ্মিৰ বিষয়ে কিবা সুধি আছে। এইজনী ছোৱালী গহীন আৰু শ্ৰেণীত বৰ মনযোগী। কথাত মোখনি মাৰিবলৈ গৈ বাইদেৱে তাইক সুধিলে— ‘তোমাৰ নামটো কি?’ গহীন

ছোৱালীজনীয়ে উত্তৰ দিলে— “বাইদেউ, বশ্মি এজনী বদমাচ ছোৱালী বুলি সকলোৱে গম পায় আৰু তাইৰ নাম আপোনালোক সকলোৱে জানে। মই তেনে ছোৱালী নহয়। কিন্তু মোৰ নাম আপুনি নাজানে।” সত্যৰ মুখামুখি হৈ বেঙা হাঁহি এটা মৰাৰ বাহিৰে বাইদেৱে একো ক’ব নোৱাৰিলে। ছোৱালীজনীৰ অভিযোগ যোল্ল অনাই সত্য। আমি ভাল নোপোৱা কিছুমান আচৰণ কৰাৰ বাবেই বশ্মি আমাৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ পৰিল আমি গম নোপোৱাকৈয়ে।

দৰাচলতে প্ৰতিজন ল’ৰা বা প্ৰতিজনী ছোৱালী একো একোটা অচিন অজান গছৰ গুটিৰ দৰে। গজালি মেলি কি গছত পৰিণত হ’ব সেয়া আমি সমূলি নাজানো। সেয়ে কাৰো প্ৰতি ভায়াজিনা নকৰাকৈ সেই গুটিবোৰ আমি আপদাল কৰিব লাগিব। তেওঁলোকৰ, নিজকে গুৰুত্বপূৰ্ণ কৰাৰ বাসনাৰে প্ৰৰোচিত, অপৈণত আচৰণত বিচলিত নহৈ সকলোৰে প্ৰতি স-সন্মানে শিক্ষাদান কৰিব লাগিব। পিছে কথাবোৰ কোৱা যিমান সহজ কৰাটো সিমান টান। আচলতে প্ৰতিগৰাকী শিক্ষকৰ বাবে এয়া কঠিন প্ৰত্যাহ্বান।

মধুৰেণ

ৰাতিপুৱাতে ফোন এটা আহিল। সিফালৰ পৰা ভাহি আহিল ছোৱালী এজনীৰ মাত। এজনী প্ৰাক্তন ছাত্ৰী। দহ বছৰমান আগতে আমাৰ বিভাগৰ পৰা উত্তীৰ্ণ হৈ, পিছত পদাৰ্থবিজ্ঞানত এম-এছ-চি ডিগ্ৰী লৈ, বৰ্তমানে এখন স্কুলৰ

শিক্ষয়িত্ৰী। মই অলপতে অৱসৰ ল’ম বুলি গম পাই ফোন কৰিছে। তাই ক’লে— “ছাৰ, আপুনিযে এষ্টো ফিজিক্সৰ শ্ৰেণীত কৈছিল সদায় ৰাতি আকাশখন চাবলৈ; কোনটো তৰা কোনফালে উঠে; কোনটো তৰাৰ নাম কি; আপোনাৰ মনত আছেনে? মই এতিয়াও সদায় আকাশখন চাওঁ। আৰু আপুনি যে কৈছিল চকুমুদি চৌপাশৰ পৰা ভাহি অহা শব্দবোৰ শুনিবলৈ। মই সেই কামটোও কৰোঁ।” মই স্তব্ধ হৈ ৰ’লো। ইমান দিনে মইতো ভাবি আছিলো যে মোৰ এনেকুৱা কথাবোৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ ডেস্ক-বেঞ্চ আৰু দুৱাৰ-খিৰিকীয়ে যেনেদৰে শুনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েও তেনেদৰেই গ্ৰহণ কৰে। তেনেহলে মোৰ কথাবোৰ, সংখ্যাত কম হ’লেও, কাৰোবাৰ কাণেৰে সোমাই অন্তৰত প্ৰৱেশ কৰিছে!

এষ্টো ফিজিক্সৰ শ্ৰেণীত মই যিখিনি তথ্য উপস্থাপন কৰিছিলো স্মাৰ্টফোনত এটা টোকৰ মাৰিয়েই তাতকৈ হেজাৰ গুণে বেছি তথ্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে লাভ কৰিব পাৰে। কিন্তু আকাশৰ তৰা চাবলৈ; চৌপাশৰ পৰা ভাহি অহা চৰাইৰ কাকলি বা পোক-পতংগৰ চিঞৰ শুনিবলৈ গুণ্ডলে কাৰোবাক উদ্বুদ্ধ কৰিব পাৰিবনে? মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস, নোৱাৰে। আৰু ইয়েই প্ৰতিপন্ন কৰে শিক্ষকৰ অপৰিহাৰ্যতা। ইণ্টাৰনেট শিক্ষকৰ বিকল্প হ’ব নোৱাৰে; হ’ব শিক্ষকৰ হাতৰ আহিলা। শিক্ষক কেতিয়াও বিলুপ্ত নহয়। অৱশ্যে ইণ্টাৰনেটৰ প্ৰেমত পৰা মন্দমতি শাসকবৰ্গই যদিহে শিক্ষক-কুলক কলুষিত কৰি ধ্বংসৰ মুখলৈ ঠেলি নিদিয়ে। ■

- প্ৰত্যেক ধৰ্মই আমাক কয় কৰ্ম, বিশ্বাস, অৰ্চনা — এই তিনিটা মানুহৰ প্ৰধান লাগতিয়াল বস্তু।

—ড° সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণ

- অভ্যাস পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰে। অভ্যাসেই মানুহৰ ভৱিষ্যত পৰিৱৰ্তন কৰি দিয়ে।

—ড° এ পি জে আব্দুল কালাম

- পৃথিৱীত সবাতোকৈ সহজ কাম হৈছে আনৰ সমালোচনা কৰা, সবাতোকৈ টান কাম হৈছে নিজকে সংশোধন কৰা।

—হেম বৰুৱা

হেঁপাহৰ বি বৰুৱা কলেজ

■ ড° অনু ৰাণী দেৱী

সহকাৰী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

হেঁপাহৰ বি. বৰুৱা কলেজৰ বিষয়ে লিখিবলৈ গৈ ভাষাহীন হৈ পৰাৰ নিচিনাই অনুভৱ হৈছে। অজস্ৰ ভাৱ অজস্ৰ অনুভূতিয়ে এনেকৈ জুমুৰি দি ধৰিছে যে সেইবোৰ শৃংখলাবদ্ধভাৱে প্ৰকাশ কৰা কঠিন। দেহমন আছন্ন কৰি ৰখা অজস্ৰ স্মৃতিৰ মাজত ৰোমন্থন কৰিছোঁ কলেজৰ প্ৰথম দিনটো। মনত ভয় ভাব এটা লৈ কলেজৰ গেটৰ ভিতৰলৈ লাহে লাহে সোমাই গৈছিলো। জানোচা কোনোবাজন দাদা-বাইদেৱে আমাক মাতি নি কিবা সোধেই, তেনেতে দাদাৰ বন্ধু এজনক লগ পাইছিলো। তেওঁ আমাক হল (এতিয়াৰ ১০ নম্বৰ ৰুম) লৈ গৈ থৈ আহিছিল। আমাৰ প্ৰথম ক্লাছটো হলতেই আছিল। হলত সোমাই বেঞ্চ এখনত বহি চিনাকি হৈছিলো কাষতে বহি থকা চুটি চাপৰ মৰম লগা ৰূপনগৰৰ বিনিতা বৰাৰ লগত। পিছত গম পাইছিলো তেওঁ সাহিত্যিক ডিম্বেশ্বৰ বৰাৰ ছোৱালী। তেনেদৰে দুই-এগৰাকীৰ লগত চা-চিনাকী হৈ থাকোতে কপাহী মেখেলা চাদৰ পৰিহিতা বেনীগুঠা গোল মুখৰ বাইদেউ এগৰাকী সোমাই আহিল। তেওঁ আমাৰ সকলোৰে নামবোৰ এফালৰ পৰা সুধি গৈ নিজৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল নলিনী চৌধুৰী বুলি। ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ অধ্যাপিকা নলিনী বাইদেউৰ ক্লাছটো কৰি আমি ১৯ নম্বৰ ৰুমলৈ গৈ ভবানী শৰ্মা চাৰৰ ইংৰাজীৰ ক্লাচ কৰিছিলো। তাৰ পিছত অৰ্থনীতি বিজ্ঞান আৰু অসমীয়া ক্লাছ কৰি প্ৰথম দিনাখন মিঠা অনুভৱেৰে ঘৰলৈ উভতি আহিছিলো। লাহে লাহে কলেজৰ দাদা-বাইদেউ সকলৰ লগতো চা-চিনাকি হৈছিলো। ৰেগিং বুলি ক'লে আমাৰ সময়ত চা-চিনাকি হৈ আমি ভালপোৱা গান, নাচ, আবৃত্তি বা নাটকৰ সংলাপ এনেকুৱা ধৰণৰ ভাল লগা কথাবোৰহে আছিল। দিনবোৰ আগুৱাই

“ বি. বৰুৱা কলেজত বিদ্যায়তনিক শিক্ষাৰ বাহিৰেও বৌদ্ধিক উৎকৰ্ষণৰ যি পৰম্পৰা ১৯৫৯ চনৰ ৫ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল সেয়া হ'ল ভোলা বৰুৱা সোঁৱৰণী উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল আন্তঃমহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা। ছাত্ৰ অৱস্থাতে পৰা দেখি অহা এই তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ী দলক কেশৱকান্ত বৰুৱাই আগবঢ়োৱা ট্ৰফী প্ৰদান কৰি আহিছে। দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠদলক বি বৰুৱা কলেজৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী প্ৰয়াত মলয়া গোস্বামীৰ সোঁৱৰণত তেওঁৰ পৰিয়াল বৰ্গই দিয়া ট্ৰফী প্ৰদান কৰি আহিছে। ”

যোৱাৰ লগে লগে কলেজখন আপোন হৈ আহিছিল। আমি ক'লা শাখাত পঢ়া বাবে যে অকল কলা শাখাৰ শিক্ষাগুৰুৰ লগত পৰিচয় হৈছিলো তেনেকুৱা নহয়, বিজ্ঞান শাখাৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ লগতো আমাৰ চা-চিনাকি হৈছিল। মোৰ দাদা বিজ্ঞান শাখাত পঢ়িছিল বাবে বিজ্ঞান শাখাৰ ড° কমল চৌধুৰী ছাৰ, ড° বেখা ডেকা বাইদেউ, ড° দীনেশ বৈশ্য ছাৰ সকলোৰে লগত এটা মধুৰ সম্পৰ্ক আছিল। ছাত্ৰী অৱস্থাত জনা নাছিলো যে বিখ্যাত সাহিত্যিক, পণ্ডিত, ভাষাবিদসকলে আমাক শিক্ষাদান কৰিছিল। পিচলৈ লাহে লাহে গম পাইছিলো ঐতিহ্যমণ্ডিত বি. বৰুৱা কলেজখনত বহুতো গুণী-জ্ঞানী, মহান পণ্ডিতে শিক্ষা প্ৰদান কৰি আহিছে। আমাৰ সময়ত বা তাৰ আগতে বি. বৰুৱাত শিক্ষা লাভ কৰা বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সাংবাদিক, ৰাজনীতিবিদ, গায়ক, বোলছবি নিৰ্মাতা, অভিনেতা, নাট্যকাৰ, লেখক, খেলুৱৈ হিচাবে নিজকে প্ৰতিষ্ঠিত কৰাৰ লগতে কলেজৰ নাম উজ্জ্বলাইছে।

দেউতাই প্ৰায়ে বি.বৰুৱা কলেজৰ অধ্যক্ষ ভাৰতবত্ন গোপীনাথ বৰদলৈ, সাংসদ হেমবৰুৱাদেৱৰ কথা কৈছিল। তেখেতসকলক লগ পোৱাৰ সৌভাগ্য মোৰ হোৱা নাছিল। আমি হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পঢ়ি থকা সময়ত দুলাল বৰঠাকুৰ ছাৰক অধ্যক্ষ হিচাপে পাইছিলো। এবছৰ মান পিছত হৰেণ চন্দ্ৰ ডেকা আৰু পিচলৈ দিলীপ কুমাৰ চৌধুৰী ছাৰক অধ্যক্ষ হিচাবে পাইছিলো। হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত বি. বৰুৱা কলেজৰ প্ৰতি থকা মৰমৰ বাবে কটনত সুবিধা পায়ো পঢ়িব নগলো।

হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পঢ়া সময়ৰ পৰা বি.বৰুৱা কলেজৰ অসমীয়া বিভাগটোৱে মোক যথেষ্ট আকৰ্ষণ কৰিছিল। সেয়েহে স্নাতক মহলাত নাম ভৰ্ত্তি কৰাৰ পিছত অসমীয়া বিষয়টোক প্ৰধান বিষয় হিচাবে পঢ়িবলৈ লৈছিলো। অন্যান্য বিষয় হিচাবে অৰ্থনীতি বিজ্ঞান, ইংৰাজী আৰু অসমীয়া (MIL) আছিল। অসমীয়া বিভাগৰ মূৰব্বী অধ্যাপক ভগগিৰি ৰায় চৌধুৰী ছাৰৰ কবিতাৰ ক্লাছ, ভাষাবিদ বিশেষৰ হাজৰিকা

ছাৰৰ পালি প্ৰাকৃতৰ ক্লাছ, সাহিত্যিক প্ৰবীনা শইকীয়া বাইদেউৰ ৰস ধৰনিৰ ক্লাছ, কল্পনা দাস বাইদেউৰ পুৰণি কাব্য, প্ৰমোদা দেৱী বাইদেউৰ ভাষাবিজ্ঞান আৰু ড° অৰুণিমা ভঁৰালী বাইদেউৰ সাহিত্য সমালোচনাৰ ক্লাছবোৰ আজিও মানসপটত জিলিকি আছে। আমি পঢ়ি থকা দিনৰ কেইজনমান শিক্ষাগুৰু ইতিমধ্যে আমাৰ মাজৰ পৰা হেৰাই গৈছে, তেওঁলোকৰ স্মৃতি আমাৰ বাবে যথেষ্ট বেদনাদায়ক।

অকল যে পঢ়াতেই ব্যস্ত আছিলো, তেনেকুৱা নহয়। কলেজ সপ্তাহৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কলেজত হোৱা প্ৰতিটো অনুষ্ঠানতে আগভাগ লৈছিলো। সেই বাবে হয়তো শিক্ষাগুৰুসকলে মোক যথেষ্ট মৰমো কৰিছিল। আমাৰ সময়ত কলেজ নিৰ্বাচনৰ মাদকতাই বেলেগ আছিল। কলেজত অলপ জনপ্ৰিয় আছিলো বাবেই বোধহয় বন্ধু-বান্ধৱীসকলৰ হেঁচাত ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিবলৈ সাজু হৈছিলো। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা পদৰ বাবে আমি দুগৰাকী ছাত্ৰীয়ে মনোনয়ন পত্ৰ দাখিল কৰিছিলো। তেতিয়া কলেজ নিৰ্বাচনৰ মুখ্য দায়িত্ব লৈছিল উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰয়াত অধ্যাপক চুম্বিত কাকতি ছাৰে। আমাৰ দুয়োগৰাকীৰ মাজত তুমুল প্ৰতিযোগিতা, মাত্ৰ এটা ভোটৰ ব্যৱধান। দুবাৰকৈ ভোট গণনা কৰাৰ পিছত একে সমান ভোট ওলোৱাত কাকতি চাৰ আৰু জগদীশ গোস্বামী চাৰে আমাক দুয়োগৰাকীকে মাতি নি যুটীয়াভাৱে সম্পাদিকাৰ দায়িত্ব দিছিল। আমি দুজনীয়ে কোনো আপত্তি নকৰাকৈ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিলো। খুব কম বয়সতে ছাৰ আমাৰ মাজৰ পৰা আঁতৰি গ'ল, ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনৰ সময়ত ছাৰৰ কথা খুব মনত পৰে। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ দায়িত্ব লৈ আমি দুয়োগৰাকীয়ে মিলা প্ৰীতিৰে কামবোৰ কৰি গৈছিলো। আমাৰ তত্ত্বাৱধায়িকা আছিল নলিনী চৌধুৰী বাইদেউ। তেওঁৰ দিহা-পৰামৰ্শমতে ছাত্ৰীসকলৰ মাজত পৰম্পৰাগত বহুতো খেল-ধেমালি অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। বিশেষকৈ পিঠা, লাডু বনোৱা প্ৰতিযোগিতাই সকলোকে

আকৰ্ষণ কৰিছিল। বিচাৰকৰ দায়িত্বত আছিল অৰ্থনীতি বিভাগৰ অধ্যাপক খাদ্যৰসিক নেপোলিয়ন হাজৰিকা ছাৰ। আমাৰ সময়ত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা আগতকৈ কিছু ডাঙৰ কৰি বনোৱা হৈছিল। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ৰাহি হোৱা ৬০০ টকা আমি কলেজ কৰ্তৃপক্ষক ঘূৰাই দিয়াত অধ্যক্ষ মহোদয়ে আমাৰ সততাক প্ৰশংসা কৰিছিল।

বি. বৰুৱা কলেজত বিদ্যায়তনিক শিক্ষাৰ বাহিৰেও বৌদ্ধিক উৎকৰ্ষণৰ যি পৰম্পৰা ১৯৫৯ চনৰ ৫ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল সেয়া হ'ল ভোলা বৰুৱা সোঁৱৰণী উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল আন্তঃমহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা। ছাত্ৰ অৱস্থাবে পৰা দেখি অহা এই তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ী দলক কেশৱকান্ত বৰুৱাই আগবঢ়োৱা ট্ৰফী প্ৰদান কৰি আহিছে। দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠদলক বি বৰুৱা কলেজৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী প্ৰয়াত মলয়া গোস্বামীৰ সোঁৱৰণত তেওঁৰ পৰিয়াল বগাই দিয়া ট্ৰফী প্ৰদান কৰি আহিছে। এই তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ বিষয় নিৰ্বাচনত শিক্ষক সকলৰ যথেষ্ট ভূমিকা আছে। আমি পঢ়া দিনত ড° সুনীল পবন বৰুৱা ছাৰ, জগদীশ গোস্বামী ছাৰ, মমতা বাইদেউ, ড° কমল চৌধুৰী ছাৰ, ড° মাইনা শৰ্মা বাইদেউকে ধৰি বিভিন্নজন অধ্যাপকৰ চিন্তা-চৰ্চাবে একোটা বিষয়ক তৰ্কপ্ৰতিযোগিতা খনত অগ্ৰাধিকাৰ দি অহা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতাখন অনুষ্ঠিত হোৱাৰ প্ৰায় এমাহ মান আগৰে পৰা আমি বিভিন্নজনক নিমন্ত্ৰণ দিয়াৰ পৰা বিভিন্ন কাম আনন্দমনেৰে কৰি গৈছিলো। আমি পঢ়া দিনত প্ৰেক্ষাগৃহ নাছিল বাবে প্ৰতিযোগিতাখন কলেজ টোহদতে অনুষ্ঠিত হৈছিল। অসমৰ বহু বৰেণ্য ব্যক্তিয়ে এই প্ৰতিযোগিতাত তাৰ্কিক হিচাবে যোগদান কৰিছিল। ছাত্ৰ অৱস্থাৰ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ সোণালী দিনবোৰৰ স্মৃতি আজিও সজীৱ হৈ আছে।

বিভিন্ন কামত অংশগ্ৰহণ কৰিও নিজৰ পঢ়া-শুনা নিয়মিত ভাবে কৰি যোৱাৰ বাবে হয়তো স্নাতক চূড়ান্ত বৰ্ষৰ পৰীক্ষাত বিভাগৰ ভিতৰতে ভাল ফলাফল দেখুৱাবলৈ সক্ষম হৈছিলো। বি. বৰুৱা কলেজ এৰি গৈ কৃষ্ণ চূড়াৰ দেশত ভৰি দিয়াৰ পিচতো বাৰে বাৰে কলেজখনে ৰিঙিয়াই মাতিছিল। সেয়েহে হয়তো বি. বৰুৱা কলেজৰ সোণালী জয়ন্তীৰ দিনকেইটাত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ক্লাছবোৰ নকৰি কলেজৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণ কৰিছিলো।

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষা সমাপ্ত হোৱাৰ পিছত কি কৰিম, কি নকৰিম বুলি গুণা-গাঁঠা কৰি থাকোতে আমাৰ ঘৰলৈ আহিছিল প্ৰাণীবিজ্ঞান বিভাগৰ অধ্যাপক ড° কমল চৌধুৰী

ছাৰ। মোৰ দাদা বি. বৰুৱা কলেজৰ বিজ্ঞান বিভাগৰ ছাত্ৰ আছিল বাবে দাদাৰ লগত ছাৰৰ ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্ক আছিল। সেই সূত্ৰে ছাৰ কেতিয়াবা আমাৰ ঘৰলৈ আহিছিল। তেতিয়া ছাৰে মোক কৈছিল ‘ভন্টি তুমি এনে থকাতকৈ দেখোন আমাৰ কলেজতে ক্লাচ কৰিব পাৰা’— মই আনন্দ মনেৰে চাৰৰ কথামতে পিছদিনাই অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা প্ৰমোদা দেৱী বাইদেউৰ ওচৰ পাইছিলো। ছাত্ৰী অৱস্থাৰ পৰা দেখা সপোনটো পুনৰ জাগ্ৰত হৈ পৰিছিল। বাইদেউৰ কথামতে অধ্যক্ষ দিলীপ চৌধুৰী ছাৰক দৰ্খাস্ত এখন দিয়াত মোক অংশকালীন প্ৰবক্তা হিচাবে বি. বৰুৱা কলেজত নিযুক্তি দিলে। এইক্ষেত্ৰত মই প্ৰমোদা বাইদেউ আৰু কমলচৌধুৰী চাৰৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ।

১৯৯৬ চনৰ ১৬ আগষ্ট দিনা ১৭ নম্বৰ ৰুৱালৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পাঠদান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি গৈছিলো। মনত অকনো ভয় বা শংকা নাছিল কিয়নো বি. বৰুৱা কলেজ যেন মোৰ জন্ম-জন্মান্তৰৰ চিনাকী। কলেজত সোমোৱাৰ সময়ত লগ পাইছিলো আমাৰ জ্যেষ্ঠ বিবিয়ান বিৰিঞ্চি কুমাৰ কলিতাক। তেওঁ ইতিমধ্যে স্থায়ী অধ্যাপক হিচাবে অসমীয়া বিভাগত যোগদান কৰিছিল। আমি পঢ়া দিনৰ প্ৰায়ভাগ শিক্ষাগুৰুকে সহকৰ্মী হিচাবে পাই আনন্দিত হৈছিলো। ছাত্ৰী অৱস্থাত দুৰৈৰ পৰা ভূমুকি মাৰি চোৱা শিক্ষক জিৰণি কোঠাত বহিব পৰাটো মোৰ কাৰণে বহুত ডাঙৰ কথা বুলিয়ে ভাবিছিলো। আমি সদায় শিক্ষাগুৰু সকলে বহা চকীৰ পিচফালে থকা বেঞ্চত বহি তেওঁলোকৰ তত্ত্বগধূৰ কথাবোৰ মনোযোগেৰে শুনিছিলো। লাহে লাহে বন্ধুত্বৰ এনজৰীডাল বান্ধ খাইছিল অঞ্জনা, ৰীমা, পাৰ্বতী, মঞ্জুলাহঁতৰ লগত। আমাৰ বিভাগৰ প্ৰবীনা শইকীয়া বাইদেউ আৰু বিশেষৰ হাজৰিকা চাৰে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাত নতুনকৈ ইন্দুপ্ৰভাদেৱী বাইদেউ আৰু অমূল্য দাস চাৰে যোগদান কৰিলে। ইন্দুপ্ৰভা বাইদেউৰ কবিতা কবিতা লগা কথাবোৰ আৰু অমূল্য দাসৰ ৰসাল কথাবোৰে বিভাগটোক সজীৱ কৰি তুলিছিল। অংশকালীন প্ৰবক্তা হৈ থাকোতে অধ্যক্ষ হিচাপে দিলীপ চৌধুৰী চাৰৰ পিছতে ড° ৰেখা ডেকা বাইদেউক পাইছিলো। মোৰ বাবে মাতৃতুল্য ৰেখা বাইদেউক মই কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম। ২০০৫ চনৰ এক বিধ্বংসী অগ্নিকাণ্ডই বি.বৰুৱা কলেজখন পুৰি নিঃশেষ কৰাৰ পিছত কলেজখন পুনৰ নিৰ্মাণ কৰি সময়মতে নামভৰ্ত্তিকৰণ আৰু পাঠদানৰ ক্ষেত্ৰত বাইদেউৰ যথেষ্ট অৰিহণা আছে।

কল্পনা বাইদেউৰ অৱসৰ হোৱাৰ পিছত তেওঁৰ ঠাই

খালী হোৱাত ২০০৫ চনত মই সাক্ষাৎকাৰ দিছিলো। সাক্ষাৎকাৰ কিছুদিন আগত মোৰ জীৱনত এটা ডাঙৰ ধুমুহা পাব হৈ গৈছিল। তথাপিও মনত অদম্য সাহস গোটাই লৈ যেনেতেনে চাকৰিটো পাবই লাগিব বুলি সাঁজু হৈছিলো। এই সময়ছোৱাত কলেজৰ প্ৰত্যেকজন শিক্ষকে মোক যথেষ্ট সাহস আৰু প্ৰেৰণা যোগাইছিল। অৱশেষত বি. বৰুৱা কলেজে মোক এটা পৰিচয় দিলে। তেওঁলোকৰ আশীৰ্বাদ আৰু শুভকামনা লৈ সাক্ষাৎকাৰত বহিছিলো। ড° অৰুণিমা বাইদেউৰ গালি খাই গৱেষণাৰ কামো আৰম্ভ কৰিছিলো। ড° পৰাগ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ওচৰত গৱেষণাৰ কাম আৰম্ভ কৰিছিলো। জীৱনৰ প্ৰতিটো খোজত, প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে তেওঁলোকক উপদেশ মোৰ আশীৰ্বাদ স্বৰূপ।

জীৱনত বহুত কিবা কিবি হেৰুৱাইছো যদিও বি. বৰুৱা কলেজে দিয়া এই পৰিচয়ৰ বাবে মনত অদম্য সাহস লৈ জীৱনৰ বাটত খোজ দিছিলো। মই স্থায়ী চাকৰিত যোগদান কৰাৰ সময়ত অধ্যক্ষ আছিল ড° দীনেশ বৈশ্য ছাৰ। বৈশ্য ছাৰৰ লগত আমাৰ ঘৰুৱা সম্পৰ্ক আছিল। ছাৰ যথেষ্ট আবেগিক আৰু মৰমীয়াল। এবাৰ আগ্ৰাত অনুষ্ঠিত এখন আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আলোচনা চক্ৰলৈ ছাৰ আৰু বাইদেউৰ লগত মইও আগ্ৰালৈ গৈছিলো। এজন দায়িত্বশীল অভিভাৱকৰ

দৰে ছাৰে আমাৰ খা-খবৰ লৈছিল। স্থায়ী শিক্ষক হিচাবে নিযুক্তি পোৱাৰ পিছত দায়িত্ববোৰ বাঢ়ি গৈছিল। বি.বৰুৱা কলেজ বাৰ্ষিক আলোচনী বিবিয়ান'ৰ সম্পাদনা সমিটিৰ প্ৰায় নিয়মীয়া সদস্য হৈ পৰিলো। আমাৰ বিভাগকে ধৰি আন আন বিভাগত হোৱা ৰাষ্ট্ৰীয়, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আলোচনা চক্ৰ সমূহত দিয়া দায়িত্বও নিয়াৰিকৈ পালন কৰিব ধৰিলো। ২০১২ চনত অসমীয়া বিভাগে অনুষ্ঠিত কৰা ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ আলোচনা চক্ৰখনত বহুতো গুণী-জ্ঞানী ব্যক্তিয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁলোকৰ লগত চা-চিনাকী হোৱাৰ লগতে বহু কথা জনাৰ সৌভাগ্য আমাৰ হৈছিল। প্ৰমোদা দেৱী বাইদেউৰ অৱসৰৰ পিছতে মূৰব্বী অধ্যাপকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিলে বিবিধি কলিতাই। তেওঁ দায়িত্ব লোৱা পিছতে বিভাগত নতুনকৈ নিযুক্তি লাভ কৰে বিবিয়ান গীতাজুলী দাস আৰু গীতাজী তামুলী বাইদেউ। এজন এজনকৈ আমাৰ বিভাগৰ সকলো শিক্ষাগুৰুৱে অৱসৰ ল'লে, আমাৰ ওপৰত এটা গধুৰ দায়িত্ব পৰিল। ক্লাচৰ লগতে সকলোৱে অন্যান্য বহুত কামৰ বোজা শিক্ষক সকলৰ মূৰত পৰিল। ২০১৬ চনৰ বিধানসভা নিৰ্বাচনৰ এটা ডাঙৰ অভিজ্ঞতা মোৰ হৈছিল। আমাৰ বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ বৰ্মন চাৰে মোক অফিচলৈ মাতি নি কৈছিল মই হেনো নিৰ্বাচনৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে দিল্লীলৈ যাব লাগিব।

২০১৬ চনত EVMৰ VVPAT মেচিন ব্যৱহাৰ কৰিব গতিকে VVPAT মেচিনৰ প্ৰশিক্ষণ লবলৈ দিল্লী যাব লাগিব। আমাৰ কলেজৰ অৰ্থনীতি বিভাগৰ মনোজ দাস আৰু মোৰ নাম আহিছিল। কথাষাৰ শুনি ভয়ে ভয়ে চাৰলৈ চাইছিলো কিন্তু চাৰে সাহস দি কৈছিল একো নহয় আমাৰ মনোজ দাসো যাব, নিৰ্বাচনৰ কথা যাবতো লাগিব। মনত কিছু ভয় লৈ দিল্লীলৈ উৰা মাৰিছিলো। তাত প্ৰশিক্ষণ লৈ অহাৰ পিছত ভাবিবলৈ বাধ্য হৈছো যদি প্ৰশিক্ষণ লবলৈ নাহিলোহেঁতেন তেতিয়াহ'লে জীৱনত এই সুন্দৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিব নোৱাৰিলোহেঁতেন। দিল্লীৰ নিৰ্বাচনী ভৱনত সোমোৱাৰ সুযোগ কেতিয়াও নাপালোহেঁতেন। আমি প্ৰশিক্ষণ লৈ অহাৰ পিছত আমাক state level officer হিচাপে নিযুক্তি দিছিল। আমি ডাঙৰ ডাঙৰ বিষয়াকে ধৰি সকলো নিৰ্বাচনী বিষয়াকে প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ সুযোগ পাইছিলো। আনকি ধেমাজী, লক্ষীমপুৰ আদি ঠাইতো প্ৰশিক্ষণ দিব গৈছিলো। সম্পূৰ্ণ এটা নতুন অভিজ্ঞতাৰে পৰিপুষ্ট হোৱাৰ লগতে প্ৰশাসনীয় বিষয়াসকলৰ লগত চা-চিনাকী হৈ একপ্ৰকাৰ বন্ধুত্ব গঢ় লৈ উঠিছিল। সকলোৱে কোৱাৰ দৰে এবাৰ নিৰ্বাচনী দায়িত্বত

নাম সোমাল যেতিয়া বাৰে বাৰে দায়িত্ব পালন কৰিব লাগিব, এই কথাষাৰ সত্যত পৰিণত হ'ল। তেনেদৰে দুবাৰমান আকৌ নিৰ্বাচনৰ কৰ্ত্তব্য সম্পাদন কৰিলোঁ।

লাহে লাহে এটা কথা বৰকৈ অনুভৱ হ'বলৈ ধৰিছিল আগৰ দৰে আমি বিভিন্ন বিভাগৰ শিক্ষকসকলক লগ পোৱাটো কমি আহিছিল। শিক্ষক সকলৰ কামৰ দায়িত্ব বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে শিক্ষক জিৰণি কোঠাৰ বৌদ্ধিক আড্ডাবোৰ কমি আহিছিল। তাৰ মাজতে প্ৰতিবছৰ ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ আৰম্ভণিত শিক্ষক জিৰণি কোঠাই প্ৰাণ পাই উঠে। ড° অৰুণিমা বাইদেউ ৰচিত 'দাম্যত, দত্ত, দয়ধৰম' কলেজ গীতৰ অনুশীলন, শিক্ষক-কৰ্মচাৰী সকলৰ মাজত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন খেল-ধেমালীয়ে সকলোকে ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱনৰ পৰা কিছু হ'লেও আঁতৰাই লৈ আহে। খুব হাঁহি, ধেমালী, স্ফুৰ্ত্তিৰে কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস ১৩ ছেপ্তেম্বৰৰ দিনটো পাৰ হৈ যায়। অৱসৰ প্ৰাপ্ত শিক্ষক কৰ্মচাৰীক ধৰি ন-পূৰণি বিবিয়ানৰ উপস্থিতিত এক উৎসৱমুখৰ পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হয়। ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱনৰ মাজত নাটকত অভিনয় কৰাৰ সুযোগো বি. বৰুৱা কলেজত পাইছিলো। আমাৰ বিভাগৰ অমূল্য দাসৰ উৎসাহত আমি কেইজনমান শিক্ষক-কৰ্মচাৰীয়ে 'শকুনিৰ প্ৰতিশোধ' নাটকখন মঞ্চস্থ কৰি দৰ্শকৰ পৰা যথেষ্ট সমাদৰ লাভ কৰিছিলো। নাটকখন চাবলৈ বিভিন্ন গুণী-জ্ঞানী নাট্যপ্ৰেমী ব্যক্তিক কলেজৰ পৰা আমন্ত্ৰণ জনোৱা হৈছিল। কলেজ প্ৰেক্ষাগৃহ দৰ্শকেৰে ভৰি গৈছিল। নাটকত অভিনয় কৰাৰ বিশেষ অভিজ্ঞতা নাই যদিও অতি সাহসেৰে গান্ধাৰী চৰিত্ৰত অভিনয় কৰি দৰ্শকৰ প্ৰশংসা বুটলিবলৈ সক্ষম হৈছিলো।

২০১৯ চনত আৰম্ভ হোৱা ক'ভিড মহামাৰী আমাৰ শিক্ষকসকলৰ বাবে এক ডাঙৰ প্ৰত্যাহ্বান আছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ভৱিষ্যৎ লৈ আমি শংকিত হৈ পৰিছিলো। তাতে আকৌ স্নাতক মহলাৰ পাঠ্যক্ৰমো আছিল নতুন। আমি সকলোৰে চৰকাৰে দিয়া নীতি-নিৰ্দেশনা মানি ঘৰৰ পৰাই অনলাইন ক্লাচবোৰ কৰি গৈছিলো। সেই কেইদিন আমাৰ দিন-ৰাতি বুলি কথাই নাছিল, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুবিধাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি প্ৰত্যেকেই ক্লাচবোৰ নিয়াৰিকৈ কৰি গৈছিলো। আমি যিমান পাৰো সকলো ক্ষেত্ৰতে তেওঁলোকক সহায়ৰ

হাত আগবঢ়াইছিলো। পিছত পৰিস্থিতি ভাল হৈ অহাত আমি প্ৰত্যেকগৰাকী শিক্ষকেই সুখী হৈছিলো।

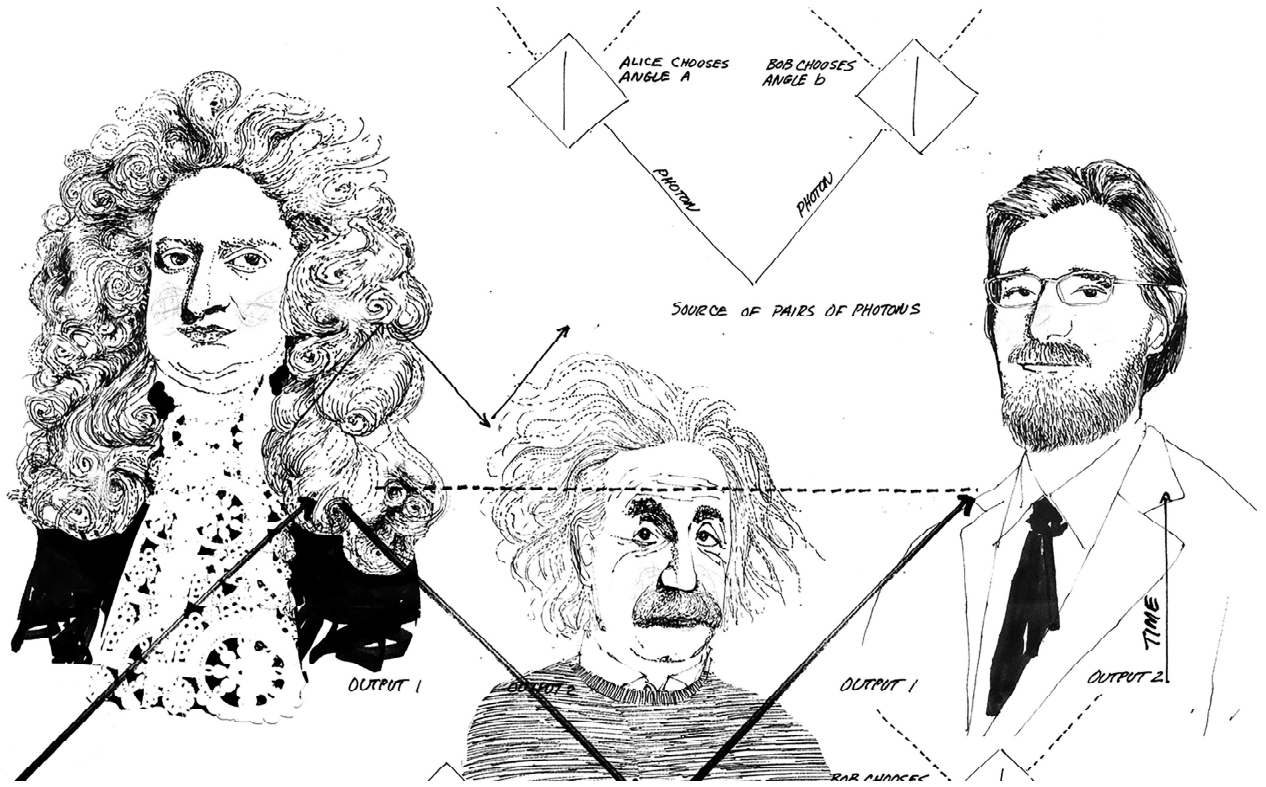
সময়ৰ দুৰ্বাৰ গতিয়েই কাৰ বাবে কি কঢ়িয়াই আনে তাক কোনেও অনুমান কৰিব নোৱাৰে। মোৰ ক্ষেত্ৰতো তেনেকুৱাই হ'ল। কভিডৰ চিন্তা শেষ হৈছিলহে মাথোন, ২০২১ চনৰ অক্টোবৰ মাহৰ পৰা মোৰ গা বেয়া হ'ল। বিভিন্ন পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ অন্তত গম পোৱা গ'ল মই জটিল ৰোগত আক্ৰান্ত। সকলোৰে দিহা-পৰামৰ্শমতে চেম্বাইলৈ গ'লো। সেই সময়ছোৱাত বি.বৰুৱা কলেজৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ লগতে প্ৰত্যেকজন শিক্ষক-কৰ্মচাৰী আৰু বিবিয়ানসকলে মোক যি সাহস প্ৰেৰণা আৰু সহযোগিতা আগবঢ়ালে তাক মই ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিব নোৱাৰিম। অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষাগুৰু সকলে দিয়া মৰম আশীৰ্বাদ তথা প্ৰত্যেকজনৰ শুভকামনাৰ বাবে এক জটিল অস্ত্ৰোপচাৰ সমাপ্ত কৰি সম্পূৰ্ণ কৰি এবছৰৰ মূৰত পুনৰ বি.বৰুৱা কলেজত ভৰি দিলোহি। এইখিনিতে এটা কথা ক'বই লাগিব পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগৰ অধ্যাপক হোমেশ্বৰ কাকতি চাৰে কোনোবা এখন সভাত দিয়া এটা বক্তৃতাত এজন চীনা সশ্ৰাটৰ কাহিনী এটা কৈছিল। সেই কাহিনীটোত 'সকলো কথাৰে শেষ আছে' কোৱা বাক্যশাৰীয়ে মোক বেমাৰৰ সময়ত যথেষ্ট সাহস দিছিল। মই কেৱল সদায় ভাবিছিলো এই বেমাৰো এদিন শেষ হ'ব। বিভিন্নজন ব্যক্তিয়ে কোৱা বিভিন্ন কথাত মই সাহস পাইছিলো। এই লিখনিৰ জৰিয়তে সকলোকে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছোঁ।

এটা বছৰ বি.বৰুৱা কলেজৰ পৰা আঁতৰি থাকি যি মনোকষ্ট পাইছো তাক প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰো। বেমাৰৰ পৰা আৰোগ্য লাভ কৰি পুনৰ বি.বৰুৱা কলেজৰ গেটখনেৰে ভিতৰ সোমাই আহোঁতে অজস্ৰ স্মৃতিয়ে মোৰ তোলপাৰ লগাই দিছিল। বি.বৰুৱা কলেজ মোৰ বাবে আদৰ্শ, মোৰ পৰিচয়... মোৰ সকলো। বি.বৰুৱা কলেজৰ বহু অভিজ্ঞতা, বহুতো স্মৃতিয়েই আছে, সময়ৰ গতিত কিছু হেৰাই গৈছে। যেতিয়াই বিনিতা, মিনু, গায়ত্ৰী, ৰিংকু, অজিত, অৰূপ, চন্দনহঁতক লগ পাওঁ তেতিয়াই অতীতৰ স্মৃতি পুনৰ সজীৱ হৈ উঠে। ঐতিহ্যমণ্ডিত বি.বৰুৱা কলেজৰ গৌৰৱ চিৰদিন অক্ষুণ্ণ হৈ থাকুক তাৰেই কামনা কৰিলোঁ। ■

■ আন্ধাৰ যিমান গভীৰ হ'ব, প্ৰভাতো সিমানেই উজ্জ্বল হ'ব। চাৰিওফালৰ পৰা অন্ধকাৰে আৱৰি ধৰিলেও ভয় নকৰিবা, পোহৰ হ'বই।

—জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা

কোৱান্টাম বলবিদ্যা, এন্টেঙ্গলমেণ্ট আৰু পদাৰ্থবিদ্যাৰ নবেল পুৰস্কাৰ

■ ডাঃ প্ৰিতম কুমাৰ বৰঠাকুৰ

ধৰক আপুনি আৰু মই ইজনে আনজনৰ পৰা এটা দূৰত্বত আছোঁ। এতিয়া মই আপোনাৰ স'তে সংযোগ কেনেকৈ স্থাপন কৰিব পাৰোঁ? শিলগুটি এটা দলিয়াই আপোনাৰ গাত লগাব পাৰোঁ। শিলগুটিটো কিমান বেগত যায় তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব সংযোগ স্থাপন হওঁতে কিমান সময় লাগিব। নাইবা আপোনাক চিঞৰি মাতিব পাৰোঁ। তেতিয়া শব্দৰ বেগত মোৰ মাতটোৱে গৈ আপোনাৰ কাণৰ পৰ্দাত খুন্দিয়াব। কিন্তু অত্যন্ত ক্ষিপ্ৰতাৰে আপোনাৰ স'তে এটা সম্বন্ধ স্থাপন কৰিবলৈ হ'লে বা আপোনাক প্ৰভাৱিত কৰিবলৈ হ'লে মই আপোনাৰ গালে লেজাৰ মাৰি পঠিয়াব পাৰোঁ! তেতিয়া পোহৰৰ বেগত অৰ্থাৎ চেকেণ্ডত ৩০০০০০ কি, মি, বেগত গৈ মই আপোনাৰ ওপৰত কোনো প্ৰভাৱ পেলাব পাৰিম। যিহেতু পোহৰেই হ'ল ব্ৰহ্মাণ্ডৰ বেগৰ সীমা, ইয়াকৈ কম সময়ত বা বেছি বেগত কোনেও কাকো প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰে। ইয়াকে পদাৰ্থ বিদ্যাৰ ভাষাত কোৱা হয় locality. মানে locality ধৰ্ম মানিহে হে আপুনি প্ৰভাৱ পেলাব পাৰিব অন্যথাই নোৱাৰে! ধাৰণাটো ধৰি ৰাখিব।

১৯০০ চন মানলৈ কথাবোৰ ঠিকেই আছিল। এনে লাগিছিল যেন জানিবলগীয়া কথাবোৰ ইতিমধ্যে জনা হৈ গৈছে। নিউটনৰ বলবিদ্যাৰ সূত্রবোৰে সকলোবোৰ ব্যাখ্যা যেন হৈ গৈছিল। ব্ৰহ্মাণ্ডৰ কোনো বস্তুৰ কোনো সময়ৰ স্থান, বেগ আৰু গতিৰ দিশ জানিব পাৰিলে ভৱিষ্যতত সেই বস্তুৰ স্থান, বেগ কি হ'বগৈ নাইবা দূৰ অতীতত সেই বস্তুৰ স্থান বেগ আৰু গতিৰ দিশ কি আছিল সুন্দৰকৈ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা যায়। লাগিলে বস্তুটো এটা ওপৰলৈ দলিয়াই দিয়া বলেই হওক, পেণ্ডুলামেই হওক নাইবা গ্ৰহ নক্ষত্ৰই হওক !

কিন্তু, কুৰি শতিকাৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰাই বিকাশ হ'বলৈ ধৰিলে পদার্থবিদ্যাৰ আন এক চমক লগোৱা শাখা।

মেক্স প্লাঙ্ক আৰু আইনষ্টাইনেই আছিল আচলতে পদার্থবিদ্যাৰ এই বিভাগটোৰ গুৰি ধৰোতা, ভেটি তৈয়াৰ কৰোঁতা। কিন্তু এই কোৱান্টাম বলবিদ্যা (Quantum mechanics) বিভাগটো ইমান কোবাল গতিত আগবাঢ়িল যে পাছলৈ এওঁলোক দুজনেই আকৌ ইয়াৰ বহু কথা মানি ল'বলৈ টান পোৱা হ'ল!

কোৱান্টাম জগত হ'ল একেবাৰে ক্ষুদ্ৰ বস্তুৰ জগত। পৰমাণু আৰু পৰমাণু গঠন হোৱা ক্ষুদ্ৰতম কণা (subatomic particle) ৰ জগত। এই কোৱান্টাম বিশ্বৰ কথাবোৰ সাধাৰণ বুদ্ধিমত্তাৰে ব্যাখ্যা কৰিব নোৱাৰি। পোহৰ তৰংগ বুলি বিজ্ঞানী থমাচ ইয়ঙে তেওঁৰ double slit experimentৰ দ্বাৰা বহু আগতেই প্ৰমাণ কৰি থৈছে। আইনষ্টাইনে তেওঁৰ LIGHT QUANTA পত্ৰত পোহৰক এক packet of energy বা stream of tiny particles বুলি দেখুৱাইছে। তেওঁৰ লাইট কোৱান্টাই পাছত ফ'ট'ন নাম পালে। গতিকে পোহৰ এক কণা আৰু একে সময়তে এক তৰংগও।

কিন্তু সমস্যা হ'ল যেতিয়া দেখা গ'ল ইলেক্ট্ৰনৰো তৰংগ ধৰ্ম আছে! তেতিয়াহ'লে ইলেক্ট্ৰন তৰংগ নে কণা? যদি ই এক কণা বা particle হয়, ইয়াৰ অৱস্থান কি? বেগ কি? কোৱান্টাম বলবিদ্যাই ক'লে যে ইলেক্ট্ৰন এটাৰ নিৰ্দিষ্ট স্থান বা বেগ কিমান একে সময়তে কব নোৱাৰি। ইয়াৰ ধৰ্মবোৰৰ সম্ভাৱনাৰ বিষয়েহে কব পাৰি। মানে probability !

যেতিয়ালৈকে কণা এটাক লক্ষ্য কৰা নাযায় বা জোখা নাযায় তেতিয়ালৈকে ই এক ধূসৰ অৱস্থাত থাকে। ইয়াৰ স্থান বা বেগৰ সম্ভাৱনাহে কব পাৰি, নিৰ্দিষ্ট স্থান বা বেগ ক'ব নোৱাৰি। আইনষ্টাইনে এই ধাৰণা একেবাৰে গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিলে! তেওঁৰ মতে প্ৰকৃতিয়ে এনেকুৱা অস্পষ্ট ধূসৰ অৱস্থাৰ সৃষ্টি নকৰে। তেওঁ ক'লে ভগৱানে পাশা নেখেলে!

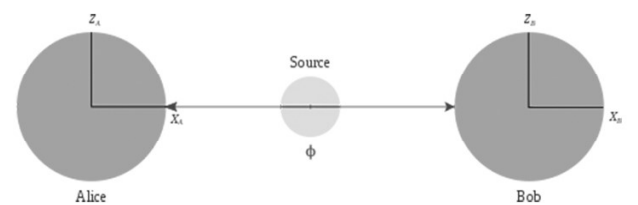
কিন্তু আইনষ্টাইনে যিমানেই প্ৰত্যাহান নজনাওক কিয় কোৱান্টাম বলবিদ্যা আগবাঢ়ি গৈ থাকিল।

নীলচ বৰ, শ্ৰডিংগাৰ, বাৰ্নাৰ হাইজেনবাৰ্গ, পল ডিৰাক, মেক্স বৰ্ণ আদি বিজ্ঞানীয়ে মেক্স প্লাঙ্ক আৰু আইনষ্টাইনে আৰম্ভ কৰা কোৱান্টাম বলবিদ্যাক তীব্ৰ বেগত আগুৱাই নিলে!

হাইজেনবাৰ্গে তেওঁৰ অনিশ্চয়তাৰ সূত্র (uncertainty principle) আগবঢ়ালে। তেওঁ ক'লে আমি যদি কোনো এটা কণাৰ অৱস্থান নিৰূপণ কৰিবলৈ যাওঁ, তেন্তে বেগ সম্বন্ধে ধাৰণা কৰিব নোৱাৰো আৰু যদি বেগ সম্বন্ধে তথ্য আহৰণ কৰো অৱস্থান সম্বন্ধে ধাৰণা ধূসৰ হৈ যায়! কথাবোৰে আইনষ্টাইনক বাৰুকৈয়ে অস্বস্তিত পেলালে! শ্ৰডিংগাৰে এটা সম্ভাৱনীয়তাৰ সূত্র আৱিষ্কাৰ কৰিলে। যদি কোনো এটা সময়ত এটা কণাৰ অৱস্থানৰ সম্ভাৱনীয়তা (probability wave) জানিব পাৰি ভৱিষ্যতে কণাটোৰ অৱস্থানৰ সম্ভাৱনীয়তা কব পৰা যাব।

এনেবোৰ সচৰাচৰ আমাৰ চিন্তাই ঢুকি নোপোৱা সাধাৰণ বুদ্ধিমত্তাৰে ব্যাখ্যা কৰিব নোৱাৰা, মূৰ ঘোলা কৰি দিয়া সূত্রবোৰে কিন্তু ব্যৱহাৰিক দিশত সঠিক ফলাফল দি থাকিবলৈ ধৰিলে তাৰ ফলত বিজ্ঞানৰ এই দিশটো ঠন ধৰি উঠিল। আনহাতে দাৰ্শনিক তৰ্ক-বিতৰ্ক চলি থাকিল। বিখ্যাত Solvay Conferenceত এই লৈ আইনষ্টাইন আৰু নীলচ বৰৰ তুমুল বিতৰ্ক হ'ল। আইনষ্টাইনৰ বিখ্যাত উক্তি ভগৱানে পাশা নেখেলে (God does not play dice) ৰ উত্তৰত নীলচ বৰেও ক'লে ভগৱানে কি কৰা উচিত আপুনি ক'ব নালাগে (stop telling God what to do)।

১৯৩৫ চন। আইনষ্টাইন তেতিয়া আমেৰিকাৰ প্ৰিন্সটনত। আইনষ্টাইনে তেওঁৰ সহযোগী বৰিছ প'ড'লস্কি আৰু নাথান ৰজেনৰ স'তে লগ লাগি এখন পত্ৰ প্ৰকাশ কৰিলে। এই পত্ৰখন EPR (Einstein, Podolsky, Rojen) পত্ৰ নামে জনাজাত। কোৱান্টাম বলবিদ্যাৰ ব্যাখ্যাৰে কৰা ভৌতিক বাস্তৱিকতাক সম্পূৰ্ণ বুলিব পাৰিনে? (Can Quantum Mechanical Description of Physical Reality Be Considered Complete?) কোৱা বাহুল্য যে তিনিওজনে লগ হৈ কোৱান্টাম বলবিদ্যাৰ ব্যাখ্যা অসম্পূৰ্ণ বুলি দেখুৱাব

খুজিছিল! তেওঁলোকৰ প্ৰশ্নৰ যথাযথ উত্তৰ দিয়াটো বা তেওঁলোকক মিছা বুলি প্ৰমাণ কৰাটো ইমান সহজ নাছিল!

উনবিংশ শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ কথা। জন ষ্টুৱাৰ্ট বেল নামৰ বিজ্ঞানী জনে EPR paper খন পঢ়িছিল। EPR অত কোৱা হৈছিল যে কোৱান্টাম বলবিদ্যা এক অসম্পূৰ্ণ সূত্ৰ। আমি নিশ্চয় কিবা এটা অন্তৰ্নিহিত সত্য জানিবলৈ বাকী থাকি গৈছে। কোৱান্টাম জগতৰ অনিশ্চয়তাৰ গভীৰতাত নিশ্চয় আন কিবা এটা নিশ্চয়তা বা এনে সত্য লুকাই আছে যাক আমি ধৰিব পৰা নাই। তেওঁলোকে ইয়াক hidden variable বুলি ক'লে।

যদি কোৱান্টাম বলবিদ্যাৰ সূত্ৰবোৰ সঁচা হয় তেন্তে এটা বৰ আছকলীয়া কথা আহি পৰে। একেটা উৎসৰ পৰা নিৰ্গত দুটা বিপৰীতমুখী কণা যিমানেই দূৰলৈ নাযাওক কিয়? দুয়োটা আচলতে সাঙুৰ খাই থাকিব। যদি জোখ-মাখ কৰি এটাৰ স্পিন উৰ্দ্ধমুখী (spin up) বুলি জনা যায় আনটোৰ নিম্নমুখী (spin down) হ'ব। অৰ্থাৎ ইয়াত থকা এটা কণাই সূদূৰত থকা এটা কণাৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব। আইনষ্টাইনৰ মতে এয়া পূৰ্বনিৰ্ধাৰিত, উৎসতেই কোনটো কণাৰ কি ধৰ্ম হ'ব সি নিৰ্ধাৰিত হৈয়েই আছে। নীলচ বৰ হ'তে কথাটো সজোৰে প্ৰতিবাদ কৰিলে। তেওঁলোকৰ মত অনুসৰি জোখ নোলোৱালৈকে কণা এটা কোৱান্টাম দুদোল্যমান অৱস্থাতহে থাকে। জোখ লোৱাৰ লগে লগে এই দুদোল্যমান অৱস্থাৰ পতন ঘটি কণাটোৱে কোনো এটা নিৰ্দিষ্ট ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰে। অৱস্থানেই হওক বা স্পিনেই হওক। এতিয়া কোৱান্টাম বলবিদ্যা অনুসৰি একে উৎসৰ পৰা নিৰ্গত কণা দুটা যিমানেই দূৰলৈ নাযাওক কিয়, দূৰ গ্ৰহনক্ষত্ৰ গৈ পালেও এটাক লক্ষ্য কৰাৰ লগে লগে দুয়োটাৰে wave functionৰ পতন হ'ব আৰু এটাৰ স্পিন আপ হ'লে আনটোৰ স্পিন ডাউন হ'ব। অৰ্থাৎ যিমানে দূৰলৈ গ'লেও কণা দুটা entangled হৈ থাকিব বা সাঙুৰ খাই থাকিব। অৰ্থাৎ কোৱান্টাম পদাৰ্থবিদ্যাই localityৰ ধাৰণাক ওফৰাই দিব। বহুত পৰীক্ষা নিৰীক্ষাৰ অন্তত

দেখা গ'ল যে Universe is not local! ধ্ৰুপদী পদাৰ্থবিদ্যাৰ প্ৰবক্তাসকলে এই কথাটো মানিবলৈ টান পালে।

বহু বছৰ ইয়াক লৈ দাৰ্শনিক বিতৰ্ক চলি থাকিল। EPR পত্ৰৰ কেইবা দশক পাছত ষ্টুৱাৰ্ট বেল নামৰ বিজ্ঞানীজনে Bell's Theorem প্ৰকাশ কৰিলে। বেলে পৰীক্ষাগাৰত আৰু গণিতীয়ভাবে এই পৰিঘটনাৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ কৰিব পৰা যাব বুলি ক'লে। দুৰ্ভাগ্যজনকভাৱে বেলৰ সময়ত পৰীক্ষাগাৰত এই কাম কৰিবলৈ প্ৰযুক্তি ইমান আগবঢ়া নাছিল।

পাছত এই কাম পৰ্যায়ক্রমে বিভিন্ন পৰীক্ষাগাৰত সম্পন্ন কৰে জন ক্লাউজাৰ (John Clauser), আলা আস্পে (Allan Aspect) আৰু এণ্টন চাইলিংগাৰে (Anton Zeilinger)। এওঁলোক তিনিওজনকে ২০২২ চনৰ পদাৰ্থবিদ্যাৰ নবেল পুৰস্কাৰেৰে সন্মানিত কৰা হয়। কোৱান্টাম entanglement ৰ সত্যতা পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ হোৱাৰ লগে লগে এক নতুন সম্ভাৱনাৰ দুৱাৰ মুকলি হ'ল। কোৱান্টাম কম্পিউটিং কোৱান্টাম ক্ৰিপ্ত' গ্ৰাফি আৰু আনহে নালাগে কোৱান্টাম টেলিপটেচন সম্ভৱপৰ বুলি ই দেখুৱালে। অৱশ্যে টেলিপটেচন মানে হলিউডৰ চিনেমাত দেখুৱাৰ দৰে গোটে গোটে মানুহ এজনক এটা গেলেশীৰ পৰা টেলিপটেচনৰ দ্বাৰা আন এটা গেলেক্সীলৈ পঠাব পৰা টেলিপটেচন নহয়! এয়া তথ্যৰহে টেলিপটেচন। অৰ্থাৎ অত্যন্ত ক্ষিপ্ৰ গতিত কম্পিউটিং কৰাৰ লগতে অত্যন্ত ক্ষিপ্ৰতাৰে কোৱান্টাম এণ্টেংগলমেণ্ট ধৰ্মৰ জৰিয়তে তথ্য (Information transfer) এঠাইৰ পৰা আন এঠাইলৈ পঠাব পৰা যাব। এই গোটেই অগ্ৰগতিয়ে আইনষ্টাইনৰ কোৱান্টাম বলবিদ্যাৰ বিষয়ে 'ই এক অসম্পূৰ্ণ সূত্ৰ' বুলি কৰা মন্তব্য ভুল বুলি প্ৰমাণিত কৰিলেও তাত থকা এডাল ৰূপালী সূতা এয়ে যে এই কোৱান্টাম এণ্টেংগলমেণ্টৰ ধাৰণাটো তেৱেই আনিছিল। কেৱল তেওঁ ইয়াক স্বীকাৰ কৰা নাছিল।■

লেখক : মেডিচিন বিশেষজ্ঞ, লখিমী পথ, গুৱাহাটী

- কিতাপে বিশ্ব ব্ৰহ্মাণ্ডক ইয়াৰ আত্মা প্ৰদান কৰে, মনক ডেউকা প্ৰদান কৰে, কল্পনাক উৰাৰ সক্ষমতা আৰু সকলোকে জীৱনময় কৰি তোলে।

—প্লেট'

- ভৱিষ্যতৰ বিষয়ে বৰকৈ চিন্তা-ভাৱনা কৰা উচিত নহয়। ভৱিষ্যত সোনকালে বৰ্তমানত পৰিণত হয়।

—আইনষ্টাইন

সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উত্তীৰ্ণ হাৰ কেনেকৈ বাঢ়িব ?

■ ড° বুলজিৎ বুঢ়াগোহাঁই

সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাসমূহত অন্যান্য ৰাজ্যৰ তুলনাত উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যসমূহৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উত্তীৰ্ণ হাৰ সাধাৰণতে কম হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাসমূহত উত্তীৰ্ণ হ'ব পৰাকৈ মেধাৰী হোৱা সত্ত্বেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল সঠিক ৰূপত প্ৰস্তুত নোহোৱাৰ বাবেই এইসমূহ পৰীক্ষাত উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল ৰাজ্যসমূহৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উত্তীৰ্ণ হাৰ আন ৰাজ্যৰ তুলনাত কম হোৱা দেখা যায়।

কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত নিযুক্তিৰ বাবে সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ত পৰিচালনা কৰা প্ৰতিযোগিতামূলক কেইটামান পৰীক্ষা হ'ল—

১। অসামৰিক সেৱাৰ পৰীক্ষা (Civil Services Examinations) : এই পৰীক্ষাৰ যোগেদি বিভিন্ন সেৱাৰ বাবে লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি কৰে, যেনে— (i) Indian Administrative Service, (ii) Indian Foreign Service, (iii) Indian Police Service, (iv) Indian Audit and Accounts Service, Group 'A', (v) Indian Civil Accounts Service, Group 'A', (vi) Indian Corporate Law Service, Group 'A', (vii)

Indian Defence Accounts Service, Group 'A', (viii) Indian Defence Estates Service, Group 'A', (ix) Indian Information Service, Junior Grade Group 'A', (x) Indian Postal Service, Group 'A' (xi) Indian P & T Accounts and Finance Service, Group 'A', (xii) Indian Railway Protection Force Service, Group 'A', (xiii) Indian Revenue Service (Customs & Indirect Taxes) Group 'A', (xiv) Indian Revenue Service (Income Tax) Group 'A', (xv) Indian Trade Service, Group 'A' (Grade III), (xvi) Armed Forces Headquarters Civil Service, Group 'B' (Section Officer's Grade), (xvii) Delhi, Andaman and Nicobar Islands, Lakshadweep, Daman & Diu and Dadra & Nagar Haveli Civil Service (DANICS), Group 'B', (xviii) Delhi, Andaman and Nicobar Islands, Lakshadweep, Daman & Diu and Dadra & Nagar Haveli Police Service (DANIPS), Group 'B', (xix) Pondicherry Civil Service (PONDICS), Group 'B', (xv) Indian Trade Service, Group 'A' (Grade III),

(xvi) Armed Forces Headquarters Civil Service, Group 'B' (Section Officer's Grade), (xvii) Delhi, Andaman and Nicobar Islands, Lakshadweep, Daman & Diu and Dadra & Nagar Haveli Civil Service (DANICS), Group 'B', (xviii) Delhi, Andaman and Nicobar Islands, Lakshadweep, Daman & Diu and Dadra & Nagar Haveli Police Service (DANIPS), Group 'B', (xix) Pondicherry Civil Service (PONDICS), Group 'B' আদি।

লিখিত পৰীক্ষা দুটা পৰ্যায়ত হয়। এটাক প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষা (Preliminary Examination) আৰু আনটোক মূল পৰীক্ষা (Main Examination) বুলি কোৱা হয়।

বয়সৰ সীমা : পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ আগষ্টত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩২ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা যিকোনো শাখাত স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

২। **ভাৰতীয় বন সেৱা পৰীক্ষা (Indian Forest Service Examination) :** প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে। লিখিত পৰীক্ষা দুটা পৰ্যায়ত হয়। এটা হ'ল— অসামৰিক সেৱাৰ পৰীক্ষা (Civil Services Examinations)ৰ প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষা (Preliminary Examination) আৰু আনটো হ'ল ভাৰতীয় বন সেৱা পৰীক্ষা (Indian Forest Service Examination)ৰ মূল পৰীক্ষা (Main Examination)।

বয়সৰ সীমা : পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ আগষ্টত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩২ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতক হোৱা দৰকাৰ। স্নাতক পৰ্যায়ৰ পৰীক্ষাত পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান, উদ্ভিদ বিজ্ঞান, ৰসায়ন বিজ্ঞান, ভূতত্ত্ব বিজ্ঞান, গণিত, পদাৰ্থ বিজ্ঞান, পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান আৰু প্ৰাণী বিজ্ঞান —এই বিষয়বোৰৰ যিকোনো এটা বিষয় থকা আৱশ্যক অথবা কৃষি, বন আৰু অভিযান্ত্ৰিক বিষয়ৰ স্নাতক হোৱা দৰকাৰ।

প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

৩। **অভিযান্ত্ৰিক সেৱা পৰীক্ষা (Engineering**

Services Examination) : এই পৰীক্ষাৰ যোগেদি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ Civil Engineering, Mechanical Engineering, Electrical Engineering আৰু Electronics গু Telecommunication Engineering বিভাগৰ বিভিন্ন গোটবোৰৰ বাবে প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি কৰে। প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু Personality Testৰ জৰিয়তে কৰে। লিখিত পৰীক্ষা দুটা পৰ্যায়ত হয়। এটাক Engineering Services (Preliminary/Stage -I) আৰু আনটোক Engineering Services (Mains/Stage II) বুলি কোৱা হয়।

বয়সৰ সীমা : পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ জানুৱাৰীত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩০ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অভিযান্ত্ৰিক বিষয়ৰ স্নাতক অথবা স্নাতকোত্তৰ পৰ্যায়ৰ পৰীক্ষাত Wireless Communications, Electronics, Radio Physics or Radio Engineering ক বিশেষ বিষয় হিচাপে লৈ উত্তীৰ্ণ হোৱা সকলেও কিছুমান নিৰ্দিষ্ট পদৰ বাবে আবেদন কৰিব পাৰে।

৪। **সংযুক্ত চিকিৎসা সেৱা পৰীক্ষা (Combined Medical Services Examination) :** এই পৰীক্ষাৰ বাবে আবেদন বিচাৰি কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে সাধাৰণতে এপ্ৰিল মাহত বিজ্ঞাপন প্ৰকাশ কৰে আৰু জুলাই মাহত পৰীক্ষা পৰিচালনা কৰে।

বয়সৰ সীমা : পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ আগষ্টত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ৩২ বছৰ হ'ব নালাগিব। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : এই পৰীক্ষাত বহাৰ বাবে চিকিৎসা বিজ্ঞান (M.B.B.S.)ৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

৫। **সংযুক্ত প্ৰতিৰক্ষা সেৱা পৰীক্ষা (Combined Defence Services Examination) :** এই পৰীক্ষাৰ বছৰত দুবাৰ অনুষ্ঠিত হয়।

বয়সৰ সীমা : Indian Military Academy (IMA)ত ভৰ্তিৰ বাবে অবিবাহিত পুৰুষ প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ১৯ বছৰৰ পৰা ২৪ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। Indian Naval Academy ত ভৰ্তিৰ বাবে অবিবাহিত পুৰুষ প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ১৯ বছৰৰ পৰা ২৪

বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। Air Force Academy ত ভৰ্তিৰ বাবে অবিবাহিত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২০ বছৰৰ পৰা ২৪ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। Officers' Training Academyত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ১৯ বছৰৰ পৰা ২৫ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : Indian Military Academy আৰু Officers' Training Academy ত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থীজন স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা যিকোনো শাখাৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

Naval Academyত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থীজন অভিযান্ত্ৰিক বিষয়ৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

Air Force Academyত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থীজন স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে (পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু গণিত বিষয়সহ দ্বাদশ শ্ৰেণীত) অথবা অভিযান্ত্ৰিক বিষয়ৰ স্নাতক ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষা দিয়া সকলেও আবেদন কৰিব পাৰে।

প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

৬। সংযুক্ত ভূ-বিজ্ঞানী পৰীক্ষা (Combined Geo Scientist Examination) : এই পৰীক্ষাৰ বাবে আবেদন বিচাৰি কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে সাধাৰণতে ছেপ্টেম্বৰ/অক্টোবৰ মাহত বিজ্ঞাপন প্ৰকাশ কৰে আৰু জানুৱাৰী মাহত পৰীক্ষা পৰিচালনা কৰে।

এই পৰীক্ষা দুটা পৰ্যায়ত হয়। এটা প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষা (Preliminary Examination) যিটো Computer Based Test আৰু আনটোক মূল পৰীক্ষা (Main Examination) বুলি কোৱা হয়।

বয়সৰ সীমা : Geologist, Geophysicist আৰু Chemist (Group 'A') পদৰ বাবে পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ জানুৱাৰীত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩২ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

Jr. Hydrogeologist (Scientist B) (Group A) পদৰ বাবে পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ জানুৱাৰীত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩২ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : Geologistৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Geological Science, Geology, Applied Geology, Geo-Exploration, Mineral

Exploration, Engineering Geology Marine Geology, Earth Science Resources Management Oceanography Coastal Areas Studies, Petroleum Geosciences, Geochemistry আদিৰ যিকোনো বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰিব লাগিব।

Geophysicistৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Physics, Applied Physics, Geophysics, Applied Geophysics, Marine Geophysics, Applied Geophysics যিকোনো বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰিব লাগিব।

Chemistৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Chemistry / Applied Chemistry/Analytical Chemistry বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

Hydrogeologistৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Geology/Applied Geology/Marine Geology/Hydrogeology বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

স্নাতকোত্তৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষা দিয়া সকলেও আবেদন কৰিব পাৰে।

প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

৭। ভাৰতীয় অৰ্থনীতি/পৰিসংখ্যা সেৱা পৰীক্ষা (Indian Economic Service/Indian Statistical Service) : এই পৰীক্ষাৰ বাবে আবেদন বিচাৰি কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে সাধাৰণতে মাৰ্চ/এপ্ৰিল মাহত বিজ্ঞাপন প্ৰকাশ কৰে আৰু জুন মাহত পৰীক্ষা পৰিচালনা কৰে।

বয়সৰ সীমা : পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হোৱা বৰ্ষৰ ১ আগষ্টত প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ২১ বছৰৰ পৰা ৩০ বছৰৰ ভিতৰত হ'ব লাগে। নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে বিধি অনুসৰি বয়সৰ বেহাই সুবিধা আছে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : Indian Economic Serviceৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Economics/Applied Economics /Business Economics/Econometrics বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

Statistics Indian Statistical Serviceৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা Statistics / Mathematical Statistics/Applied এটা বিষয়সহ স্নাতক হোৱা দৰকাৰ অথবা Statistics/Mathematical Statistics / Applied Statistics বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

স্নাতকোত্তৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষা দিয়া সকলেও আবেদন কৰিব পাৰে। প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

৮। **ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰতিৰক্ষা আৰু নৌ একাডেমী পৰীক্ষা (National Defence Academy & Naval Academy Examination)** : এই পৰীক্ষাৰ বছৰত দুবাৰ অনুষ্ঠিত হয়।

বয়সৰ সীমা : প্ৰাৰ্থীৰ বয়স ১৬ বছৰ ৬ মাহৰ পৰা ১৯ বছৰ মাহৰ ভিতৰত হ'ব লাগে।

শিক্ষাগত অৰ্হতা : সেনা বাহিনী শাখাত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থী যিকোনো শাখাত দ্বাদশ শ্ৰেণীত উত্তীৰ্ণ হ'ব লাগে। আনহাতে বায়ু আৰু নৌ বাহিনীত ভৰ্তিৰ বাবে প্ৰাৰ্থী বিজ্ঞান শাখাত পদাৰ্থ বিজ্ঞান ৰসায়ন বিজ্ঞান আৰু গণিত বিষয়সহ দ্বাদশ শ্ৰেণীত উত্তীৰ্ণ হ'ব লাগে। দ্বাদশ শ্ৰেণী পৰীক্ষা দিয়া সকলেও আবেদন কৰিব পাৰে।

প্ৰাৰ্থীৰ বাচনি লিখিত পৰীক্ষা আৰু সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে কৰে।

কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভিন্ন বিভাগৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত নিযুক্তিৰ বাবে সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ত পৰিচালনা কৰা এই সকলোবোৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাৰ বিজ্ঞাপন আয়োগৰ ৱেবছাইট (www.upsc.gov.in) লগতে এমপ্লয়মেণ্ট নিউজ আৰু বিভিন্ন বাতৰি কাকত/আলোচনীত প্ৰকাশ হয়। কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগে পৰিচালনা কৰা প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাবোৰ অনলাইন পদ্ধতিত আবেদন কৰিব লাগে। ইয়াৰ ৱেবছাইট ঠিকনাটি হ'ল—

<https://www.upsconline.nic.in>

আন এটা সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষা হ'ল— ৰাষ্ট্ৰীয় যোগ্যতা বাচনি (National Eligibility Test) পৰীক্ষা 'বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে (UGC)' পৰিচালনা কৰে। বিজ্ঞান শাখাৰ বাবে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে বৈজ্ঞানিক আৰু ঔদ্যোগিক গৱেষণা পৰিষদ (CSIR) ৰ সহযোগত পৰিচালনা কৰে।

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগে আয়োজন কৰা NET পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱা সকলে মহাবিদ্যালয়/বিশ্ববিদ্যালয়ত সহকাৰী অধ্যাপক পদত নিযুক্তি পাবৰ বাবে যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। তদুপৰি শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান অথবা গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত গৱেষণা কৰিবৰ বাবে সুবিধা পায়।

UGC- NET পৰীক্ষাত বহিবৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা কমপক্ষেও ৫৫ শতাংশ নম্বৰসহ সংলিষ্ট বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী হ'ব লাগে।

CSIR-NET পৰীক্ষাত বহিবৰ বাবে M.Sc or equivalent degree/Integrated BS-MS/BS- 4 years/BE/BTech/BPharma/MBBS পাঠ্যক্রমত কমপক্ষে ৫৫ শতাংশ নম্বৰসহ সাধাৰণ শ্ৰেণী আৰু অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী; অনসূচিত জাতি/জনজাতি আৰু বিশেষভাৱে সক্ষম (PWD) প্ৰাৰ্থীয়ে ৫০ শতাংশ নম্বৰসহ উত্তীৰ্ণ হ'ব লাগিব।

UGC- NET পৰীক্ষাৰ সবিশেষ জানিবৰ বাবে আগ্ৰহী শিক্ষাৰ্থীয়ে নেচনেল টেষ্ট এজেন্সী (National Testing

Agency, NTA) ৱেবছাইট (<https://ugcnet.nta.nic.in>) আৰু CSIR-NET পৰীক্ষাৰ সবিশেষ জানিবৰ বাবে আগ্ৰহী শিক্ষার্থীয়ে বৈজ্ঞানিক আৰু ঔদ্যোগিক গৱেষণা পৰিষদৰ ৱেবছাইট (<https://csirnet.nta.nic.in>) চাব পাৰে।

UGC- NETৰ পৰীক্ষাৰ কেন্দ্ৰ অসমৰ গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড়, যোৰহাট, শিলচৰ আৰু তেজপুৰত আছে।

CSIR-NETৰ পৰীক্ষাৰ কেন্দ্ৰ অসমৰ গুৱাহাটী আৰু যোৰহাটত আছে। লগতে এটা কথা উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে— ৰাজ্যিক যোগ্যতা বাচনি (State Eligibility Test, SET) নামৰ এটা পৰীক্ষাও হয়। এই পৰীক্ষাৰ সবিশেষ জানিবৰ বাবে ৰাজ্যিক যোগ্যতা বাচনি আয়োগৰ ৱেবছাইট (<http://sletne.org>) চাব পাৰে।

ইয়াৰোপৰি আন কিছুমান সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষা হ'ল— ষ্টাফ ছিলেকচন কমিছনৰ কন্সাইণ্ড গ্ৰেজুৱেট লেভেল আৰু কন্সাইণ্ড 'হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী লেভেল'ৰ পৰীক্ষা (<https://ssc.nic.in>), বিভিন্ন মণ্ডলৰ ৰেলৱে ৰিক্ৰুইটমেণ্ট ব'ৰ্ডে বিভিন্ন পদৰ বাবে পতা পৰীক্ষা, বেংকিং খণ্ড আৰু অন্যান্য ইঞ্চিউৰেঞ্চ কোম্পানীৰ পৰীক্ষা বিভিন্ন পদৰ বাবে পতা পৰীক্ষা, মেনেজমেণ্ট টেষ্ট (MAT, CAT আদি), গ্ৰেজুৱেট এপটিটিউড টেষ্ট ইন ইঞ্জিনিয়াৰিং (Graduate Aptitude Test in Engineering) চমুকৈ 'গেট' (GATE), লগতে NEET, JEE আদি।

প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাসমূহত উত্তীৰ্ণ হ'বলৈ কোচিং লোৱাটো প্ৰয়োজনীয় বুলি বহুতৰে মনত এক ভুল ধাৰণা থকা দেখা যায়। কিন্তু এনেবোৰ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'বৰ বাবে কোচিং ল'বই লাগিব বুলি কোনো কথা নাই। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ছিলেবাছ অনুসৰি নিয়মীয়াকৈ অধ্যয়নৰ উপৰিও পুৰণি প্ৰশ্নকাকত সমূহ কম আৰু নিৰ্ধাৰিত সময়ৰ ভিতৰত সমাধান কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিলেও উত্তীৰ্ণ হোৱাত সহায় হ'ব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ইন্টাৰনেটৰ পৰা সহায় লোৱাৰ উপৰিও প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাসমূহত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰা দিহা-পৰামৰ্শ গ্ৰহণ কৰিলেও উপকৃত হ'ব।

প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষা তথা নিযুক্তিৰ বাবে আয়োজন কৰা সাক্ষাৎকাৰবোৰত সাধাৰণতে সাধাৰণ জ্ঞানৰ পৰীক্ষা লোৱা হয়। সাধাৰণ জ্ঞান দুই প্ৰকাৰত ভাগ কৰিব পৰা যায়। পৰম্পৰাগত সাধাৰণ জ্ঞান (Traditional General Knowledge) আৰু সাম্প্ৰতিক ঘটনা প্ৰবাহ (Current Affairs)। সাধাৰণ জ্ঞান যিহেতু একে দিনাই গোটেৱা সম্ভৱ নহয় ইয়াৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দীঘলীয়া প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন। পৰম্পৰাগত সাধাৰণ জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ বিদ্যালয়ৰ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ পৰা দশম শ্ৰেণীলৈকে সকলো বিষয়ৰ পাঠ্য পুথি আৰু এই সকলোবোৰ বিষয়ৰ আনুষংগিক প্ৰসংগ পুথি অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। সাম্প্ৰতিক ঘটনা প্ৰবাহৰ জ্ঞান আহৰণ কৰিবৰ বাবে দৈনিক বাতৰি কাকত তথা বিভিন্ন আলোচনীৰ নিয়মীয়াকৈ পঢ়াৰ অভ্যাস গঢ়ি তুলিব লাগিব। যিহেতু, দৈনিক বাতৰি কাকত এখনৰ প্ৰথম পৃষ্ঠাৰ পৰা শেষৰ পৃষ্ঠালৈ জানিবলগীয়া বহুত কথা থাকে। সেইদৰে নিয়মীয়াকৈ ৰেডিঅ'ৰ বাতৰি অনুষ্ঠান শুনি আৰু টেলিভিছনৰ বাতৰি অনুষ্ঠানবোৰৰ পৰা আহৰণ কৰা জ্ঞানবোৰ লিপিবদ্ধ কৰি ৰাখিব লাগে। তদুপৰি, সাংখ্যিক হিচাপ-নিকাচৰ সক্ষমতা (Numerical Ability), বিচাৰ-বুদ্ধিৰ সক্ষমতা (Reasoning) আদি বিষয়সমূহৰ অনুশীলনো স্কুলীয়া দিনৰ পৰাই আৰম্ভ কৰাটো দৰকাৰ।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে দীঘলীয়া সময়ৰ প্ৰস্তুতি লগতে নিয়মীয়া অনুশীলন অব্যাহত ৰাখি এইসমূহ পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তুতি চলালে আমাৰ ৰাজ্যৰ পৰাও সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি। কেৰিয়াৰ বিষয়ৰ বিভিন্ন কথা কোনো আগ্ৰহী শিক্ষার্থীয়ে যদি জানিব বিচাৰে তেন্তে প্ৰত্যেক শনিবাৰে বিয়লি ৬-৯ বজাৰ ভিতৰত ফোন (৯৪৩৫১৮৮৬৩০)ত যোগাযোগ কৰিব পাৰে।■

লেখক : সহকাৰী অধ্যাপক তথা মুৰব্বী,
যান্ত্ৰিক অভিযান্ত্ৰিক বিভাগ, অসম ডনবস্ক' বিশ্ববিদ্যালয় ই-মেইল :
buljit@gmail.com, www.buljit.com, ফোন : ৯৪৩৫১৮৮৬৩০

- যিসকলে স্বাধীনতাক ভাল পাওঁ বুলি কয় অথচ আন্দোলনৰ বিৰোধিতা কৰে, তেওঁলোক হ'ল বিজুলী- চেৰেকণি নোহোৱাকৈ বৰষুণ বিচৰা মানুহ। তেওঁ লোকে সাগৰ বিচাৰে, কিন্তু সাগৰৰ জলৰাশিৰ গৰ্জন নিবিচাৰে।

—ফ্ৰেডেৰিক ডগলাছ

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কলেজৰ ক্লাছ কৰিবৰ কাৰণে সোনকালে
টেবুলৰ পঢ়া-শুনা সামৰি কলেজলৈ ঢাপলি মেলে,
কিন্তু কলেজলৈ আহি দেখে ক্লাছ কেন্চেলে। উপায়
নাপাই দোকানৰ কোনোবা এটা চুকত বা কোনোবাই
চিনেমা চাম বুলি পল্টনবজাৰ, অনুৰাধালৈ ঢাপলি
মেলে। অৰ্থাৎ দিনটো এনেই গ'ল। এইবোৰ কথা
কোনোবাই ভাবি চাইছেনে?

অসমৰ শিক্ষানুষ্ঠানত থকা মূল সমস্যা

■ অশোক শংকৰ নাথ

অসমৰ কলেজ কেইখনক বহুতো সমস্যাই জৰ্জৰিত
কৰি ৰাখিছে। এই এশ এবুৰি সমস্যাই শিক্ষাজগতখনক
কলংকিত নকৰাকৈ থকা নাই। কেতিয়াবা শিক্ষক-কৰ্মচাৰীৰ
দৰমহাৰ সমস্যা, কেতিয়াবা কলেজৰ চৌহদৰ ভিতৰত ছাত্ৰ-
ছাত্ৰীৰ মন আন্দোলনমুখী হোৱা, কেতিয়াবা কলেজ চৌহদৰ
ভিতৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত কাজিয়া। এনেকুৱা সমস্যাবোৰেই
হৈ পৰিছে শিক্ষা আহৰণৰ মূল হেঙাৰ।

হঠাৎ শুনা যায় ক্লাছ কেন্চেলে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কলেজৰ
ক্লাছ কৰিবৰ কাৰণে সোনকালে টেবুলৰ পঢ়া-শুনা সামৰি
কলেজলৈ ঢাপলি মেলে, কিন্তু কলেজলৈ আহি দেখে ক্লাছ
কেন্চেলে। উপায় নাপাই দোকানৰ কোনোবা এটা চুকত বা
কোনোবাই চিনেমা চাম বুলি পল্টনবজাৰ, অনুৰাধালৈ ঢাপলি
মেলে। অৰ্থাৎ দিনটো এনেই গ'ল। এইবোৰ কথা কোনোবাই
ভাবি চাইছেনে? মানৱ সমাজৰ এই মূল ছাত্ৰশক্তিতোৱে আমাৰ
সমাজৰ মূল চাবিকাঠি। এই শক্তিতোক অকাৰণে অথলে যাব
দিব নোৱাৰি। আমাৰ সমাজৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ জীৱনত কাল
অমানিশা নামি আহিবলৈ হয়তো বেছিদিন নাই। ইয়াৰ বাবে দায়ী
কোন? ছাত্ৰ সমাজকেই আমাৰ দেশ এখনক কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰা
হয়। ই কলিতে শক্তিহীন হ'লে দেশখন কেনেকৈ গঢ়লৈ উঠিব?
কলেজ বিলাকত ক্লাছ নহয়। সঁচা কথা! কিন্তু কিয়? ইয়াৰ কাৰণ
কেইবাটাও আছে— প্ৰথম কাৰণ 'কটিন'ত দেখা দিয়া 'OFF'
শব্দটো এই 'OFF' টো বাৰু কিয় হয়। ইয়াক আমি এনেকৈ
ভাবিব পাৰো যে উপযুক্ত পৰিমাণে ক্লাছ কৰাৰ 'কম' নাই।

দ্বিতীয়তে, কলেজত ইমানবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক পাঠদান
কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত শিক্ষক নাই। তৃতীয়তে, কলেজবোৰত
যিমানবোৰ 'বিষয়' আছে সেই হিচাপে 'গ্ৰন্থাগাৰত' উপযুক্ত
কিতাপ নাই।

সেয়ে আমাৰ অসম চৰকাৰ, কলেজ কৰ্তৃপক্ষই এই
সমস্যা কেইটাৰ ওপৰত বিশেষভাৱে মনোনিবেশ কৰিব লাগে।
ব্যক্তিগত বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয়বোৰত দেখা যায় যে
তেওঁলোকৰ এনেবোৰ কোনো সমস্যাই নাই। মূলতে
তেওঁলোকৰ আন্তঃগাঁথনিটো সবল আৰু শৃংখলাবদ্ধ। সেয়ে
তেওঁলোকৰ 'ৰিজাল্ট' ভাল হয়। এটা উল্লেখযোগ্য কথা নকৈ
থাকিব নোৱাৰো। অসমৰ ছাত্ৰ সংগঠনটোৱে মূল সমস্যাৰ
পিনে চকু দিয়া নাই বা দিব পৰা নাই। সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাই
কেতিয়াবা ওপৰত উল্লেখিত সমস্যা বোৰৰ কথা
উনুকিয়াইছিলনে? কেতিয়াবা স্কুল কলেজৰ সমস্যা ৰাজ্যিক
মূল সমস্যা হিচাবে চিহ্নিত কৰিছিলনে? গোটেই জীৱন কালত
এটাই কথা লক্ষ্য কৰিছোঁ যে কলেজ বা স্কুলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক
আন্দোলন কৰিবলৈ উদ্বুদ্ধ কৰে। এয়াই নেকি অসমৰ ছাত্ৰ
সংগঠনৰ মূল-নীতি? ছাত্ৰ সমাজৰ অভাৱ অভিযোগৰ পিনে
নজৰ ৰখাটোৱে মূল কথা। শিক্ষাৰ মূলতে হ'ল শিক্ষানুষ্ঠানৰ
আন্তঃগাঁথনিৰ সৰলতা। কোনো আন্দোলনে যিহেতু সমাজক
আগুৱাই লৈ যাব নোৱাৰে, সেয়ে ওপৰত কোৱাৰ দৰে কেতবোৰ
সুদূৰ প্ৰসাৰী কাৰ্যপন্থা হাতত ল'ব লাগে যিবোৰে প্ৰত্যেকজন
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সহজে শিক্ষা আহৰণত অৰিহনা যোগাব পাৰে।

সদৌ শেষত আমি এটাই অনুৰোধ জনাও যে চৰকাৰ,
কলেজ কৰ্তৃপক্ষ আৰু সদৌ অসম ছাত্ৰ সংগঠনটোৱে দেশক
গঢ়িবলৈ স্কুল-কলেজৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাটোক অধিক উন্নত কৰিবলৈ
আগবাঢ়ি আহিব লাগে। দেশ এখন আগবাঢ়িবলৈ হ'লে শিক্ষা
প্ৰতিষ্ঠানবোৰক সৰ্বোপকাৰে গতিশীল কৰিবলৈ কাৰ্যপন্থা হাতত
লব লাগে। শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানত থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-কৰ্মচাৰী
সকলোৱে একেমুখে কওক শিক্ষাই আমাৰ মূল চালিকা শক্তি।
শিক্ষা অবিহনে আমি একোকে কৰিব নোৱাৰো। ■

(লেখক গ্ৰন্থাগাৰ সহায়ক।)

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত বড়ো সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ

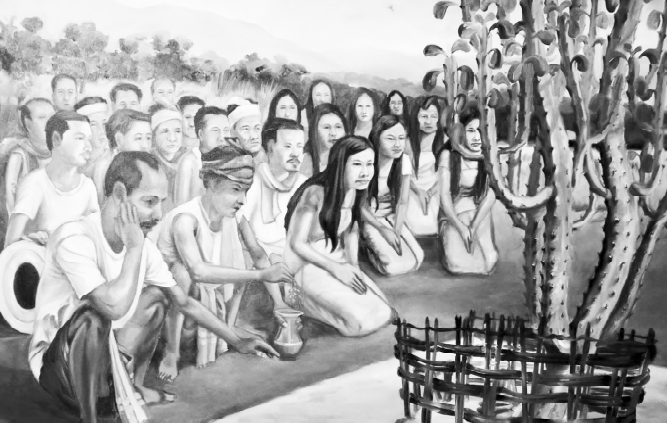
■ মধু সোধন ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, অসমীয়া বিভাগ

অসমৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ বৈচিত্ৰ্য আৰু বৈশিষ্ট্য সৰ্বজন বিদিত। সংবিধান-স্বীকৃত অসমৰ ২৫ টা পাহাৰ-ভৈয়ামৰ ভিন্ন জনজাতি, জনগোষ্ঠীক প্ৰাধান্য দিয়া হৈছে। বাসস্থান অনুসৰি তেওঁলোকক দুটা ভাগত বিভক্ত কৰা হৈছে। পাৰ্বত্য অঞ্চলৰ জনজাতি আৰু ভৈয়াম অঞ্চলৰ জনজাতি। ভৈয়াম অঞ্চলৰ জনজাতি সকল হ'ল বড়ো, তিৰা, মিচিং, দেউৰী, ৰাভা, সোণোৱাল কছাৰী, বৰ্মন, মেচ, হোজাই, গাৰো, হাজং, চিংফৌ, ডিমাছা আৰু খামতি তথা পাৰ্বত্য অঞ্চলৰ জনজাতিসকলৰ ভিতৰত কাৰ্বি, মাৰ, চাকমা, খাছী, মিজো, লাখৈৰ, নগা, কুকি, চিন আৰু মাৰা। পাহাৰ-ভৈয়াম উভয়তে বসবাস কৰা জনজাতীয় লোকসকলে অসমক নিজৰ গৃহভূমি আৰু অধিকাংশ জনজাতি গোষ্ঠীয়ে অসমীয়া ভাষাক শিক্ষাৰ মাধ্যম ৰূপে গ্ৰহণ কৰিলে তেওঁলোকৰ নিজা ভাষা-সংস্কৃতি, পৰম্পৰা, আৰ্থসামাজিক ব্যবস্থা, নীতি, উৎসৱ-অনুষ্ঠান আৰু লোককলা তথা শিল্পৰ ক্ষেত্ৰত বৈচিত্ৰ্য পৰিলক্ষিত হয়। বৃহত্তৰ অসম আৰু অসমীয়া জাতিগঠনত জনজাতীয় গোষ্ঠীসমূহে সদায়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমত আৰ্যসকলৰ আগমণৰ আগৰেপৰা জনজাতিসকলৰ অস্তিত্বৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। এওঁলোক প্ৰায়ে ইণ্ডো-মংগোলীয়। ৰামায়ণ, মহাভাৰত, যজুৰ্বেদ আদি গ্ৰন্থত ইণ্ডো-মংগোলীয় সকলক কিৰাত ৰূপে উল্লেখ কৰাৰ উপৰিও কালিকা পুৰাণ, যোগিনীতন্ত্ৰ, হৰগৌৰী সংবাদ ইত্যাদি গ্ৰন্থত প্ৰাচীন কামৰূপৰ

ধৰ্ম কৈৰাত্য আৰু পূৰ্বোত্তৰ সীমা অঞ্চলক কিৰাত ভূমি বুলি স্পষ্টভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে। কিৰাত ৰাজ্য শিৱৰ আঞ্জা মতে স্থাপন কৰা হৈছিল। ভীমৰ ঔৰষত হিড়িম্বাৰ গৰ্ভত জন্ম হোৱা ঘটোৎকচৰ পৰাই কছাৰী জাতিৰ উৎপত্তি হোৱা বুলি বিশ্বাস কৰা যায়। তেনেকৈয়ে শোণিতপুৰৰ বাণৰজা আৰু কুণ্ডিলৰাজ ভীষ্মক কিৰাত বংশীয় আছিল। বড়ো, ৰাভা, ডিমাছা, গাৰো, মিজো, কাৰ্বি, মিচিং, তিৰা, মৰাণ, চুতিয়া, খামতি, টাই আহোম, কোচ, হাজং, মেচ আদি ভিন্ন জনগোষ্ঠী সকল মংগোলীয় প্ৰজাতিৰ লোক আৰু তেওঁলোককেই কিৰাত নামেৰে অভিহিত কৰিছে। বাণ, ভীষ্মক বাহিৰেও ঐতিহাসিক যুগৰ বৰ্মন, শাক্ত, প্ৰলম্ফ, পাল আনকি কোচ কমতা, টাই-আহোম প্ৰমুখ্যে পুৰণি অসমৰ প্ৰায়বোৰ ৰাজবংশকেই কিৰাত আখ্যা দিয়া হৈছে।

প্ৰাচীন অসমৰ প্ৰায় বিলাক মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ জনজাতীয় লোকসকল চীন দেশৰ দক্ষিণ অঞ্চলৰ পৰা চালুইন, মেকং, ব্ৰহ্মপুত্ৰ আদি নদ-নদীৰে অসম আহিছিল। অসমৰ জনজাতি সকল প্ৰায়ে কৃষিজীৱী আৰু তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰণালী তথা পৰম্পৰাগত সংস্কৃতি অতি সৰল আৰু বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। অসমৰ জনজাতি সকলে ইয়াৰ জলবায়ু, প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ তথা ভিন্ন সংস্কৃতিৰ সংস্পৰ্শে অহা সত্ত্বেও শাৰীৰিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশত মূল মংগোলীয় সংস্কৃতিৰ পৰা পৃথক হোৱা নাই। চুবুৰীয়া ৰাজ্য অৰুণাচল, মিজোৰাম, মেঘালয়,

বড়োসকলৰ মাজত তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ, ভেঙ্কি বাজি, ডাকিনী-যোগিনী (ডাইনী), বীৰা ভূত-প্ৰেতৰ বিশ্বাস অতি প্ৰবল। কিন্তু আজিকালি এনে অন্ধবিশ্বাস প্ৰশ্ৰয় দিব এৰিছে। লোকগীত-নৃত্যৰ ভিতৰত খাম, ছিফুং, জথা, ছেৰজা এই চাৰিবিধ লোকবাদ্য বিভিন্ন উৎসৱত অপৰিহাৰ্য। বাগুৰুস্বা, বৈছাণ্ড মৈছানায় আদি বসন্তকালীন নৃত্য-গীতৰ লগতে জাৰআফাণ্ণা, থেছামালি আদিৰ দৰে ধৰ্মীৰ গীত নৃত্যৰ প্ৰচলন আছে। বড়োসকলৰ খেৰাই উৎসৱ বহাগ বিহুৰ দৰে বসন্তকালীন উৎসৱ। সিজু গছক বাথৌ দেৱতা হিচাপে গণ্য কৰি বড়োসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে এই পূজা পাতে।

মণিপুৰ, নাগালেণ্ড আৰু ত্ৰিপুৰাত বসবাস কৰা মংগোলীয় জনগোষ্ঠীৰ মাজত প্ৰচলিত কিছুমান উমৈহতীয়া সংস্কৃতিকো আঁকোৱালি লৈছে।

অসমৰ জনজাতিসকলৰ উমৈহতীয়া সংস্কৃতিৰ উপৰিও প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীৰ নিজাকৈ সুকীয়া পৰিচয়েই হৈছে বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ মূল ভেঁটি। কিন্তু ইয়াতকৈ বেছি গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হ'ল, প্ৰতিটো জনজাতিৰ মাজত থকা সমন্বয়ৰ এনাজৰী ডালৰ মহত্বক বুজি পোৱাটো।

অসমীয়া জাতি-গঠনৰ প্ৰক্ৰিয়াত অসমৰ বড়ো জনজাতীয় সংস্কৃতিয়ে কিদৰে সুদূৰ প্ৰসাৰী প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছে, তাৰ এক সম্যক ধাৰণা দিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ :

বড়োসকল হৈছে অসমৰ ভৈয়ামত বাস কৰা সংখ্যাগৰিষ্ঠ কৃষিজীৱী জনজাতি। এওঁলোকৰ মাতৃভাষা বড়ো। বড়োসকল বৃহৎ মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। প্ৰাচীন কালৰ হিমালয়ৰ উত্তৰে আৰু চীনৰ পশ্চিমে অৱস্থিত 'বোড' দেশৰ বাসিন্দা। বোড শব্দটোৰ পৰাই বড়ো হৈছে। অসমৰ কোকৰাঝাৰ, চিৰাং, বাক্সা, ওদালগুৰি আৰু কাৰ্বি আংলং তথা গোৱালপাৰা আদি অঞ্চলত এওঁলোকৰ জন বসতি বেছি। বড়ো সকল হিন্দু আৰু খ্ৰীষ্টান ধৰ্মক বিশ্বাস কৰে। বড়ো জনগোষ্ঠীয়ে চোতালৰ উত্তৰ-পূৱ চুকত সিজু গছ এজুপি ৰুই তাত পাঁচোটা বাঁহৰ টাটী-চকোৱাৰে ঘেৰি 'বাথৌশালী' প্ৰতিষ্ঠা কৰে। এওঁলোকে কৃষিৰ লগত জড়িত ন-আগ অনা, ন-গছা দিয়া, ন-ভাত খোৱা, কাতি গাছআ ছাওনায় (কঙালী বিহুত ঔখোলেৰে পথাৰত বস্তি জ্বলোৱা), শইচ চপোৱা আৰু মাঘবিহুত বেলাগুৰ (মেজি) খোৱা আদি ভিন্ন উৎসৱ পালন কৰে। ব'হাগ বিহুত গৰুক গা ধুওৱা আদিৰ উদ্ভাৱক বড়োসকল। বন্ধন কলাতো বড়োসকল অতি নিপুণ। এওঁলোকৰ প্ৰধান খাদ্য হ'ল ভাত। পচলা, টেকীয়া, কচুখোৰ, লফা, বাঁহগাজ,

খৰিচা আদি ব্যঞ্জন মংগোলীয় সংস্কৃতিৰ দান। শুকান মাছ, শুকান মাংস, শুকোতা আদি তেওঁলোকৰ উদ্ভাৱন। জুমায়, জৌফিথিখা আদি বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ লাওপানী, কোমল চাউল, ভাপপিঠা, চুঙাপিঠা, টোপোলা পিঠা, খাৰলি-কাঁছদি আদি বনোৱাত এওঁলোক পাকৈত। সাজপাৰৰ ভিতৰত দখনা (মেঠনি), মেখেলা-চাদৰ,ফাছা আদি বড়ো তিৰোতাৰ মুখ্য সাজপাৰ। আনহাতে বড়ো পুৰুষৰ সাজ-পাৰৰ ভিতৰত কঁকালত আঁঠুমূৰীয়া বা আঁঠুচেৰা ফখৰা-চিতৰা গাম্‌চা (চুৰিয়া), গাত গছলা (চোলা) আৰি ডিঙিত ফুলাম ফালি (আৰ'নাই)য়েই প্ৰধান। বড়োসকলৰ মাজত তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ, ভেঙ্কি বাজি, ডাকিনী-যোগিনী (ডাইনী), বীৰা ভূত-প্ৰেতৰ বিশ্বাস অতি প্ৰবল। কিন্তু আজিকালি এনে অন্ধবিশ্বাস প্ৰশ্ৰয় দিব এৰিছে। লোকগীত-নৃত্যৰ ভিতৰত খাম, ছিফুং, জথা, ছেৰজা এই চাৰিবিধ লোকবাদ্য বিভিন্ন উৎসৱত অপৰিহাৰ্য। বাগুৰুস্বা, বৈছাণ্ড মৈছানায় আদি বসন্তকালীন নৃত্য-গীতৰ লগতে জাৰআফাণ্ণা, থেছামালি আদিৰ দৰে ধৰ্মীৰ গীত নৃত্যৰ প্ৰচলন আছে। বড়োসকলৰ খেৰাই উৎসৱ বহাগ বিহুৰ দৰে বসন্তকালীন উৎসৱ। সিজু গছক বাথৌ দেৱতা হিচাপে গণ্য কৰি বড়োসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে এই পূজা পাতে। চিফুং, ৰিঙি, ৰামতাল, ওৱা, খোৱাং, বংগনা আদি এই নৃত্যত ব্যৱহাৰ হোৱা বাদ্যযন্ত্ৰ খেৰাই পূজাৰ দৈদিনী (দেওধানী) আৰু বাগৰুস্বা আদি নৃত্য-গীত নাৰীকেন্দ্ৰিক ইয়াৰোপৰি বড়োসকলে গাৰ্জা, মায়নাওৱী (লক্ষ্মী), বুল্লিৰী (কামাখ্যা), মাৰাই (মনসা)ৰ উদ্দেশ্যে বিশেষ ৰীতি-নীতি আৰু বলি-বাহনেৰে পূজা দিয়ে। খেৰাই উৎসৱ অতি জাক-জমকতাৰে উদ্যাপন কৰে। আমথিচুৱা (অম্বুৰাচী), কাতিগাছা (কাতিবিহু), দোমাছি (ভোগালী বিহু), ফুছলহাবা (পুতলী বিয়া), বৈছাণ্ড বা বাইছাণ্ড (ব'হাগ বিহু) আদিৰো বড়ো সমাজত প্ৰচলন আছে। ■

মোৰ তেওঁক লগ পোৱাৰ সৌভাগ্য নহ'ল...!

■ সংগীতা ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, অসমীয়া বিভাগ

তেওঁ এখন পাহাৰীয়া নৈৰ দৰে, উন্মাদিত, উত্তেজিত অথচ শান্ত, শুভ্ৰ
সাগৰৰ দৰে, আন্দোলিত আকাশখনৰ দৰে তেওঁৰ হৃদয়ত শব্দৰ গৰ্জন। চকুৰ
বিষাদ ঢাকি তেওঁ কাজল আঁকিছিল। সমাজক নস্যাৎ কৰি তেওঁ শৃংগাৰ কৰিছিল।

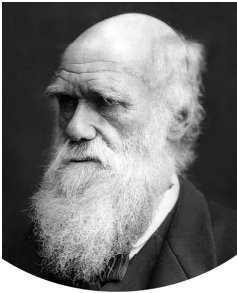
মামনি বয়চম গোস্বামী। মোৰ তেওঁক এবাৰ লগ পোৱাৰ আশা আছিল। ভূমুকি মাৰি চাব বিচাৰিছিলো সেইখন হৃদয় য'ত প্ৰেমৰ গংগা আৰু সমাজৰ বিদ্ৰোহী সংজ্ঞাই এখন নিজা যুদ্ধ কৰিছিল। বুকুৰ বিবাদ, সমাজৰ, পৃথিৱীৰ সমস্ত প্ৰসাধন নস্যাত্ কৰি এটি দৈৱিক হাঁহিৰে জীৱন উদ্যাপন কৰা তেওঁ জীৱন যুদ্ধৰ বিজয়ী যোদ্ধা আছিল।

মোৰ তেওঁক আখৰতেই হিয়া উজাৰি দিয়া প্ৰেয়সী বুলি ক'ব মন যায়। নাৰী জীৱনৰ দন্দ-সংঘাত আৰু বহস্যময়তাৰ সাৰ্থক ৰূপায়ণ ঘটিছে তেওঁৰ লেখনিৰ ছত্ৰে ছত্ৰে। অৱহেলিত আৰু অপমানিতসকলৰ জীৱনৰ স্বচ্ছ ছবি তেওঁ নিৰ্ভয়ে সমাজক দেখুৱাই দিছিল। তেওঁৰ আখৰ তৰোৱালৰ দৰে আছিল। হৃদয়ত মমতা আৰু শব্দত যেন এখন যুদ্ধ জয়ৰ শংখনিম্নাদ আছিল। তেওঁৰ মৌনতা যেন বজ্ৰপাত সদৃশ আছিল।

মামনি বয়চম গোস্বামীৰ নীলকণ্ঠী ব্ৰজ, সংস্কাৰ, ছিন্নমস্তাৰ মানুহটো, তেজ আৰু ধূলিৰে ধূসৰিত পৃষ্ঠা, দঁতাল হাতীৰ উয়ে থোৱা হাওদা আদি যুগজয়ী গ্ৰন্থই সমাজৰ একো একোখন কৰুণ ছবি উদঙাই দিছিল। মামনি বয়চম গোস্বামী একমাত্ৰ অসমীয়া উপন্যাসিকা যাৰ উপন্যাসত ভাৰতবৰ্ষৰ তথা পৃথিৱীৰ বহু প্ৰান্তৰ প্ৰেক্ষাপট হিচাপে ব্যৱহৃত হৈছে। মামনি বয়চম গোস্বামীৰ উপন্যাসৰ মূল বিষয় আছিল কঠোৰ বাস্তৱৰ ধাৰাত দলিত নিস্পেষিত মানুহৰ জীৱনৰ বঞ্ছনা আৰু গ্লানি সমাজক দেখুৱাই দিয়া।

ৰামায়ণী সাহিত্যৰ গৱেষক হিচাপে মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ণৰ গৱেষণাত ডক্টৰেট ডিগ্ৰী লাভ কৰা ড° গোস্বামীয়ে দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা বিভাগৰ অধ্যাপিক স্বৰূপে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিছিল। সাহিত্য অকাডেমি বঁটা, জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ী এই মহিয়সী নাৰীয়ে নিজকে আধা লিখা দস্তাবেজ, দস্তাবেজৰ নতুন পৃষ্ঠাৰ মাজত সপি দি গৈছে। আধা লিখা দস্তাবেজৰ প্ৰতিখন পৃষ্ঠাত যেন লিখা আছে তেওঁ এঙাৰ হৈ জ্বলি যোৱাৰ বেদনা আনহাতে গছ হৈ জীয়াই থকাৰ কাহিনী।

তেওঁৰ ব্যক্তিত্বই যেন তেওঁ এখন অভ্ৰভেদী বিশাল আকাশ হোৱাৰ প্ৰমাণ দিয়ে। মই সেই বিশাল আকাশ কঢ়িওৱা হৃদয়খন এবাৰ ওচৰৰ চাব বিচাৰিছিলোঁ। মই তেওঁক এবাৰ লগ পাব বিচাৰিছিলোঁ। কিমান শক্তিশালী হ'লে এটা কলমে একেলগে একেতা সময়তে প্ৰেম, সমতা অথবা বিদ্ৰোহ, সমাজ সংস্কৰণ কঢ়িয়াব পাৰে। এবাৰ চুই চাব বিচাৰিছিলো সেই পদধূলি যিয়ে জীৱনৰ বক্তাভ এঙাৰ খচকিছিল কিন্তু মোৰ তেওঁক লগ পোৱাৰ সৌভাগ্য নহ'ল। মৃত্যুৰ নিস্তক্ৰতা নহয়, এটি যুগ জয়ৰ শংখনিম্নাদ হৈ তেওঁ এতিয়াও জীয়াই আছে তেওঁৰেই প্ৰিয় আখৰবোৰৰ মাজত। ■

- নিজৰ চিন্তাধাৰাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰি ৰখাটোৱেই নৈতিক সংস্কৃতিৰ সৰ্বোচ্চ স্বৰূপ।
— ডাৰউইন
- খং নকৰিবা, নিজৰ সৰ্বনাশ হ'ব, অহংকাৰ নকৰিবা, পতন হ'ব, কাকো ঘৃণা নকৰিবা, নিজেও ঘৃণিত হ'বা, ফাঁকি নিদিবা, ফাঁকত পৰিবা।
— স্বামী বিবেকানন্দ

অসমীয়া সাজ-পাৰ

■ অদ্র্ৰেয়ী কলিতা

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা শাখা)

মহিলাৰ সাজ-পাৰ : সাজ-পাৰৰ জৰিয়তে এটা জাতিৰ সৌন্দৰ্যবোধ, অৰ্থনৈতিক অৱস্থা, ভৌগলিক অৱস্থান প্ৰভৃতি প্ৰোজ্জ্বল হৈ উঠে। পিন্ধা সাজযোৰ ব্যক্তিৰ সৌন্দৰ্যবোধ আৰু লজ্জাবোধৰ পৰিচায়ক। অতীজৰে পৰা অসমত পাট, মুগা, এড়ী আৰু কপাহী কাপোৰ বোৱা-কটা শিল্পৰ প্ৰচলন আছে। অসমীয়া মহিলাসকলে উৎসৱ-পাৰ্বন, বিয়া-সবাহ আদিত পাট-মুগাৰ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰে। অতীজত অসমীয়া মহিলাই বিহা বুকুত মেৰিয়াই পিন্ধিছিল, বৰ্তমান বিহা চাদৰৰ তলত চাদৰৰ সমান্তৰালকৈ পৰিধান কৰে। বিহু নৃত্যত নাচনীয়ে মুগাৰ মেখেলা আৰু মুগা বিহা পৰিধান কৰে। অসমীয়া মহিলাই মেখেলা-চাদৰ আৰু বিহা পৰিধান কৰি জাতীয় ঐতিহ্য ৰক্ষা কৰাৰ লগতে বৰ্হিজগতত স্বকীয়তা প্ৰকাশ কৰে যি কৃষ্টি-সংস্কৃতিক অধিক মহীয়ান কৰে।

অসমীয়া জাতিৰ স্বাভিমানৰ প্ৰতীক। অসমীয়া সমাজত গামোচাখনৰ স্থান ধনী-দুখীয়া সকলোৰে বাবে একে। ইয়াক পুৰুষ-মহিলা সকলোৰে ঘৰুৱা বা ৰাজহুৱাভাৱে স-সন্মানে ব্যৱহাৰ কৰে। গামোচা অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ এবাব নোৱৰা অংগ। ৰঙা সূতাৰ আঁচুৰে ভমকা ফুলীয়া গামোচাখনি উৎসৱ-পাৰ্বনৰ পৰা সভা-সমিতি, দৈনন্দিন জীৱন-যাত্ৰাৰ পৰা ধৰ্মীয় কাম-কাজত এই সকলোৰে বাবে অপৰিহাৰ্য অংগ।

পুৰুষৰ সাজ-পাৰ : অতীজৰে পৰা অসমীয়া পুৰুষৰ প্ৰধান অধোবাস হৈছে চুৰিয়া বা ধুতি। আহোম যুগত পুৰুষৰ বিশেষকৈ ৰজা আৰু ডা-ডাঙৰীয়াসকলৰ সাজ-পাৰৰ ক্ষেত্ৰত উত্তৰীয়া বস্ত্ৰৰূপে চোলাৰ প্ৰচলন উল্লেখনীয়। উৎসৱ, পূজা-পাৰ্বন আদি উপলক্ষত অসমীয়া পুৰুষে ধুতি, চোলা পৰিধান কৰে আৰু চেলেং চাদৰ গাত লয়। সত্ৰীয়া আৰু ওজাপালি সংস্কৃতিত চেলেং চাদৰ, পাগজামা, মোগলাই টুপী আদি পৰিধান কৰে।

জাৰকালি এৰী কাপোৰ পুৰুষ-মহিলা উভয়ে ব্যৱহাৰ কৰে। পুৰুষৰ কাৰণে উকা এৰী কাপোৰ আৰু মহিলাৰ বাবে ফুল দিয়া এৰী কাপোৰ আৰু বুটা দিয়া এৰী কাপোৰ বোৱা হয়।

গামোচা : গামোচা অৰ্থাৎ অংগ বস্ত্ৰ গামোচা হৈছে অসমীয়া জাতিৰ স্বাভিমানৰ প্ৰতীক। অসমীয়া সমাজত গামোচাখনৰ স্থান ধনী-দুখীয়া সকলোৰে বাবে একে। ইয়াক পুৰুষ-মহিলা সকলোৰে ঘৰুৱা বা ৰাজহুৱাভাৱে স-সন্মানে ব্যৱহাৰ কৰে। গামোচা অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ এবাব নোৱৰা অংগ। ৰঙা সূতাৰ আঁচুৰে ভমকা ফুলীয়া গামোচাখনি উৎসৱ-পাৰ্বনৰ পৰা সভা-সমিতি, দৈনন্দিন জীৱন-যাত্ৰাৰ পৰা ধৰ্মীয় কাম-কাজত এই সকলোৰে বাবে অপৰিহাৰ্য অংগ। ব'হাগ বিহুত মান্যজনক বিহুৱান হিচাপে, তামোল-পাণৰ শৰাইখনত তলে-ওপৰে পৰিত্ৰ ঢাকনি কাপোৰ হিচাপে, ঢুলীয়াই ঢোলৰ ওপৰত মেৰ কাপোৰ হিচাপে ইত্যাদি মৰ্যাদাসম্পন্ন কামত গামোচা ব্যৱহৃত।

জাপি : জাপি হৈছে অসমীয়া কৃষক সমাজৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ। সেয়ে যোজনাত কৈছে— জাপি, লাঠি, তিয়নিটনা/ইয়াক এৰিলে দিনতে কণা। জাপি বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ সকলো ধৰ্ম-বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলোৰে সমভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে। জাপি সাধাৰণতে ৰ'দ-বৰষুণৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

বৰ্তমান সময়ত বিভিন্ন সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত ফুলাম জাপি সন্মানীয় ব্যক্তিক প্ৰদান কৰা হয়। একালৰ অসমীয়াৰ

সম্ভ্ৰমৰ আৰু সাজ-কাচৰ আহিলা জাপি এতিয়া মঞ্চসজ্জা, তোৰণসজ্জা আৰু বুলনি চ'ৰাৰ শোভাবৰ্ধক সামগ্ৰীলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

অসমীয়া বাঢ়ৈয়ে সুন্দৰ কাথি কামিৰে জাপি তৈয়াৰ কৰে। নলবাৰী জিলাৰ জাপাৰকুছি জাপিৰ বাবে বিখ্যাত। জাপি দুবিধ সৰুদৈয়া আৰু বৰদৈয়া। বিহু নাচনীৰ বাবে জাপি অপৰিহাৰ্য।■

বীৰ লাচিত বৰফুকনৰ অজেয় বীৰত্ব, দেশপ্ৰেম আৰু প্ৰাসংগিকতা

■ দিপাংকৰ অনিৰ্বান শৰণীয়া

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

অৱতৰণিকা :

(মোৰ জীৱনেই মোৰ বাণী)

—উক্ত শক্তি বাণীয়াৰ আমাৰ জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীদেৱে কৈছিল। সেই কথাষাৰৰ অৰ্থ-ব্যঞ্জনা কৰিলে আৰু বহুগৰাকী মহান ব্যক্তিৰ ব্যক্তিত্বৰ আধাৰত ক’ব পাৰি যে আমাৰ অসমীয়া হৃদয়ৰ লুইতত সদায় বৈ থকা মহানায়ক লাচিত বৰফুকনৰ লগতো সাঙুৰি ল’ব পাৰি। বীৰ লাচিতৰ জীৱনেই তেখেতৰ সৰ্বোত্তম তথা মহান বাণী।

যিদৰে ডিম্বেশ্বৰ নেওগদেৱে কৈছিল—‘আমাৰ জাতিৰ বীৰসকলক শলাগিব লাগিবই।’ ঠিক সেইদৰে মহানায়ক লাচিতদেৱৰো যি তৰোৱালে দি থৈ যোৱা অসমখনত থাকি আমি আজি আধুনিকতাৰ মুক্ত পাৰিপাৰ্শ্বিকতাত সময়ৰ সোঁতে সোঁতে যাবলৈ সমৰ্থবান হৈছোঁ।

জীৱনাৰম্ভ : আজি হৃদয়ৰ বাতায়ণ খুলি অসমৰ সেইজনা মহান পুৰুষৰ জীৱনালেখ্য লিখিবলৈ লোৱাটোও অসমীয়াৰ অতিশয় গৌৰৱো বুলিলে অত্যুক্তি কৰা নহ'ব।

মাৰ্টিন লুথাৰ কিং জুনিয়ৰে এবাৰ কৈছিল— 'Darkness cannot drive out darkness, only light can do it.' অৰ্থাৎ আন্ধাৰে কেতিয়াও আন্ধাৰক খেদিব নোৱাৰে, পোহৰ লাগিবই। সেই ঘোপান্ধাৰ অসমৰ বাবে প্ৰয়োজন আছিল সুত্ৰীৰ এক উজ্জ্বল জ্যোতিপিশুৰ। সেই সুত্ৰৰ এডাল এডাল সূতা লগলাগি লগ লাগি গঢ়িত হৈছিল পোহৰৰ ৰেখা। সেই ৰেখাডালেই আছিল ১৬২২ চনৰ ২৪ নৱেম্বৰত জন্মলাভ কৰা বীৰ লাচিত। বীৰ লাচিত আছিল আহোমৰ প্ৰথমজন বৰবৰুৱাৰ তথা পাইক প্ৰথাৰ প্ৰৱৰ্তক মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ কনিষ্ঠ পুত্ৰ। বীৰ লাচিতৰ দেশৰ প্ৰতি থকা গভীৰ আৰু 'দ' অনুৰক্তিব একমাত্ৰ বুলি ক'লেও অত্যুক্তি নোহোৱা কাৰণ আছিল তেখেতৰ পিতৃ মোমাই তামুলী। মোমাই তামুলীদেৱ আছিল এগৰাকী অতি ব্যুৎপন্নশালী ব্যক্তি, যিগৰাকীৰ মুখৰ বাণী এযাৰ আজিও শুনা যায় দিশে বিদেশে প্ৰতিধ্বনিত হোৱা। সেয়া আছিল লাচিতৰ ডেকা বয়সৰ কথা। যেতিয়া দেশ শাসনৰ গভীৰ ভাৰ আহি পৰিছিল মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ ওপৰত। তেখেতে জীৱনৰ শেষ উশাহৰ মুহূৰ্তলৈকে লাচিতক কৈছিল— 'দেশ থাকিলেহে অসমৰ মানুহে থাকিব পাৰিব, তাৰ বাবে আমি সদায় সজাগ হৈ থাকিব লাগিব।' এই কথা লাচিতৰ ৰোমে ৰোমে সোমাই এক তীৱ্ৰ উত্তেজনাৰ জোৱাৰ তুলিছিল।

লাচিতৰ বীৰত্ব তথা দেশভক্তি : এবাৰ ড° জগদীন্দ্ৰ ৰায়চৌধুৰীদেৱৰ 'মহানায়ক লাচিত বৰফুকন' নামৰ জীৱনোপম উপন্যাস পঢ়িবলৈ পাইছিলোঁ, তাত লাচিতৰ চৰিত্ৰৰ আচলতে সম্পূৰ্ণ গাথা লাভ কৰা যায়। সেই উপন্যাসৰ মতে, এবাৰ যেতিয়া বজাৰ এটি প্ৰিয়তম ঘোঁৰাক কোনেও বশীভূত কৰিবলৈ পৰা নাছিল, তেতিয়া লাচিতে সেই কথা অনুমান কৰি ঘোঁৰাটোক বশ কৰিবলৈ হাড়ভগা কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিছিল আৰু তাৰ কম দিনৰ পাছতেই লাচিতে ঘোঁৰাটোক বশ কৰি বজাৰ সমুখত প্ৰস্তুত কৰিলে। বজাই তেওঁক তেতিয়া প্ৰশংসা কৰি ক'বলৈ ধৰিছিল— 'লাচিত। তোমাৰ বশ মনা এই ঘোঁৰাটোৰ পিঠিত উঠি মোৰ দোলাত উঠা যেনহে অনুভৱ হৈছে। আকৌ ইমান কম দিনত এয়া সম্ভৱ হৈছে দেখি মই সঁচাকৈয়ে চমকিত হৈছোঁ।'

সেই বীৰত্বৰ কথা বুৰঞ্জীৰ সম্পূৰ্ণ পাত লুটিয়ালেই সুস্পষ্ট হয়। আনহাতে, পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাদেৱৰ 'অসম বুৰঞ্জী'খন পঢ়িলেও গম পোৱা যায়। গোহাঞিদেৱৰ

কিতাপখনৰ পৰা পোৱা যায় যে লাচিত অতি শিশু কালৰেই পৰাই স্বদেশ ভক্ত আছিল আৰু স্বদেশৰ হকে তেজত স্বদেশক বুৰাই দিয়াৰ অলীক তথা ব্যতিক্ৰম স্বপ্ন বহন কৰিছিল। 'অসম বুৰঞ্জী'খনৰ পৰা পোৱা যায় যে এদিন যেতিয়া স্বৰ্গদেৱে মুছলমানৰ বাৰম্বাৰ হোৱা আক্ৰমণত চিন্তিত হৈ ৰাজ্যৰ থানবান কৰুণ ছবি দেখি মন মাৰি আছিল, তাকে দেখি ডেকা লাচিতে ঘৰত গৈ মাতৃদেৱীক কৈছিল যে 'আজি আমাৰ স্বৰ্গদেৱক মন মাৰি থকা দেখি মোৰ মনত বৰকৈ বেজাৰ লাগিছে। মই যোৱাহেঁতেন অহংযু মুছলমানক ওফৰাই পেলালোঁহেঁতেনগৈ।' তাৰে পাছত মাতৃদেৱীয়ে কৈছিল— 'বোপাই, এনে কথা নকৰি, কোনোবা পৰীয়া-চৰীয়াই শুনবি। শুনিলে ৰজাই তোক ৰণলৈ পাচিব।' লাচিতে বৰ সাহসী হাঁহিৰে কৈছিল— 'পৰীয়া-চৰীয়াই ক'লে ভালহে, অতদিনৰ পৰা সোপাই থোৱা কামনা মোৰ পূৰ হ'ব।' এই উক্তিৰ পৰা নিশ্চয়কৈ অনুধাৱন কৰিবলৈ দুৰূহ নহ'ব বীৰ লাচিত কিদৰে বীৰ লাচিত হৈছিলগৈ। সেই দেখি হয়তো ভাৰত ৰত্ন ড° হাজৰিকাদেৱে সেয়ে প্ৰশস্তিৰ শব্দেৰে গাইছিল—

স্বদেশৰ কাৰণে নৰিয়া দেহাৰে মই
কৰিলো মোগলৰ স'তে মহাৰণ,
বঙহৰ শোণিতেৰে লুইত ৰাঙলী কৰি
ৰাখিলো জননীক মই নিৰাপদ।'

প্ৰাসংগিকতা : ড° হাজৰিকাদেৱৰ মতে, 'আজিৰ অসমীয়াই নিজক নিচিনিলে অসম ৰসাতলে যাব...' সেই কথা আকৌ ৰহন সানি ক'ব পাৰি আজিৰ অসমে এতিয়াও সময়ান্তৰে সময়ান্তৰে বিচাৰে লাচিতক। গতিকে বৰ্তমান অৰ্বাচীন সময়ক সেই তাহানিৰ শৰাইঘাটৰ যুঁজৰ যোদ্ধাৰ পৰিৱৰ্তে একোজন সুদক্ষ তথা পৰম্পৰা আৰু বিচক্ষণ পণ্ডিতৰ নেহাত প্ৰয়োজন অনিবাৰ্য।

সামৰণি : অসমৰ ভোটাভাৱে দেৱকান্ত বৰুৱাদেৱৰ 'লাচিত ফুকন' কবিতাত শেষৰ স্তৱক লিখিছিল এনেধৰণৰ— 'আকৌ এবাৰ ৰঙা কৰি মৰোঁ লুইতৰ বগাপানী।' সেই সমান্তৰতা ৰক্ষা কৰি দেৱকান্তদেৱৰ লগতেই একেভাবে হাজৰিকাদেৱেও লিখিছিল—

আকৌ যদি যাব লাগে শৰাইঘাটলৈ লুইত পাৰৰ ডেকা
বন্ধু নেথাকিব ৰৈ।

স্ব বাক্য : আকৌ এবাৰ মহানায়ক লাচিতৰ বীৰত্বক স্মৰণ কৰি অসমীয়ক পোহৰৰ সন্ধান কৰিবলৈ আহ্বান জনালোঁ। আজিৰ সমাজত অত্যন্ত আৱশ্যক একোজন বীৰ লাচিতৰ দৰে সন্তান। ■

জীৱন

■ নেহা কাশ্যপ

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা শাখা)

সময়ৰ গতিৰ লগে লগে মানুহৰ জীৱনো আগবাঢ়ি গৈ থাকে। জন্ম গ্ৰহণ কৰাৰ পৰা মৃত্যু পৰ্যন্ত জীৱনলৈ নানা পৰিৱৰ্তন আহে। কাৰোবাৰ ক্ষেত্ৰত এই পৰিৱৰ্তন ভাল আৰু আন কাৰোবাৰ ক্ষেত্ৰত এই পৰিৱৰ্তন কষ্টদায়ক। সুখ, দুখ, হাঁহি-কান্দোন, অতীত, বৰ্তমান আদিও জীৱনৰ একো একোটা অংশ। মানুহক জীয়াই থাকিবলৈ কেৱল টকা-পইচাই যথেষ্ট নেকি? সঁচাকৈ ভাবিলে আচৰিত নালাগেনে বাৰু? বৰ্তমান সময়ত মানুহে কেৱল টকা-পইচা থাকিলেহে প্ৰকৃত জীৱন পাব পাৰি বুলি ভাবে। টকা-পইচা, সা-সম্পত্তিহে মানুহক

এজন মানুহে জীৱনত জীয়াই থাকিবলৈ তেওঁক প্ৰথমে লাগিব মৰম আৰু সঁহাৰি। এজন মানুহে যদি জীৱনত কাৰো পৰা মৰম নাপায় তেন্তে তেওঁৰ হাজাৰ টকা-পইচাও তেওঁক সুখী কৰিব নোৱাৰি। জীৱনটোত আগবাঢ়ি যাবলৈ তেওঁক সংগ দিয়া কোনো নাথাকিলে তেওঁ অকলশৰীয়া হৈ পৰিব।

প্ৰকৃত সুখ দিব পাৰে নেকি? কিন্তু আজিৰ দিনত টকা-পইচাৰ মূল্য মানুহতকৈ বেছি। কোনোবাই টকাৰ বলত আৰামদায়ক জীৱন অতিবাহিত কৰিছে; আনফালে আকৌ কেনেকৈ এসাঁজ খাবৰ বাবে আনৰ ওচৰত সহায়ৰ হাত মেলিছে। এনেদৰেই চলি গৈ আছে পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো দিন প্ৰতিটো ৰাতি। জীৱনত জীয়াই থাকিবলৈ মানুহক আন বহুতো বস্তুৰ প্ৰয়োজন। এই বস্তুবোৰ কেৱল কিছু সংখ্যকেহে উপলব্ধি কৰিব পাৰে। এজন মানুহে জীৱনত জীয়াই থাকিবলৈ তেওঁক প্ৰথমে লাগিব মৰম আৰু সঁহাৰি। এজন মানুহে যদি জীৱনত কাৰো পৰা মৰম নাপায় তেন্তে তেওঁৰ হাজাৰ টকা-পইচাও তেওঁক সুখী কৰিব নোৱাৰি। জীৱনটোত আগবাঢ়ি যাবলৈ তেওঁক সংগ দিয়া কোনো নাথাকিলে তেওঁ অকলশৰীয়া হৈ পৰিব। জন্ম হৈ এটা শিশুৱেও প্ৰথমে মাক-দেউতাকৰ পৰা মৰম লাভ কৰে তাৰ পিছত আত্মীয়-স্বজনৰ পৰা। আজিৰ এই পৃথিৱীখনত মৰম, ভালপোৱা, বিশ্বাস এই শব্দবোৰ মূল্যহীন। জীৱন সংগ্ৰামৰ অন্য এটি নাম। য'ত আমি সকলোৱে যুঁজিব লাগিব আৰু হয়তো তাত কাৰোবাৰ জয় আন কাৰোবাৰ পৰাজয়। এনেদৰে যুঁজি যুঁজি এদিন অন্ত পৰে এই সংগ্ৰামৰ। জীৱন নাটৰ যৱনিকা পৰে। সকলো মানুহে সকলোকে হৰাই এদিন এই পৃথিৱীলৈ আহে আৰু সকলোকে কন্দুৱাই এদিন এই পৃথিৱীৰ পৰা চিৰবিদায় মাগে। গুচি যায় ঠিকনাবিহীন চহৰলৈ। এখন নতুন পৃথিৱীৰ সন্ধানত মেলানি মাগে। যাক কেৱল কল্পনা কৰিব পাৰি। যিখন পৃথিৱীলৈ কেৱল মাত্ৰ এবাৰহে যাব পাৰি কিন্তু উভতিব কেতিয়াও নোৱাৰি।

এয়াই প্ৰকৃত জীৱন... ■

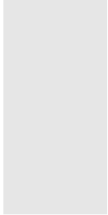

Selfie : a self esteem OR A SELF DEMOLITION

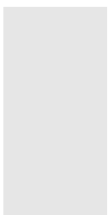
■ Dr. Smritimala Sarmah

Few years back, a bright student from prestigious Cotton College was drawn in the mighty Brahmaputra river at Umananda Temple while taking a selfie. This tragic incident had raised a lot of questions in the minds of common people. In which way the young generation is moving? Does a smart, beautiful photograph really represent a beautiful mind? Are we really distracted from this real world to virtual digital world? What should be the role of society and parents in minimizing the gap between, the real and the virtual? There is no end to the list of questions.

We can do that on our own with our smart phones and share them with our friends in the next instant. Few years back, Kanpur police launched "Selfie with Traffic" campaign under which the police station in-charge of those areas would have to ensure that there was no jam during the peak hours. Similarly as a part of Prime Minister Narendra Modi's "Beti Bachao, Beti Padhao" campaign, the panchayat of Bibipur village in Jind district, Haryana had announced a contest on June 9, 2015 wherein fathers were asked to click selfies with their daughters and send these to the sarpanch through WhatsApp.

Few days back, I went to a wedding. The interesting thing I noticed in the wedding was that the cousins of the bride were busy taking self portraits from different angles with their smart phones instead of greeting the guests. This is a very common situation with the upcoming generation. Nowadays if we go to a shopping mall or a restaurant, we see youths taking self photographs in front of the mall or with the meal they are taking. Yes friends. ....I am talking about Selfie ....The word that won the "word of the year" in 2013 by Oxford English dictionary. The meaning of the word "Selfie" is a self-portrait photograph, typically taken with a digital camera or camera phone held in the hand or supported by a selfie stick.

Nowadays if we visit a place and want to have a photograph with a monument of the place, we don't have to request others. We can do that on our own with our smart phones and share them with our friends in the next instant. Few years back, Kanpur police launched "Selfie with Traffic" campaign under which the police station in-charge of those areas would have to ensure that there was no jam during the peak hours. Similarly as a part of Prime Minister Narendra Modi's "Beti Bachao, Beti Padhao" campaign, the panchayat of Bibipur village in Jind district, Haryana had announced a contest on June 9, 2015 wherein fathers were asked to click selfies with their daughters and send these to the sarpanch through WhatsApp. The panchayat received 794 images. For this innovative 'Beti Bachao, Selfie Banao' contest, the

village got special mention in Prime Minister's Mann ki Baat. Even ex-US president Barack Obama also made news for taking a very special selfie with ex-UK Prime Minister David Cameron, and Denmark's ex-Prime Minister Helle Thorning-Schmidt at the memorial service for the late South African President Nelson Mandela in December 2013. It is being described as one of the highest-powered "selfies" ever snapped.

The cultural phenomenon of the 'Selfie' exposes a very basic human aspiration to feel noticed, cherished and recognized. Moreover, although the 'Selfie' may not always draw out the most appropriate type of recognition, receiving just a few likes from our Facebook or Instagram friends uncovers a fun aspect of human psychology. The selfies have a way of making us feel great about ourselves. As time goes on, we get so caught up in what's going on in the present that memories from the past slowly fade. When we look up the selfies of the past, we feel happy. However, taking selfies while skydiving or from those skyscraping, cloud touching, buildings because who in their right mind could forget something so terrifying. Never the less, selfies are a great way to preserve our most memorable experiences, and even the simplest, yet cherished experiences.

Everything has two sides: good and bad. So do our favorite selfies. A British male teenager named Danny Bowman tried to commit suicide after he failed to take the perfect selfie. According to Mirror in March 2014, Bowman became so obsessed with capturing the perfect shot that he spent 10 hours a day taking up to 200

selfies. The 19-year-old lost nearly 30 pounds, dropped out of school and did not leave the house for six months in his pursuit for getting the right picture. He would take 10 pictures immediately after waking up. Frustrated at his attempts to take the one image he wanted, Bowman eventually tried to take his own life by overdosing, but was saved by his mother. The teenager is believed to be the UK's first selfie addict and has had therapy to treat his technology addiction as well as obsessive-compulsive disorder and Body Dysmorphic Disorder. According to psychiatrist Dr. David Veal, people don't realize when they post a picture of themselves on Facebook or Twitter it can so quickly spiral out of control. It becomes a mission to get approval and it can destroy anyone. According to American Psychiatric Association (APA), taking too many selfies can lead to a mental disorder called "Selfities" which is defined as the obsessive-compulsive desire to take photos of one's self and post them on social media as a way to make up for the lack of self-esteem and to fill a gap in intimacy. APA said "Selfities" is broadly classified in three types: borderline (taking at least three pictures of self but not posting them on social media), acute (taking at least three photos of self and posting them on social media) and chronic selfities (uncontrollable urge to take photos of one's self round the clock and posting them on social media more than six times a day). According to psy-

chologist Pamela Rutledge, selfies frequently trigger perceptions of self-indulgence or attention-seeking social dependence which leads to digital narcissism. The big problem with the rise of digital narcissism is that it puts enormous pressure on people to achieve unfeasible goals, without making them hungrier. Many deaths and injuries have occurred till now during, or in immediate connection with, the taking of a selfie. For example Puerto Rican musician Jadel El Tsunami, famous for his music album entitled "Me Descontrolo" died in an accident shortly after taking a selfie on his motorbike. According to The Telegraph, in 2015, more people were killed while taking selfies than by shark attacks. As of 2022, India had recorded more selfie-related deaths than any other country. Through this write up, I just want to urge my young friends to focus on our goals, what we want to be. Let us take photographs of our friends and self, but in a controlled way. Being parents, let us observe our adolescent children if they are moving away from us and sticking to mobile phone all the time. If so, we should give them more of our time. We can try to make them busy in the creative world and help them to increase their self-esteem by increasing their confidence. We should train them properly to mingle with society.

Let us make the youth aware about judicious use of technology and tackle digital narcissism in a better way. ■

Asst. Professor, Dept. of Physics

■ Throughout life people will make you mad, disrespect you and treat you bad. Let God deal with the things they do, cause hate in your heart will consume you too."
–Will Smith

■ Your work is going to fill a large part of your life, and the only way to be truly satisfied is to do what you believe is great work. And the only way to do great work is to love what you do. If you haven't found it yet, keep looking. Don't settle. As with all matters of the heart, you'll know when you find it."
–Steve Jobs

If It's Not Impossible

The Life of Sir Nicholas Winton

“If something is not impossible, then there must be a way to do it.” These were the famous words of Sir Nicholas George Winton, a British humanitarian, who organized a rescue operation to help children who were at risk of oppression by Nazi Germany. ‘If It’s Not Impossible...: The Life of Sir Nicholas Winton’ written by his daughter, Barbara Winton, is his well documented life story that lets the world know about his great contributions to humanity.

Born in Hampstead in 1909 to Jewish parents, his story of rescue happens at the time of the 2nd World War. Then 29 year old Nicholas Winton cancelled a skiing holiday in 1938 and instead decided to visit Prague and help Martin Blake, an

■ **Krishnakshi Bhagabati**
Fourth Semester, History Dept.

associate of the
British Committee for
Refugees from
Czechoslovakia when

he came to know about the dire conditions of the Jewish refugees. Winton further journeyed to Czechoslovakia upon the insistence of Doreen Warriner to see several refugee camps. He then realized that despite relocating the adults, something must be done to rescue the children who were stuck in the situation. Following the atrocities of ‘Kristallnacht’ (a campaign of hatred against the Jews in Nazi territories), British government loosened its immigrant laws which proved to be a golden opportunity for the rescue operation of Winton. He asked the British government to allow Czech children to come to UK as well which was granted on some certain conditions. Firstly, the government asked that each children should be matched with a host family who would care for him/her until the age of 18 years old. Provided that they had a place to stay, an amount of £50 had to be deposited per children as a warranty. Winton, his mother and associates worked through all these conditions and raised funds to bear the travel expenses of the

children. At last, he was able to arrange for 669 children to be safely rescued to UK. However, the last train that was scheduled on 1 September 1939 could not make it as the war broke out.

However, all these great contributions were not known to the world until 1988 when he was invited to the BBC television programme ‘That’s Life!’. Here’s where he had the opportunity to finally reunite with those children whom he rescued back during the time of Holocaust. Almost during their mid-life, these now adults finally met their saviour, the man who granted them a new life. After the airing of the programme, Winton received many honours and was knitted by Queen Elizabeth II in 2003 for “services to humanity, in saving Jewish children from Nazi Germany occupied Czechoslovakia”. He was also awarded the highest honour of the Czech Republic, the ‘Order of the White Lion’ in 2014 by Czech President Milos Zeman. Even after the death of Sir Nicholas Winton in 1 July 2015, he remains an inspiration to the world for his brave actions, like his motto “if something is not impossible, then there must be a way to do it”. ■

THE LOST PATH

■ **Thapona Sarma**

Higher Secondary Second Year

I have lost the way, the way which helps many people to find love. I lost it. Now i don't deserve to be loved. But what about you? Do you think you are on the right track? Do you think you are moving towards your goal now? But listen, You can never be happy in your life because you spoiled many. You have wrecked up my innocent love but I let you go. you may consider it my generosity or my weakness, I don't really mind. I let you go and decided to move on.

Tears collected in the corners of my eyes. I turned around. I didn't want the tears that are starting to accumulate in the cor-

ners of my eyes to bother you. That was my first thrill of love in B Borooah's heart. I fell in love with you at first sight but I never dared to tell you about my feelings. Also, you are my senior, so I tried to tell you but failed everytime due to my fear and shyness. One day I gathered a lot of courage and went to you. The ocean of my love seemed to break it's shore that day but at the end you just smiled and said -" I will think about it". Anyway, you know one thing, I go absolutely mad everytime I see your smile, Although you didn't answer I was satisfied and expected a positive reply. And one day my waiting was over; you called me but the answer I got from you was completely unexpected for me. I couldn't understand why i am so unfortunate. At that. moment, my eyes filled with tears. I couldn't stop myself and immediately started to back away when you called out again- "is everything alright?" And I also replied without turning -" I forgot something important, I will come back when I am done." But I didn't go back. I didn't look back at that time because I didn't dare look into your eyes. I didn't want my tears to bother you. I was broken at the time but I calmed my mind and erased all the love and tried to forget you. It was a little difficult for me to because I saw you often in college and so the picture of you in my mind sometimes bothered me a lot. But still, I tried. I started spending time with my friends as I used to and always tried to make others laugh even when I was sad myself. This has been my habit since I was a kid So it was an easy change for me. If anything really changed, it was simply your picture deep in my mind; It gradually became gray and distorted.

I found him in my life before your picture was completely erased from my mind. He entered my life and sparked a new wave of love in my mind. And I was completely blinded by his love. He seemed to light a bigger fire of love in my mind this time and I forgot myself in the warmth of that fire. That flame ignited my existence, I forgot my limitations and it

also ignited two years of my academic life that I will never get back. It felt like I was slowly letting myself burn. And he seemed to be moving away from me day by day, and I didn't realize it because I was addicted to love. And after a year and a half I found out the truth; the truth that causes many people to harm themselves but I was not of them. I was completely stunned for a while and then cried all night, my chest screaming in pain. For the second time, I felt as if God had sent me to earth only to bear the burden of sorrow. It felt like someone had ripped my chest to pieces. After two years of cheating, how can you let him go when you find out that he loves someone else and not you?

Yes, the fire of revenge was burning in my mind too. I felt hatred for love .Some of my friends said I should take revenge or else a fraudster like him would manipulate the lives of others like me but one of my friends said that if I did so there would be no difference between me and him. I know deally love is sacred but to me it was cursed. And for few mindless cheaters like him, love becomes a curse for others like me. I was mentally broken. Although I thought many times but let him go without taking revenge. I am not like him. Many thoughts also swarmed my head what was may fault? Why did he manipulate my life? What will happen to me now? Who will return the time I wasted thinking about him? but I promised myself that I would forget everything and start my life a new and never fall in love in future because I understood well that love is a curse for me.

Now I totally forgot about all my past but sometimes I miss him and think if he had embraced my love then, so much would not have been different . I think of him then and smile like an idiot. Now it seems that I have found the path I lost-back to myself. I found that path again only because how I could quietly endur everything. Now my silence is my companion on that once lost path and now I am very familiar with the versatile picture of love. ■

I've missed more than 9000 shots in my career. I've lost almost 300 games. 26 times I've been trusted to take the game winning shot and missed. I've failed over and over and over again in my life. And that is why I succeed."

—Michael Jordan

MENTAL Health : Struggles and Challenges

■ **Mira Swagata R Marak**
Higher Secondary Second Year

‘Mental health’ refers to the stable state of mind. We after hear people talking about mental health in recent times which indicates that this generation is suffering a lot with their mental health. Healthy mental health leads to happier, successful life as he/she can properly concentrate on what he/she is doing in his/her life as our mind is one the most important factor that determines our lifestyle. Everything we do, we think, all are controlled by our brain but if the person is following on unhealthy lifestyle hampering the mind and body .....the mental health of a person leading to anxiety, depression due to the imbalance in their thoughts and harmones.

In the recent times, mental health plays an

“ Same goes with the adults, they complete to come first at work so as to get higher salary in order to fulfill the needs of the family and to earn higher status in the society. Failure in work for small reasons becomes a starting point of mental issues. ”

important role right from children to an adult. In such a busy, hustle-bustle world, full of challenges and competitions people have started taking lots of leads on themselves which eventually disrupts the mental health of a person. Students as well as the adults struggles a lot and faces ample amount of challenges regarding their mental health. Students struggle to always come first in exams due to their own personal choice or due to the pressure created by parents as the competition in today world has reached an extreme level. Students study day and night, ...themselves from the social world, they even forget to eat properly which ..... affects the mental health of a student. Due to poor mental health, the academic progress declines and then students feel de motivated, locks confidence on themselves and eventually suffer from life miserable. Luckily, some tackle this mental health issues by conveying with their parents, friends and close ones which can guide them to successfully cope up with stress, anxiety and depression.

Same goes with the adults, they complete to come first at work so as to get higher salary in order to fulfill the needs of the family and to earn higher status in the society. Failure in work for small reasons becomes a starting point of mental issues. A person tends to be more stressed, works day and night without proper food and sleep and slowly and steadily getting away from people.

Healthy mental state leads to happy, successful, confident and motivated lifestyle where a person can eat properly, sleep properly and even can easily mingle with people and love being

surrounded by people with a good vibe and nature. Mental health is affected because of excessive stress due to various reasons be it study, work or personal family issues. Sometimes being encircled by wrong companies of people can also lead to unhealthy mental state.

Since, the people of this generation are facing ample number of issues regarding their mental health certain measures have been taken up by the government for the welfare of the citizens. Setting up ..... in educational sectors and working sectors was one of the best decision taken up by the government as it will help the students and the workers to analyze themselves closely and to get correct guidance according to their situation. In schools and colleges certain self-analyzing programs are arranged within the school and college premises to make the students aware of the situations they are standing on. Lecture programs by psychologist were also introduced by the government in the schools attest once in every month in order to make the students aware of the term 'Mental health' and the importance of it in a person life.

Accordingly to me, certain more measures can be taken up even by the media houses. As the people of this generation are always into various social media platforms, so the media can help in increasing more positive awareness about the mental health setting ads based on the successful story of the people those who were able to ... with their stress, anxiety and depression and how they have now changed their life and lead a healthy and strong mental health as students are the major groups which fall into the pit of unhealthy mental health but are unaware of such terms and their impacts on on's life. Creating awareness is the first important step to be taken accompanied by the solutions to cope up with the struggles and challenges of healthy mental health.

Before solving the problem we must always know the problem clearly from head to toe. So it is mandatory for the people to know what is actually mental health and how it plays or important role in one's life. Let us all together join hands and start eventually lead to a good mental health. ■

Romancing the Life

■ **Parismita Uzir**

Sixth Semester, English Department

Have not we all wondered what life could have been if we were born different? If it were any less miserable than it is now and that our regrets just take on a roller coaster ride to make it even worse. Well, that's how life goes on and what sort would it be if these mundane thoughts never circulate our minds; less complicated but boring. If we were to expect each and every event in our lives accordingly, then people would start to despise it, given the very humane tendency we never appreciate what we have and always fantasize what we don't.

I can very well relate to such thoughts occurring in the minds of other people since, the human mind is constructed in such a way that we can never simplify it by a particular logic or reason. It is designed to hate yet embrace; laugh in order to cry; misunderstand only to understand. However, going through such disturbing emotions have made me realize that life is shorter than expected and that we can never get what we were never given. To embrace our life along with its beauty and ugliness and the good or bad, is really settling and peaceful.

Moreover, looking around our daily, casual, "not so sweet" life, we can see the little joys hidden in big remorse. There is nothing wrong in leading a

life less pretty or a life that is not 'picture perfect'. As the quote goes, "The only thing that will make you happy is being happy with who you are", so we must not forget that the life we are living right now is only possible because of our parents. There can be happiness in feeding our little pet, talking to our loved ones regarding our concerns, watering the plants, praying to God and many more instances which we might have thought to be petty earlier. Hence, fantasizing over a life that we can never have will not solve our problems and instead lead to many discomforts.

Therefore, we must figure out ways in which we can stay calm and happy before deciding to throw away the precious life. Meditating is one of the best ways to have our minds in control, we can also try out gardening to reduce stress, try to read positive books or articles, go out to places that reassures the mind, talk to friends or family and let go of all the worries. The most important thing is to share our problems and concerns in order to be happy and have positive mindset to accept life the way it is. ■

भारत का समाजशास्त्र में विकास

■ ज्योति शर्मा

ग्यारहवी कक्षा विज्ञान शाखा

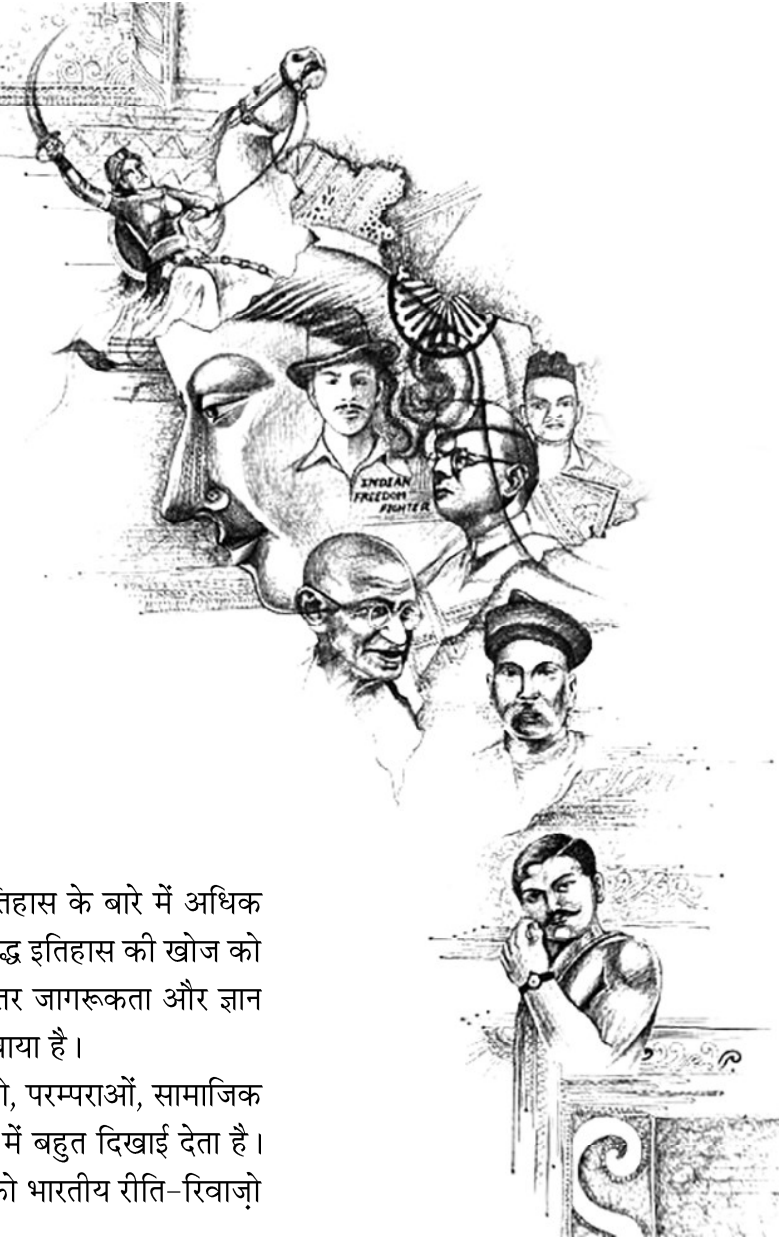
१५ अगस्त १९४७ में भारत को आज़ादी मिली थी और आज़ादी के कुछ समय पहले से ही भारत के लोगों में आत्मविश्वास और आत्मनिर्भरता का भाव दिखाई देने उद्योगों लगा था। भारत में कई और कारखानों की उत्पत्ति हुई। साथ ही यहाँ बहुत सारे विश्वविद्यालयों का भी निर्माण हुआ। भारत औद्योगिक क्षेत्र तथा शिक्षा के क्षेत्र में भी बहुत आगे पहुँच चुका है। भारत के लोग सर्वव्यापी हैं, यहाँ के लोगों को सभी तरीके की भाषाएँ आती हैं। भारत ज्ञान और विज्ञान के क्षेत्र में भी आगे है। भारत के लोग संगीत और नृत्य के क्षेत्र के विद्वान हैं। भारत में हर जाति-प्रजाति के लोग मिल-जुलकर रहते हैं।

१९९० के बाद से भारत के लोगों में पश्चिमी तौर-तरीके और संस्कृति की भावना दिखाई देने लगी थी। बहुत से लोगों ने भारत को छोड़ दिया और बाहरी देश में रहने लग गए। पश्चिमी संस्कृति के कारण बहुत लाभ भी हुआ है और थोड़ा नुकसान भी हुआ है।

पश्चिमी संस्कृति का परिणाम

लाभ : पश्चिमी संस्कृति लोगों को अन्य देशों के इतिहास के बारे में अधिक जानने में मदद करती है। पश्चिमी संस्कृति अन्य देशों के समृद्ध इतिहास की खोज को द्वार भी खोलती है। सभी देशों ने अन्य देशों के बारे में बेहतर जागरूकता और ज्ञान प्राप्त किया। यह नए ज्ञान ने भारत देश को बहुत लाभ पहुँचाया है।

हानि : पाश्चात्य संस्कृति का प्रभाव हमारे रीति-रिवाज़ों, परम्पराओं, सामाजिक और नैतिक व्यवहारों, दूसरों के प्रति हमारे प्रेम और सम्मान में बहुत दिखाई देता है। आजकल इंसान आज़ादी में रहना पसंद करता है, वह खुद को भारतीय रीति-रिवाज़ों और परम्पराओं में नहीं बाँधना चाहता ■

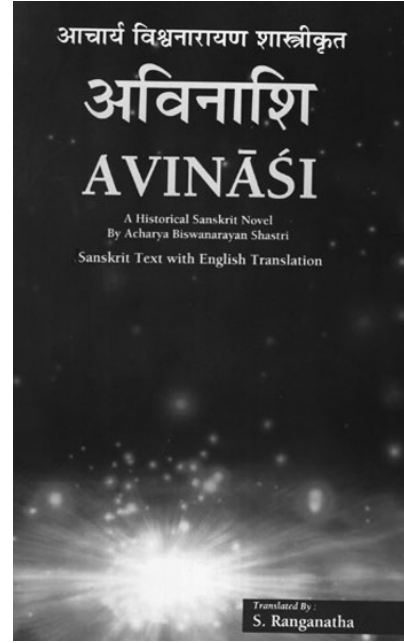

अविनाशि संस्कृतोपन्यासः

■ डॉ० हीरामणि गोस्वामी

संस्कृत साहित्ये अद्वितीय उपन्यास अविनाशि। अपूर्वोऽयम् उपन्यासः विश्वनाथशास्त्रिमहोदयेन रचितः। अस्य पण्डितप्रवरस्य गृहभूमि असमप्रदेशस्य उत्तर-लक्ष्मीम्पूर इति स्थाने। संस्कृतसाहित्ये उपन्यासस्य धारा 'कादम्बरी' इति गद्यकाव्यात् प्रारभते इति स्वीक्रियन्ते। तथापि आधुनिकसंस्कृतोपन्यासस्य प्रारम्भः अम्बिकादत्त-व्यासस्य 'शिवराजविजयः' इति ग्रन्थात् एव भवति। असमप्रदेशस्य प्रथमोपन्यासो भवति अविनाशि (१९८६)। अस्य उपन्यासस्य कथावस्तु तु ऐतिहासिकम्। सप्तमशतिकायाः प्राचीन कामरूपस्य राजा भास्करवर्मा अत्र नायकः। नायिका च माधवी। नायिकायाः चरित्रं तु काल्पनिकम्। अस्मिन् उपन्यासे द्वयोः प्रणयकथा वर्णिताऽस्ति। तयोः 'अविनाशि प्रेम' इति विषयमधिकृत्य उपन्यासस्य शीर्षको भवति। उपन्यासकारेण एतत् स्वीक्रियते यत् यद्यपि भास्करवर्मणः प्रणयकथा कुत्रापि न लभ्यते तथापि दामोदरगुप्तस्य कुट्टनीमटे भास्करे दिवं गतेकस्याश्चिद् विलासिन्या दहनप्रवेशनं वर्णितमस्ति। परन्तु अयं भास्करवर्मा ऐतिहासिको नास्ति। उपन्यासे माधवी इति चरित्रस्य माध्यमेन देवदासी इति प्रथायाः वास्तविकरूपं प्रतिपादितमस्ति। उपन्यासे सप्तमशतिकायाः असमस्य राजनीनिविषयेऽपि सूचना विद्यते। यथा-भास्करवर्मणः पितुः सुस्थितवर्मणः गोडाधिपतिना शशंकेन सह विग्रहाय तत्परता, सुप्रतिष्ठितभास्करयोः गौडसेनाभिः सह विग्रहः, गौड़-हस्ते कुमारद्वयोः पराजयः, स्वराज्येः पुनःद्वयोः आगमनः, सुप्रतिष्ठितवर्मणः मृत्युः, भास्करवर्मणः

राजसिंहासने आरोहणः, भास्करस्य स्थानेश्वराधिपतिना हर्षेण सह सन्धिः, चैनिकपरिव्राड् हिउवेन् चां इति महाभागस्य प्रागज्योतिषपुरे भ्रमण इत्यादयः विषयाः अत्र वर्णिताः सन्ति। प्राचीन-असमीया समाजस्य अत्र शास्त्रिणा जीवन्तवर्णनं कृतमस्ति। सर्वभा अपूर्वोऽयम् उपन्यासः अविनाशि आधुनिकशैलीमनुसृत्य लिखितमस्ति। यद्यपि अत्र वर्णनशैली उपन्यासानुसारिणी भाषा तु प्राचीना एव। अतएव भारतस्य सुप्रतिष्ठेषु संस्कृतोपन्यासकारेषु विश्वनारायण शास्त्रिमहोदयः एकं विशिष्टं स्थानमधिकरोति इति सर्वेषां सुविदितमस्ति। अस्मै अविनाशि इति अद्वितीयोपन्यासाय शास्त्रिमहोदयेन 'साहित्य अकादमी' (१९८७) इति पुरस्कारोऽपि लब्धः। ■

लेखिका : सहकारी अध्यापक, संस्कृत विभायः

मानवाः युगाधीनाः

■ निदर्शना शर्मा

मानवाः युगाधीनाः । युगपरिवर्तनेन मानवानामपि परिवर्तनं जायते । तेषां मानसिक प्रवृत्तेरपि परिवर्तनं दृश्यते । आधुनिकसमये समग्रविश्वे यान्त्रिकतायाः प्रभावः परिलक्ष्यते । अधुना स्वगृहे विद्यालये कार्यालये च यन्त्रस्य प्रयोगं सुस्पष्टम् । अतः आधुनिककाले जनाः यन्त्रचालिताः । तस्मात् दिनं प्रतिदिनं तेषां शारीरिकं कष्टं लाघवं

जायते। वहवः जनाः आलस्ययुक्ताः सन्तः कर्मविमुखाः
दृश्यन्ते। मणीषिभिरुक्तम्-

षड्दोषाः पुरुषेणेह हातव्या भूतिमिच्छता।

निद्रा तन्दा भयं क्रोधं आलस्यं दीर्घसूत्रता।।

अस्यार्थः- उन्नतिकामिभिः मानुषेभिः एते षड्दोषाः
परिहार्तव्याः। अत्र निद्रा शब्दः दिवानिद्रा अतिनिद्रा
वाभिधीयते। तन्द्रापि कर्मविनाशिका। भयः आतङ्को वा।
शारीरिकसामर्थ्यं मानसिकसामर्थ्यञ्च विनाशं करोति।
क्रोधोऽपि मोहोत्पादकः बुद्धिविनाशकश्च। आलस्ययुक्ताः
जनाः सर्वदा कर्मविमुखाः जायन्ते। उक्तञ्च- 'आलस्य हि
मनुष्याणां शरीरस्थो महारिपुः'। दीर्घसूत्रतायाः अर्थः
विलम्बकारिता। अर्थात् स्वकर्मणि विलम्बकारिणः जनस्य
कर्मोन्नतिर्नजायते। तस्मात् एते षड्दोषाः मानवजीवनस्य
हानिकारकाः। एते षड्दोषानां प्रत्येकः दोषः अशोभनीयः
जीवनस्य विपर्ययकारकश्च। एते षड्दोषाः अन्तरिन्द्रियेण
मनसा सह सम्बन्धिताः। मनसोपरि एतेषां प्रभावः परिदृश्यते।
दोषप्रभावात् मनः कलुषितं जातम्। अतः एते हातव्याः।

सत्यमेतत् यन्त्रं विना साम्प्रतिकयुगे पदमेकमपि पुरतः
न गच्छति। प्राचीनकाले राजानः वार्ताप्रेरणाय दूतप्रयोगं
कुर्वन्ति। परन्तु, अद्यतनकाले दूरदर्शन-भ्राम्याभाषादिना
माध्यमेन स्वल्पसमयेनैव वार्ता प्रेरयितुं शक्नुवन्ति जनाः।
अपि च, विद्युतः साहाय्यमपि लोकाः स्वीकुर्वन्ति।
प्राचीनकाले जनाः केवलं स्वकर्मनियुक्ताः आसन्।
सूर्योदयादारभ्य सूर्यास्तपर्यन्तं नानाविधानि कार्यानि कुर्वन्ति

स्म। सूर्योऽस्तमिते गते सर्वे जनाः स्वगृहं गताः विश्रामं च
लभन्ते। किन्तु, वर्तमानसमये दिवारात्रोः पार्थक्यं नानुमीयते।
रात्रावपि स्वगृहादेव अन्तर्जालमाध्यमेण
सङ्गणकयन्त्रचालनेन कार्यं कर्तुं शक्नुवन्ति। अतः
वर्तमानसमये यद्यपि शारीरिकं कष्टं लाघवं जायते, परन्तु
मानसिकं तु गुरुतरं विद्यते।

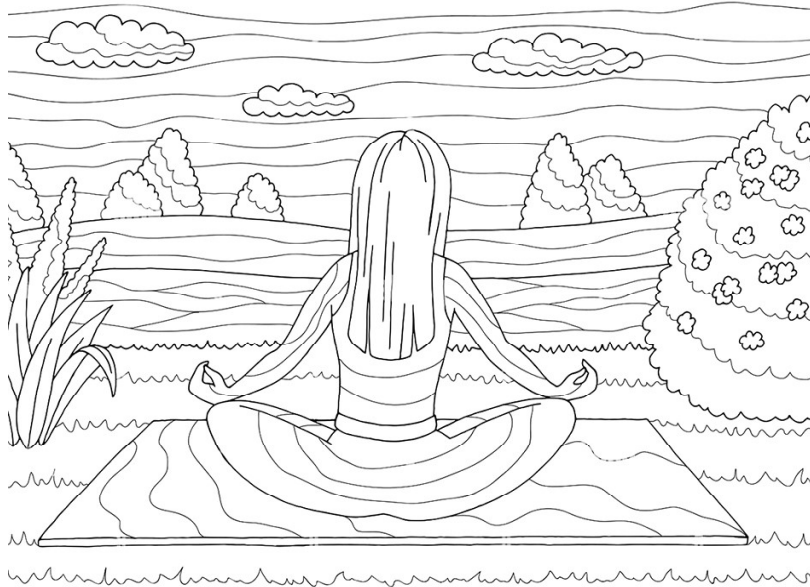
मनः अतीव चञ्चलम्। गीतायामुच्यते- 'चञ्चलं
हि मनः'। अतः, वर्तमानसमये मानवाः मानसिकं कष्टं
परिहाराय प्रयत्नं कुर्युः। यतोहि मनः अनवस्थितं भवति।
अतएव, अस्य वशीकरणमपि कठिनं जायते। परन्तु, गीतायां
श्रीकृष्णेन उच्यते-

असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम्।

अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्यते।।

अर्थात् मनसः नियन्त्रणाय द्वौ पन्थानौ स्तः, यथा-
अभ्यासं वैराग्यञ्च। अतः यो जनः योगाभ्यासं करोति, तथा
च इन्द्रियसुखं प्रति विरागभावं नयति, सो जनः मनसः
नियन्त्रणं कृत्वा आलस्यमपि परिहर्तुं शक्नोति। यदा
आलस्यस्य अवसानं भवति, तदा मनः अपि अनुकूलं भवति।
मनः अनुकूलेन शरीरोऽपि कुशलं जायते। शरीरकुशलेन
व्यवहारिकजीवनस्य कार्येऽपि सम्यक् रूपेण आत्मनियोगं
कर्तुं शक्यते। श्रीमद्भगवद्गीतायामपि उक्तम्- आत्मसंयमी
व्यक्तिकः योगानुशीलनेन जगतः कलुषं निर्मूलं कृत्वा
परमात्मना सह मिलित्वा परमं सुखं लभते-इति शम्।

लेखिका : अतिथि अध्यापिका, संस्कृत विभायः

आदिकाव्यम् रामायणम्

■ रिमली मेधी

द्वितीय षान्मासिक, संस्कृत विभायः

विश्रेस्मिन् प्रसिद्धमहाकाव्यस्य रामायणस्य रचनाकारः महर्षिः वाल्मीकिः संस्कृतस्य आदिकवि इति मन्यते। एकदा सः ऋषिः शिष्यैः सह तमसानद्याः तीरे प्ररिभ्रमति स्म। सहसा क्रौंचं मिथुनयोः एकेन व्याधेन वध्यमानम् अवलोक्य करुणार्दः सः व्याधम् अवदत्-
मा निषाद प्रतिष्ठां त्वमगमः शाश्रतीः समाः।
यत्क्रौञ्चमिभुनादे-कमव धीः काममोहितम्॥
एतत् श्रुत्वा व्याधोऽपि पश्चातापदग्धः अभवत्।

एतत् कथ्यते यत् तदैव स्वयं ब्रह्मा भूमौ आगच्छत्, मुनिं च रामकथां रचयितुम् अप्रेरयत्। एवमेव रामायणम् इति महाकाव्यस्य निर्माणं जातम्। रामायणस्य रचनाकालस्य प्रसंगेऽपि मतभेदोऽस्ति आसीत्। यद्यपि अस्य रचनाकालः ख्रीष्टपूर्व पञ्चम शतकम् इति मन्यते केषाञ्चित्। अस्य काव्यस्य छन्दः अनुष्टुप् अस्ति। अस्मिन् काव्ये महाकाव्यस्य सर्वाणि लक्षणानि सन्ति। काव्ये कृतं प्रकृतिवर्णनम् अतीव मनोरमम् अस्ति। षड्ऋतुणां, नदीनां, पर्वतानां वर्णनमपि अतीव सुन्दरम्। प्रकृत्याः स्वाभाविकवर्णनं, तथा अप्राकृतिकदृश्यानां सजीवचित्रणं, भाषायाः सौष्टवता आदयः रामायणस्य विशेषता सन्ति। उपमा, अनुप्रासादि अलंकाराणाम् उपयोगोऽपि। उपयुक्तरूपेण काव्येऽस्मिन् प्रयोगं क्रियते वाल्मीकिणा। कवेः शैली अति गम्भीरा, लालित्यपूर्णा च अस्ति। बहवः भारतीयजनाः अपि च वैदेशिकाः वाल्मीकेः काव्यशैल्या प्रभाविताः सन्ति।

वाल्मीकेः काव्यं सरलमस्ति। अस्य चरित्र-चित्रणमपि अप्रतिममस्ति। सर्वे पात्राः सजीवाः वर्तन्ते। रामायणस्य प्रमुखरसः करुणः अस्ति। यतोहि कवीना सूचितः शोकः काव्यरूपेण श्लोकत्वम् आगतः।

भारतीय-समाजे रामायणस्य महत्त्वम् अधिकम् अस्ति। अद्यपि एतत्काव्यं पूज्यते। आदिकविना दत्तः अयम् अमूल्यः निधिः सर्वैः पूजनीयः। प्रतिगृहे रामरक्षास्तोत्रे उचितमुत्कम्-

कुजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम्।

आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकि कोकिलम्।■

भारतीय समाजे नारी

■ निशिता कलिता

द्वितीय षान्मासिक, संस्कृत विभायः

संसाररथस्य द्वे चक्रे स्तः। नरः च नारी च। उभयोः अपि सम्मानं महत्त्वम्। नारीं विना नरः संसाररथं चालयितुं न समर्थः। नरं विना नारी अपूर्णा तथा नारीं विना नरीऽपि अपूर्णः। प्राचीनकाले स्त्रीणां महत्त्वम् अधिकम् आसीत्। वैदिककाले तासां स्थानं गौरवपूर्णम् आसीत्। नारी देवीरूपेण सर्वे मानिताः। न केवलं प्राचीनकाले, आधुनिककाले अपि नारीणां संमानं कर्तव्यम्। परिवहन- निगमेनापि बसयानेषु स्त्रीणामासनानि निश्चितानि कृतानि सन्ति। शिक्षासंस्थायां कन्यानां हेतुः पदानि सन्ति। किं बहुना संसदेषु अपि महिलानां ३३% पदानि आरक्षितानि सन्ति। एवं शासनेन महिलानां अधिकाराय उचिताः प्रयत्नाः कृताः। यस्मिन् देशे नारीणां सम्मानं भवति, सः देशः उन्नतिं गच्छति। यत्र तासाम् आदरः क्रियते तत्र सुखः, शान्तश्च भवति।

अतः उक्तम्-

“यत्र नार्यस्तु पुज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताः

यत्रैतास्तु न पूज्यन्ते सर्वास्तफलाः क्रियाः”

परिवारे गृहिण्याः स्थानं सर्वोच्चमस्ति। सा एव परिवारस्य सर्वेषां सदस्यानां चिन्तां करोति। नारी पत्नीरूपेण, मातृरूपेण भगिनीरूपेण कर्तव्यानां पालनं करोति। नारी एव स्वकष्टान् विस्मृत्य सर्वेषां सुखाय अहर्निशं प्रयतते, नारी त्यागस्य मूर्तिः अस्ति।

यथा नारी स्वपरिवारस्य हितं वाञ्छति तथा, समाजस्य अपि विकासं, कल्याणम् इच्छति। अधुना नारी बहुविधेषु क्षेत्रेषु अग्रसरा अस्ति। सामाजिक-कार्येषु तस्याः अधिकारः सर्वैः स्वीकृतो भवति। देशस्य समाजस्य उन्नत्यै स्त्रीसम्मानम् अपेक्षणीयम्। सर्वैः नारीणाम् आदरः करणीयः। अस्माकं देशे तु नारीणां स्वरूपं मात्रपदेन गौरवान्वितम्। नारी एव समर्थपुरुषस्य जननी अस्ति। आधुनिक काले ‘न स्त्री स्वातंत्र्यमर्हति’ एतावद् वाक्यं न उचितम्। अपि तु आधुनीकी नारी विचारस्वातंत्र्यं भाषणस्वातंत्र्यमपि अर्हति। नारीं विना अयं समाजः अपूर्णः अस्ति, अत एव नारीणां सम्मानः सर्वथा आवश्यकम्।■

प्राचीनकाले स्त्रीणां महत्त्वम् अधिकम् आसीत्। वैदिककाले तासां स्थानं गौरवपूर्णम् आसीत्। नारी देवीरूपेण सर्वे मानिताः। न केवलं प्राचीनकाले, आधुनिककाले अपि नारीणां संमानं कर्तव्यम्।

ছন্দশিল্প

ছেমুবেল জনছনৰ মতে, 'ছন্দোবদ্ধ ৰচনাই কবিতা' কবি গুৰুডছৰথৰ মতে 'নিৰলে সোঁৱৰা হিয়াৰ আবেগেই কবিতা। কবিতা সকলো প্ৰকাৰৰ জ্ঞান বা বোধৰ আত্মা আৰু সৰ্বোত্তম শক্তি।' জেইমচ হেনৰী লী হান্টৰ মতে, 'সৌন্দৰ্য্যৰ প্ৰতি অনুৰাগেই কবিতা, ইয়াৰ মুখ্য কাম হ'ল আনন্দ সৃষ্টি কৰি মন উন্নত আৰু পৰিশোধন কৰা।'

কবিতা হ'ল এক ছাঁ-পোহৰৰ মায়াভৰা ৰূপছবি, কোনো ৰীতি অথবা সীমাৰ দ্বাৰা কবিতা আবদ্ধ নহয়। বিষয়বস্তুৰ অভিনৱত্ব, বিবিধ দৰ্শনৰ প্ৰভাৱ, ঔদ্যোগিক বিকাশৰ, প্ৰাচীন ঐতিহ্য আৰু মূল্যবোধৰ অপসাৰণ, প্ৰেমৰ নতুন সংজ্ঞা, নতুন ছন্দৰীতি প্ৰয়োগ, ভিন্ন চিত্ৰকল্পৰ প্ৰয়োগ আদি আধুনিক কবিতাৰ বৈশিষ্ট্য।

অংকনঃ পৰাগ কলিতা

বি. বৰুৱা কলেজ

■ জিণ্টু হাজৰিকা

একচল্লিছৰ পুৱতি নিশা গোপীনাথৰ সপোনত তুমি জ্বলিছিল
এজাক জাৰে জহে নপমা পৰাধীন বসন্তৰ এটা হাৰিকেন লেম্প হৈ
কেশৱ কান্ত, ভূৱনেশ্বৰ, সূৰ্য্য কুমাৰ, কালীৰাম, বিষ্ণুৰাম আৰু যে কত আঙুৰাই আহিছিল
তেৰ ছেপ্টেম্বৰ, তিৰাল্লিছ
গোপীনাথৰ চকুত কহিনুৰ, 'দাস, তেনেহ'লে কলেজখন আৰম্ভ হ'ল ?

জজ খেলপথাৰত মহাভয় মেলা
চাইৰেণ বাজে, ল'ৰাহঁত গাঁতত সোমায়
চাইৰেণ বন্ধ হয়, ল'ৰাহঁত শ্ৰেণীলৈ যায়
মানুহবোৰে বুৰুবাৰা কৰে, 'চা, চা; নিশাচৰ ছাতৰ'
কোনোদিনা তেল শেষ হয়
ল'ৰাহঁতে চিঞৰে, 'কাকা, লেম নুমাল'
'দোকানত তেল নাই দেক্, আনবা নল্লু'

হাৰিকেন লেম্পটো নুমাই নাযায়

হে প্ৰাচীন হাৰিকেন লেম্প
চহৰৰ আটাইতকৈ জৰাজীৰ্ণ গলিটোৰ তুমি গৌৰৱ
জাকৈচুকীয়া গাঁওখনৰ বহু আবেলি পাৰ কৰি অহা এটা গধূলি
আঠভনীৰ আখৰাঘৰত পূৰৰ পৰা পশ্চিমলৈ আকোঁৱালি লোৱা
উত্তৰৰ পৰা দক্ষিণলৈ পৰিধি ভাঙি বিয়পি যায় সুগন্ধি
গধূলিৰ পদূলিত আহি উশাহ লয় সূৰ্যস্নাতা মহানগৰ

নগাপাহাৰৰ নিজান নিশা
বিশাল হাৰিকেন লেম্পটোলৈ চাই কান উনাই শুনোঁ
তোমাৰ বুকুত এহেজাৰ এটা শংখ
সপোনত দেখোঁ লক্ষীন্দৰ উটি যায়
মৰিলো মৰিলো বেউলা
মোক খালে কাল নাগে চকু মেলি চোৱা
পুৱাৰ কেন্দ্ৰিত বেউলাৰ বিজয়ী হাঁহি

বুদ্ধক বিচাৰি ইয়ালৈকে কত ঋষি-মুনি আহিল আৰু গ'ল
ইয়ালৈকে আহিল হেম বৰুৱা, সুধাকৰ্ণ, নিৰ্মলপ্ৰভা, বিৰেণ দত্ত, যোগেশ দাস আৰু কত স্থিতপ্ৰজ্ঞ
ধন্য ধন্য কলি কাল
ধন্য নৰ তনু ভাল
তুমি অযুত ব'হাগৰ কনফেশ্ব্যন
আমিতো চিফুঙৰ এটা মাথোঁ- নামহীন সুৰ
আমি বিবিয়ান
আমি তোমাৰ স'তে গৈ থাকিব খোজো
সকলো পথ-উপপথ পাৰ হৈ
পৰ্বতৰ পিচল বাট
সমুদ্ৰৰ গৰ্জন
স্বফীতোদৰা নদী
সকলো ভেদি
আমি গৈ থাকিব খোজো
আমি বৈ থাকিব খোজো।■

লেখক : সহকাৰী অধ্যাপক, ইংৰাজী বিভাগ

Live as if you were to die tomorrow.
Learn as if you were to live forever."
—Mahatma Gandhi

তেওঁৰ ওঁঠত সাগৰখন এবাৰেই শুকায়

■ দিপাংকৰ অনিৰ্বান শৰণীয়া

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

(আই নথকাৰ দিনবোৰলৈ উৎসৰ্গিত)

তেওঁৰ ওঁঠত সাগৰখন এবাৰেই শুকায়

মৰি উঠি জীয়াই

জী উঠি

ভৰিৰ তলতেই এতিয়াও

মৰা মহিষৰ দেহ

তেওঁৰ ফটা গডাৰে জোন

আকৌ বঙা বেলিটোও

তেওঁৰ ওঁঠত সাগৰখন এবাৰেই শুকায়

এতিয়াও ৰাতি ৰাতি

কালিঘুঁকিৰ আন্ধাৰত শুনো

ডিমাছা সাধু তেওঁৰ মুখত

পেটতেই মৰা সন্তানবোৰ লৈ

নাজিৰাৰ ঘাটত

ইলকী সাজ পিন্ধি ইমান ৰাতি

তীয়হৰ ওপৰত মৌসিতা লৈ বহি থাকে

ফটা গডাৰে জোন

মোৰ খু ৰ জোনপৃকীও লুকায়

আকৌ ওলায়

পিছে পিছে মাজেহে দৌৰে

নিয়ত নীলাভ

(মৰা সন্তানবোৰৰ মাকলৈ

মৰা বাপেকৰ

বঙা কৰবাৰ ক'ৰবাত

কিবা আছেনে?)

মোৰ খুত একেবাৰতে পাৰ হৈ যায়

ব'হাগ বৈশাখ

নিয়ত নীলাভ

বাকলিটো কি মই ক'ত জানো

যি জানো সিমান জানো

ওঁঠত সাগৰখন শুকোৱা মই

এবাৰেই দেখিছোঁ

আই নথকাৰ দিনবোৰ

ভীষণ ঐশ্বৰ্যৰ কিবা ওৎসুক ইজ্জু

ক'ত টান

সাগৰ শুকাই হোৱা পাহাৰ

পাহাৰ ভাগি-ডুবি হোৱা নদী

নদী সোমাই বগা হৈ থকা

এটা শংখ

ক'ত সলনি নভো

মই দেখিছোঁ

মই মোৰ আইকেই দেখিছোঁ

মোৰ তেজৰ ডোঙাত

এটিবাৰ নিদ্রোহিত শিশুৰ মুখত

তেওঁ মোক

তেওঁক তেওঁ

মৰা সন্তানবোৰৰে মাতত

পিছে পিছে মাকেই দৌৰে

এতিয়াও তেওঁকেই খেদে সিহঁতে

সাগৰখন শুকোৱা দিন ধৰি

মৰা ভাইবোৰৰ সপই উপস্থিতি

হেৰুৱা দিন

এতিয়া মাতৃত্বৰ কল্পনা

মাজে মাজে উন্মাদ উন্মাদ

তেওঁৰ ওঁঠত সাগৰখন

মোৰ মানুহজনীৰ হাতত ৰ'দ

আৰু চকুত মেঘ

সমানে আছে

সমানে মই দেখিছোঁ

(সি অহা দিন ধৰি)

এতিয়াও মাতৃত্বৰ কিয় কল্পনা

কিমান কল্পনা।■

(শব্দ ঋণ ঃ ইলকী- মেইটেই মহিলাসকলে পৰিধান
কৰা এক চাদৰ/নিয়ত নীলাভ- নীলমণি ফুকনৰ এটি
কবিতাৰ স্তৱক খু—ঘৰ।)

নৈ আৰু কিছু কথা

■ দৃতিশা বুজৰবৰুৱা

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

বৈ যোৱা নৈৰ ঘাটত সেইদিনা বৈছিল
স্মৃতিৰ এক নীলা আৱৰণ।
শিলৰ ঠেকত হয়তো বৈ গৈছিল
হাঁহিৰ হালধীয়াবোৰ আৰু কিছু শিহৰণ।
নৈয়ে জানিছিল কিছু কথা,
নীলাবোৰে ধুই নিছিল বুকুৰ বেথা,
সেই নৈৰ পাৰৰ অস্তবেলিত
নিৰৱে শেষ হৈছিল এটি কবিতা
সেই নৈৰ পাৰৰ অস্তবেলিত
গোপনে শেষ হৈছিল এটি সন্ধিয়া
আধা লিখা কবিতাৰ ছন্দবোৰ
গোপনে সাঁচি যোৱা চিঠিবোৰ
এতিয়া নৈৰ সেইটো পাৰত।
নৈয়ে গোপনে সাঁচিছে মোৰ
হৃদয়ৰ গভীৰ বোজা।
এয়া নৈৰ আৰু মোৰ কথা।
এয়া নৈ আৰু কিছু কথা।
নৈৰ বুকুত ৰৈছে মোৰ কাহিনী
নৈৰ বুকুত ৰৈ যাব মোৰ সোণালী স্মৃতি।
এয়া মাথোঁ নৈৰ আৰু মোৰ কথা।
এয়া নৈৰ আৰু কিছু কথা। ■

মাহুৰতা

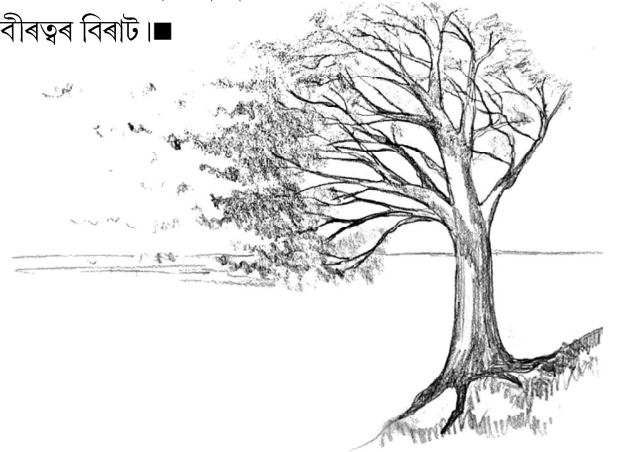
■ জিতুলময় নাথ

দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক (গণিত বিজ্ঞান বিভাগ)

মৌচুমী প্ৰবাহৰ আপুৰুগীয়া বতাহ
চৌদিশে বিয়পিছে শীতৰ প্ৰবাহ,
আকাশ, বতাহ, বায়ু, মাটি, পানী
সেমেজী উঠিছে
নতুনত্বৰ প্ৰভাতক আদৰিবলে।
সেউতীৰ সুবাস.....
যেন বসন্তৰ আহ্বান
শুকান বতৰে পাইছে
জীৱনৰ নতুন প্ৰহ্লাদ।
সেয়ে মাহুৰতাই গাইছে জয়গান
বীৰত্বৰ বিৰাট।

মেলিছে পোখা, ফুলিছে কলি
চৌদিশে কেৱল প্ৰেমৰ বিৰিঙণি;
নঙলামুখৰ নিমজোপাই
নতুন সাজেৰে সাজি উঠিছে
মুক্ত বতাহেৰে কৰিবলৈ মুগ্ধ
জীৱন যৌৱন আৰু যশস্বী মন।

বসন্তই আনিলে নতুন যুগ
চাৰিওফালে কেৱল কিৰিলি-বিদাৰি
নতুন প্ৰজন্মই মুক্ত পৰিৱেশত পোখালি মেলিছে
লক্ষ্য যেন কেৱল...।
সেয়ে মাহুৰতাই গাইছে জয়গান
বীৰত্বৰ বিৰাট। ■

বিক্ষিপ্ত অনুভৱ

■ বিদীপ বৰ্মন

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক (পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগ)

১.

আশা পূৰণৰ হেঁপাহত
মগজুৰে যেতিয়া দিশ বিচাৰি অক্ষম,
তেতিয়াই মনে কয় মগজুক স্বাৰ্থপৰ হ'বলৈ।
পাহৰি যাবলৈ কয়,
কোন বন্ধু,
কোন শত্ৰু।
যাৰ পৰা পোৱা যায় লাভ,
সিয়েই তাৰ বন্ধু।
যাৰ পৰা নাই একো লাভ,
পাহৰি যায় মগজুৰে তাৰ ঠিকনা।
মগজুৰ লগতে হৈ পৰে চকুও অন্ধ।
দেখা নোপোৱা হয় কোন আপোন, কোন পৰ।

২.

পৃথিৱীখন চলোৱা নাই কোনো পলিটিছিয়ানে।
চলোৱা নাই কোনো খেতিয়ক,
বিজনেচমেন অথবা ইঞ্জিনিয়াৰে।
পৃথিৱী চলাইছে মাথোঁ টকাই,
ইয়েই পৃথিৱীৰ গতিৰ একমাত্ৰ ইন্ধন।।

৩.

ফেঞ্চিৰ পৰা কিনি আনিলো,
১৫০ টকীয়া এটা ৰঙীন চোলা।
বেৰঙীন জীৱনটোক এই চোলাটোৰ ৰঙেৰে আৰৰাৰ,
এটা অবাধ চেষ্টা।

৪.

এই যে নকণ্ড নকণ্ড বুলি কৈ যোৱা বহুতো কথা,
মোৰ এই হৃদয়খনক !!
কিয় ইমান অবুজন তুমি
নিতৌ যেন তোমাক বুজাৰ মোৰ অপাৰ চেষ্টা।
কিদৰে বুজিম তোমাক ?
তুমি যেন মোৰ সেই অবুজন চিকুন চিকুন সপোনৰ দৰে !!
ৰাতিৰ অন্ধকাৰৰ শেষত উদয় হোৱা সূৰ্য্যৰ দৰে !!
দিনৰ ভাগৰৰ অন্তত চকুত বাগৰি অহা সেই অবুজন টোপনিটোৰ দৰে!!
এটা সুৰীয়া গীতৰ অবুজন শিহৰণৰ দৰে !!
বৰষুণজাকৰ পাছত মেঘ ফালি অহা উজ্জ্বল বদ জাকৰ দৰে!!

৫.

আপুনি বাৰু জানেনে দুখৰ সংজ্ঞা ?
কেতিয়াবা ককবকাই পাইছে ?
দুখৰ সাগৰৰ টোৰ মাজত ?
কেতিয়াবা প্ৰিয়জন নাহিব বুলি জানিও,
কৰি পাইছে অপেক্ষা ?
যদি নাই পোৱা,
তেন্তে আপুনি নাজানে দুখৰ সংজ্ঞা !!
বাৰু....
আপোনাৰ বাবে সুখৰ সংজ্ঞা কি ?
কেতিয়াবা অকলে বেলি ডুবা চাই পাইছে ?
কেতিয়াবা আনৰ হাঁহিৰ কাৰণ হৈ পাইছে ?
মাথোঁ জীয়াই আছোঁ জীয়াই থাকিব লাগে বাবে।
যদি আপুনি পোৱা নাই,
তেন্তে আপুনি নাজানিব সুখৰ সংজ্ঞা !
এয়া জানো জীৱন ?
য'ত নাই সুখ, নাই দুখ

৬.

অন্ধকাৰ কোঠাটোত জীৱিত বুলিবলৈ,
মই আৰু মোৰ ঘড়ী।
টিক টিক কৰি ঘড়ীটোৱে যেন কিবা কব খুজিছে !!
সি কব খুজিছে নেকি ?
সময় কৈ কৈ সি পৰিছে ভাগৰি !!
এতিয়া যেন সি দিব খোজা নাই সময়ৰ বাতৰি !!
সি নিজেই বিচাৰিছে নিজৰ বাবে কিছু সময়।

৭.

দোভাগ ৰাতি,
শুই থকা মহানগৰীখনক জগায়,
বৈ আহিছে কান্দোনৰ ৰোল ?
চাৰিজনৰ কান্ধত ভাৰ দি,
নিদ্ৰাত লাল কাল তেওঁ।
তেওঁ শূনা নাই কাৰো কান্দোন,
শূনা নাই কাৰো তাছিল্যৰ সুৰ।
হয়তো শেষবাৰৰ বাবে,
যুতিয়াই চাইছিল জীৱনটোক !
হয়তো নাই !!

৮. ক্ষমা কৰিব,
আপোনাৰ প্ৰেমত পৰাৰ অপৰাধ কৰিবলৈ ওলাইছো !!
ইতিমধ্যে লিখি শেষ কেইবাখনো নীলা খামৰ চিঠি !!
এতিয়া মাথোঁ অপেক্ষাত ৰৈ আছো আশাৰ স্তপেজত !!

৯.

প্ৰেমতকৈও যি ওপৰত,
যি ৰৈ যায় শেষলৈ
যি নিবিচাৰে কোনো স্বীকৃতি,
যি বিশ্বাসৰ একমাত্ৰ সংজ্ঞা
যি সুখৰ সময়ত নেথাকিলেও,
সদায় হৈ ৰয় দুখৰ সমভাগী।
যাক বিচাৰি পোৱাটো কঠিন,
যি মূল্যহীন
যাৰ উপস্থিতিয়ে দিয়ে সাহস।
বন্ধুত্ব.....
এটা নিভাজ অটুট সম্বন্ধ।■

শৰৎ কালৰ এদিন

■ দুবৰি দত্ত

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা শাখা)

শৰৎকালৰ অপেক্ষা কৰিছিলোঁ,
আহি গ'ল।
দুটামান শেৱালী ফুলৰ সন্ধান কৰিছিলোঁ
তোমাৰ খোপাত গুজি দিবলৈ।
শেৱালী ফুলেৰে খোপাটি সজাবাচোন
খুব ধুনীয়া লাগিব।
সন্ধান কৰিছিলোঁ, সাঁচি ৰাখিলো
এতিয়া কেৱল তোমাৰ অপেক্ষাত ৰৈ আছোঁ।
এইবেলি আমি পূজা চাবলৈ
নাজাওয়েই দিয়া।
তুমি একো নালাগে বুলিয়েই কৈ থাকা নহয়।
আৰু,
আৰু আমি ৰাস্তাৰে গৈ থাকোঁতে
পিছফালৰ পৰা যে এখন গাড়ীয়ে
আমাক মহতীয়াবলৈ চেষ্টা কৰিছিল !!
তুমি বাৰু মোক কিয় ঠেলি দিছিলি ?
আৰু তেতিয়াৰ পৰা তোমাক মই
এবাৰো লগেই পোৱা নাই।

মোৰ জীৱনৰ অন্তিম শৰৎকাললৈ
মই এনেদৰেই অপেক্ষা কৰি থাকিম
হাতত শেৱালী ফুল লৈ
কেৱল তোমাৰ বাবে।■

আমি বিবিয়ান

■ উদ্দীপ্ত দাস

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা শাখা)

স্বাধীনতাৰ পূৰ্বেই স্থাপিত হোৱা
প্ৰায় ৮০ বছৰীয়া ঐতিহ্যমণ্ডিত
গুৱাহাটীৰ সৌন্দৰ্যবৰ্দ্ধিত
বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়।
আমিও বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰে বিবিয়ান
সৰ্গোৰেৰে আমি কওঁ—
হয়, আমি বিবিয়ান।
উচ্চতৰ মাধ্যমিকত নামভৰ্তি কৰি
সপোনৰ দিশত আগবঢ়া,
আমি বিবিয়ান।
বিকশিত চিন্তাৰ অধিকাৰী হৈ...
জীৱন পথত পথচ্যুত নহৈ
নতুনত্বৰ সন্ধানত
আমি বিবিয়ান।
অসমৰ দুয়োগৰাকী ভাৰতবৰ্ষৰ সান্নিধ্যৰে
পৰিপূৰ্ণ হোৱা অসমৰ প্ৰথমটো মহাবিদ্যালয়
'ঐতিহ্য কোঠা' থকা
জুবিন গাৰ্গে অধ্যয়ন কৰা মহাবিদ্যালয়ত

পঢ়াৰ গৌৰৱবোধ কৰা
আমি বিবিয়ান।
প্ৰত্যাহানৰ মাজেৰে প্ৰত্যাশাৰ বন্তি জ্বলাই,
সমস্যাৰ মাজেৰে সম্ভাৱনাৰ বাট উলিয়াই
প্ৰবল আত্মবিশ্বাস আৰু সাহস বুকুত বান্ধি লৈ
অলেখ অজস্ৰ জীয়া সপোন ৰচা
আমি বিবিয়ান।
সপোনক দিঠক কৰাৰ প্ৰয়াসেৰে
ন সুৰুজৰ জেউতিৰে উদ্ভাসিত হোৱা,
আমি বিবিয়ান।
নতুন কামৰ নতুন চিন্তাৰ নতুন অসমৰ
উন্নয়নৰ সমৰ্থনত
আমি ন উদ্যমী বিবিয়ান।
অসম তথা অসমীয়াৰ গৌৰৱৰ,
ধ্বজা বহনকাৰী
চিন্তা দূৰদৰ্শী, কৰ্মত পৰিশ্ৰমী
আমি বিবিয়ান। ■

তোমালৈ বুলি

■ গায়ত্ৰী কোঁৱৰ

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

ফাগুণৰ এছাটি বতাহৰ সুখৰিত
 তুমি ভাঁহি আহিছিলি
 মোৰ বুকুৰ নিজান পথাৰত
 থূপ খাই থকা আশাবোৰ
 ধীৰে ধীৰে গজি উঠিছিল
 বাঢ়িছিল লহপহকৈ
 কাঁচিয়লি ৰ'দৰ জিলমিল পোহৰত
 তুমি সিঁচি দিয়া
 সেউজ আশাৰ বতৰাবোৰে
 নৈ হৈ বুৰাই পেলাইছিল মোক
 আৰু মই?
 খাজকটা মদিৰাৰ পিয়লা ভাঙি
 মাতাল হৈ পৰিছিলো
 সাগৰ হোৱাৰ বাসনাত...
 নেঘেৰী খোপাত
 তোমাৰ নামত এপাহি কপৌ গুজি
 ধূলিয়ৰি পদূলিত আঁচল উৰুৱাই
 অপেক্ষাৰত হৈ ৰৈছিল
 হৃদয়ৰ নিভাঁজ মৰমবোৰ
 প্ৰতীক্ষাৰ সেমেকা আবেলিত
 তোমালৈ বুলি।■

শৈশৱ প্ৰেমৰ স্মৃতি

প্ৰাৰ্থনা বৰুৱা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, হিন্দী বিভাগ

শুভ্ৰ তোমাৰ বৰণ

উচ্চ তুমি, মনটো অচেতন।

মনৰ বেজাৰত নীৰৱে থাকি

থাকো মাথো তোমাক সুঁৱৰি,

বুকুৰ মাজত তুমি উপহাৰ হৈ

নিশাৰ বকুলত মাতো তোমাক চিঞৰি।

তোমাৰ নয়নজুৰিত উঠে বিজুলী চমক হাঁহি,

প্ৰেমৰ অৱসান হ'লে গোলাপ মোৰ যায় মৰহি।

অচিনাকী মানুহজন, তোমাৰ সপ্ত সুৰত মুগ্ধ হয় বনৰ হৰিণী,

তুমি মোৰ স্বপ্নৰ সৌন্দৰ্যৰ খনি।

হৃদয়তে আছে অতীত কাহিনী

মোৰ হিয়া প্ৰেম-ৰসে ভৰা,

তুমি পঞ্চম-সুৰৰ গীতটি জুৰি

বনে বনে গাই ফুৰা।

মনত নেপেলাও শৈশৱ কাহিনী

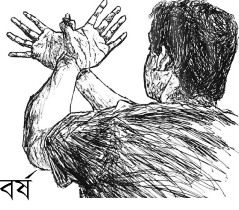
জাগি উঠে অতীতৰ স্মৃতি।■

মই মন্ত্ৰী

■ বিশাল শৰ্মা

উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

মই সপোন দেখোঁ মন্ত্ৰী হ'বলৈ, জাকত-জিলিকা মন্ত্ৰী।
মোৰ সাম্ৰাজ্যত ৰাজত্ব কৰিবলৈ;
টেলিভিচনৰ পৰ্দাত প্ৰায়েই মই জিলিকি থাকো
কাৰণ মই এজন মন্ত্ৰী।

ইলেকচনৰ আগত বহুতো কাম কৰোঁ আৰু কৰিম,
মোৰ সাম্ৰাজ্যৰ জনতাক সান্ত্বনা দিওঁ
যে মইয়ে একমাত্ৰ দেশহিতৈষী;
সকলো উলত-পালত কৰি দিওঁ
কিয়নো মই এজন মন্ত্ৰী।

লক্ষ লক্ষ টকা গ'ল
কোটি কোটি টকা আহিল।
বেছি শিক্ষিত নহ'ব পাৰো
হয়তো বহু ক্ৰিমিনেল বেকৰ্ডো মোৰ আছে
তথাপি মই এজন মন্ত্ৰী, ৰজাৰ নিচিনা মন্ত্ৰী।

মই জনহিতাৰ্থে কাম কৰো,
প্ৰজাক বহুত শাস্তিও দিওঁ হ'লেও সকলোৰে মুখে
মুখে মোৰ নাম;
সমাজৰ আগত মোৰ চিন্তা দেশৰ হকে
এই বহুসংখ্যক সন্ধানত বহু পণ্ডিত মোৰ পিছে পিছে
কিন্তু লাভ একো নাই।
কাৰণ মই মন্ত্ৰী।

মোৰ দ্বাৰায় শাসিত
সমগ্ৰ এই অসম,
শাসনো কৰো শোষণো কৰো
অসমৰ জাকত-জিলিকা হৈ ৰঙ।

সকলো আছে আৰু হ'ব
মোৰ নাম ভাৰতৰ সকলোৰে ল'ব;
জীয়াই থকাত সকলো কৰিম
মানুহে অদ্বিতীয় বুলি মোক ক'ব।■

ভালপোৱাৰ ৰং ৰঙা নহয় সেউজীয়া

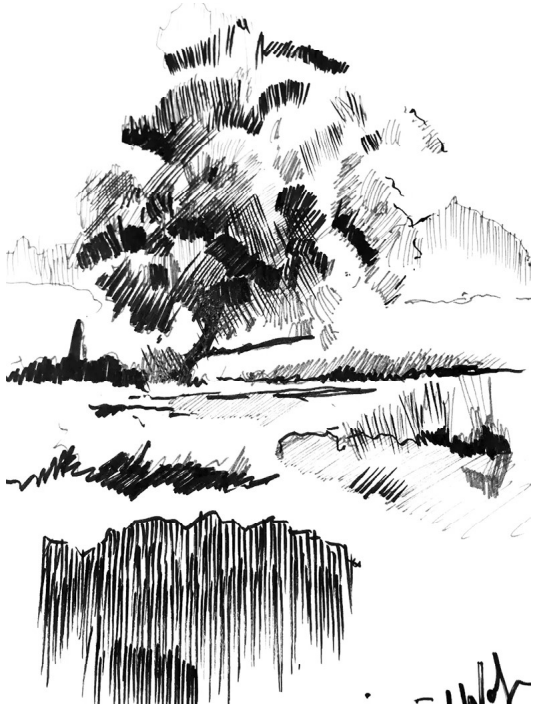
■ জিন্দুমণি বৰুৱা

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, হিন্দী বিভাগ

তুমি মোক কি বুলি ভাৱা?
তুমি দিগন্তৰ সেই নীলা আকাশ।
চাব পাৰো, অথচ চুব নোৱাৰোঁ।
ভাল পাব পাৰো তোমাৰ নীলিমতাক, কিন্তু
সাৰটিব নোৱাৰোঁ।
আৰু নিজকে কি বুলি ভাৱা?
এখিলা সৰাপাত। গছকি গুচি যাবও পাৰো,
মন গ'লে বুটলি ডায়েৰীৰ মাজত ৰাখিব পাৰো।
তুমি সেউজীয়াৰ প্ৰেমিক নাছিলানে?
তোমাৰ বাবে থকা ভালপোৱাই মোক ৰঙাৰ
প্ৰেমিক কৰি পেলালে।■

প্রকৃতি

■ সীমান্ত বৈশ্য

চতুর্থ ষাণ্মাসিক, পদার্থ বিজ্ঞান বিভাগ

প্রকৃতি। নীৰৱতা যেন তোমাৰ আন এটা নাম... যাৰ সুৰত
বিলীন হয় গোটেই
জগত যাৰ নতুনত্বই সৰ্বত্ৰ কৰে উৎসৱমুখৰ।
কিন্তু সেই প্রকৃতি যেন আজি ৰুদ্ধ। নহ'বানো কিয়...
পৰিস্থিতিৰ হাতত যেন তুমি বাধ্য।
যাৰ নৈৰ সোঁতত উঠিছিল প্ৰেমৰ কলৰোল, সেয়াই যেন
আজি হৈ পৰিছে গৰলৰ আন এটা ৰূপ।
তুমি অশান্ত হ'লে যে আগত হ'ব ধ্বংস, তথাপি নুবুজো
মানৱে নকৰে সংশয়।
নীৰৱতাৰ সুযোগ লৈ সুবিধাবাদীয়ে ৰচিছে তোমাক
নিঃশেষ কৰাৰ কত কি নাটক।
যাৰ বুকুত জন্ম লভি ধৰিছে জীৱন তাক ধ্বংসৰ গৰাহত
ঠেলি দিবলৈ নকৰে কোনো সংশয়। এয়াই মানৱ...
তুমি অবিহনে যে জগত বৃথা মুঢ় মানৱে তাক বুজিব
কেতিয়া?
তোমাক ৰক্ষাৰ হেতু কৰি যাম সংগ্ৰাম। সকলোৱে বুজিব
এদিন এইয়া মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস। ■

আবেগৰ অনুভূতি

■ মৃগেন তালুকদাৰ

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

সেই চাৰিআলিৰ আঁহত জোপা
বাৰুকৈয়ে মনত পৰে,
তুমি আহিবা বুলি বৈ থাকো
হঠাতে লগৰীয়াৰ লগতে তুমি আহি ওলোৱা
সাংবাদিকৰ দৰে কি শুধো কি নুশুধো
হেতা-ওপৰা লাগে হৃদয়ত
কিনকিনিয়া বৰষুণজাকৰ দৰে
হঠাতে তুমি গুচি যোৱা
মইও গুচি আহো
এজাক পৰিভ্ৰমী চৰাইৰ দৰে
ঘৰমুৱা হ'ও।
পূবৰ বেলি পশ্চিমত মাৰ যায়,
হৃদয়ৰ সেগুঁতা ফালি
এইয়া লিখিছো মই আবেগৰ অনুভূতি। ■

অন্ধকাৰ গলিৰ তাম্ৰলিপি

■ ঝাৰ্ণালী ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক,
প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

নামবিহীন এক কক্ৰকনি
সেই নামৰ কাহিনীবোৰ ....
সভ্য সমাজৰ ৰুদ্ধ গল্পবোৰ !!

ইয়াত শৰীৰৰ দৰ দাম চলে ;
আবেগৰ পুতি ... যন্ত্ৰণাৰ অঁকটা গোল্ড !
পিত্ত নাশৰ জ্বালা অথবা
কাল কুহেলিকাত নিঃশেষ হোৱা একোটি নাম ....
প্ৰশ্নবোধকত দুৰ্লি থাকে
দেহ বেচাবোৰ বেষ্যা হ'লে কিনাবোৰলৈ উপনাম ক'ত ?
সমাজৰ কাঠগড়াত হাৰি যায় জীৱন দেখাৰ বাট (!)

চিৰাচিৰ সতীত্বৰ তেজ মচি মুৰ দাঙি চাবলৈ এখন আকাশ নাই ....
বিনিয়োগ আছিল সমাজ আৰু এক্সাৰৰ -
এক্সাৰত মলিনতা এৰি সমাজৰ উৰ্ধমুখিতাত থমকি ৰয় একোজনী 'বেশ্যা' -

এইবোৰ নিষিদ্ধ পেৰাগ্ৰাফ - অথচ গণিকাৰ গ্ৰাফত সৰসৰাই ভূমিত লাগেহি ভদ্ৰতাৰ মানদণ্ড-
সমালোচনা সহজ .... হাতখন আগবঢ়াই দিবলৈ চিন্তা -
এক আলোচ্য বিষয়ৰ কায়া

“দেহ বেচাবোৰ বেষ্যা হ'লে দেহ কিনাবোৰ কি সভ্য ?”

বিশৃংখল মানচিত্ৰৰ লেতেৰা তৰপটোত ঠাহ খাই থকা মানসিকতাত নাৰী সদায় পতিতা-
কথাবোৰ অৰ্থপূৰ্ণ / সমাজৰ লাইমলাইটত প্ৰযোজ্য/

শৈলুৱৈ ধৰা নামৰ কাহিনীবোৰত আচ্ছন্ন গল্পৰ এখন দুখৰ তীৰ থাকে .....
পংগু সমাজে মাথো তাম্ৰলিপি কৰে।

নাৰী ....

পখিলা হ'লে আজুৰি ফালিব, শেনৰ কলিজা লৈ পুনৰ্জন্ম ল'বি ...
পুৰুষৰ স্পৰ্শ অবিহনে বেষ্যা হ'ব নোৱাৰি .....
ধৃতৰাষ্ট্ৰ সমাজক চিঞৰি চিঞৰি ক'বি। ■

বি বৰুৱা কলেজৰ তুমি অভিনৱ কাশ্যপ

■ শ্ৰুতিস্মিতা ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, হিন্দী বিভাগ

বি বৰুৱা কলেজৰ তুমি অভিনৱ কাশ্যপ।
অভিমান তোমাৰ চিনাকি পৰিচয়....
নিয়ৰ সৰা এটি শুভ্ৰ ৰাতিপুৱা,
এটি মিঠা অনুভৱেৰে কলেজৰ প্ৰথমটো খোজ।

চকুত লাজুকী লাজুকী চাৰাঁনি, মুখত এটি মিঠা হাঁহি..
এখোজ দুখোজকৈ আগবাঢ়িছিলো...!
কেণ্টিন খন পাৰ হ'ব লওঁতেই
হঠাৎ এটি খিলখিয়া হাঁহি
আহি মোৰ কাণত পৰিলহি।

লগৰ কেইজনীয়ে ক'লে
ঐ চা চা ল'ৰাজন ইমান মৰম লগা।
মই হাঁহি এটি মাৰি আঁতৰি আহিলো.....!
ক্লাচ ৰুমলৈ আহি বহিলো Hindi department....
পুখুৰী পাৰৰ চৈচা বতাহ জাকে
মোৰ দীঘল চুলি খিনি উৰুৱাই নিছিল
যেন ফাগুণৰ সৰা পাত হে...!

মেজৰৰ ক্লাচ শেষ কৰি কেণ্টিনৰ ফালে আগবাঢ়িলোঁ
সেই হাহিটো আকৌ এবাৰ শুনিলো....
এইবাৰ লগৰ কেইজনীয়ে প্ৰায় চিঞৰি ক'লে
ঐ চা সেই যে মৰম লগা ল'ৰাটো
এতিয়ালৈ ইয়াতে আছে।

এবাৰ চোৱাৰ হেঁপাহ খিনি চেপি ৰাখিব নোৱাৰি
ঘূৰি চলোঁ....
উফ...
সঁচাকৈ মৰম লগা তাৰ বেৰীয়া দাঁত,
কাৰ্লি চুলি আৰু গুঁঠৰ ফাঁকেৰে
ফুটু নুফুটো এটি মিঠা হাঁহি.....!

মইয়ে চকুযোৰ আঁতৰাই আনিব পৰা নাছিলোঁ.....
গোটেই জীৱন যেন চাই ৰম্,
এবাৰ যেন চিঞৰি চিঞৰি কৈয়ে দিম
হেই বি বৰুৱা কলেজৰ মি: অভিনৱ কাশ্যপ।
মই যে তোমাৰ প্ৰেমত পৰিছো জনা, ভাল পাই পেলাইছো।
তোমালৈ বুলি এহালিছা অনুভৱেৰে
প্ৰেমৰ কবিতা এটিও লিখিছোঁ.....!
নাজানো তুমি আকোঁৱালি লোৱা নে নোলোৱা।
কিন্তু মই যে তোমাক সঁচাকৈ ভাল পাই পেলাইছো।

হেই.... বি বৰুৱা কলেজৰ তুমি অভিনৱ কাশ্যপ।
অভিমান তোমাৰ যে এক চিনাকি পৰিচয়। ■

সপোনৰ সিপাৰে

■ হীৰকজ্যোতি কলিতা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগ

ডাৱৰৰ টোপোলাবোৰ শব্দ অবিহনেই
তিয়াইছে মোৰ নিহালিৰ এফাল,
নিমন্ত্ৰণ বহু দিনৰে আছিল,
আধা ভিজা পাখিৰ শালিকাজনীৰ
আঁচলত ধৰি দুচকুৰে চাই বয়,
চোতালত সৰি পৰা কামিনীকাঞ্চনৰ
পাহি কেইটালৈ, ভগা খিৰিকীৰ
মাজেৰে কোনেও নেদেখাকৈ,
নাকত পানী গামোচা মেৰিওৱা
তিতঁা চুলিৰ সুবাস,
মনটো তাইৰ আঁচলত ধৰিয়েই
উৰি ফুৰে জুপুবীটোৰ বাহিৰৰ পৰা ভিতৰলৈ,
এখন হাতত তাইৰ চাৰিডাল শলা ভগা ছাটি,
আনখনত ভীমকল, বৰাচাউল চেনাইলৈ বুলি,
আঠুৰ চাৰি আঙুল তললৈ মেখেলাখন কোচাই
গাঁৱলীয়া কলধুৰ গছকত হোৱা বোকা গছকি
যায় তাই লখিমী পথাৰলৈ বুলি,
নেদেখা বেলিটোৰ পোহৰতেই তাই দেখা
পায় এটা মাত্ৰ ভগা জাপিতেই মোৰ উপস্থিতি,
কথা কয় বৰষুণে, হাঁহে চাৰিটা চকুৰে,
জলপান খাই শেষ হোৱালৈ বৰষুণজাক এৰে,
সপোন ভাগি ময়ো সাৰ পাওঁ, সাত বাজিলেই চাগে
আমাৰ কলীগাইজনীয়ে ইমান চিঞৰিছে।■

এতিয়া 'তই' যে এটা সপোন...

■ জুৰিমা চহৰীয়া

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, উদ্ভিদ বিদ্যা বিভাগ

একেটি বাটেৰে স্কুললৈ গৈছিলো,
লগ পোৱাৰ আশা চকুত ভাঁহি উঠিছিল।
লুকা-ভাকুৰ সেই দিনবোৰ আছে জানো তোৰ মনত?
বাট চাই আছো কেৱল সেই দিনটোলৈ
যিদিনা তোৰ সপোন পৰীয়ে ভৰি থ'ব
তই সজা সেই প্ৰেমৰ অটালিকাত।
সকলো আশা যেন হৈ পৰিব অৰ্থহীন।
হৃদয়ৰ শিৰে শিৰে অহৰ্নিশে,
বৈ থকা তোৰ নামৰ নৈ খনি;
থাকিবনে তাত কোনো সজীৱতা?
হ'লেও বৈ আছো মই অধীৰ আশাৰে
জুৰুলা হৃদয়খনি আকৌ এবাৰ তোৰ লগত
ৰঙীন কৰাৰ মনেৰে...।
বুজিবনে 'তই' ?
শৈশৱক এৰি অহা তোৰ মোৰ লগা
ভাৱবোৰৰ অন্ত পৰিবনে ?
পামনে তোৰ উমাল হৃদয়খনিৰ উম ?
বৈ আছো, বৈ থাকিম, তোৰ হৈছিলো তোৰেই হৈ থাকিম।■

প্ৰেম

■ বিশ্বজিৎ দাস

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, অৰ্থনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰেম ই যে এক অনুভূতি
এক বুজাব নোৱাৰা শিহৰণশালী অভিজ্ঞতা,
প্ৰেমে নাচাই কোনো জাতি, কোনো ধৰ্ম
নামানে কোনো বাধা;
আনকি নাচায় কোনো বাহ্যিক সুন্দৰতা
প্ৰেমে চাই অকল মনে মিলা মানুহ
আৰু আভ্যন্তৰীণ ঠিকনা।

প্ৰেমে লোকৰ টোপনি কাঢ়ে,
বেয়া লগা সময়ো হৈ পৰে
ভাল লগা।

সকলো নিৰ্বিশেষ কৰি
প্ৰেমে কৰে মিলন
দুটি আত্মাৰ, চাৰি চকুৰ;
মনে মিলা মানুহ দুজনৰ মিলন।
প্ৰেম কৰা নাযায়,
হৈ যায়।
কেৱল এক নতুন শিহৰণ
দি যায় প্ৰেমে
আৰু অগণন বুজাব নোৱাৰা অভিজ্ঞতা।
মৌনতাৰ দুৱাৰ ভাঙি, সকলো বাধা
নেওঁচি কৰে কেৱল মিলন।
ই এক স্বৰ্গীয় অনুভূতি যিয়ে
জীৱন নতুনকৈ জীয়াবলৈ শিকায়...■

প্ৰেম

■ নিকিতা ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

তোমাৰ প্ৰতি থকা মোৰ অনুভৱৰ অনুনাদ,
হয়তো তুমি নুবুজিবা।
মই হৈছো নিঃকিন প্ৰেয়সী
এক্সপেন্‌চিভ গিফট দি বুজোৱাৰ সামৰ্থ মোৰ নাই,
আৰু, মোৰ ধৰ্মনীৰ বক্ত-চিয়াঁহীৰে লিখি,
প্ৰমাণ কৰাৰ সাধ্যও হয়তো মোৰ নাই
বুজাজনে নিজেই বুজিব
যেতিয়া মৰমবোৰ দুচকুৰ আলিঙ্গনত সাৰ পাই উঠিব।
উন্মাদিত হৃদয় সহিতে কৰিলো অপেক্ষা বহুত
বুজি যে তুমি নোপোৱা সেই বিষয়ে ময়ো অৱগত।
এতিয়া কাকনো দোষিবা?
সেই ভাগৰুৱা সময়বোৰক
এতিয়া, তোমাৰ অপেক্ষাত সেই ৰজনীপাহো,
মোৰ খোপাত,
তুমি বিনে শুৱনি দেখিব।
কিন্সা,
তোমাৰ বাবে লিখা অৰ্বুদ চিঠিৰ 'তুমি' শীৰ্ষক শিৰোনামা
কোনোবা অইনে পাব।■

তুমি

■ চহিদুল ইছলাম

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, গণিত বিজ্ঞান বিভাগ

সন্ধিয়া নৈৰ কাণত বহি থাকোতে
চকুযুৰিয়ে তিৰবিৰাইছিল তাইৰ

হাতত হাত থৈ
তাই সুলকি পৰা বৰফ হৈছিল

চকুযুৰিয়ে যেন নোকোৰাকৈয়ে কৈছিল
বেহাৰ ফুলা দুপৰীয়া
তুমি কাৰ ছবি আঁকা?

হালধীয়া হালধীয়া
চিত্ৰলেখা!
তুমি মোৰ সপোনত অগা-দেৱা কৰা!

লুইতৰ বুকুৰে
দূৰলৈ যোৱা নাওঁবোৰত যেন
প্ৰাচীন উষানগৰীৰ গোল্ফ !

হাতখন সাৰটি তাই কৈ উঠে
মই কিছু ছবি বুকুত কঢ়িয়াও জনা
কোনেও কেতিয়াও নঅঁকা

কাণিমুনি আন্ধাৰত নমনি
এয়া
চিত্ৰলেখা নে তোমাৰ উশাহ!

তুমি হয়তো শুনিলা
কি নুশুনিলা
মইও আঁকো ছবি জনা

তোমাৰ বুকুত এডৰা বেহাৰ ফুলা! ■

আলিংগন

■ প্ৰবাল প্ৰতীম বৰা

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

এয়া মৌনতাই সাৰ পাইছে,
স্নিগ্ধতাই নতুন প্ৰাণ পাইছে,
কিন্তু সুখবোৰ যে ম্লান হৈছে,
সময়ে আজি জীৱনৰ গান গাইছে।
জোনাকবোৰ আকাশৰ পৰা সৰিছে,
শান্ত বতাহে চৌদিশ ওপচাই পেলাইছে,
নীৰবতাৰ প্ৰতিধ্বনি পুনৰ গুঞ্জমান হৈছে।■

বেলিফুল

■ বিয়ুজ্যোতি কাশ্যপ

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগ

তোমাৰ পোহৰৰ চমক কাটি
সাঁজি ললো ঢাল
পূৰ্ণিমাৰ পোহৰে কাটি যাওঁক
আওঁসীৰ একাৰে আৰবক,
মই অপৰাজেয় তোমাৰ চমকেৰে।

মই জী উঠো প্ৰতিবাৰ
তোমাৰ সূৰ্যমুখী উদয়ত।
পিয়াসী হিয়াৰ চমক তুলি
পোহৰৰ ছায়া-ছবি তুলি।
ৰ'দঘাই আকাশে তোমাক সজাব
তোমাৰ সাজোনে সজাব পোহৰৰ ঘৰ।
পোহৰৰ ঘৰত লানি লানি কৈ যিমান আদৰ
সেই আদৰত মৰহি নোযোৱাৰ আখৰ।
মই কাহানিবাই এৰি দিলোঁ আন্ধাৰ
পোহৰ মোৰ আপোনাৰ হৃদয়
পোহৰ মোৰ শিতানৰ অসুখৰ নিৰাময়
মোৰ আদৰ যে বেলিফুল।

তোমাৰ পোহৰৰ উচ্চতা সামৰি
ৰৈ আছো ময়ো
কাহানিবাই এৰি দি আন্ধাৰ
কৈ আছো ময়ো
শুনি পোৱা যাওঁক তোমাৰ পোহৰ উচ্চতাত।■

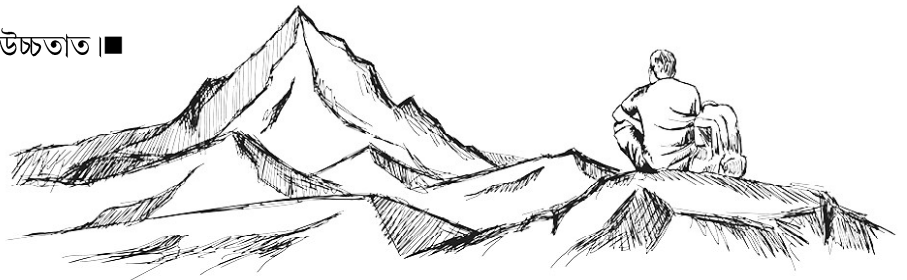

ছায়া

■ ভূমিধৰ হাজং

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, স্নাতক বিজ্ঞান শাখা

এই শূন্য আকাৰৰ পৃথিৱীত
মোক আঙুৰি ৰাখিছে।
তোমাৰ কিৰিলি নয়নে
মোৰ মন বাৰ বাৰ পৰাজয় কৰিছে।
তোমাক প্ৰথম দেখাৰ পৰাই
মোৰ মন-প্ৰাণ দাহ হৈ গৈছে।
নাজানো মই, তোমাৰ ছবিয়ে
মোক কিয় এৰা দিয়া নাই।
তোমাক দেখিলে কিয় পুৰণি
চিনাকি যেন লাগে।
শব্দৰ বাণেৰে নহয়
মই তোমাক সম্পৰ্কৰ বাণেৰে বান্ধিব খুজিছো।■

বিষাদৰ ৰাগ

■ চিন্ময়ী ডেকা

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, হিন্দী বিভাগ

ৰঙা তেজৰ নৈখন

গাভৰু হোৱাৰ বয়স কাহানিবাই গ'লগৈ।

মাথোঁ পৰি ৰৈছিল নৈৰ বুকুত

উজাই অহা প্ৰকাণ্ড বিষাদ টোপোলাবোৰ।

হেঙুলীয়া ৰ'দ এচেৰেঙা কিনাৰ সামৰ্থ্য নাছিল বাবেই
উটুৱাই দিছিল সেওঁতা ৰঙা কৰিব অনা কৃষ্ণচূড়া পাহ।
বিষাদে আজিও হেঁচা মাৰে।

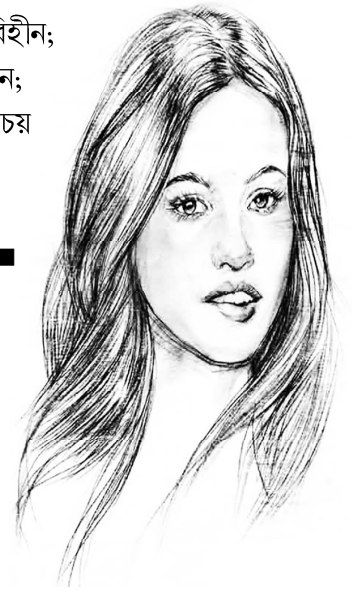
বকুলজোপাত এতিয়া বকুল নালাগে
অথবা তাত শেৰালী ও নুফুলে,
দুটামান পাখি ভগা ঘৰচিৰিকাই
মাজে মাজে খিচিৰ-মিচিৰ শব্দৰ মেলা পাতে।
ৰাধাচূড়া জোপাইতো তেতিয়াই বিদায় লৈছিল
অথবা নাহৰ জোপাই বিষাদতে মুখ থাকিছিল।■

জীৱন

■ পিংকি বৰ্মন

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

বাদ দিলো সপোনবোৰ
দিঠকে ঢুকি নোপোৱা,
বাদ দিলো আশাবোৰ
কলিতে মৰহি যোৱা।
হেৰালো জীৱনৰ ৰংবোৰ
এখনি উকা ৰামধেনুৰ মাজত,
ঢাকি পেলালো স্মৃতিবোৰ
এচটা বিষাদ ডাৱৰৰ আঁৰত।
জীয়াই আছোঁ এবুকু
বোজা কঢ়িয়াই,
ঘাটে ঘাটে চকুলোই
নিতৌ মহটিয়াই।
নিজানৰ কোনো শূন্যত
আজি চিঞৰিছো
আৰু চিঞৰিছো,
মাথোঁ বুজিলো...
প্ৰতিধ্বনিও আজি শব্দবিহীন;
জীৱনও আজি অৰ্থবিহীন;
বিচাৰিছে ই এক নৱ পৰিচয়
বিচাৰিছে এক নৱ দিগন্ত
বিচাৰিছে এক নৱ ধৰা
বিচাৰিছে এক নৱ সৃষ্টি।■

To the **MOON** and never back

■ **Baibhabee Baishya**

Fourth Semester, Geography Department

The ever seen beauty that I have
stared at the most of time.

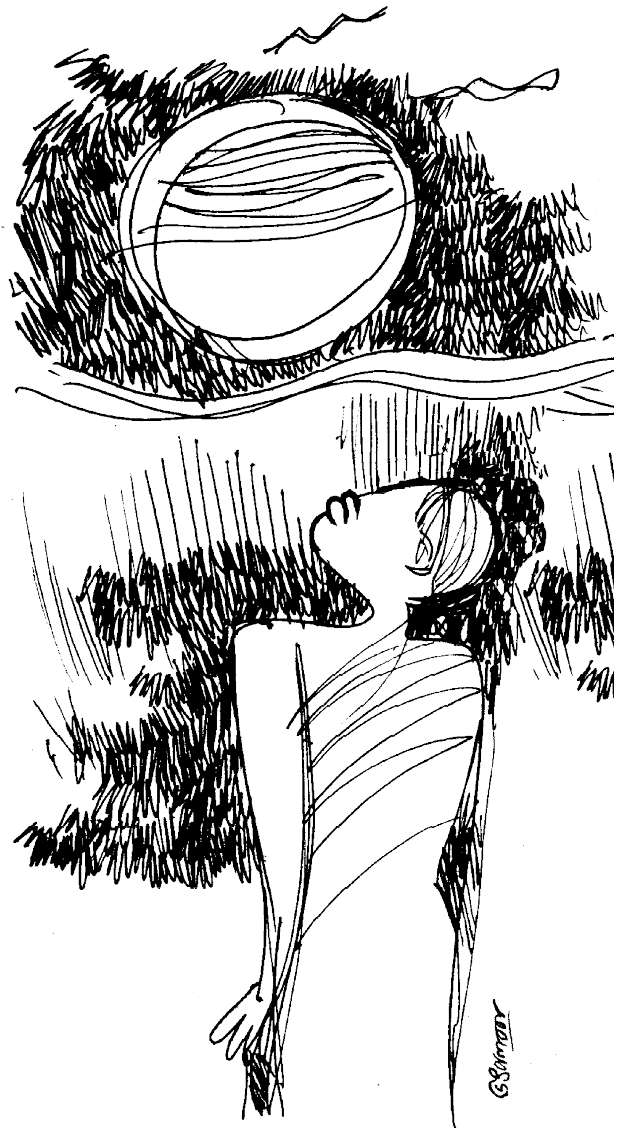
The first time I looked at you,
I felt nothing special,
but when I started staring at you
for a long time, I took a deep
breath and realized all healing
power that you emanated.

It was a freezing windy night
I was alone sitting near my
window just to stare at you
through the branches of the trees.

You were shining like a bright ball,
Although that was your day,
To shine bright and full-bodied.

You know when the sun is about
to reach the horizon, during the
twilight, I rush out of
my room, leave my work incomplete
just to watch you shining bright in the sky.

You know me perfectly,
Not because I share my unsaid
words with you,
but I can't hide anything from you.
The sun watches me during the day light
But you know all my secrets of day and night

Every so often I wish that there should
be no one there the way I love you.
You know, whenever I used to feel low,
I simply hurry to you so that I can
share my emotions with you..
Because watching you could heal me...

But when you're not there, it feels dull
Sometime it feels like those words
will remain buried inside me forever.
I wish if I could reach to you
and never be here again. ■

I juxtaposed with Tributary

■ Priyanshri Bhargab

Fourth Semester, Botany Department

Its that you exuberance,
Taking lots of ripples inside.
I see myself in you
Making decisions precise and few.
You allure every minute thing
Why can't I have that fling.
So different yet so alike,
Part of nature glides inside.
Both of us know what we hide,
Lots of pains and troubles aside!
How stronger we can be more?
Still I hope to be sure...

I too want to pass through the sand
Swaying away all my pain,
As if I am not of my land.
Our past are so contrasting
You relinquish and I imprison.
I hope being like you,
will make me free from
Thoughts I would never
Have control upon.
I question myself,
What should I be?
Like you, with no ending
Or my life would be same
Alas! without glee prevailing. ■

Tales of Valor

■ S. Ricky Singha

Second Semester, Dept Of Economics

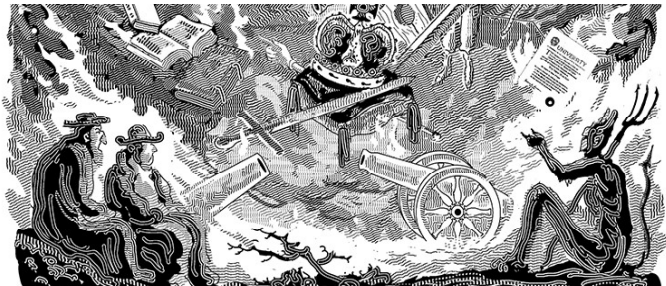
Keeping an eye on the things of past,
Hear this tale and then depart.
Its a fight of houses, of hearts and pacts,
Brace yourselves for the cold impact.

The garland was there and so was the bride,
But no one to answer from the other side.
Her hands were stained with a yellow tinge,
But he had got a war to win.

The father was old and nearing his death,
The mother was blinded by the tears she bled.
The sister was sad for she lost her toy,
But he had left for the nation's joy.

A bullet from here a bullet from there,
It all looked like a children's fare.
But those who did their nation proud,
Came back home in velvet shrouds.

We won this war with raging hearts,
Bodies carried in broken carts.
They left behind a manly touch,
Our men lived and died for us
Our men lived and died for us. ■

Mother A womb that held me

■ Tanushree Biswas

PG Fourth Semester, Department of Zoology

The sudden alarm, that reminded me
To crawl through the earth
To sing with birds
To shine with the lights
How smoothly you shaped my path;

Mother, the superior form of a woman,
One who knelt down to hold me high
On who screamed in silence
To make me smile in crowd,
One who isolated my pain
As easily as supernatant from the pellet.

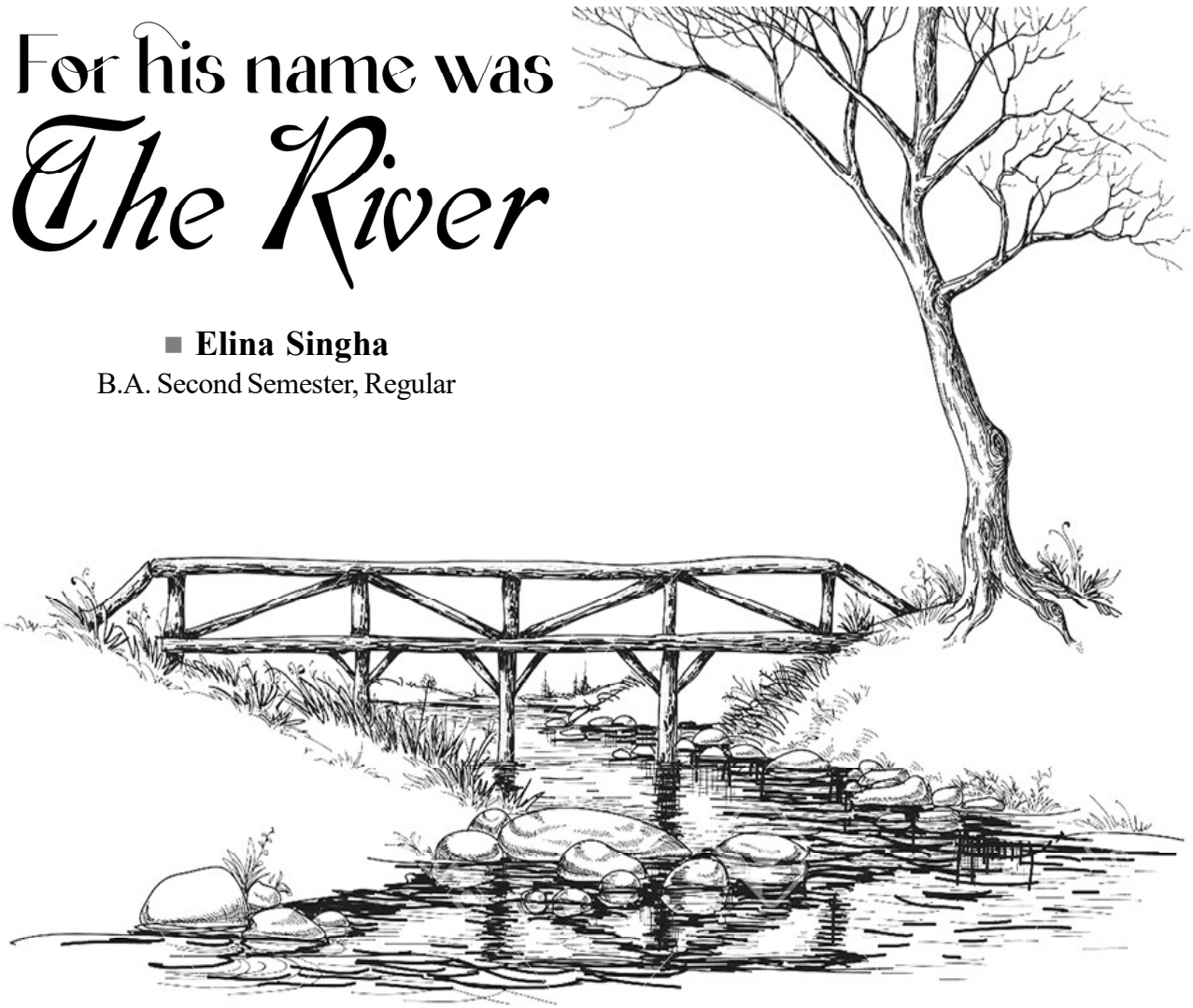
She, the one who held anger
To make me stand tall;
Odds were many holding sharp swords
Yet among all,
How easily you held the rain of arrows,
Though with pain, but with a wide smile.

Your absence haunts my heart,
The empty house, no more a home-
The messy books,
The unstable bed sheets
The unwashed glasses,
The dirty floors
How did you set everything in no time?

Your absence teaches me your strength,
The strength not only in your arms
But in your mind-
That helps to fight through the storm
To walk through the roads unknown-
Unlit and unclear.
Your absence teaches me,
How precious motherhood was for you-
That I was never a burden,
That I was always the star.
Whom you held with love and discipline,
Motherhood, the period of instilling you into me,
The period of making a child grow,
Along with growth of the self,
The period of teaching with learning,
The period that holds happy pain. ■

For his name was *The River*

■ **Elina Singha**
B.A. Second Semester, Regular

Trapped in an inquisitive mind,
That little by always rummaged for something to find.
To find a destination known to more,
Which they never knew would be that fun.
Mustering up all his courage he stood as high.
With no fear in his eyes and not a single sigh.
Covered up with all dust and dirt,
All muddy and filthy was his shirt.
Not even once did he care of being judged,
For the know did get to his destination,
Once he affirmed to give a plunge.
And so he did,

He patted his own back,
His own back for something power packed.
He then flanged from that cliff,
Down he flowed bearing all the pain and grief.
The pain did got him bruises,
Bruises that emanated from his journey.
The journey no doubt was full brought,
But his spirit was as tough.
Finally he fought all his adversities,
That directed him to make a name across the cities.
He came to be never known as a loser,
For his name was The River. ■

Being Without You

■ **Bikram Gayari**

Fourth Semester, Education Dept.

I won't write poems about you,
And I won't think about you again.
When the perfect song sets the mood,
And I won't imagine you being here.
I like you seeing happy without me,
And I adore you seeing with someone else now.
It's not because you left me,
I had been waiting and even you don't looked back,
When I needed you the most.
The entire time I sought you around me,
But you were too far that I can't reach you.
I always remember the happiness you brought me,
That warm hugs when I feel sad,
And your smile that made my day.
I had always wanted to be with you,
Until I understood that you don't want it to be me,
Like the way, I want to be with you.
I'll never convince that you weren't worth it,
Because there was a moment you were everything.
That I needed.
I wish I could go a day without thinking of you,
I miss someone who isn't about mine to miss me.
I have gifted what I never imagined,
And that way I feel like loosing myself.
This is the time that I'm finding myself,
And realise I were yours but you weren't mine. ■

शायरी

■ प्रितम कुमार नाथ

चतुर्थ षाण्मषिक, पदार्थ विज्ञान विभाग

स्वाब

आँखों में आंसू लिए..
दिल में एक स्वाब है
इस गुमनाम सी जिंदगी में..
हंसी भी एक जवाब है...

एक सफर

ईमारतों की दुनिया से परे
एक सफर जो अनोखा सा था !
तुम्हारी याद भी न सताए
साथ भी तो ममता का था

अधूरी कहानी

होठो पे एक तिल, और हाथों में तुम्हारी मेहंदी है...
चेहरे पे एक हंसी और नारंगी तुम्हारी साड़ी है...
लाखों में भी तुम्हें ही देखु, अब तो तुम्हारी बारी है...
बस एक बार देख लो क्योंकि कहानी हमारी अधूरी है

स्वाहिश

जीने की स्वाहिश में
वह दिन व दिन मर रहा हैं
यहां एक चावल नसीब न हो
और वहां दावत हो रहा है

एक मंजिल

प्यार व्यार पे भरोसा नहीं
खुद को दूढ़ने चला हूं मैं
भले ही परवाह कोई न करे भेरी
कदर उनसे जाकर पुछ जिसको हासिल नहीं हूं मैं ■

प्रेम

■ विस्मिता राभा

चतुर्थ षाण्मषिक, इराजी विभाग

एक घना जंगल और उसका अंधेरा,
टूजा यमुना घाट की आरती।
देर रात तक जागके भी जहाँ जल्दी उठना पड़े
वो सबेरा,
राग मालकौंस का अभ्यास हो जाए
वो वैसी रात्रि।
शाम होने के बाद भी
बत्ती न जलाने की वो अज्ञानता,
वो खिड़की से पर्दा हटाके
सूर्यकिरण अंदर लाने की समझ।
एक-दूजे से भिन्न है,
पर एक दृश्य साथ देखते हैं हम,
मुझे प्रेम में मिली अंतिम हताशा,
वह मेरे प्रेम सा निशछल, प्रीत मेरा। ■

मातृत्व

■ जयश्री दे

षष्ठ षाण्माषिक, हिंदी विभाग

कोई पूछे क्या है मातृत्व
लोग कह देते हैं यह है ममत्त्व
पर क्या सच में जानते हैं,
लोग, कि क्या है मातृत्व

निस्वार्थ स्नेह जिसका पर्याय है
यह वह जजबात है
निर्मल, कोमल, प्रेम भरी
भावों का यह संसार है,

उम्र, रूप, जाति-धर्म
इसकी कोई सीमा नहीं
जब भी हो जाए उत्पन्न यह
फिर इसका कोई अंत नहीं

यह वह आलौकिक भाव है
जो पाषाण हृदय में
भी प्रेम धारा बहा दे,
मन में मानवता का फूल खिला दे,
अमृत सा लगे जिसका स्वाद
इससे भी कई विस्तृत है यह भाव । ■

हिंदी

■ निधि गुप्ता

नयारहवीं, (विज्ञान शाखा)

संस्कृत की एक लाडली वेटी है ये हिन्दी ।
बुहवों को साप लेकर चलती है ये हिन्दी ।
सुंदर है, मनोरम है, मीठी है, सरता है,
ओजीस्वती है और अनुठी है ये हिन्दी
पाठेय है, प्रवास में, परिचय का सूत्र है
मैत्री को जोड़ने की साफल है ये हिन्दी
पढ़ने व पढ़ाने मे सहज है ये सूनाम है,
साहित्य का ससीम सानार है ये हिन्दी ।
तुलसी, कबीर, मीरा वे इसी में लिखा है
कवि सूर के सानाए की गानार हैं ये हिन्दी ।
वानोश्वरी के माथे पर वरपध्स्त हैं,
निश्चय ही वंयनीय-मां-सम है से हिंदी ।
अंग्रजी से भी कोई इसका बैर नहीं है
उसको भी अपनेपन से लुभाती है ये हिन्दी
यूं तो देश मे कई भाषाए और है.
पर राष्ट्र के माथे की विंदी है ये हिन्दी । ■

प्यार

■ दिशीता सेनगुप्ता

चतुर्थ षण्मासिक, राजनीति विज्ञान विभाग

मैंने तुमको अपना बनाया था
पहली दफा जब देखा था तब
मातो ख्याबों नक्सा मिला हो मेरे ।
तूम तक नजरे जाती थी तब,
दिल को सूकून सा मिलता था मेरे
तुम्हारे आँखो मे मैंने आसमान देखा था मेरे
उम्मीदो से कई दूर दूआँए जाती थी मेरी
हकीकत के दूरी को सपना, और सपनों
के करीबीयत को सच मानती थी,
कूछ मजाक का विशय, तुम्हारे हसी
के लिए बनती थी
तुमको पाने का ख्याब जमानी का था,
तुमको खोने को एक पल ना लगा ।
क्या प्रेम एक तरफा होना गूनाह है ?
तुम्हारे नराजगी को हमसफर बनाया है ।
बरसात मै आँसु बहुत लोग छिपाते है,
मैंने डाँट मे प्यार छूपाया था
तुमको पूरी दुनीया अपना बनाले,
मैंने तुमको एक अरसा अपना बनाया था
आज तुम मेरे पहचान नहीं, असतीत के राज हो
महबूब हाजारों हो तुम्हारे, पर तुम सबसे खास हों
तुमसे अलग हूँ, पर दूर नहीं ।
तुमसे प्रेम से कूछ अधीक किया था ।
गुनाहों पर माफी नहीं, उनसे प्यार किया था ।
तुम्हारे दुद मैं सह सकू इतनी ताकत नहीं

पर खूशीयो का रास्ता में बनाऊँगी ।
पूरी जिंदगी तुम्हारी मौन भक्त नहीं
तुम्हारा सबके सामने हौसला बन जाँऊँगी ।
आज तुम्हारी कहानी मशहूर है, कल यह
किरदार मशहूर होगा ।
लेकिन इस किरदार के हर रूप में तेरा
रंग होगा ।
तुम्हारे लिये जो महसूस किया है, मैंने उसको
प्रेम बूलाया है ।
तुम्हारे हर मूसकान की कसम, मैंने तुमको
नही भूलाया है ।■

देग्लायनि दैसागुबा गुबुन

■ टिनामणि नार्जारी

चतुर्थ षाण्माषिक, उद्भिद विज्ञान विभाग

दाव खौवोभाथ ' गाबफैदों सिगांनिबाढिनो
बौधोर गोरोब होयै देग्लायबो
बिफां लायफांआबो बावआखै
गोदाम गान्नायखौ सोलायना
गोदान गान्नापप्पों सोमाबोर महर लाबाय
मानासनि खुम्ना फिथायाबो
मोनाखै नड भोनफुदों देग्लायबो
जारौ भारौ खावलाय आरौ बायदिनो
बैसागुबाबो सफैया नड सफैदों
थांनाय बोथोरनि बायदिनो देलायबो
नाथाय,
देग्लाय बैसागुआ गुबुन
गैया माथो देग्लाय जेरावबो
रवाम सिफुं जथा भरखा
रिसारनाय सोदोब खोनानो मोनासै
आय-आफा मान होनाय
गेदेर उन्दै अ' अ' अनलायनाय
अबै आबौ सेग्रा सिरलानि
हापला-हुयला मोसानाय नुनो मोनासै
नाथाय, नुनो मोन्दों गामि गाभि
बैसागु सफैनाय लोगो-लोगोनरे
सोनाबारि हारिमुनि बुप्पिमोनै शेषि गैये
दाभनाय देनायनि अंखा नांगा नांगा गोनसाखाप
भोसादों खालि दिसख देन्सार
खबाभफोरा बैलागुप्पों गोरोबथारासै
प्पोंनि गोमो दखना हाप्पो आगरप्पों सभाजप्पारसै
खेखायनो भां सान्दों सिरि सिरिल'
देवलायनि बैसागएमा गुबुन... ■

मुंकलं जोहोलावफोर

बर' जोहोलावफोरखौ गोसो रवांमानै

■ गरिमा वसुमतारी

षष्ठ षाण्माषिक, अर्थनीति विभाग

नै जोहोलावफोर, थै जोहोन्वाबफोर
हारि सिबिसुल्लां नोंसोर
हारिरवौ फोजारबांग्रामोन ।
आस' रवाण्डा जाबाय-
नोंसोरनि बे सानत्राइ, हास्थाइनाइ
आरोबाव सिमांड-
मोंसोररवौ लानानैनो हारिमोन
हारिरवौ लानानै नोंसोर नोमोन
आस'-
आस' रवाण्डा जाबाय,
ससे लामायावनो आन्दाय होजाबाय ।
सोर बिमाया जनम होआमोन
नोंसोरखौ ?
सोर आइजोआ आनहोआमोन
नोंसोरनो रैरवानि जान्दोखौ ??
गासै आस' खाण्डा जाजाय-
थालांजायल' नोंसोरनि दावहारु
आरवुथाइ आरोजाव याल्लांबायल'
नोंसोरनि अन्थाइनि मुसुका
आय' असाइ ।
होनोमोन नामा बर हारिनि
खाकान्वा ???■

কথাশিল্প

চমাৰচেট মমৰ মতে পাৰ্থিৱ বা অপাৰ্থিৱ ঘটনাক
অপ্ৰয়োজনীয়ভাৱে বহল নকৰাকৈ নাটকীয় সংহতিৰে প্ৰকাশ
কৰা আখ্যানেই হ'ল চুটিগল্প। নিৰ্দিষ্ট এক কেন্দ্ৰীয় ভাবক
বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ স্বকীয় কলা কৌশলেৰে ৰচিত সাহিত্যই
হ'ল চুটিগল্প। চুটিগল্পৰ আৰম্ভণি আকস্মিক, পৰিসমাপ্তি নাটকীয়
আৰু ভাষা তীৰ্থক, তীব্ৰ তথা ইংগিতধৰ্মী।
ত্ৰৈলোক্যনাথ গোস্বামীৰ মতে, 'চুটিগল্প এক সু-সংগঠিত আৰ্ট।'

অংকন : পৰাগ কলিতা

মনগহন

■ ড° দেৱীকা ফুকন

কোনো পৈণত হাতৰ শিল্পীয়ে অঁকা চাকি-বস্তিৰ চিত্ৰ সন্নিবিষ্ট এখন হালধীয়া ৰঙৰ নিমন্ত্ৰণী পত্ৰ। হাততে লিৰিকি-বিদাৰি কাগজখন চাই থাকোঁতে কাষেদি কোনোবা এটা পাৰ হৈ যোৱা যেন লাগিল।

এনে প্ৰায়েই হয় মোৰ লগত। ঘৰটোত মোৰ বাদে আন এজন দ্বিতীয় মানুহ নাই। অথচ মোৰ অনুভৱ হয় ঘৰটোত আৰু কোনোবা থাকে। ঘৰুৱা কাম-কাজত যোৱা ওঠৰ বছৰে সহায় কৰি অহা জুনুক এই কথাটো কওঁতে সন্ধিয়াৰ ভাতসাঁজ আবেলি তিনি বজাতে ৰাফ্ৰি ঘৰলৈ লৰ দিছিল তাই। দুশ্ৰেণীমানলৈকে পঢ়া জুৰুপৰা তাৰ বাহিৰে আৰু কি আশা কৰিব পাৰি! পেটৰ বিষ, বাত বিষ অথবা আন কিবা বিষেই হওক জুনুৱে সেইয়া অপদেৱতাৰ কাম বুলিয়েই ভাবে। আৰু তাৰ পৰিত্ৰাণ পাবলৈ টকা বিশটাত বিধান দিয়া বেজৰ কাষ চাপে।

ঃ অকলশৰীয়া আত্ৰেয়ী বৰবৰুৱাৰ লগ বুলিবলৈ এজনীয়ে জী পাৰি; ভাইকো বিয়া দিয়াৰ পিছত ঘৰলৈ বছৰটোত এবাৰ বা দুবাৰমানহে আহিবলৈ সময় সুবিধা মিলে। এনেদৰে যে নিজৰ পেটৰ পোৱালীক মাহ-মাছ ধৰি নেদেখাকৈ থাকিব লাগিব, সেইয়া তেওঁ আগতে এবাৰলৈও গভীৰভাৱে ভবা নাছিলে।

আজি পাঁচদিন হ'ল, জুনু কামলৈ নহা। “কিয় যে মনৰ ভাৱবোৰ এই নপঢ়া-নুশুনা মানুহজনীক কৈছিলো” —মনতে ভাবিলোঁ, এনেই লগ বুলিবলৈ কোনোৱেই নাই ঘৰখনত! নিজেই চাহ একাপ কৰোঁ বুলি ৰাফ্ৰনীঘৰলৈ সোমাই যাওঁতেই বাৰাণ্ডাৰ কাঠৰ বেঞ্চখনত কোনোবা বহি থকাৰ দৰে লাগিল। জুনুৰদৰে তেওঁৰ এই কথাবোৰলৈ ভয় নালাগে। বৰঞ্চ শোক এটাহে উজাই আহে। পোন্ধৰ-বিশ বছৰৰ আগতে ঘৰখন

মানুহেৰে ভৰি আছিল। দেওবাৰৰ দিনটোত ভাতসাঁজ ৰান্ধিবৰ বাবে ৰক্তিমৈ নিজে দায়িত্ব লৈছিল। ভাত ৰন্ধাৰ মাজতে ডাঠকৈ গৰু গাখীৰ দি দুকাপ কাঢ়া চাহ প্ৰস্তুত কৰি আনি সেই বেঞ্চতে বহি ভিতৰত চাফাই কামত লাগি থাকোতেও মোক মাতি থাকে। কামৰ মাজতে আহি দুয়ো তাতে বহি ইটো-সিটো কথা পাতি চাহত চুমুক দিওঁ। মই উঠি যোৱাৰ পিছতো তেওঁ কামৰ মাজে মাজে বেঞ্চখনত বহেহি। আৰু তাতেই বহি শাক-পাচলি কুটা-বচা আদিৰ লগতে আন কামবোৰো কৰি থাকে।

এনেকুৱা দেওবাৰবোৰতেই মানুহজনে বাৰীৰ কলপাত কাটি আনি সেই পাতত মাছ বান্ধি ভাপত দিয়ে। গৰম ভাতৰ কাষত কলপাতত বন্ধা মাছৰ টোপোলাটো খুলি দিলে ওলোৱা কুমলীয়া আদা আৰু জলকীয়াৰ গোস্ক ধোঁৱাই উঠে।

ঃ পিয়লাত বাকী লোৱা চাহকাপৰ পৰাও সেই একেই

কুণ্ডলী পকাই ধোঁৱা উৰিছে। অথচ, এপিয়লা চাহ দিবলৈ লগ এটি নাই। চাহকাপ বাকি ৰান্ধনীশালৰ ময়লা লগা পৰ্দাখনৰ এটা চুক উঠাই বাৰীখনলৈ চালোঁ। নিজহাতে ৰোৱা কলকেইজোপাৰপৰা এক ফাৰ্লংমান আঁতৰতে ৰক্তিমক মৈদাম দিয়া হৈছিল। কেতিয়াবা সঁচাকৈয়ে তেওঁ ভবাৰদৰে মানুহজনে চাহৰ বা ভাতৰ জুতি ল'বলৈ আহে নেকি বাৰু ! কথাবোৰ কাকোৱেই সুধিব নোৱাৰি দেখোন ! জুনাৰ দৰে মানুহে এই গভীৰতাবোৰ বুজিব নোৱাৰে। বুজি পালেও নোৱাৰে বুলি ভাবিয়ে ভাল লাগে তেওঁৰ। সকলো কথা সকলোৱে যে বুজিব লাগিব তাৰটো কোনো লিখা-জোখা নিয়ম নাই। তাতে জুনাৰ দৰে নপঢ়া-নুশুনা মানুহ; কম কথা জানো এইবোৰ বুজিব পৰাটো!

ঃ “পাপৰি- তোৰ পিতা কেতিয়াবা আছে মোৰ ওচৰলৈ জাননে!” —সেইদিনা ফোনত পাপৰিক কথাষাৰ কৈছিলোঁ।

দুটি সন্তানৰ মাতৃ, চেনেহৰ জীয়াৰী পাপৰিয়ে দাৰ্শনিকৰদৰে কৈ উঠিল” আত্মাবোৰ ক’তনো হেৰাই যায় মা, এইখন মহাকাশতে উটি-ভাঁহি ফুৰে। কেতিয়াবা তোমাৰ কাষলৈ কেতিয়াবা মোৰ কাষলৈ অহা-যোৱা কৰিয়েই থাকে।

ঃ ইমান গভীৰকৈয়ো কথাবোৰ ভবা নাছিলোঁ দৰাচলতে। ‘মানুহজন কেতিয়াবা আহে’ —একেবাৰে সাধাৰণভাৱে এই কথাটোহে উপলব্ধি কৰিব বিচাৰিছিলোঁ। ভালপোৱা মানুহজনৰ উপস্থিতি উপলব্ধি কৰাটো অসম্ভৱ কথা নে অপৰাধ। তাত আত্মাৰ কথা আহিল ক’ৰপৰা। দুদিনৰ পিছত জেঁৱায়ে ফোন কৰিছিল। আগতে আহৰি নোপোৱা জেঁৱায়ে প্ৰথমবাৰ ঔষধ-পাতি আদি খোৱা-বোৱা কৰি আছেনে সুধিছিল। বুজিবলৈ বাকী নাছিল যে জী-জেঁৱাই দুয়ো মিলি মোৰ গা-মূৰ বেয়া হৈছে নেকি তাক লৈ চিন্তিত হৈছে। তাৰপিছত সিহঁতৰ নিৰন্তৰ ফোন অব্যাহত আছে। বৃদ্ধ বয়সত স্মৃতি বিভ্ৰম হোৱাৰ সংশয়। পাপৰিবৰ মুখত শুনা কথাটো মোৰ অপচন্দ হৈছিল। সেই কালি- পৰহিৰ ছোৱালীজনীয়ে মৃত দেউতাক অহাৰ বাতৰি পাই মাকক ৰুগীয়া সজোৱাৰ অভিপ্ৰায় কি? ‘নখৰোঁ ফোন।’ জেদি মনোভাৱেৰে দেখেদেখকৈ একসপ্তাহ জী-জেঁৱাইৰ ফোনকলক অৱজ্ঞা কৰিলোঁ। খং উঠে। সম্পৰ্কবোৰ মৃত্যুৰ লগত হেৰাই নাযায় বুলি কাক বুজাম। গৰম পিয়লাত চুমুক দিওঁতেই বেৰৰ কলিংবেলটো বাজি উঠিল। ‘এনেকুৱা সময়তে জুনুক লাগে’ —পিয়লাটো বেঞ্চতে থৈ কেৰোঁজেৰোঁকৈ থিয় হ’লোঁ। বাতৰিষে পোৱা আঠুদুটাৰ বিষ এই ঠাণ্ডা দিন কেইটাত দুগুণ চৰে। লেকেচীয়াই গৈ দুৱাৰমুখত গালোঁ জুনুক - হাতত এমুঠা ভেদাইলতা।

ঃ “আপুনি খাব লাগে মাজে মাজে ভেদাইলতা- বিষৰ কাৰণে ভাল।” জুনুৱে চাউল ধুই ধুই ক’লে। ৰক্তিম আগতে এনেকৈ খোৱা বস্তুবোৰৰ গুণাগুণ বুজাই থাকে। এসময়ত প্ৰায়ে এনিমিয়াত ভোগা আত্ৰেয়ীৰ বাবেই বাৰীৰ এচুকত ভীমকলৰ পুলি ৰুইছিল। কলডিলবোৰ কেতিয়াবা কুটি, কেতিয়াবা সিজাই আৰু কেতিয়াবা পিঠাগুৰিত লেটিয়াই ভাজি খুৱাইছিল। মুঠৰ ওপৰ আইৰণ যাব লাগে আত্ৰেয়ীৰ শৰীৰলৈ। আৰু এদিন তেজৰ অভাৱতেই মানুহজন হেৰাই গৈছিল।

“বাইদ’ ঘৰৰ জেওৰাতে লহপহকৈ বগাইছে ভেদাইলতাজোপা, বোলো আপোনালে লৈ যাওঁ। মিক্সিত খুন্দি লৈ জোলকে অকণমান ৰান্ধি দিম দেই, দুপৰীয়া সাজলৈ হৈ যাব।” —জুনুৱে দুৱাৰৰ খিলিটো মাৰি মোৰ পিছে পিছে কথাখিনি কৈ কৈ ভিতৰলৈ সোমাই আহিল। বুজিবলৈ বাকী নাই যে পাপৰিবৰ ধমক খাই আজি পাঁচদিনৰ মূৰকত তাই ইয়ালৈ

আহিছে। মোৰ চাহৰ পিয়লাটো হাতত তুলি তাই ৰান্ধনী ঘৰলৈ সোমাল। এতিয়া অন্ততঃ ভাতসাজ ৰান্ধিবৰ কাৰণে কাঁহী বাতি কেইটা ধুবৰ বাবে লেকেচীয়াই ফুৰিব নালাগে।

“আলু দুটামান সিজাই অলপ পিটিকি দি ভেদাইলতা ৰান্ধ জুনু- বহুত দিন হ’ল তেনেকৈ খোৱা।” —জুনুক উদ্দেশ্য কৰোঁ।

সেইদিনাও মানুহজনক ৰক্তহীনতাত ভুগি থকাৰ দৰে দেখিলোঁ। আজিকালি যে সপোনো দিঠকে তেওঁ কাষতেই ঘূৰি ফুৰাৰ দৰে লাগে। তেওঁৰ শেঁতা মুখখন দেখি শোকে খুন্দা মাৰি গৈছিল। কাক কওঁ, কেনেকৈ কওঁ নিচিনা লাগিছিল। পাপৰিক এইবোৰ ক’লেও লাভ নাই। পেটৰ পোৱালী হ’ল বুলিয়েই সকলো কথা বুজি নাপায়। যিদৰে হাজাৰ ভেদাইলতা, টুবুকীলতা গোটাই দিলেও জুনুৱে এইবোৰ কথা ভূত-প্ৰেতৰ বুলি ভাবি পুনৰ নগলোৱাকৈ নাথাকে। কথাবোৰ কাকো নোকোৱাই ভাল। এই ভাবি আগফালৰ কোঠালৈ ওলাই গ’লোঁ। কোঠাৰ মেজত পৰি থকা নিমন্ত্ৰণী পত্ৰখন হাতত লৈ পুনৰ ভিতৰৰ পৃষ্ঠা মেলি ল’লোঁ। ‘জ্যোতিকা কলিতা’; শৈশৱৰ বান্ধৱীৰ আদ্যশ্ৰদ্ধৰ নিমন্ত্ৰণী পত্ৰ। পুৱাই ভতিজা-ল’ৰাই তামোল-পাণ দি গৈছে। এই সৰুচামে বহু কথা বুজি নাপায়। ‘ক-মান শ্ৰেণীৰপৰা একেলগে কাউৰীমণি, জলফাইৰপৰা আদি কৰি মুৰৰ ৰঙা ফিতা, মাৰ্বল গুটিলৈকে সমানে ভগাই লোৱা বান্ধৱী জ্যোতিকাৰ আদ্যশ্ৰদ্ধ বাদেই, আন একোলৈকে তেওঁক অন্ততঃ নিমন্ত্ৰণী পত্ৰ দি মাতিব নালাগে। কিন্তু এই ল’ৰা ছোৱালীবোৰে সম্পৰ্কৰ গভীৰতা বুজে কেনেকৈ সকলো লাভ-লোকচানৰ।

লগত জড়িত। দিনটোৰ কিমান ছেকেণ্ড সময় খৰচ কৰি কাক মাত লগালে, মাক-দেউতাকক ফোন কৰিলে— মাখোঁ এইবোৰ হিচাপ ইহঁতৰ ! টকা-পইচা, গাড়ী ঘৰৰ হিচাপ বাদেই দিলোঁ।

সৰ্বশৰীৰ বাত বিধে কোঙা কৰা জ্যোতিকাৰ তুলনাত মোৰ আঠুৰ বিষ তেনেই সাধাৰণ আছিল। আয়ুৰ্বেদিক তেল সানি সানি হায়ৰাণ হৈ পৰা জ্যোতিয়ে গৰম পানীৰ বেগটো এবাৰ পিঠিত, এবাৰ ভৰিত দি দি ফোনত মোৰ লগত কথা পাতে। বেজীটোৰমান কথাৰপৰা জীৱনৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ সিদ্ধান্তবোৰো লৈছিল এনেদৰেই দুয়োয়ে-কেতিয়াবা ফোনত অথবা কেতিয়াবা সোঁশৰীৰে দেখা কৰি। দুয়োৰে মাজৰ মিলবোৰো কম আছিল নে ! সেয়ে কিজানি আত্ৰেয়ীৰ জীয়াৰী আৰু জ্যোতিকাৰ পুত্ৰ-কন্যাই ইজনে সিজনক নিজ ভাই-ভগ্নী-বাইদেউ জ্ঞান কৰে। ইজনে-সিজনক এতিয়া জ্যোতিকা

নোহোৱাৰপৰা অকলশৰীয়া নলগা হ'ল। ৰক্তিমৰ মৃত্যুৰ পিছত এইয়া মোৰ বাবে জীৱনৰ দ্বিতীয়টো মোক্ষম আঘাত।

হস্পিতালত পৰি থকা জ্যোতিকাৰ পিছলৈ বিষৰ প্ৰকোপত মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুওৱাৰদৰে হৈছিল। তাৰ মাজতো কিন্তু তেওঁক ক'বলৈ পাহৰা নাছিল- “তোৰ হাতৰ পালেং-মাগুৰৰ জোল অকণমান খোৱাৰ মন আছিল।” বৈ থকা নাছিলোঁ সেইদিনা। জ্যোতিকাৰ পুত্ৰৰ লগতে গাড়ীত ঘৰলৈ আহি সুন্দৰকৈ ৰান্ধি নিছিলোঁ জ্যোতিকালৈ বুলি মাগুৰ পালেঙৰ জোল। বিষৰ কোবত খাদ্য চোবাবলৈ অপাৰগ জ্যোতিক মিক্সিত পিছি দিয়া মাছৰ জোলকল মুখত লগাই দিয়াত তৃপ্তিত চকু মুদি দিছিল। আৰু তাৰ ঠিক এমাহৰ পিছতে প্ৰিয় ৰান্ধনীয়ে এই সংসাৰ এৰি থৈ যায়। ভবা নাছিলোঁ ইমান সোনকালে সকলোৱে লগ এৰিব বুলি। কেতিয়াবা ভাৱ হয়, এই যে মৃত্যুৰ আগত মানুহবোৰে প্ৰকাশ কৰা ইচ্ছাবোৰ, সেইবোৰ পূৰণ কৰিলে প্ৰকৃততে উপকৃত হয় কোন! মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্ত্ত মুখত পানী এটুপি দিবলৈ হাহাকাৰ কৰি ফুৰা বহুতকে দেখিছোঁ, মানুহজন বা মানুহগৰাকী জীয়াই থাকোঁতে এসাজ লগেভাগে খাবলৈ সময় নোপোৱা। মৃত্যুৰ কেইদিনমানৰ আগৰপৰা লোৱা যত্নতকৈ যদি প্ৰত্যেক দিনাই আপোন মানুহবোৰৰ যত্ন ল'ব পৰা হ'লহেঁতেন! আমি মানুহবোৰ পূণ্য অৰ্জাৰ স্বাৰ্থত নে মানুহজন বা মানুহগৰাকীয়ে এই পৃথিৱী এৰি থৈ যোৱাৰ আগত অকণমান সুখ পাই যাওক বুলি ভাবোঁ? যদি সুখেই দিব বিচাৰোঁ, তেনেহ'লে সেইয়া জীৱনব্যাপী নহৈ মৃত্যুৰ এমাহ দুমাহ বা কেইদিনমানৰ আগৰপৰা হয় কিয়? এইবোৰ কথাই মোক ব্যতিব্যস্ত কৰি ৰাখে। কাৰণ, কেতিয়াবা নিজকে দোবী যেন অনুভৱ কৰোঁ। না জ্যোতিকাৰ না ৰক্তিমৰ খোৱা লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত বিচৰা ধৰণে যত্ন ল'ব পাৰিলোঁ। বাস্তৱতাৰ আঁৰত একেলগে ভাভসাজ খোৱাৰ হেঁপাহেই কেৱল হেৰুৱালোঁ নে! ইয়াৰ লগতে দেখোন সেই বিয়া হৈ অহাৰ দিনা দেখা পৰিয়াল, ল'ৰা-ছোৱালী, আত্মীয়, বন্ধু-বান্ধৱৰ হাঁহিৰে ভৰা এখন ঘৰ গঢ়াৰ সপোনবোৰো দিনে হেৰুৱালোঁ। সকলো কৰিও কিবা যেন বাকী ৰ'ল। ছমুনিয়াহ এটা বুকু ভেদি

ওলাই আহিল। আগতে সদায়েই কল্পনা কৰিছিলোঁ হাঁহি আনন্দৰে ভৰি থকা এখন ঘৰৰ। অথচ এতিয়া কথা এটা পাতিললৈও ঘৰখনত জীৱনত মানুহৰ অভাৱ। কোঠাৰ বেৰত উলমাই থোৱা ৰক্তিমৰ ফটোত হাতখন বুলাই দিলোঁ-তেওঁৰ উপস্থিতি অনুভৱৰ মিছা প্ৰচেষ্টাত।

“বাইদেউ, ভাত হ'ল দেই।” —জুনুৱে ৰান্ধনীঘৰৰ পৰাই মাত লগালে। চকুৰ কোণকেইটা চাদৰৰ আঁচলেৰে মচি পিছফালৰ বাৰাণ্ডা পালোঁহি। “তই খাই যা আক' মোৰ লগত” জুনুক যাবলৈ ওলোৱা দেখি ক'লোঁ। “নাই বাইদেউ, ল'ৰা দুটাই ভাত খাবলৈ মোৰ বাবে বৈ থাকিব। আপোনাক ভাত বাঢ়ি দি থৈ যাওঁ নেকি?” —জুনুৱে ক'লে।

“নালাগে দে, তই নাখাও যদি মই অলপ লাহেকৈ খাম।

“গেছৰ উপৰতে ভেঙী ভাজি থৈছোঁ আৰু হালধি টেমাটোৰ ওচৰত আমলখি অলপ জলকীয়া দি পিচি বাতিত থৈছোঁ। খাই উঠি ফ্ৰীজত ভৰাই থ'ব, কাইলৈও পাৰিব খাবলৈ।” —জুনুৱে কৈ ওলাই আহিল। পিছে পিছে আহি মইয়ো জপনাৰ মুখ পালোঁহি। উপপথটোৰ কেঁকুৰীটোত জুনু নেদেখা হোৱালৈকে চাই থাকিলোঁ। দুপৰীয়া বাটত মানুহ নাই বুলিবই পাৰি। তথাপি আৰু অলপ দেৱী জপনামুখতে ৰোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লোঁ। ৰান্ধনীশালত জুনুৱে ৰান্ধি দি থৈ যোৱা কেইবাৰিধো আহাৰ। তাতে নিতৌ জোখতকৈ সবহকৈ ৰন্ধাৰ হিচাবত আজিও ভাতসাঁজ খাবলৈ লগ এটা পাওঁ বুলিয়েই বৈ আছোঁ। হ'ল বুলি অকলে অকলে সদায় জানো ভাতসাজ খাব পাৰি? কিজানি ভাতমুঠি খোৱাৰ পৰাকৈ কোনোবা এজন ওলাইহিয়েই। কাৰণ, এতিয়ালৈ অন্ততঃ এটা কথা বুজি উঠিলোঁ যে হাজাৰ কিবা হ'লেও কল্পনাত আহি কাষতে বৈ থকা ৰক্তিম অথবা জ্যোতিকাৰিটো কেতিয়াও আহি আৰু এই জনমত তেওঁৰ লগত এসাজ ভাত নাখাইহি!

তথাপি এবাৰ ঘৰৰ বাৰাণ্ডালৈ চাই পঠিয়ালোঁ। কিজানি আগৰদৰেই মানুহজন বৈ আছে “ভাত দিয়াহে মোক, ভোক লাগিছে” বুলি ক'বলৈ! ■

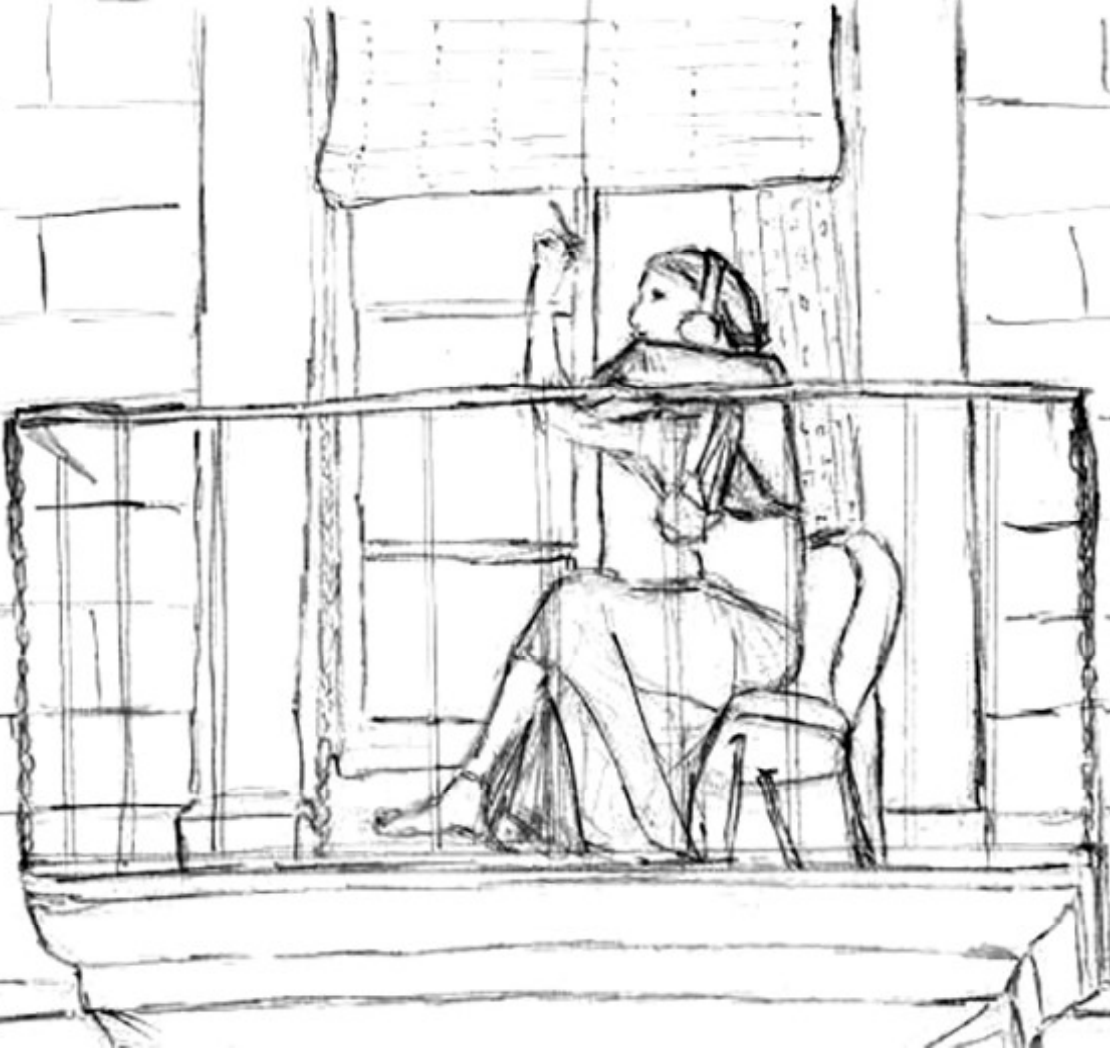
লেখিকা : সহকাৰী অধ্যাপক, শিক্ষা বিভাগ

পৰিশ্ৰমেই হ'ল মানুহৰ একমাত্ৰ পৰিত্ৰাণ। যি মানুহে নিজে বাছি লোৱা কৰ্মক্ষেত্ৰত কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিব পাৰে সেই মানুহৰ মনলৈ আত্মবিশ্বাস আপোনা- আপুনি আহে।

—হোমেন বৰগোহাঞি

উপসংহাৰৰ কথাছবি

■ বাৰ্ণালী ডেকা

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

কেফেটেৰিয়াখনৰ ৰফ্ টপত চিগাৰেটটোত এটা দীঘলীয়া পাব্ টানি বহি আছে পাঞ্চালী। আনুমানিক কেইবাটাও নিশা চকুৰ পটা জাপ খোৱা নাই তাইৰ। এখন ক্ষুৰধাৰ চুৰী আৰু এখন বিকৃত মুখাৱয়বৰ কক্টেইল কৰি কেবাটাও এবষ্টাৰ্ক পেটাৰ্ণৰ স্কেচ্ছ আঁকিছিল তাই বিগত ৰাতিবোৰত। কথাবোৰ পুৰণি। কিন্তু বুকুৰ আঘাতৰ জানো ন- পুৰণি বুলি কিবা কথা আছে! শ্লিপিং টেবলেটে কাম নকৰা হৈছিল পাঞ্চালীৰ। ইনচোমেনিয়াই চম্পাৰতীৰ অজগৰডালৰ নিচিনাকৈ গিলিবলৈ ধৰিছিল ছোৱালীজনীক। বিবিধ নিচাই চানি ধৰিছিল নিশাবোৰ। সুৰাৰ গিলাচত আইচ কিউবৰ নিচিনাকৈ মিহলি কৰিছিল গ্লানিবোৰ। আধৰুৱা চটফটনিবোৰৰ লগত এখন চুক্তি হৈছিল। নাৰীৰ বুকুৱে প্ৰতিটো স্ফোভৰ হিচাপ ৰাখে।

পখিলা খেদা বয়সটোতেই অজানিতে ৰৈ অহা সুৰুঙাটোৰে সোমাই অহা তিঙ বতাহজাকে সবসৰাই লুটিয়াই দিলে ১২ বছৰ পুৰণি অধ্যায়টো। সিহত থকা ভাৰাঘৰটোৰ মালিকৰ ল'ৰা অভিনৱ। পাঞ্চালীতকৈ প্ৰায় ১০ বছৰে ডাঙৰ। সদ্যপুষ্পিতা পাঞ্চালীৰ দেহৰ খলা বমাবোৰ নকৈ প্ৰস্ফুটিত হ'বলৈ ধৰিছিল। প্ৰাকৃতিক নিয়মেৰে ভৰণ হৈছিল পাঞ্চালীৰ যৌৱন। অভিনৱৰ ডেকা তেজৰ অস্তিত্ব পাঞ্চালী এখন বঙীণ ছবি হৈ ধৰা দিছিল। ব্যক্তিগত

মুহূৰ্তবোৰত অভিনৱৰ মগজুত ধৰা দিছিল পাঞ্চালীক কেন্দ্ৰ কৰি এখন অসংলগ্ন জগত। পাঞ্চালীক অনুভৱ কৰি কম্পিত হৈছিল জৈৱিক সন্তোষৰ পেণ্ডুলাম। আচ্ছন্ন হৈছিল অভিনৱ আদিম বাসনাৰ তাড়নাত। ব্লুপ্ৰিন্ট তৈয়াৰ কৰিছিল তেৰ বছৰীয়া পাঞ্চালীৰ অসূৰ্যস্পৰ্শা শৰীৰৰ মানচিত্ৰক লৈ।

খুৰাকৰ ছোৱালী বীথিকাৰ লগত অভিনৱে এখন পাশা খেলিছিল। বিধবস্ত হৈছিল পাঞ্চালী। ক'ক'কোলাত ড্ৰাগ্চ মিহলাই খুৰাই দিয়া হৈছিল তাইক। এচতা কাঠৰ নিচিনাকৈ পৰি বৈছিল পাঞ্চালী অভিনৱৰ বন্য উন্মাদনাৰ ধুমুহাত। আদিম তৃপ্তিত উত্ৰাৱল অভিনৱ। পাঞ্চালীৰ দু'ভৰিৰ সন্ধিস্থলেৰে বৈ আহিছিল অভিনৱৰ পৌৰুষত্বৰ অহংকাৰ। সেয়াই আছিল আৰম্ভণি ..... নাৰী জীৱনৰ সৰ্বস্বৰ হেৰুৱাই মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুওৱাৰ উপক্ৰম হৈছিল ছোৱালীজনীৰ। কি নো জানিছিল তাই! সংগম সম্পৰ্কীয় কি জ্ঞানেই বা আছিল বাৰ ভৰি তেৰত সোমোৱা ছোৱালীজনীৰ। ইয়াৰ পিছতো কেবাবাৰো তাইক চুচৰাই নিছিল অভিনৱে কোঠালৈ। অত্যন্ত চতুৰতাৰে ঢাকি ৰাখিছিল সি কথাবোৰ। পাঞ্চালীক হত্যাৰ ভাবুকি পৰ্যন্ত দিছিল সি। কোনোবাৰেই প্ৰতিৰোধক ব্যবহাৰ নকৰা অভিনৱে ৰিক্স ল'ব খোজা নাছিল কোনোপধ্যে। সৰু ছোৱালী, ফাৰ্টিলিটি ভাল। চকলেটৰ নিচিনাকৈ আই পিল খুৰাইছিল তাইক জোৰ জৰৰদস্তি। ফলত মেট্ৰিক পৰীক্ষাৰ আগত তিনিমাহ জণ্ডিজ হৈ হস্পিতালত পৰি আছিল পাঞ্চালী। মাক দেউতাকৰ সৰল মুখদুখনলৈ চাই অপযশৰ ভয়ত নীৰৱে সহি গৈছিল আটাইবোৰ তাই। বয়সতকৈ আগতেই পৰিপক্ব হৈ উঠিছিল ছোৱালীজনী। অভিজ্ঞতাই পিষ্ট কৰা জীৱনটো তাই ভাগ্যৰ হাতত তুলি দিছিল।

মেট্ৰিকৰ পাছত লখিমপুৰ এৰি গুৱাহাটীলৈ গুছি আহিছিল পাঞ্চালী। লগত লৈ আহিছিল এবুকু ঘৃণাৰে সানমিহলি অভিনৱৰ স্মৃতি। তেতিয়ালৈকে অভিনৱো থকা নাছিল লখিমপুৰৰ ঘৰত। ব্যৱসায় সম্পৰ্কীয় কিবা কামত সিও ওলাই আহিছিল। শুনা কথাহে এইবোৰ পাঞ্চালীৰ। উদাসীনতাই বেৰি ধৰে তাইক তাৰ কথা শুনিলে। বুকুখনে ধৰফৰায়। লৰালৰিকৈ আতৰি আহে মানুহৰ কাষৰ পৰা।

একঘেয়ামী জীৱনটোত এসোপা অফিচৰ বোজা আৰু ঘৰখনৰ আলু দাইলৰ হিচাপ মিলাওতেই পাঞ্চালীৰ দিন মাহ বছৰ বাগৰিছিল। সদায় পুৰুষ সংগৰ পৰা আঁতৰি থকা পাঞ্চালীৰ জীৱনলৈও এনেকৈয়ে এদিন ফাগুণ নামিছিল। ফাগুণেনেই নে? মনটোৱে যদি কেনেবাকৈ এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰে দৌৰি পলাব খোজে তাই কৰবালৈ ....

হেচি ধৰে দুয়োখন কাণ ..... তাইৰ অন্তৰৰ আৰ্তনাদ তাই শুনিব নোখোজে .... নোখোজে তাই অনুভৱ কৰিব কোনোবা পুৰুষৰ মৰমৰ ভোক ...!

কিন্তু .... ,

আজি কেইবাদিনো ধৰি তাইৰ মিলাব নোৱাৰা এটা অংক হৈ ধৰা দিছে অফিছৰ তাইৰ কাষৰ কিউবিক'লটোৰ ডাটা মেনেজাৰ আশিষ বৰঠাকুৰ। এনে জানো হোৱাৰ কথা আছিল! কথাবোৰ সাংঘাতিক ধৰণে আউল লাগিব ধৰিছিল—সেইদিনা কেফেখনত টিচুখন আগবঢ়াই দিওতে অজানিতে হোৱা তেওঁৰ হাতৰ স্পৰ্শত থৰথৰকৈ কপিছিল পাঞ্চালী— “তোমাক ভালপাওঁ পাঞ্চালী”—এযোৰ সুগভীৰ চকুই অযুত প্ৰত্যয়েৰে কৈ পেলোৱা কথাষাৰে যেন তাছিল্য কৰিছিল পাঞ্চালীক ..... অথচ একো জনোৱা হোৱা নাছিল আশিষক তাইৰ বিষয়ে। কোনোদিনে কোনো পুৰুষৰ বাবে মনৰ টান অনুভৱ নকৰা পাঞ্চালীয়ে সিদিনা কান্দিছিল— সুখী জীৱন এটাৰ মায়াত পাঞ্চালীয়ে গোটেই নিশা কান্দিছিল।—

ঃ ভাবিলা পাঞ্চালী?

ঃ হুম্! কি ?

ঃ আজি ব্ৰহ্মপুত্ৰ হেৰিটেজত আবেলি ৪ বজাত লগ পাম। আহিবা— এতিয়া আৰু কথা নুলিয়াও, কাম কৰা।

দূৰৈৰ পৰা বৈ আহি থকা নিজৰা এটা যেন হঠাৎ শিল এটাত থকা খাই উকমুকাই থাকিল .... ক'লে যাম? নদীলৈ বাট কেনি? পাঞ্চালীৰ বুকুত এজাক প্ৰচণ্ড বা মাৰলি— বাৰে বাৰে মনলৈ ভাহি আহে অভিনৱৰ লেতেৰা মুখখন। চিঃ, ...

কিয় নোৱাৰে তাই মুখামুখি হ'ব আশিষৰ- বুকুৰ

কোনখিনি বিষয় তাইৰ ! কি নাম এই বিষাদৰ—

এৰা, ঠিক বিষাদ নহয় ! আচলতে তাইকো মেৰিয়াইছিল আশিষৰ ভালপোৱাৰ বাহিৰে। বুকুত বিণি বিণি বাজিছিল কাৰোবাৰ নামত চিফুং বাহীৰ সুৰ আৰু পাঞ্চালী— সেইখিনিতেই কাটি পেলাব খুজিছিল তাই সূতাডাল— পুৰুষ শব্দটোত অকল তাই দেউতাককেই সামৰিছিল। এতিয়া হঠাৎ বুকুত এই হেন্দোলনি ভুল নে শুদ্ধ পাঞ্চালীয়ে নাজানে— নোখোজে কোনোবাই ভার্জিনিটিৰ মাপেৰে তাইৰ চৰিত্ৰ অংকন কৰক— অকণমান আদৰৰ ছাঁটো তাইয়ো বিচাৰে— সেয়া জানো অস্বীকাৰ কৰিব পাৰি— হেৰুওৱাৰ ভয়তেইয়ে আশিষ নামৰ সত্ৰাটো তাই বুকুৰ অটল তলিত হেচা দি থৈছে সেয়া জানো মিছা বুলিব পাৰি ?

প্ৰশ্নটো তাই নিজলৈ এৰি দিলে—

আৰু উত্তৰত এয়া তাই নিজকে সজাইছে— কাৰ বাবে ?

এটাই নাম অনুৰণিত হয়চোন— আশিষ !!!

আশিষে কোৱাৰ দৰেই ৪ বাজিবলৈ দহ মিনিট থাকোতেই তাই পানবজাৰ বাছ ষ্টপেজত বৈ থাকিল—

ঃ আৰু কিমানদিন পাঞ্চালী ?

ঃ নাজানো

ঃ কিয় পলাই ফুৰিছা নিজৰপৰা ?

ঃ নাজানো

ঃ নাজানো..... খোলাখুলিকৈ নোকোৱা কিয় ? মই জানো জোৰ কৰিছো তোমাক ?

ঃ তুমি মোৰ বাবে বৈ থাকিব নালাগে.....

আলফুলে তাইৰ হাতখন সামৰি লৈছিল আশিষে। অস্তুমিত সূৰুয়ে শেষৰখিনি বং বাকি ঘৰমুৱা হ'ব লৈছিল। এযাৰো মাত মাতিল পাৰা নাছিল পাঞ্চালীয়ে। বৈ যাব খোজা নাছিল তাই কিন্তু আশিষে আহি ভেটা ভাঙি দিলে। কৈ পেলাইছিল তাই মনৰ শংকাবোৰ। অভিনৱৰ অত্যাচাৰবোৰ। কৈ কৈ পাগলৰ দৰে কান্দিছিল তাই— পিছমুহূৰ্ততে মাক দেউতাকৰ সন্মানৰ কথা কৈ আচৰিতভাৱে গহীন হৈ পৰিছিল ছোৱালীজনী। মুহূৰ্ততে নিজকে তুলি ধৰিব পৰা ছোৱালী পাঞ্চালী। আশিষক মোহিত কৰে তাইৰ এই গুণে।

ঃ কথাবোৰচোন বৰ গধুৰ পাঞ্চালী, বুজি পাইছো কিমান ভৰ সহি আছা তুমি....

ঃ সেইবাবে লখিমপুৰ এৰি গুচি আহিছো— জন্ম ঠাইখনেই নৰক হৈ পৰিছিল মোৰ।

ঃ নিজৰ পৰা পলাই নুফুৰিবা। সাহসেৰে জীয়াই থাক।...

ঃ নপলাও। বালিত গজা কেৰুটাচ হ'ব খোজো মই আশিষ। একাকী বুকুত উশাহ লৈ থকা মেনপ্ৰ'ভ হ'ব খোজো মই। পুতৌ নিবিচাৰো কাৰো। সেয়ে ইমান বছৰে কাৰো প্ৰেমক প্ৰশ্ন দিয়া নাছিলো। হয়তো তুমি বুজিবা !

বহি থকা এৰিয়াটোৰ কোনোবাফালৰ পৰা মৃদু সুৰত ভাহি আহিছিল.....

..... ভবাটো নাছিলো মোৰ এনে হ'ব/কাৰোবাৰ মৰমে মোৰ হৃদয় চুব/মৰমেৰ নদীখন বোৱাই দিব.....

কিছুমান প্ৰেমত ভগৱানৰ আশীৰ্বাদ থাকে। থাকে জীয়াই থকাৰ শুভকামনা। পিছলৈ একেটা ফ্লেটকে শ্বেয়াৰ কৰিছিল দুয়োৱে। দুয়োখন ঘৰত কথাবোৰ গম পাইছিল সিহঁতৰ। আপত্তি কৰা নাছিল কোনেও। লাহে লাহে ধূসৰ হৈছিল পাঞ্চালীৰ মনত তাইৰ কলা অতীত ! প্ৰতিশোধৰ বিচাৰ তাই ভগৱানলৈ এৰি দিছিল। পৰালৈকে সকলোকে ক্ষমা কৰি দি নতুনকৈ জীৱনৰ বংবোৰ বুটলিব শিকিছিল। কলা পৰা চকুৰ গুৰিবোৰ লাহে লাহে কমি আহিছিল পাঞ্চালীৰ। টোপনি নহা নিশাবোৰত আজিকালি তাই টেবলেট/নিকোটিনলৈ হাত নেমেলে.... আশিষৰ মাউথ অৰ্গেনৰ সুৰত সেউজীয়া হয় পাঞ্চালীৰ ৰাতিৰ কোলাহল। দিনবোৰ গৈ থাকে— সুখে দুয়োকে আৱৰি ৰাখে।

*****

ঃ পাঞ্চালী.... এইফালে আহা.... জলদি.... গুনিছানে নাই....

আশিষৰ গগণ ফলা চিঞৰত য'ৰে কাম ত'তে পেলাই দৌৰি আহে পাঞ্চালী।

বেলকণিত মগু খাই থকা ঘৰচিৰিকাৰ জাকটোও ভূৰুংকৈ উৰা মাৰিলে। উপাত্তু খাই অহা পাঞ্চালীৰ হাতত বাতৰিকাকতখন তুলি দি আশিষ ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল—

মুহূৰ্ততে মানুহৰ পৰা শিল হৈ পৰিছিল পাঞ্চালী। হাতৰ পৰা সৰকি পৰিছিল বাতৰিকাকতখন। দুঘটনানে সেয়া—

যি হওক— ভগৱানে তাইক উত্তৰ দিলে - পিছে এনেকৈ— বিছাৰিছিল জানো তাই এনেকুৱা বিচাৰ ! বিধাতাৰ চাকনৈয়াক ভেটিবটো নোৱাৰি !

প্ৰভু ! এয়া তোমাৰ কি বিচাৰ ভগৱান—

বাতৰিকাকত খনৰ শীৰ্ষভাগত আছিল এটা অৰ্ধগলিত মৃতদেহ আৰু এখন পাচপোৰ্ট ফ'ট'- মৃতদেহটোৰ পাচপ'ৰ্ট ফ'ট'।

মূলকথা খিনি পঢ়ি শিয়ৰি উঠিছিল পাঞ্চালী—

“হিতমধ্যে আৰক্ষীয়ে আটক কৰা দলটোৰ প্ৰবাল আৰু
ৰক্তিম নামৰ যুৱক দুজনে পুলিচৰ জেৰাত স্বীকাৰ কৰিছে যে
সিহতেই নিচাসক্ত অৱস্থাত অভিনৱ বৰুৱা নামৰ যুৱকজনক
গতিয়াই টেংকিটোৰ ভিতৰলৈ পেলাই দিছিল।
আটাইকেইজনৰ মাজত কেইবাদিনো ধৰি চলি থকা ব্যক্তিগত
বিবাদৰ ফলত সেইদিনা অজানিতে দুৰ্ঘটনাটো ঘটি যোৱা বুলি
ল’ৰা দুজনে মিডিয়াৰ আগত সদৰী কৰিছে। তদুপৰি মৃতদেহটো
যোৱা ৫ দিন ধৰি মিউনিচিপাল্টি টেংকিটোৰ ভিতৰত সোমাই
থকাৰ ফলত এক বৃহৎ অঞ্চলৰ বাইজে এই কলুষিত পানীৰে
দৈনন্দিন জীৱন-যাপন কৰি আহিবলগীয়া হোৱা বুলিও
অভিযোগ উত্থাপন কৰিছে। বৰ্তমান আৰক্ষী বিষয়া আহি
টেংকিটো চিল কৰি দিয়ে আৰু পানী যোগান ব্যৱস্থা
অৰ্নিদিষ্টকাললৈ বন্ধ কৰি দিয়া হৈছে বুলি জানিবলৈ
দিয়ে.....”

বাতৰিটো চক্ৰকাৰে ঘূৰি থাকিল পাঞ্চালীৰ মগজুত।
কি অভিব্যক্তিৰ যোগ্য এই খৱৰ। অভিনৱৰ মৃত্যু হৈছে—
পাঞ্চালীক জীয়াই জীয়াই মাৰি পেলোৱা সেই অসুৰ অভিনৱ
নিজেই এদল অসুৰৰ আসুৰিকতাৰ বলি হৈছে। এৰা প্ৰতিটো
কৰ্মৰে চাগে ভগৱানে বিপৰীতমুখী প্ৰত্যুত্তৰ সাজু কৰি ৰাখে—
এনেকৈয়ে কিছুমান প্ৰাৰ্থনাৰ উত্তৰ দিয়ে নেদেখাজনে।

বাতৰি কাকতখন তাতেই পেলাই থৈ ভিতৰলৈ সোমাই
আছিল পাঞ্চালী। আশিষ অফিচলৈ যাবলৈ সাজু হৈছে—

ঃ আশিষ, নালাগে দিয়া আজি যাৱ। অন্য এঠাইলৈ
যাওগৈ ব’লা

ঃ ক’লৈ যাবা?

ঃ মন্দিৰলৈ

বুকুৰ বা-মাৰলিজাক তেতিয়া তাইৰ দুচকুত
স্পষ্ট। বাৰে বাৰে মুখত পানী চতিয়াইছে পাঞ্চালীয়ে।
আশিষে আলেঙে আলেঙে চাই ৰৈছে। একো নাই সোধা।

ঃ মই গাড়ী উলিয়াও। তুমি ৰেডি হৈ নামি আহা...

অকণমান সময় তাইক অকলে এৰি আশিষ নামি গৈ
গাড়ীত বহি থাকিল। অকলশৰে কিছুপৰ বহি থাকিল পাঞ্চালী।
হাতত আশিষৰ প্ৰিয় ৰঙৰ শাৰীখন। কথাবোৰ আকৌ এবাৰ
জুকিয়াই চালে। এখন জীয়া কথাছবি হৈ বাগৰি গ’ল দিনবোৰ
.....উফ্! কেনে যন্ত্ৰণা— হয়নে এনেকুৱা কাৰোবাৰ লগত?
নহওক। সাত শতৰুলৈও নহওক তাইৰ লগত যি হ’ল। এপাকত
তাই বিছনাৰ টচকখন ওলোতাই দিলে। এখন চুৰী তাই থৈ
দিছিল— সদায়ে লগত ৰাখিছিল। এটা সপোণ পুহি
ৰাখিছিল— প্ৰতিশোধৰ স্বপ্ন, তাইৰ জীৱনৰ ক্ষতিপূৰণ।
এতিয়া আৰু প্ৰয়োজন নাই এইখনৰ। দলিয়াই দিব তাই
অভিনৱৰ অনুভূতি কঢ়িয়াই থকা আটাইবোৰ সামগ্ৰী।

এৰা.... ধূমায়িত চাহকাপ একেলগে খাবলৈ,
চিপচিপিয়া বৰষুণজাকত তিতিবলৈ, সৰি থকা শেৰালিবোৰ
লগ লাগি বুটলিবলৈ, ভিৰৰ মাজত হাতখন খামুচি ৰাখিবলৈ
আশিষ আছে ওচৰত। আৰুনো কি লাগে! দুঃস্বপ্নবোৰৰ
হিচাপ নিকাচ ভগৱানে কৰিলে। এতিয়া আৰু কোনো
অভিযোগ নাই পাঞ্চালীৰ জীৱনৰ প্ৰতি। জীৱন ধুনীয়া।
উশাহবোৰক হালধীয়া হৈ যাবলৈ নিদি সেউজীয়া কৰি ৰখাৰ
অংগীকাৰ যদি লোৱা হয় জীৱনটো সঁচাই এক ৰ’দৰ উশাহ,
জোনাকৰ ছাঁয়া—

শাৰীখনত কোচকেইটা মিলাই থাকোতে ইনবন্ধত
আশিষৰ মেছেজ এটা জিলিকি উঠে—

“নামি আহা সোনকালে.... শুল্কেশ্বৰৰ চিৰিত বহি
সূৰ্যাস্ত চাম—”

এৰা কিছুমান সামৰণিও যে ইমান ধুনীয়াকৈ জীয়াই
উঠিবলৈ যে কেতিয়াবা হেৰাই যোৱাৰো প্ৰয়োজন হয়। ৰং
যে এন্ধাৰৰো থাকে— উপসংহাৰতো আত্মাৰ গল্প লুকাই
থাকে। ■

সচেতনতা আৰু জাগৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য হ’ল- সচেতনতা হ’ল
ইন্ধন, জাগৰণ এক প্ৰকাৰ অগনি; যি অগনিয়ে দুষ্টৃতিক পুৰি
ন সৃষ্টিৰ ন গজালি গজাত সহায় কৰে

—ড° ভূপেন হাজৰিকা

হোষ্টেল

■ ভায়োলীনা আৰ্জিজ

চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক, অৰ্থনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

আমি হয়তো সৰুৰে পৰা ককা-আইতা, মা-দেউতাহঁতৰ মুখত কিছুমান বহস্যময়ী কাহিনী হওঁক বা ভৌতিক সাধু কথা শুনি আহিছো, ইয়াৰ সত্যতা কিমান আমি কোনেও তাৰ সঠিক প্ৰমাণ দিব নোৱাৰো। আইতাই সৰুতে দাদা আৰু মোক ভূতৰ সাধুবোৰ

কৈছিলে য'ত বিৰা, বাক, ঘোঁৰাপাক, দ'ত, যথিনী আদিবোৰৰ নাম শুনিছিলো। কিন্তু ডাঙৰ হৈ অহাৰ লগে লগে এইবোৰ যেন এক কাল্পনিক কাহিনী আছিলে তেনেকৈ ভাৰি লৈছিলো।

স্কুলীয়া শিক্ষা নিজ জন্ম ঠাইতে শেষ কৰি উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ বাবে চহৰৰ ক'লেজত নাম লগালো। ঘৰৰ পৰা যথেষ্ট দূৰ হোৱা বাবে ঘৰত আলোচনা কৰি কলেজৰ হোষ্টেলতে থাকিম বুলি থিৰাং কৰিলো। ছোৱালী হোষ্টেলত প্ৰথম যাওঁতে আমাক গোট কেইটামান বনাই থাকিবলৈ দিছিলে, পিছত যেতিয়া সকলোবোৰ ঠিক হ'ল সকলোৱে কোঠাবোৰ পালে। মই এজনীয়া কোঠাৰ বাবেই প্ৰ-পত্ৰ পূৰ্ণ কৰিছিলোঁ, ঠিক সেইমতে নিজৰ কোঠা পালো। ভাবিছিলোঁ ঘৰৰ পৰা দূৰত থাকিম যিহেতু পঢ়াত বেয়া হ'লে কথাটো ভাল নহ'ব, সেইবাবে অকলে থকাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিলো, যাতে বেলেগে পঢ়াত বাধা দিব নোৱাৰে।

কলেজ আৰম্ভ হ'ল, লগৰীয়াবোৰৰ লগতো চা-চিনাকী হ'লো, দিনবোৰ এনেদৰে গৈ থাকিল। আমাৰ হোষ্টেলটোত মুঠ ১৬ টা কোঠা আছিলে, তাৰ ভিতৰত এজনীয়া কোঠা আছিলে ৫টা আৰু এই ৫টাৰ দুটাতহে ছোৱালী আছিলে। এটাত মই আৰু আনটোত বিমলী নামৰ এজনী। আজি কেইবাদিন ধৰি বিমলীৰ বৰকে গা বেয়া হৈ থাকে। খাবলৈও মন নকৰে। তাইক সুধিলেও কোনোধৰণৰ উত্তৰ নিদিয়ৈ। আৰু এদিন ৰাতি ১ বজাত হঠাত তাইৰ কোঠাৰ পৰা বিকট চিঞৰ শুনা গ'ল। সকলোৱে দৌৰি চাপলি তাইৰ কোঠাৰ পিনে আগবাঢ়িলো, নাই দুৱাৰ খোলাৰ কোনো শব্দ নাই তেনেতে পুনৰ তাইৰ চিঞৰ শুনিবলৈ পোৱা গ'ল। ৱাৰ্ডন বাইদেৱে সুৰক্ষাৰ বাবে থকা গাৰ্ড খুড়াজনক মাতি দুৱাৰখন ভাঙি পেলালে আৰু আমি দেখিলো মৰম লগা বিমলীজনী আউলি-বাউলি চুলিৰে, সংশয়ত চুকত বহি কান্দি আছে। আৰু আমাক দেখি কান্দি কান্দি কৈছে 'ইয়াত কিবা আছে, মোক লৈ যাব খুজিছে।' সেইদিনা ৰাতি তাইক অকলে থাকিব দিয়া নহ'ল। পিছদিনা তাইক ঘৰলৈ পঠোৱা হ'ল। এপিনে হোষ্টেলৰ ছোৱালীবোৰে বুবু-বাবা কৰিছে যে ইয়াত ভূত আছে। কিন্তু মোৰ তেনে

নালাগিল হয়তো তাই প্ৰথমবাৰৰ বাবে ঘৰৰ পৰা দূৰত অকলে থকাৰ বাবে ভয় খাইছিলে। দিনবোৰ আকৌ আগৰ দৰে হ'ল মাথো বিমলীহে ঘূৰি নাহিলে। এতিয়া এজনীয়া কোঠাত কেৱল মই থাকো। অকণ-অকণ নিয়াৰ পৰাৰ বাবে ঠাণ্ডা লাগিছে, ৰাতি শুলে পাতল কম্বল এখন লৈ শুই পৰো। সেইদিনা ৰাতি পঢ়ি হোৱাত ঠিক চিলমিল টোপনি আহিছিল, এনেতে কোনোবাই মোৰ কম্বলখন টানি নিয়াৰ দৰে অনুভৱ হ'ল। সাৰ পাই চাওঁ যে সঁচাকে বুকুৰ মাজলৈ থকা কম্বলখন আঁঠু চুইছে। মই সাধাৰণ কিবা ভাৰি বেছি মন নিদি শুই থাকিলো। কিন্তু মই সাধাৰণ বুলি ভৱা বস্তুটো সাধাৰণ নাছিল। সদায় মোৰ লগত নতুন নতুন ঘটনা হ'ব ধৰিলে। ৰাতি বাথৰুমলৈ গ'লে কোনোবাই গা ধুই থাকে মই অন্য ছোৱালী বুলি বৈ থাকো কিন্তু ইমান সময় ৰখিও কোনো ভিতৰৰ পৰা ওলাই নাহে। দুৱাৰখন টানি দিয়াত খোল খালে দেখিলো ভিতৰত পানী পৰাৰ কোনো চিন চাপ নাই অথচ তাত কোনোবাই গা ধোৱাৰ শব্দ স্পষ্টভাৱে শুনিছিলো। আকৌ এদিন ৰাতি পঢ়ি থাকোতে কোনোবাই মোৰ কোঠাৰ দুৱাৰত মতা শুনিলো, উঠি গৈ দুৱাৰ খুলিলো, নাই কোনো নাই। ভয় মোৰো লাগিবলৈ ধৰিলে। কিন্তু এদিন ৰাতি ভয়ানক ঘটনা এটা মোৰ লগত সংঘটিত হ'ল— ৰাতি শুই আছিলো, ওটামান বাজিছিল চাগে, হঠাৎ সাৰ পাই দেখো বিমলী মোৰ ওচৰত শুই আছে। কিন্তু এইটো কেনেকৈ সম্ভৱ যিজনী বিমলী ঘৰলৈ যোৱা আজি দুমাহ হ'ল, তাই পুনৰ ঘূৰি নাহিলে তাই মোৰ কোঠাত কেনেকৈ আহিব পাৰে? এই দৃশ্য দেখি মই পাগলৰ দৰে চিঞৰিবলৈ ধৰিলো। নাই, দুৱাৰ খুলি মই পলাব পৰা নাই কেৱল চিঞৰিছোহে আৰু অৱশেষত মই মোৰ জ্ঞান হেৰুৱাই ধলি পৰিলো। ৰাতিপুৱা সাৰ পাই দেখো ৱাৰ্ডন বাইদেউৰ কোঠাত মই শুই আছো, মা-দেউতা, দাদা মোৰ কথাকে বাইদেউৰ লগত পাতি আছিলে, আজি দুবছৰৰ হৈ গ'ল মই সেই কলেজলৈ ঘূৰি নগ'লো। মাহ'তেও জোৰ নকৰিলে। ঘৰৰ ওচৰৰ ক'লেজত নামভৰ্তি কৰি উচ্চতৰ মাধ্যমিকত উত্তীৰ্ণ হ'লো। কিন্তু আজিও মই ভাবো সেয়া আচলতে আছিল? কি, সঁচাই বিমলী আমাৰ ওচৰলৈ আহিছিল নে অন্য কোনোবা...■

When one door closes, another opens; but we often look so long and so regretfully upon the closed door that we do not see the one that has opened for us.
—Alexander Graham Bell

Left Alone

■ **Junaid Borbhuyan**

Fourth Semester, Economics Department

Once upon a time, in a city called cloud's Rest, there lived a girl. She was actually new to the city and hence, didn't have many friends. Truthfully though, She was quite lonely and the few friends she had were only in name. Even in school, she spent most of her time alone, but, she was extremely hardworking and diligent. In a couple of months, she established herself as

a top student and more or less became a favorite of the school's faculty. This might be the reason why she wasn't exactly liked by her classmates.

One day, after her usual class, she decided to go to the library to finish up some of her notes and also being new to the city, she absolutely liked using the school's library to its fullest.

However, this time was a bit different. As she was rummaging through her notes, she felt unusually drowsy and in a short while, she was unconscious on one of the library's desks. It was alright though, a hard working student like her deserves a situation like that sometimes.

She finally woke up after what felt like hours and her first instinct was to look at her watch. It was fifty past ten in the night. She, understandably, started panicking and immediately started making her way to the library's front door, all the while thinking why didn't anyone, even the librarian, come to check for remaining students before closing up. Somebody should have come to wake her. But, she also started rationalizing about how big the library is and she usually chooses a very secluded corner to study and hence, nobody thought anyone would be there, especially so late.

She reached the door, all the while her mind was running through all these scenarios. As she opened the door, she felt a chill throughout her spine, and noticed something extremely odd. The entire hall way was misty. She stared at the empty hall way for what seemed like minutes. Regaining herself back, she started walking down the hall way and she noticed something else.

All the other rooms in that hall way were barred with wooden planks. They were completely nailed to them. Obviously, she was very confused and now

she started becoming scared as well.

Now, at the end of the hall way, there usually was a flight of stairs leading down, but instead, she found a brick wall and the hall way turned right instead. She was terrified now, but somehow composed herself to keep moving.

She walked and walked for what seemed like ages and all the while, there was . . . . . ambience to her surrounding. She saw many barred doorways through here as well, and finally reached a heavy set iron door. She pushed it thinking it wouldn't budge but to her surprise, it swung open quit easily. What she saw terrified her even more. It was the library again, but it . . . . . in an ominous reddish glow. She ran to the front door of the library and went through it, only to find herself in the same hall way. She made the same journey all the way through and found herself in front of the same heavy set iron door.

She started crying, she didn't understand what was happening and why it was happening to her. Mustering all her courage, she made the journey a dozen more times, but it was same coop again and again, only planks on the barred door seemed to be every time.

On her fourteenth try, she founded one of the barred doors to be wide open. With nothing to lose, she went straight in and saw something. It was incomprehensible to even describe. As she gazed into its eyeless sockets, she tainted.

The librarian shook her awake and told her she must have been asleep while studying she just stared at the librarian and asked her about time. She replied that it was ten minutes to four, around the closing time of the library. The girl didn't say anything else or rather she was shocked to even think. She just gathered her things and went home. ■

When I was 5 years old, my mother always told me that happiness was the key to life. When I went to school, they asked me what I wanted to be when I grew up. I wrote down 'happy'. They told me I didn't understand the assignment, and I told them they didn't understand life."

—John Lennon

The Spectre of the RAINCOAT

■ Hrishikesh Deka

"This is too much, now I can't hold on any more." Anna shouted.

"But you have to. No other options, you know." I said teasing her.

"You said they'll be home by 9:00 pm, where are they?" she screamed.

"Its ....what I said. It's what they said." I replied. It is not something new. She always screams at me. Especially in ...cases, first when she is angry and second when she is frightened. Anna is my younger sister. She is a ....and polite person to all except me!

My mom and dad are research scientists in a laboratory of a university.

Now, they are out tonight and told us that, they'll be back by nine. But guess what? There's no sign of them till now. It's already 10.00 pm and that's not all, besides my parents, there is no electricity too due to heavy thunderstorm. And the worst is, I am here, in my house all alone with my frustrated creature ....sister.

"She is very scared of darkness and thunders. "I warned you. The more you read horror stuff, the make stupid you become, see, you are pathetic now."

"stop giving life lessons. ....and bring me a glass of water." She ordered.

I sat on my bed and said "Don't you see, I am

busy."

"Busy? Busy in what? "She crossed her arms across her chest.

"...in sitting" I burst out laughing.

"It's enough! I am not here to be a part of your dumb jokes." She got up and went to kitchen herself.

"I thought she was afraid of darkness." I spoke to myself.

Suddenly Anna screamed down in the living room. I rushed there to see what happened.

"what happened?" I asked

Anna's mouth was wide open and her eyes were filled with horror.

She painted towards our dad's working room. I tried to see what is scaring her so much. I managed to see a outline of a person in the darkness. Then a sudden flash of lightening made it clear. My legs were trembling. My eyes couldn't believe what they saw. It was a person without feet. It was floating!

Then the figure fell down. We both clung to each other and shouted "A-A-A-h-h-h!!!"

All of a sudden the power came back. I switched on the light to see the ghost. When the lights were on both of our mouth were ....open as the thing that we thought a ghost, was nothing but a raincoat.■

Do not dwell in the past, do not dream of the future,
concentrate the mind on the present moment."

—Buddha

Drenched in happiness

■ Ronit Choudhury

Higher Secondary, Second Year (Science Stream)

PART 1: Rain that day

The clouds growling all over the sky, the sun wasn't there anymore and to be honest it was a good thing. The afternoon no longer seemed scary, the scorching sun melted away between those clouds silently. The little boy, well he wasn't little anymore, stepped out with Aphonse, then he was laughing, he was shouting. For a moment, I couldn't believe that was the same boy I knew since these nine years. The wind grew stronger. His blonde long swirly hair were trying hard to fly with the wind but the dust and dirt grown sticky, mixed with his sweat wouldn't allow it. Then it started pouring down, all at once. It wasn't a gradual shower that would let you run and take shelter; it was one that was dense, the one that would drench you within, just from the start. I could feel his happiness flowing through the gale, mixed with the rain and spraying on me as I stood on the balcony. I could see his eyes grew bigger, his blue eyes, were getting brighter as if they

were reflecting that distant light blue scraps of sky that was still visible through the torn away blanket of those dark Persian bluish black dark clouds, that was highlighted by some purple lightning occasionally. His dried skin was getting washed, the mud in his cracked heels and his rough hands which were rendered hard even to withstand the heat of burning coal got washed. His hair got soaked, burdened with the weight of water stopped flying by the wind. I could see his white jute shirt, now turned almost black from the stains of coal and red earth, was giving away muddy water as it washed itself in the dense rain. It was sticking and clinging to his body as if hugging him. He was shouting, calling Alphonse over and over, jumping and still laughing. When was it when he was this happy?

PART 2: Drenched in Happiness

I was always jealous of him. He came from no where and just took off my role but today what I felt was not jealousy, I know it. When he was laughing for no reason, calling out my name for no reason, I felt something pleasing and knew that I was happy and how happy he was. Maybe growing up together had made me understand him. When I first saw him, I hated him, I hated him at first glance, I hated him so much. He was this fair, blonde and blue eyed Whiteman, although I was just seven back then but those seven years taught me how to hate their creed if not anything else. It was because of these of them that I had to drop out of my school and work here at the factory. It was because them that my father was in jail and my mother was brutally murdered but now that I look back I realize that I still managed to get along with him and we became friends. I don't know why he was here working with us. He worked only during the afternoon and night and master was overly careful to let him out. He spoke a completely different language. It was hard for us to communicate but master knew his language and could easily talk to him. He always seemed a bit absent. When I looked at his blue eyes. I always saw a deep sense of loss, I could feel the dismay in them. He followed every task thrown at him without a word back, he ate what was given and worked only when he was told. He was working and by pure mistake, he dropped his

shovel on the foot of a white supervisor one day. The supervisor slammed him without even a thought. That day I saw tremendous fear in those blue eyes as if he has been harassed once. This fear that I saw was hiding somewhere inside his cyan tinted eyes. But today, as he jumped in the rain, laughing, those blue eyes seemed genuine, they hid nothing. I could see right through those sparkling sea like deep blue pupils of his. Master let him enjoy today or else he was always just in the factory and in his room. I always wondered why.? That fair skin wasn't that white anymore, those blonde hair were just a mess now and those blue eyes weren't terrified or lost anymore. I watched as he drenched his soul with happiness, he was pleased to the deepest of his senses. I don't understand what was in the heavenly downpour that day, but I was sure, I hadn't seen him that happy ever before.

PART 3: Scraps of War

I put my bag on my head and ran as the drops fell from the sky. I found myself running along with others in the busy streets of Washington. No one expected that sudden shower that day, the sun was up until it started. While I was drying myself sitting in the tram station, I remembered that day, maybe ten years ago when the rain drenched my soul, when I first felt how it felt to get wet in the rain. It really was something else when I rewind my thoughts how and think about my life not so far past. Now working as a lawyer, I feel it might be the easiest part of my life. It is comfortable, now I have all needs checked but even still, that day, the rain wasn't rain, it was something that I can't explain and I really miss those overwhelming emotions that I experienced that day.

My name's Matthias Franz. Originally I'm a

German. I really don't call my life an easy one. I spent most of my days in Morocco. I secretly attended a "whites only school" in the day and I worked at the factory during afternoon and night. I had never worked that hard in my life before. My father was also a lawyer who revolted against the inhumane killings of the Jews back in Germany. My mother was a teacher and thanks to her, I had learned what was going around the world at that time and how people were being killed just because they didn't had these blue eyes and blonde hair. I was only ten back then, when one day my parents sent me on a tour with Emerald, our maid. And that's it, I never came back home again nor saw my parents again. I travelled with Emerald for someday and after three weeks or so she sold me to a Dutch man, who apparently had a farm house in Morocco. So he needed men and thus stepped into colonial Africa. He was a very ruthless person, I was beaten badly just for small mistakes. He spoke Dutch and German. Although, my mother taught me English too, I couldn't understand what he used to say. After few months of working there, he suddenly left me in an orphanage in Morocco itself. This orphanage was run by an Indian immigrant who also had a factory together, named Parmeshwar Thakur. Later, when asked why I was left like that, he said that the war was at its peak and the last thing anyone wanted was a German slave.

The rain stopped. I started walking and reached my apartment. I was living there ever since I left Morocco and came here to the US for university. I knocked and Onteino opened the door. He had that same look of distrust and gratefulness as always. I entered the room and immediately sat on the table. I pulled out some paper and my fountain pen, which was designed in brass led and I started to write.

Dear Alphonse

Hey buddy, it's been a long time since I have written. I hope everything is okay there.....

Onteino was standing behind me. He was an

abandoned black slave. I found him on the street one week or so before. He was abandoned because he has a weak eye sight. When I saw him, I saw a glance of Alphonse in him. He looked like that sixteen-year-old Alphonse who jumped with me in the rain, and that seventeen years old Alphonse who cried so hard when I left and also that seven-years-old Alphonse who looked at me with the same distrust.

"Is something wrong? Or you have something to say?" I asked Ontcino.

"I broke a cup, so I'm going to sleep I think I don't get the dinner for that" he said with a little distortion in his voice.

"who said that ? A cup is just a cup" I said and smiled looking back at him while biting the edge of the fountain pen.

"why are you so nice to me ? I'm a slave, I'm black. I'm not allowed to live with you whites he exclaimed. I could sense a bit frustration in his voice.

"why am I so nice to you? Good question. See Onteino, I was a kid, I was in an orphanage in Morocco and master took me in even though I was a German. When I asked him why he did this, he said, "Vasudhaiva kutumbakam" which means the whole world is our family and isn't it natural to be nice with our family ? Now go and get the dinner set I'm a bit hungry you know!" I smiled and he smiled back on me.

I turned back and continued writing the letter.

".....while I was siting there I remembered that day, when I first soaked in the rain, Master always kept me hidden so that no one knew that I was German. So it was hard for me to get out and have fun. was really happy then, actually thinking back, that was one of the happiest days of my life. I mis you all so much here. I hope to hear from you soon

Your dear friend,

Franz

डर

■ आदित्य वर्मन

द्वितीय षण्मासिक, हिंदी विभाग

रात के करीब 2-2.30 बजे होंगे मैं और मेरा परिवार राजस्थान से दिल्ली तक की यात्रा अपनी गाड़ी से कर रहे थे। जिस रास्ते से हमलोग यात्रा कर रहे थे उसके आस-पास ही राजस्थान का एक रहस्यमयी ग्राम जो 'कुलधारा गाँव' नाम से प्रसिद्ध है, वह बसा हुआ था। राजस्थान में रहते समय हमने कुलधारा ग्राम के रहस्यों के बारे में बहुत सुना था, लोग कहते हैं कि उस ग्राम के सभी लोग एक रात में अचानक गायब हो गये थे।

उस ग्राम के सभी निवासी एक ही दिन में कहा गायब हो गये वह बात आज तक किसी को पता नहीं चला और वह ग्राम आज भी बिल्कुल विरान पड़ा हुआ है। लेकिन जब हम लोग उस ग्राम के पास से जाती हुई रास्ते से दिल्ली की ओर जा रहे थे तब अचानक हमारी गाड़ी के सामने चार लोग आ गये और वे लोग बहुत ही सुंदर आभुषण तथा कपड़े पहने हुए थे और उन्हें देखकर ऐसा लग रहा था कि वे लोग किसी उत्सव से आ रहे हो। उनको बचाने के कारण हमने तुरंत ही अपनी गाड़ी घुमा दीया और हमारी गाड़ी उस रास्ते पर चली गई जिस रास्ते से कुलधारा ग्राम में जाते थे। और वह रास्ता इतना छोटा था कि उसमें से गाड़ी को मोड़ना भी सम्भव नहीं था। इसलिये हम उसी राह पर आगे चलने लगे। चलते-चलते हम कुलधारा ग्राम के निकट पहुँच गये थे और वहाँ हमें कुछ दीया पदीप जले हुए नजर आ रहे थे। तब हमने सोचा कि यह ग्राम तो वर्षों से बिरान-खाली पड़ा हुआ है, तब यहाँ पर कौन रह रहा है वही देखने के लिये हम लोग ग्राम की तरफ आगे बढ़ते गये और जितना हम ग्राम के अंदर गये हमें लगा कि यहाँ पर कोई उत्सव हो रहा है, क्योंकि पुरा ग्राम दीपकों तथा फुलों

से सुसज्जित था। आगे जाकर हमें एक खुली जगह मिली तो हमने अपनी गाड़ी घुमा ली और ग्राम से निकलकर दिल्ली की तरफ चलने लगे पर जैसे ही हमने अपनी गाड़ी घुमाई तभी हमने हमारे पीछे जो-जो घर छोड़े थे उन सभी घरों के दीपक बंद होने लगे, और अंधेरा होने लगा। इतने में हमने अपनी गाड़ी को तेजी से भगाया और तभी ग्राम पुरा अंधकार हो गया और वहाँ के सभी लोग हमारी गाड़ी के पीछे भागने लगे और लोग काफी जोर-जोर से चिल्ला रहे थे और वह सुनने में काफी भयंकर था। तब हम सब लोग घबरा गये और जल्द से जल्द जितनी तेजी से हो सके हम अपनी गाड़ी को भगाने लगे और दिल्ली के रास्ते की तरफ चलने लगे। डर-डर के जल्द से जल्द हम ग्राम के रास्ते से निकलकर दिल्ली के रास्ते पर पहुँचे और तभी हमारे पीछे जितने भी ए लोग थे सभी गायब हो गये। और तभी सुबह भी हो गई। जैसे तैसे हम घर पहुँचे और उस रात को एक बुरे सपने की तरह सोचकर उसे भुलने लगे। इस बात को आज करीब १ वर्ष होने को आए फिर भी अगर कभी वह रात हमें याद आती है तब हम सब डर से काप जाते हैं और भगवान का नाम लेने लगते हैं। ■

Here's to the crazy ones, the misfits, the rebels, the troublemakers, the round pegs in the square holes... the ones who see things differently - they're not fond of rules ... You can quote them, disagree with them, glorify or vilify them, but the only thing you can't do is ignore them because they change things .... They push the human race forward, and while some may see them as the crazy ones, we see genius ..."

—Steve Jobs

কথোপকথন

এজন ব্যক্তিৰ বিষয়ে জানিবলৈ ব্যক্তিজনৰ লগত কথা পাতিবই লাগিব।
কথোপকথনৰ জৰিয়তে এজন মানুহৰ জীৱন পৰিক্ৰমাৰ বিষয়ে আমি জানিব
পাৰোঁ। সেই উদ্দেশ্যৰে দুজন বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ সৈতে আমি 'বিবিয়ান'ৰ সম্পাদনা
সমিতিৰ তৰফৰ পৰা কথা পাতিলোঁ আৰু তেওঁলোকৰ লগত হোৱা কথোপকথন
'বিবিয়ান'ৰ সদাশয় পাঠক সমাজলৈ আগবঢ়ালোঁ।

অংকন : পবাগ কলিতা

ড° মৃগাল কলিতাৰ সৈতে অন্তৰংগ আলাপ

উপন্যাস পঢ়ি ভালপোৱা প্ৰতিজন পাঠকে 'বকুল ফুলৰ দৰে' নামৰ হৃদয়স্পৰ্শী উপন্যাসখন নিশ্চয় পঢ়িছে। এই মননশীল উপন্যাসখনৰ বাবে ড° মৃগাল কলিতাই ২০২১ চনৰ 'সাহিত্য অকাডেমি'ৰ 'শিশু সাহিত্য বঁটা' লাভ কৰে। অতি সংবেদনশীল লেখাৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাল চহকী কৰা ড° মৃগাল কলিতা গুৱাহাটীৰ পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়ৰ গণিত বিভাগৰ অধ্যাপক। তেখেতৰ লগত হোৱা কথোপকথনৰ বাবে প্ৰশ্নসমূহ যুগুত কৰিলে শিক্ষা বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° দেৱীকা ফুকন আৰু 'বিবিয়ান'ৰ ছাত্ৰ সদস্য মধু সোধন ডেকাই।

নমস্কাৰ ছাৰ পোনপ্ৰথমে বি বৰুৱা কলেজ পৰিয়ালৰ তৰফৰ পৰা আপোনাক শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ। আমি জানো আপুনি এগৰাকী ব্যস্ত মানুহ। এই ব্যস্ততাৰ মাজতো আমাৰ বাবে ক্ষণ্তক সময় উলিওৱাৰ বাবে আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছোঁ। ছাৰ আমি তেন্তে এতিয়া আগ বাঢ়িব পাৰোনে ?

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ শৈশৱ আৰু শিক্ষা জীৱনৰপৰাই আৰম্ভ কৰোঁ। আমি জানো আপোনাৰ শৈক্ষিক জীৱন অনেক প্ৰাপ্তিৰে ভৰা। আমাৰ যদি ভুল হোৱা নাই তেন্তে ১৯৮৯ চনৰ অসম হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত আপুনি শীৰ্ষস্থান দখল কৰিছিল, ইয়াৰ পাছত উচ্চতৰ মাধ্যমিক, স্নাতক আৰু স্নাতকোত্তৰ পৰীক্ষাতো আপুনি স্থান প্ৰাপ্তিৰ সেই ধাৰাবাহিকতা বক্ষা কৰি আহিছিল। শৈশৱ আৰু শিক্ষাজীৱনৰ সেই কালছোৱাৰ কিছু কথা আমাক কওকচোন ?

ড° মৃগাল কলিতা : পঢ়া-শুনা, খেলা-ধূলা সমানে চলিছিল। এটা সময়লৈ পথাৰত গৰু ছাগলীও চৰাইছিলোঁ। গাঁৱৰ ছাত্ৰৰ যিটো জীৱন তেনেকুৱা জীৱন এটাই আছিল। পিছে এনেবোৰ কথা ক'বলৈ অস্বস্তি পাওঁ। ডাঙৰ মানুহৰহে এনেবোৰ কথা শুনি ভাল লাগে।

প্ৰশ্ন : আপুনি আপোনাৰ জীৱনৰ এছোৱা সোণালী সময় অসমৰ উচ্চশিক্ষাৰ দুই প্ৰাণকেন্দ্ৰ কটন কলেজ আৰু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত পাৰ কৰিছে। অকল পঢ়া-শুনা বুলিয়েই নহয় আপোনাক হয়তো সেই সময়ৰ অনেক ঘটনাই পিছৰ জীৱনত প্ৰভাৱিত কৰিছে। এই বিষয়ে কওকচোন ?

ড° মৃগাল কলিতা : হয়। ৯০ৰ দশকৰ সময়ছোৱা কটন আৰু বিশ্ববিদ্যালয়তে পাৰ কৰিছিলোঁ। সেই সময়ৰ যিটো উত্তাল পৰিৱেশ স্বাভাৱিকতে সেইটোৱে চুই গৈছিল। তাৰ মাজতে লেখা মেলাৰ পৰিৱেশ এটা পাইছিলোঁ কটনত। কিন্তু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বৌদ্ধিক পৰিবেশে নিৰাশ কৰিছিল। ইয়াত পঢ়াটো মোৰ জীৱনৰ ভুল আছিল।

প্ৰশ্ন : মোৰ এটা ব্যক্তিগত কৌতুহলৰ বাবে আপোনাক এটা কথা সোধোঁ। আপুনি গণিতৰ মানুহ। গণিতৰ শিক্ষক

আপুনি। গৰিষ্ঠসংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে স্কুল-কলেজৰ জীৱনত এক গণিতভীতিয়ে ক্ৰিয়া কৰে। গণিতৰ প্ৰতি আপোনাৰ দুৰ্বলতা সৰুৰেপৰা আছিল নে পিছৰ জীৱনৰ পৰীক্ষাবোৰত আপুনি গণিতত সৰহকৈ নম্বৰ পালে বাবেই আপুনি গণিতত গৱেষণাৰ পৰ্যায়লৈকে গ'ল ?

ড° মৃগাল কলিতা : গণিতৰ প্ৰতি আকৰ্ষণটো ক্ৰমাগতভাৱে বাঢ়ি আহিছিল। বিশেষকৈ গণিত অলিম্পিয়াডৰ প্ৰশ্নসমূহে বিষয়টোৰ প্ৰতি অধিক আকৃষ্ট কৰিছিল।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, আপুনি বিজ্ঞান-চৰ্চা কৰাৰ মাজতে সাহিত্য-চৰ্চাও কৰিছিল। ইয়ে আপোনাৰ বিজ্ঞান-চৰ্চাত প্ৰভাৱ পেলাইছিল নেকি ?

ড° মৃগাল কলিতা : ইটোৱে সিটোক কিছুমান ক্ষেত্ৰত সহায় কৰে। কিন্তু গভীৰতৰ পৰ্যায়টোত দুয়োটা বিষয়ৰ প্ৰতি সমানে সময় দিয়াটো সম্ভৱ হৈ নাথাকে। এৰি দিয়া বিষয়টোৰ সুপ্ৰভাৱটো কিন্তু ৰৈ যায়।

প্ৰশ্ন : লেখা-মেলাৰ কথালৈ আহোঁ। আপুনি এতিয়া সাম্প্ৰতিক অসমৰ এজন জনপ্ৰিয় সাহিত্যিক। সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ প্ৰথম আগমন কেতিয়া ঘটিছিল ?

ড° মৃগাল কলিতা : আগৰ পৰাই লেখা মেলা কৰিছিলোঁ। কটনৰ পৰিৱেশত সেইটো বাঢ়িল। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্পৰ অধ্যয়নে তাকে স্থায়ী কৰিলে।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, আপোনাৰ অন্যতম উপন্যাস "বকুল ফুলৰ দৰে" সৃষ্টিৰ আঁৰৰ কাহিনী আমি জানিব পাৰিম নে ?

ড° মৃগাল কলিতা : গল্প লিখি ভাল পাওঁ আৰু সেইটো পৰিচয়ে অধিক আনন্দ দিয়ে। সংশয় এটা আছিল, এতিয়াও আছে, কথাটো একাধিকবাৰ লিখিছিলোঁও যে গল্পকাৰে

উপন্যাস লিখিলে লেখকগৰাকীৰ তাৰ পিছৰ গল্পবোৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। সেই সংশয়ৰ আঁৰত কিছু কাৰণ ব্যাখ্যা নিশ্চয় আছিল। জানিছিলো যে গল্পতকৈ উপন্যাসৰ পাঠক বেছি। সেই সত্যইও মোক উপন্যাস লিখা কামটোৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰিব পৰা নাছিল। গল্পই সামৰিব নোৱৰা কাহিনী বা বিষয় অনেক আছিল, যিবোৰে উপন্যাসৰ বিস্তৃতি দাবী কৰিছিল। তথাপি গল্পকাৰজনক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিবলৈ মই ৰাজী নাছিলোঁ। গল্প লিখা কামটো উপন্যাস লিখাৰ আগৰ পৰ্যায়ৰ অনুশীলন বুলিও কেতিয়াও ভবা নাই। গল্প মোৰ বাবে এক আকৰ্ষণীয় আৰু প্ৰত্যাহ্বানমূলক স্বতন্ত্ৰ genre। সুলিখিত গল্প একোটা মোৰ বাবে সংখ্যা-তত্ত্বৰ একোটা উপপাদ্যৰ দৰেই মনোৰম। সংখ্যা তত্ত্ববিদ G.H.Hardy-এ কৈছিল— “In a good proof there is a very high degree of unexpectedness, combined with inevitability and economy.” এইখিনি কথাকে এটা ভাল গল্পৰ বিষয়েও ক’ব পাৰি বুলি ভাবোঁ।

তথাপি অবশেষত উপন্যাস এখন লিখিলোঁ, শুদ্ধকৈ ক’বলৈ গ’লে লিখিবলৈ বাধ্য হ’লো। কিছুমান কথা কোৱাৰ তাড়নাটো অপ্ৰতিৰোধ্য হৈ উঠিছিল, কিছুমান কথা হয়তো নিজকো কোৱাৰ দৰকাৰ হৈ পৰিছিল। অসীম আৰু নিৰ্মল নামৰ দুটি কিশোৰ চৰিত্ৰই বুকুৰ ভিতৰখন ক্ৰমশঃ জোকাৰি দিবলৈ ধৰিছিল। অস্থিৰ হৈ পৰিছিলো আৰু এসময়ত অনুভৱ কৰিবলৈ ধৰিছিলোঁ যে এই উপন্যাসখন নিলিখাকৈ মই থাকিব নোৱাৰো।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, বকুল ফুলৰ দৰে উপন্যাসৰ অনুভৱ ছাৰৰ যিটো চৰিত্ৰ, সেই চৰিত্ৰৰ মাজেৰে আপুনি নিজৰ দ্বাৰা সমাজলৈ কিবা বাৰ্তা দিব বিচাৰিছে নেকি ?

ড° মৃগাল কলিতা : হয়তো হয়।

প্ৰশ্ন : “বকুল ফুলৰ দৰে” ৰ সফলতাই আপোনাক লেখক হিচাবে পঢ়ুৱৈৰ প্ৰতি অধিক দায়বদ্ধ কৰি তুলিছে নেকি ?

ড° মৃগাল কলিতা : বকুলৰ সফলতা বুলি নহয়, দায়বদ্ধতা এটা সদায়েই অনুভৱ কৰোঁ।

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ বিভিন্ন সাক্ষাৎকাৰ হওক বা সামাজিক মাধ্যমত আপোনাৰ পণ্ড আদি পঢ়িয়েই হওক আপোনাৰ মনৰ মাজত সদায় এটা প্ৰতিবাদী সত্তা থকা যেন অনুমান হয়। কি ক’ব, এই বিষয়ত ?

ড° মৃগাল কলিতা : অন্যান্য দেখিলে একধৰণৰ অস্থিৰতা অনুভৱ কৰোঁ। নীৰৱে চাই থাকিব নোৱাৰোঁ। তাৰ বাবে বিভিন্ন সময়ত এচাম মানুহৰ জাকৰুৱা ব্যক্তিগত আক্ৰমণৰো বলি হৈ আহিছে মাজে সময়ে।

প্ৰশ্ন : সাহিত্যিক জীৱনত আপোনাৰ বাবে কোনো প্ৰেৰণাদায়ক ব্যক্তিৰ নাম ল’ব নেকি ? আপুনি ছাৰ প্ৰেৰণাত বিশ্বাস কৰেনে ?

ড° মৃগাল কলিতা : ঘৰৰ মানুহৰ সমৰ্থন এটা ডাঙৰ প্ৰেৰণা। কোনোদিনে লগ নাপালেও ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ সামাজিক দায়বদ্ধতা আৰু সৌভ কুমাৰ চলিহাৰ সাহিত্য-অফুৰন্ত প্ৰেৰণাৰ উৎস।

হয় প্ৰেৰণাই মানুহৰ কৰ্মক্ষমতা বঢ়ায়। পিছে ভবেন শইকীয়া ছাৰে কোৱাৰ দৰে আমাৰ যিটো পৰিৱেশ তাত কাম কৰিবলৈ নিজেই নিজৰ প্ৰেৰণা হ’ব লাগিব।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, বহুতে কয়, যন্ত্ৰণাহে সৃষ্টিৰ মূল। আপোনাৰ সৃষ্টি আৰু যন্ত্ৰণাৰ সম্পৰ্ক ক’ত ?

ড° মৃগাল কলিতা : অভিজ্ঞতা সৃষ্টিৰ মূল। সেই অভিজ্ঞতা অন্তৰ্জগতৰ অভিজ্ঞতাও হ’ব পাৰে। যন্ত্ৰণাও এক অভিজ্ঞতাই।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, অসমীয়া ভাষাৰ ভৱিষ্যত আপুনি কেনেকুৱা দেখিছে ?

ড° মৃগাল কলিতা : অনুমান কৰা টান। কিন্তু বিপদ যে আহিছে সেয়া সঁচা। এচাম অভিভাৱকৰ ইংৰাজী মাধ্যমৰ প্ৰতি দুৰ্বলতা, ৰাজনৈতিক নেতাৰ অদূৰদৰ্শিতা, কেন্দ্ৰীয় নেতৃত্বৰ আঞ্চলিক ভাষাবোৰ দুৰ্বল কৰাৰ অভিসন্ধিক আমাৰ নেতাসকলে জানি বুজিও সমৰ্থন কৰা আদি কথাৰ বাবে আমাৰ ভাষাটোৰ বিপদ আহিছে। অসমীয়া মাধ্যমৰ বিদ্যালয়বোৰৰ মান উন্নীত কৰিব পাৰিলে বহুখিনি সমস্যা কমিব বুলি আশা কৰিব পাৰি। অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ পৰীক্ষিত আৰু সফল আৰ্হিটোক চৰকাৰে অসমীয়া মাধ্যমৰ বিদ্যালয়সমূহত প্ৰয়োগ কৰা উচিত। আনহাতে আমিও মাথোঁ আন্দোলন আৰু ভাষণেৰে নহয়, সঁচা অৰ্থত ভাষাটোক ভাল পাব লাগিব।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, ভাষা এটাক জনগণৰ মাজত জনপ্ৰিয় কৰিবলৈ কোনবিধ সাহিত্যৰ ওপৰত জোৰ দিয়া দৰকাৰ ?

ড° মৃগাল কলিতা : নিঃসন্দেহে শিশু আৰু কিশোৰ উপযোগী সাহিত্য। ভাল সাহিত্যেৰে যদি আমাৰ শিশুসকলৰ মনত ভাষাটোৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ আৰু মৰম জগাই তুলিব পাৰোঁ তেনেহ’লে বহুত সমস্যাবে সমাধান হৈ যায়। নৱকান্ত বৰুৱা, ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া বা অচিন মোমাইদেউৰ শিশু কিশোৰ উপযোগী যি সাহিত্য তেনেকুৱা সাহিত্যৰ বৰ অভাৱ এতিয়া। মাথোঁ নীতিকথাকে শিশু সাহিত্য বুলি ভবা লেখক আৰু অভিভাৱকেই সৰহ। অচিন মোমাইদেউ, নৱকান্ত বৰুৱা বা ভবেন শইকীয়াই সৃষ্টি কৰা বুদ্ধিদীপ্ত হাস্যৰসযুক্ত শিশু সাহিত্যইহে শিশু কিশোৰক আকৰ্ষণ কৰে। পদ্য গল্প উপন্যাসৰ

লগতে বিভিন্ন বিষয়ৰ জ্ঞান দিব পৰা সুলিখিত কিতাপৰো বৰ প্ৰয়োজন। আমাৰ বহুত লেখকেই শিশু বা কিশোৰৰ বাবে লিখা কামটো নিম্ন স্তৰৰ কাম বুলি ভাবে। শিশুৰ বাবে নিলিখা লেখকে পাঠকৰ অভাৱ বা কিতাপৰ কম বিক্ৰীৰ বাবে উত্থা বা দুখ প্ৰকাশ কৰা অনুচিত।

প্ৰশ্ন : সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনত বঁটা বাহনৰ প্ৰয়োজনীয়তা কিমান বুলি আপুনি ভাবে?

ড° মৃগাল কলিতা : বঁটা বাহনে লেখকক সাময়িকভাৱে উৎসাহিত কৰিব পাৰে; কিন্তু সুদীৰ্ঘকাল নিৰলসভাৱে সৃষ্টিশীল কৰ্মত ব্ৰতী হ'বৰ বাবে অলপ বেলেগধৰণৰ মানসিকতাৰ প্ৰয়োজন হয়। জনপ্ৰিয়তা বা খ্যাতি অৰ্জনৰ উদ্দেশ্যৰ সলনি ভাষা বা জাতিটোৰ প্ৰতি এক দায়িত্ববোধেৰে উজ্জীৱিত হৈ থকাটোহে আচল কথা। স্বাভাৱিকতে বঁটাপ্ৰাপ্ত সাহিত্যৰ প্ৰতি পাঠক আকৰ্ষিত হয়। সেয়ে বঁটা বাহনবোৰ উপযুক্ত ব্যক্তি বা ভাল সাহিত্যিক দি ভাল সাহিত্য সম্পৰ্কে পাঠকৰ মনত এটা মানদণ্ডৰ জন্ম দিব পাৰি। বঁটা বিজয়ী লেখকৰ লাভতকৈ এই প্ৰয়োজনটোতহে বঁটাৰ গুৰুত্বটো থাকে। সেয়ে বঁটাৰ ক্ষেত্ৰত মানৰ বাহিৰে আন কোনো কথাই গুৰুত্ব পাব নালাগে।

প্ৰশ্ন : আপুনি নিজকে “গল্পকাৰ” হিচাবে পৰিচয় দি সুখী নে “শিক্ষক” হিচাবে?

ড° মৃগাল কলিতা : শিক্ষক হিচাপে। গল্পকাৰ পৰিচয়টো মাথোঁ এক ওপৰৰি প্ৰাপ্তি।

প্ৰশ্ন : আপুনি যিহেতু শিক্ষক, আপোনাৰ বৰ্তমানৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ মাজত আপোনাৰ লেখা-মেলা লৈ আলোচনা হোৱা মন কৰিছে নে?

ড° মৃগাল কলিতা : সামাজিক মাধ্যমত মোৰ কিতাপৰ কথা কলেজ ইউনিভাৰ্চিটিৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলেই বেছিকৈ চৰ্চা কৰে। মোৰ নিজৰ কলেজৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে মোৰ কিতাপ কিমান পঢ়ে মই নাজানো। অৱশ্যে কেতিয়াবা দুই এগৰাকীয়ে আগবাঢ়ি আহি কয়। আচলতে কলেজত মোৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলৰ ওচৰত লেখক পৰিচয়টো দূৰত ৰাখিব বিচাৰোঁ। তেওঁলোকক মোৰ নিজৰ কিতাপৰ কথা কোৱাৰতো কথাই নাই।

প্ৰশ্ন : আপোনাক যদি আপোনাৰ প্ৰিয় দেশী-বিদেশী কোনো পাঁচখন গ্ৰন্থৰ নাম ল'বলৈ কওঁ (সাহিত্য সম্পৰ্কীয়), তেনেহলে কোন কেইখন কিতাপৰ নাম ল'ব?

ড° মৃগাল কলিতা : এইটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়াৰ যোগ্যতা মোৰ নাই। মোৰ অধ্যয়ন তেনেই সীমিত। এনেকুৱা প্ৰশ্নৰ মুখামুখি হ'লে মই সংকুচিত অনুভৱ কৰোঁ।

প্ৰশ্ন : হত্যা-হিংসাৰে জৰ্জৰিত এই পৃথিৱীৰ নৱ-

প্ৰজন্মক উদ্দেশ্যি আপুনি কি ক'ব?

ড° মৃগাল কলিতা : হত্যা হিংসাৰ জৰ্জৰ পৃথিৱীখনতো সুকোমল আবেগ অনুভূতিবোৰো জীয়াই ৰাখিবই লাগিব। হয়তো পৰিৱেশটোৰ বাবেই আমাৰ কম বয়সীয়া বহুতৰ মাত কথা আচৰণ উগ্ৰ আৰু আক্ৰমণাত্মক হৈ পৰিছে। কেতিয়াবা ক'বাত কিবা এষাৰ কথা ক'বলৈ লৈও যেন ৰৈ যাওঁ- এনে আচৰণৰ মুখামুখি হোৱাৰ লাজত। আমিৰ খানে কোৱা এষাৰ কথাৰেই তেওঁলোকক ভাবি চাবলৈ অনুৰোধ কৰিব খোজোঁ- “Violence does not mean only physical, it can be verbal, too. When you insult someone, you are perpetuating violence.”

প্ৰশ্ন : আপোনাৰ শেহতীয়া পৰিকল্পনা?

ড° মৃগাল কলিতা : উপন্যাস এখন লিখি আছোঁ। সেইখন শেষ কৰিব লাগে। শেহতীয়াকৈ দুখন একাংকিকা নাটক লিখিলোঁ। সেইদুখন বিভিন্ন ঠাইত মঞ্চস্থ কৰাম বুলি ভাবিছোঁ। আৰু এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাম কৰি আছোঁ। সেইটো জুন মানত শেষ হ'ব লাগে। এতিয়াই ৰাজহুৱাকৈ ক'ব পৰা হোৱা নাই। সময়ত জনাম।

প্ৰশ্ন : ছাৰ, আমাৰ কথোপকথন ইমানতে সামৰোঁ। ব্যস্ততাৰ মাজতো আপুনি সময় দিয়াৰ বাবে অশেষ ধন্যবাদ। বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষাৰ্থীৰ তৰফৰ পৰা আপোনাৰ সুস্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিলোঁ।

ড° মৃগাল কলিতা : ধন্যবাদ। বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মৰম আৰু শুভেচ্ছা জনালোঁ। মহাবিদ্যালয়খনৰ সমূহ শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী আৰু কৰ্মচাৰীলৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। ■

ড° মৃগাল কলিতাৰ চমু পৰিচয়

জন্মস্থান : বামুন্দি, কামৰূপ (গ্ৰাম) জিলা

পিতৃ : ধীৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ কলিতা

মাতৃ : কুসুম কলিতা

সহধৰ্মিনী : ড° জোনালী চৌধুৰী

সন্তান : ৰিবৰি, মুনমী

গল্প সংকলন : অনুশীলন, অযাত্ৰিক অনুশীলন,

মৃত্যুৰ সিপাৰে

শিশু উপন্যাস : বকুল ফুলৰ দৰে

শিশু কাহিনী সংকলন : ৰিবৰিৰ মুনমীহঁতৰ শেষ নোহোৱা কাহিনী

প্ৰবন্ধ সংকলন : অকপটে

গণিত বিষয়ক পুথি : গণিতৰ বৰ্ণিল জগত

ৰচনা সংকলন : গডফাদাৰৰ হাত আৰু চয়তানৰ মগজু

স্বীকৃতি : ২০২১ চনৰ সাহিত্য অকাডেমীৰ শিশু

সাহিত্য বঁটা।

An Interview

with

**Dr. Pankaj
Barah**

Dr. Pankaj Barah is currently working as an Assistant Professor and DBT-Ramalingaswami Fellow at Tezpur University, Assam. He is one of the Young Investigators selected to attend Young Investigator's Meeting (YIM) 2020 in Mahabalipuram. In this interaction, he writes about his journey from a small village in Assam to cutting-edge genomics research teams and then returning to Assam to begin an independent research career. The interview was taken by Dr. Smritimala Sarmah.

1. **Would you tell us a little about your childhood? How was the educational scenario in your place?**

Dr. Pankaj Barah: I grew up in a small village called Borbali in the Lakhimpur District of Assam, where I developed a deep love for nature. I attended school in my village up to the 10th grade, which meant walking for 5-6 kilometers through paddy fields every day. Despite the long walk, I always stopped to observe the beauty of insects, butterflies, birds, and fish in the nearby stream. At that time, we didn't have access to smartphones, internet, or cable TV, which gave me ample free time to appreciate the wonders of nature.

Although our village was remote, we had excellent facilities for education, cultural and literary activities. The birthplace of Mohapurux Madhabdev, a prominent Vaishnavite figure, was just 3 KM away from my home, which imbued us with rich Vaishnavite cultural heritage. In today's world, where technology has become an integral part of our lives, it's essential to take a step back and appreciate the natural world around us.

2. **What got you interested in biology?**

Dr. Pankaj Barah: The tranquillity that surrounded me nurtured my scientific curiosity from an early age. I loved nothing more than spending time in the nature, collecting wild fruits, taking pictures, and

collecting plants for my home garden. When I was an 8th standard student, I took part in the National Children Science Congress, which proved to be an incredibly inspiring event for me. This experience motivated me to pursue higher studies in the field of science. As I grew older, my interest in nature only intensified. I joined the senior researchers in their field trips and wrote popular science articles in local newspapers and magazines. I even visited schools and villages to organize awareness camps for nature conservation. It was clear to me that I had a tremendous curiosity towards nature, which led me to choose biology as my major during my undergraduate studies.

As I grew older, I moved to the Lakhimpur town (district head quarter) for my higher secondary (10+2) studies, and eventually relocated to the city of Guwahati for my undergraduate studies in the B. Borooah College taking Zoology as major. It was a significant change for me, as I transitioned from a rural setting to a concrete jungle. However, my love for nature remained constant, and I continued to pursue my interests in biology and conservation. Although adapting to the city posed its fair share of challenges, I can't help but feel an overwhelming sense of nostalgia and passion when I reflect on my time at B. Borooah College. The vibrant atmosphere, combined with the expert guidance and mentorship of some truly respected teachers, and the amazing friends I made along the way, all came together to help me not just adapt, but thrive in this new environment. Looking back on those days, I am filled with a sense of deep appreciation for the experiences and people that helped shape me into the person I am today.

3. How did you end up in such an offbeat, unconventional and interesting career like system biologist?

Dr. Pankaj Barah: Passionately driven by my insatiable curiosity, I vividly remember my BSc days at B. Borooah College, where I was constantly drawn to the fascinating world of modern genome technologies. Fuelled by an unquenchable thirst for knowledge, I eagerly immersed myself in various extracurricular activities such as debating, quizzing, and writing articles in newspapers and magazines. It was

during this time that I stumbled upon the most captivating subject I had ever come across at that time- 'genome technologies'. However, at that time, the opportunities to explore this field in my home state of Assam were almost nonexistent.

Determined to follow my passion, I decided to take the bold step of moving to the national capital city of New Delhi immediately after my BSc final year exams. I vividly recall the thrill and excitement I felt during my month-long stay with one of my cousins on the Indian Agricultural Research Institute (IARI) campus in Pusa, New Delhi. It was here that I got the opportunity to visit some of the most advanced molecular biology laboratories in IARI and Delhi University South Campus for the very first time in my life. The experience was nothing short of exhilarating and ignited within me a burning desire to see myself working in such a cutting-edge laboratory.

Fueled by my newfound passion for modern biology, I made a life-changing decision to pursue a master's degree in Bioinformatics at the University of Madras. During my MSc, I received interdisciplinary training in both molecular biology and computational biology. For my masters project, I had the opportunity to work at two world-class institutes in India - the National Centre for Biological Sciences (NCBS) and Indian Institute of Science (IISc) in Bengaluru, where I gained exposure to cutting-edge research areas.

After completing my master's degree, I worked in a software company and in two national research laboratories in India for three years. I started as a Junior Research Fellow (JRF) at the Bioinformatics Centre, University of Pune, with a fellowship granted by the Department of Biotechnology (DBT), Govt. of India. Later, I moved to the Mathematical Modelling and Computational Biology Group at the CSIR-Center for Cellular and Molecular Biology (CCMB), Hyderabad. I was successful in receiving a Senior Research Fellowship (SRF) in trans-disciplinary areas from the Council of Scientific and Industrial Research, Government of India. At CCMB Hyderabad, I received unconventional training on how to use computers and mathematical models to understand the

complexity of biological systems. This was my first step into the exciting and unconventional area of systems biology. The field of systems biology was rapidly evolving, and I received an offer from Norwegian University of Science & Technology to join as a PhD fellow in an exciting systems biology project, which was being conducted collaboratively at several universities in Europe. I've had the opportunity to receive training at several highly-regarded institutes across Europe, including the Sanger Institute and John Innes Centre in the UK, as well as institutes in Norway, Denmark, Netherlands, Italy, Belgium, Austria, Portugal, Germany, and France

Looking back on those days, I realize that the single decision to pursue a master's degree in Bioinformatics set me on a path towards fulfilling my dream of becoming a trailblazer in the newly evolving field of genome technologies and systems biology.

4. Please tell us about your research work.

Dr. Pankaj Barah: Systems biology is a scientific field that seeks to understand complex biological systems by examining the ways in which their various components work together. This discipline draws upon multiple areas of biology, such as genetics, biochemistry, and physiology, and integrates them with mathematics and computer science to develop a comprehensive understanding of how living organisms function.

In my research group, we are investigating how certain cancers become resistant to therapy and develop into high-grade tumors. Additionally, we are studying why certain diseases occur more frequently in particular populations or regions such as North East India. To accomplish these goals, we employ cutting-edge genome sequencing technologies, molecular biology, and machine learning techniques. We are collaborating with clinicians from Dr. Bhubaneswar a Borooah Cancer Institute (BBCI), Guwahati, Assam Medical College Hospital Dibrugarh, Swagat Super Specialty Surgical Institute Guwahati, and Gauhati Medical College for further research.

In another research project, we are examining how rice plants adapt and evolve in response to

changing climatic conditions. To accomplish this, we collaborate with scientists from Assam Agricultural University Jorhat.

5. You have spent a few years in Norway for research. Please let us know about your experience.

Dr. Pankaj Barah: Norway is a stunning country, blessed with awe-inspiring natural landscapes and magnificent architectural wonders. The picturesque vistas and breath-taking scenery are sure to leave anyone spellbound.

One of the most remarkable things about Norway is the way the state takes care of its citizens. The country offers free education, almost free healthcare, and has several laws that ensure equality, long maternity leave, and paid sick days for all workers. The welfare benefits provided by the government are also commendable, though some argue that they are too generous. Another noteworthy aspect of Norway is the relatively smaller pay gap between different segments of society compared to most other countries. Additionally, while taxes may be higher, wages are also quite good, making it a great place to live and work. Overall, Norway is a shining example of a country that prioritizes the well-being of its people and takes meaningful steps to create a more just and equitable society for all.

6. What are the differences of their education system and India's education system?

Dr. Pankaj Barah: The Indian curriculum was often focused on theoretical knowledge and rote learning, while the Norwegian system emphasizes more practical and hands-on learning. The teaching style in India is often more traditional and teacher-centered, while the Norwegian system is more student-centered and emphasizes collaboration and project-based learning.

7. India is quite lagging in original/innovative research, both in quality and quantity. Number of researchers in India against per million is 10-50 times lower than countries like Japan, China, Norway. What according to you is the reason for lagging and why only few people are interested in this?

Dr. Pankaj Barah: India has made significant strides in research and development in recent years, but it is true that the country still lags behind in original/innovative research, both in terms of quality and quantity. There are several complex factors that contribute to this situation, including limited funding, lack of access to advanced technology and equipment, and bureaucratic hurdles. Additionally, the education system in India has historically placed more emphasis on rote learning and memorization, which can discourage critical thinking and creativity. However, the Indian government, academia, and industry are actively working to address these challenges and promote research and innovation in the country. There have been several initiatives to increase funding for research, develop infrastructure, and encourage collaboration between academia and industry. Additionally, there is a growing recognition of the importance of promoting a culture of innovation and entrepreneurship in India. While progress may be slow, India remains committed to building a strong research and development ecosystem and making significant contributions to the global scientific community.

8. You have achieved lot of success in academics and research. Would you please elaborate about your working style?

Dr. Pankaj Barah: Thank you for your kind words about my achievements in academics and research. While I have had some successes, I attribute much of my progress to the support and guidance of my mentors, colleagues, and the academic community. As for my working style, I try to maintain a strong work ethic, stay organized and focused, and continuously learn and improve through constructive feedback and reflection. I also believe in collaborating with others, leveraging diverse perspectives and expertise, and maintaining open and clear communication to achieve shared goals. However, I am always aware that there is more to learn and room for improvement, and I strive to approach my work with humility and a growth mindset.

9. Share about your recognitions, awards and achievements.

Dr. Pankaj Barah: Although it may seem boastful to talk about my accomplishments, I hope that sharing my experiences can encourage other young researchers. I have been fortunate enough to receive recognition for my work in the form of eight national and eleven international awards and fellowships in the field of scientific research, including ones from respected organizations such as the Government of India, European Union, and Wellcome Trust (UK).

10. What are your future plans?

Dr. Pankaj Barah: I am eager to embrace new challenges and take on greater responsibilities in order to make meaningful contributions towards the betterment of society. I am passionate about using my skills and knowledge to make a positive impact and help create a better world.

11. What is the future of Indian science?

Dr. Pankaj Barah: The future of Indian science looks promising with several initiatives and investments made by the government to promote research and development in various fields. India has a vast pool of talented young scientists and researchers, and with increased funding and infrastructure, the country can make significant progress in science and technology. The focus on interdisciplinary research, emerging technologies, and collaborations with international institutions will further contribute to the growth of Indian science in the future. However, there is a need to address some challenges such as inadequate funding, lack of infrastructure, and brain drain, to ensure sustained growth and development of Indian science.

12. Will you please share some memories as a Bibian?

Dr. Pankaj Barah: I served as a committee member for BIBIAN, and played a crucial role in the publication of our magazine. Countless sleepless nights were spent at the press, working tirelessly to ensure that every detail was perfect. The experience was challenging, but also incredibly rewarding. Additionally, I was highly involved in extracurricular activities during my college years and had the honor of representing my institution on multiple occasions.

Winning the title of best debater and best team at the 42nd Bholā Barooah North East level debate competition will forever be one of my most cherished moments.

13. I have heard that you wrote a fiction story in Bibian about your dream to work with double Nobel-prizewinning genomics pioneer Frederick Sanger and that dream came true. Please share your experience about that.

Dr. Pankaj Barah: During my undergraduate studies from 2000 to 2003, I avidly followed the developments in genome technologies through local newspapers since internet access was not yet widely available at that time. I was particularly excited when the first draft of the Human Genome was published. So much so that I even authored a science fiction story for our college magazine 'BIBIAN'. I imagined working with Fred Sanger, the pioneering biochemist and geneticist. Fast forward to 2010, and it was surreal to find myself meeting Sanger in person at the Wellcome Genome Campus in Hinxton, UK, during an advanced training course at the Sanger Institute. To top it off, I even had the honor of having dinner with him to celebrate the 10th anniversary of the first draft of the human genome publication. It felt like a dream come true for a boy like me who came from a small, underdeveloped village in Assam. This experience taught me that nothing is impossible in life, and that if you can dream it, you can achieve it.

14. What do you do in your free time? Do you watch movies? What is your hobby?

Dr. Pankaj Barah: My hobbies tend to evolve and change as I grow older. At present, I enjoy reading books, engaging with younger people and friends on social media, cooking tasty dishes, exploring new places through travel, taking leisurely strolls while listening to music, nurturing my small vegetable garden, and spending time with my children. While I don't frequently watch movies, I do like to watch them occasionally. Additionally, I am presently learning to play the traditional musical instrument 'Buffalo Horn Pipe' (মঁহৰ শিঙৰ পেঁপা).

15. What is your advice to the younger generation and to the society as a whole?

Dr. Pankaj Barah: Developing a strong foundation of knowledge and skills can lead to opportunities and success in various fields. Additionally, it's important to cultivate empathy, kindness, and open-mindedness to contribute positively to society as a whole. Engaging in volunteer work or supporting community initiatives can also have a positive impact on the world around us. Ultimately, it's important to strive for personal growth while also striving to make a positive impact in the world. My advice to the younger generation is to take the time to disconnect from technology and reconnect with nature. Let's cherish and protect the beautiful world that we live in.

Thank you Dr. Pankaj Borah for giving your valuable time. B. Barooah College fraternity is proud of you. ■

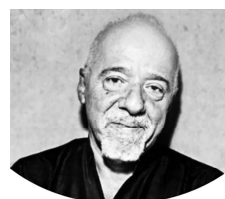

Take up one idea. Make that one idea your life -- think of it, dream of it, live on that idea. Let the brain, muscles, nerves, every part of your body be full of that idea, and just leave every other idea alone. This is the way to success."

—Swami Vivekananda

When we strive to become better than we are, everything around us becomes better too."

—Paulo Coelho

দেৱালৰ স্বৰ

■ ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা
সহকাৰী অধ্যাপক,
পদার্থ বিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা হ'ল কোনো এখন শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সমূহীয়া প্ৰচেষ্টাৰে প্ৰকাশ কৰি উলিওৱা এক বিশেষ ধৰণৰ সাময়িক পত্ৰ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰ কবিতা, প্ৰবন্ধ, গল্প, অংকন আদিৰ জৰিয়তে প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাত নিজৰ সৃষ্টিশীল কৰ্মৰাজি অংকুৰিত কৰে। বি বৰুৱা কলেজৰ বিভিন্ন বিভাগসমূহৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহৰ লগত সংগতি ৰাখি এখন প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সেই উপলক্ষে সকলো বিভাগৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাসমূহ আটকধুনীয়াকৈ প্ৰস্তুত কৰি উলিয়ায়। প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাসমূহৰ এটি চমু খতিয়ান তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

দাপোণ : অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা দাপোণৰ বিষয়বস্তু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰতি সচেতনতা সৃষ্টি কৰা। পত্ৰিকাখনৰ সাজ-সজ্জা অতি সুন্দৰ। অতি উন্নত মানৰ লিখনি বিশিষ্ট প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনৰ তত্ত্বাৱধায়িকাৰ দায়িত্ব পালন কৰিছে অসমীয়া বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° অনুৰাগী দেৱীয়ে। দাপোণৰ সম্পাদনা কৰিছে বনশ্ৰী শৰ্মা আৰু কৌশিক কলিতাই।

তৰংগ : শিক্ষা বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'তৰংগ'ৰ তত্ত্বাৱধায়িকা শিক্ষা বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ড° ৰূপা বৰুৱা। উচ্চমান বিশিষ্ট লেখা আৰু সুন্দৰ চিত্ৰাংকনেৰে আটকধুনীয়াকৈ উপস্থাপন কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনিয়ে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত অনুষ্ঠিত প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্ৰতিযোগিতাত যুগ্মভাৱে তৃতীয় স্থান দখল কৰিছে।

Ripples : ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা Ripples ৰ বিষয়বস্তু 'Mapping time : Voyage through calendars'. প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনত পৃথিৱীৰ বিভিন্ন সভ্যতাৰ কেলেণ্ডাৰসমূহৰ ওপৰত প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ পাইছে। Ripples সম্পাদনা কৰিছে বিস্মিতা ৰাভাই।

Musings : ইতিহাস বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা

'Musings'ৰ বিষয়বস্তু হ'ল 'Renaissance Art'। সুন্দৰ চিত্ৰাংকনেৰে বিষয়বস্তুক প্ৰতিফলিত কৰা Musingsৰ সম্পাদনা কৰিছে টিনা কলিতাই।

নৱোন্মেষ : হিন্দী বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'নৱোন্মেষ'ৰ বিষয়বস্তু হ'ল তৃতীয় লিংগ : সামাজিক স্থিতি আৰু সাম্যতা। কল্পৰী শ্বাহে সম্পাদনা কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত যুগ্মভাৱে দ্বিতীয় স্থান দখল কৰিছে।

Wisdom : দৰ্শন বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'Wisdom'ৰ বিষয়বস্তু 'Moral phylosophy : Its developement'। ইংৰাজী আৰু অসমীয়া দুয়োটা ভাষা ব্যৱহাৰ কৰা 'Wisdom'ৰ সাজসজ্জা, অলংকৰণ অতি সুন্দৰ। আদৰ্শনিষ্ঠ নীতিবিদ্যা, Meta Ethics আদি লেখা বিশিষ্ট প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনিয়ে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্ৰতিযোগিতা যুগ্মভাৱে তৃতীয় স্থান লাভ কৰে।

Polity : ৰাজনীতি বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'Polity'ৰ বিষয়বস্তু 'Vasudeba Kutumbakom'। G20ৰ ওপৰত আধাৰিত বিভিন্ন প্ৰবন্ধৰে প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন সজাই তোলা হৈছে।

স্ৰোতস্বিনী : সংস্কৃত বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'স্ৰোতস্বিনী'ৰ বিষয়বস্তু 'অসমত সংস্কৃত চৰ্চা'। অংকিতা কাকতি আৰু শ্বাস্বতী পৰাশৰে সম্পাদনা কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত বিচাৰকৰ বিশেষ বঁটা লাভ কৰে।

সখিয়তী : প্ৰাণীবিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'সখিয়তী'ৰ এই বছৰৰ বিষয়বস্তু Zootechia। ড° মৃদুল কুমাৰ বৰঠাকুৰৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন সম্পাদনা কৰিছে স্বাগত বৰুৱাই।

প্ৰকৃতি : উদ্ভিদবিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'প্ৰকৃতি'ৰ এই বছৰৰ বিষয়বস্তু 'সাঁচিপাতৰ সুবাস'। ড° জুবিন শ্যামৰ

তত্ত্বাৱধানত প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন সম্পাদনা কৰিছে বৰষা কলিতা আৰু লিজা শৰ্মাই। উচ্চমান বিশিষ্ট লেখা আৰু সুন্দৰ উপস্থাপনেৰে সজাই তোলা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত যুটীয়াভাৱে দ্বিতীয় স্থান দখল কৰে।

B-Planet : Business Administration বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা B-planet সম্পাদনা কৰিছে নিকিতা মেধি আৰু শুভব্ৰত পলে। দেৱলীনা দত্ত আৰু মৃদুস্মিতা গোস্বামীৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰস্তুত কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনৰ বিষয়বস্তু Economic Growth of Business.

Vision AI : B.Sc. IT বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা Vision AIৰ বিষয়বস্তু Artificial Intelligence. ধৰিত্ৰী কোঁৱৰ আৰু হিমুনজ্যোতি নাথৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰস্তুত কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন সম্পাদনা কৰিছে পুৰুষোত্তম সিনহাই।

Illuminacion : ৰসায়নবিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'Illuminacion'ৰ বিষয়বস্তু 'অসমীয়া সংস্কৃতিত ৰসায়ন'। সুন্দৰ লেখা আৰু চিত্ৰাংকনেৰে উপস্থাপন কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহৰ শ্ৰেষ্ঠ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা বিবেচিত হয়।

Tractix : গণিত বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'Tractix'ৰ সম্পাদনা কৰিছে দিমিন ভূঞাই। সহকাৰী অধ্যাপিকা নিজৰা কোঁচৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰস্তুত কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনৰ বিষয়বস্তু 'Mathematics in Space'.

Novae : পদার্থ বিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা Novaeৰ বিষয়বস্তু Origin of Physics। ড° স্মৃতিমালা শৰ্মাৰ তত্ত্বাৱধানত ৰিদ্দীপ চৌধুৰীয়ে সম্পাদনা কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত বিচাৰকৰ বিশেষ বঁটা লাভ কৰে।

Borluit : ভূগোল বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা বৰলুইতৰ বিষয়বস্তু Traditional knowledge and belief system. বিভাগৰ সমূহ শিক্ষাক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰস্তুত কৰা আকৰ্ষণীয় প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখন সম্পাদনা কৰিছে মৃন্ময় কলিতা আৰু পিয়ুষ যাদৱে।

Statisticia : পৰিসংখ্যা বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা Statisticaৰ বিষয়বস্তু Statflict। বিভাগীয় শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰস্তুত কৰা প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনৰ সম্পাদনা কৰিছে আকাশ ঠাকুৰে।■

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাসমূহত প্ৰকাশিত কিছুমান বিশেষ লেখা আমি 'বিবিয়ান'ৰ পাঠক সমাজলৈ আগবঢ়ালোঁ

বহুগুণী সাঁচিগছ

■পিংকী বৰ্মন

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

সাঁচিগছ (*Aquilaria malaccensis*) সৰু সৰু পাতোৰে সৈতে এবিধ ওখ বনৰীয়া সুগন্ধি সমৃদ্ধ দৈৱিক উদ্ভিদ। সাঁচিগছ অসমত অগৰু গছ বুলি জনাজাত। সাঁচিগছৰ বাকলিত কেতিয়াও ঘূৰে নধৰে আৰু নিতিতাকৈ থাকিলে বহুকাল যায়। আহোম যুগত বুৰঞ্জী আৰু শংকৰী যুগত এই গছৰ ছালৰ পৰাই পুথি লিখা পাত তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। যাক সাঁচিপাত বোলে। অসমৰ সাঁচিগছ পৃথিৱীৰ ভিতৰতে উত্তম। দুৰ্লভ হোৱা বাবে এই গছ খুবেই মূল্যবান। সাঁচিগছৰ কাঠক অগৰু কাঠ বোলে। অগৰু কাঠৰ পৰা উৎপন্ন তেল সুগন্ধি ধূপ, আতৰ, পাৰফিউম, লোচন, তেল আদিত ব্যৱহাৰ হয়। আতৰক পনীয়া সোণ বুলি কোৱা হয় আৰু ই সোণতকৈও মূল্যবান। অগৰু গছ অসমৰ আভ্যন্তৰীণ বায়ু, ধৰ্মীয় ৰীতি-নীতি তথা আধ্যাত্মিক জীৱনত

বিশালভাৱে ব্যৱহৃত হয়। মধ্যপ্ৰাচ্যৰ দেশসমূহত ইয়াক এবিধ আপুৰুগীয়া সম্পদ হিচাপে গণ্য কৰা হয়। পুৰণিকালত ইজিপ্তত শৰ সংৰক্ষণ পদ্ধতিত (Mummy) সাঁচি গছৰ তেল ব্যৱহাৰ হৈছিল। সাঁচিগছৰ পৰা অনেক ৰোগৰ মূল্যবান ঔষধ তৈয়াৰ কৰা হয় যেনে বিষৰ দৰৱ, মূত্ৰ বৃদ্ধি কাৰক, পেট আটিল কৰা দৰৱ, গ্ৰহণী, হজমী, টনিক অথবা হাঁপানীৰ আৰু কাঁহৰ দৰৱ আদিত সাঁচি কাঠৰ তেল ব্যৱহাৰ হয়। গৱেষণা মতে নিয়মীয়াকৈ বিশুদ্ধ অগৰু তেল সামান্য সেৱন কৰিলে শৰীৰৰ ৰোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা বৃদ্ধি পায়। তাৰোপৰি কৰ্কট ৰোগৰ দৰে মাৰাত্মক ৰোগৰ পৰাও হাত সাৰিব পাৰি। লোকবিশ্বাস মতে সাঁচিগছে ঋণাত্মক শক্তি প্ৰতিৰোধ কৰে আৰু শৰীৰ সুস্থ ৰাখে।■

(উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'প্ৰকৃতি'ৰ পৰা)

ৰাভা লোক-সংস্কৃতিত চকো মদ

■ চন্দ্ৰিকা কলিতা

ষষ্ঠ যাত্ৰাসিক (অসমীয়া বিভাগ)

ৰাভাসকলৰ সমাজ আৰু জীৱনধাৰা মদকেন্দ্ৰিক। মদ সকলো কাৰ্য আৰু সকলো ক্ষেত্ৰতে প্ৰযোজ্য। মৃতকৰ সৎকাৰ, জন্মৰ অশৌচ খেদা, বিয়াৰ ভোজ, সামাজিক পৰাচিত উদ্ধাৰ, সাউৰি খোৱা (বেদীবি প্ৰথা), পূজা-পাতল আদি সকলোতে মদ নহ'লে নচলে। আনকি শহুৰেক-শাহুৰেকক মান ধৰোঁতে মেৰ ফেৰানি অৰ্থাৎ আঠমঙলাৰ দিনাখন দৰাই নিজৰ ঘৰত প্ৰস্তুত কৰা এটা ডাঙৰ মেদৰ জোঙা হাড়ী আন এজন ভাৰুৱাৰ (ভাৰী) লগত কান্ধত কঢ়িয়াই নি নিজ হাতে চেকি মান সহকাৰে খুৱাব লাগে। তদুপ আৰোগ্যকাৰী কবিৰাজ (বেজ) নতুবা ধৰ্ম পিতৃক মান ধৰোঁতে এনে ধৰণেই নিজ ঘৰৰ পৰা মদৰ হাড়ী নিয়া হয়। কথিত আছে যে মদ উপটোকন দিয়েই এটা সময়ত ভেটিৰ মাটি পৰ্যন্ত উপহাৰ হিচাপে পোৱা গৈছিল।

ৰাভাসকলৰ মাজত বহু বিধৰ মদ পোৱা যায়। সচৰাচৰ সামাজিক কামত ২০/৩০ কিলো চাউল ধৰা মাটিৰ জোভাত মদ পতা হয়; যাক 'চকো কাৰি' বোলা হয়। ইয়াতকৈ সৰু পাত্ৰ ২/৫ কিলো চাউলেৰে মদ পাতি (লয়ছাফ্ৰ) আলহী কামত তাতোকৈ সৰু পাত্ৰত মদ পতা হয়, যাক 'দামব্ৰং' বোলা হয়। এনেবোৰ বিভিন্ন কামত আৰু বিভিন্ন উদ্দেশ্যে বিভিন্ন ধৰণে প্ৰস্তুত কৰি লয়।

ৰাভাসকলৰ মদ সাধাৰণতে দুই প্ৰকাৰৰ— এবিধ হ'ল 'চিতি চকো' বা বকা মা, আৰু আনবিধ হ'ল 'জাৰি চকো' বা জাতি মদ। 'চিতি চকো' সাধাৰণতে ভাপত সিজোৱা ভাতৰ লগত বাখৰ সানি চাৰিত মেলি দি চুৰাতিলৈকে ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া হ'বলৈ দি পানী মিহলাই সেই বাখৰ সনা ভাতবোৰ জোভটোত ভৰাই থৈ দিয়া হয় আৰু এসপ্তাহমানৰ পিছত খোৱাৰ উপযোগী হয়। আনহাতে 'জাতি চকো' আধা সিজা ভাতৰ লগত জোভটোৰ বাহিৰত খুব বেছি দুঘণ্টা সময় বাখৰৰ লগত ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া হ'বলৈ দিয়া হয় আৰু এটা জোঙাৰ

ঠিক সোঁমাজেদি বাঁহৰ যাঁঠি থিয়কৈ ৰাখি তাৰ চাৰিওফালে সেই ভাতবোৰ হেঁচুকি হেঁচুকি ভৰাই দিয়া হয়। পৈণত হ'লে পাঁচা ভাতৰ কণবোৰ নিগৰি নিগৰি জাহিটোপ ভিতৰৰ শূন্য ঠাইত জমা হ'বলৈ ধৰে। এই মদৰ বসকে 'চকো ৰাং চি' বোলা হয়। উল্লেখযোগ্য যে চিতি চকোৰ চোক বৰ উগ্ৰ-খোৱাৰ দুই-তিনি দিনলৈকে ৰাগী লাগি থাকে কিন্তু জাতি চকোৰ চোক সিমান উগ্ৰ নহয়, খাবলৈ ই মিঠা কেহা ধৰণৰ হয়।

গতিকে ক'ব পাৰি ৰাভা সমাজত মদ অতি দৰকাৰী সম্পদ। মদ সুমিষ্ট হোৱা পৰিয়ালৰ হাতেৰে মদ তৈয়াৰ কৰি নানা ধৰণৰ সমজুৱা কাম কৰি ল'ব পৰা যায় বাবে এনে পৰিয়ালে অতি প্ৰাচীন কালৰ পৰাই সমাজত উচ্চ স্থান পাই আহিছে। শেষত ৰাভাসকলৰ এটি গীতত এনেদৰে গাইছে—
'জোন ৰাতি ফট্‌ফট্‌ যা চিকাৰত।

টেঙা মদো মিঠা হয় শাহ-শহুৰ ঘৰত। ■

(অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'দাপোন'ৰ পৰা)

CHEMISTRY

In Assamese Culture

Assam, known as the 'Gateway of the North-east' is the meeting ground of diverse ethnic groups. The culture of Assam is a blend of tradition, lifestyle, faith, belief and religions of the different communities living in Assam. With this edition of wall magazine we have tried to showcase the fusion of chemistry with our Assamese culture. As modern science has gone too far while making an effort to explain the inner workings of the world around us, this is a humble attempt to remember and refurbish the contributions of our culture to the understanding of nature as well as our society.

1. RANG GHAR:

Rang Ghar is said to be the oldest amphitheatre in the whole of Asia and an unavoidable element of sculpture in Assamese culture. The Ahoms, who used a paste of rice and eggs as mortar instead of cement. Later studies found that rice husk ash contains amorphous silica which is confirmed by powder XRD. The advantages of egg shell are associated with the high Calcium content and good filling effect.

2. XORAI:

The xorai is manufactured from bell metal and brass. Brass is an alloy primarily made from copper and zinc. Basic modern brass is 67% of copper but it may range from 55% to 95% by weight and 33% zinc but ranging from 45% to 5% by weight. It is used to keep holy books.

3. MUGA SILK:

Assam is famous for world's strongest natural protein yarn, muga silk. The fibre is produced by the muga silkworm. Silk consists of two protein fibres- fibroin and sericin. Fibroin is made up of amino ac-

ids (*Gly-Ser-Gly-Ala-Gly-Ala*) and forms β -pleated sheets and also forming hydrogen bonds between chains and side chains. The high proportion of *Gly* present allows tight packing.

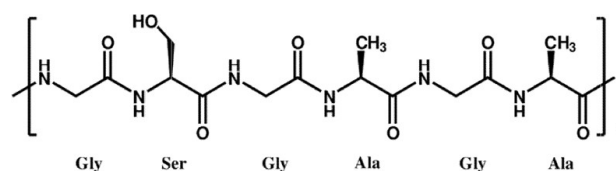

Fig: Structure of Fibroin (Protein fibre found in silk)

4. TEA :

Scientific Name: *Camellia sinensis*

Tea, one of the most widely consumed beverages in the world is rich in catechins, phenolic acids, flavanols, etc, contributing to variety of health benefits including anticancer, anti-diabetic properties. Caffeine is the major alkaloid present in tea improving alertness and stimulate metabolism. In India research is done on tea at the **Tocklai Tea Research Institute**, which was founded in the year 1911 on the Southeast edge of Jorhat.

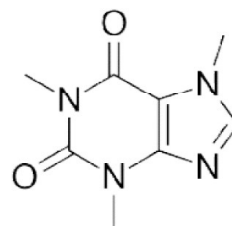

Fig: Structure of Caffeine

5. BOTA :

The bota is used to offer betel nut and is made up mainly of bell metal, which is an alloy of copper and tin consisting of 78% copper and 22% tin by mass.

6. HOLLONG TREE :

Scientific Name: *Dipterocarpus retusus* (Hollong) the state tree of Assam has been traditionally used as a source of dammar, resin, nuts and camphor. Many chemicals such as vaticanol A, scopoletin, humulene, vaticanol A, scopoletin, humulene, borgenin etc. are isolated from the bark, which possess the property of resin. It is also reported that *Dipterocarpus* have many bioactive properties including anti-bacterial, antioxidant, cytotoxic, anti-inflammatory activities.

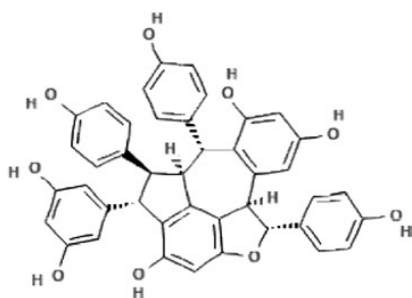

Fig: Structure of Vaticanol A

7. MAHI INK :

Mahi, a unique herbal ink prepared with cow urine as extractant had deep and fast colour due to its resistance to aerial oxidation and fungi. The major phytochemical constituents present are flavonoids, tannins and phenolic acids (neutralized by ammonia). A small amount of iron leads to the formation of an iron-polyphenol complex intensifying the colour of the ink which was used for manuscript writing.

8. JETUKA:

Jetuka has an important role in Assamese culture. Leaves of jetuka contain lawsone (2-hydroxy-1,4-naphthoquinone), also known as hennatannic acid. Lawsone reacts chemically with keratin in skin and hair via Michael addition, resulting in strong permanent stain. *Lawsonia inermis* also contains phenolic compounds and others. Application of Jetuka leaves over the skin can cure inflammation and help in blood purification.

9. KOLPAT: (Leaves of banana plant)

Kolpat contains large amount of polyphenols that are natural antioxidants. Food served on kolpat absorbs the polyphenols preventing many diseases.

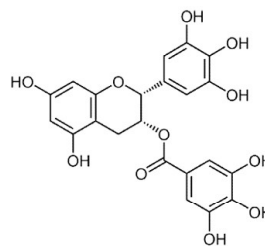

Fig: Structure of Epigallocatechin gallate (Antioxidant found in banana leaves)

10. Food Items:

JOHA RICE:

Joha rice is a short grained rice. The chemical constituents are proteins, phenolic compounds, flavonoids, carbohydrates. It also has a high level of acetyl and pyrroline giving it a sweet aroma.

MATIMAHOR DALI:

Black gram, also known as matimahor dali in Assam holds a high protein value. It is rich in potassium, calcium, iron, niacin, thiamine and riboflavin.

OMITA KHAR: (Alkali made from papaya leaves)

The chemical constituents of omita khar are as follows: Sodium, iron, potassium, alkalinity (2944 mg/lit). It cleanses stomach and cures gastric problems.

DOI: (curd)

Doi is taken up after a heavy meal. It is rich in calcium, phosphorous, potassium, magnesium and sodium and it is a significant source of Vitamin B12. It helps in digestion and improves immunity.

KAJI NEMU: (Assam lemon)

Kaji Nemu is the first lemon to get GI tag. It is sour in taste because of the citric acid present in it. The essential oil of kaji nemu is rich in D-limonene, β -pinene, γ -terpinene. It is useful in the cosmetics and pharmaceutical industry.

KHARISA: Dried fermented

Kharisa are widely researched for their phytochemicals having high amount of fibre, having anti-carcinogenic activity. They are highly enriched with carbon, nitrogen elements.

11. KOLAKHAR: (Alkali made from banana leaves)

Kolakhar, a traditional food popular amongst the different communities in Assam is derived from banana plants. It is quite rich in alkalinity mainly due to potassium, sodium, carbonate and chloride etc. and hence used as an antacid. It is also an excellent renewable source of potassium carbonate for commercial exploitation. According to researchers kolakhar contains significant amounts of vanadium and zinc and trace amounts of aluminium and iron and overall effect of the chemicals is responsible for its pharmacological effects.

12. TAMOL PAN:

Both betel nut and betel leaves are the major delicacies of Assam. A variety of chemicals have been identified from both of them such as alkaloids (Arecoline), tannins, triterpenoids, fatty acids, minerals (including aluminium and iron), chavicol, etc. Tannin is the major component which makes betel nut bitter. Triterpenoids such as isotic acid and its derivatives are also found. Lauric and nutmeg acids are the major fatty acids present in the nut. The chavicol is a type of phenol found in the leaf having antiseptic properties.

13. BHEDAILOTA:

Scientific name: *Paederia foetida*

This medicinal plant contains sulfur compounds, including largely dimethyl disulphide. It is used to cure gastrointestinal problems like diarrhea, chronic dysentery, dyspepsia.

14. MASUNDARI:

Scientific name: *Houttuynia cordata*

Masundari is a medicinal plant which is a rich source of amino acid, vitamins, potassium, zinc, iron, copper and manganese. It has anti-viral, anti-bacterial and anti-inflammatory properties.

15. MANIMUNI:

Scientific name: *Centella asiatica*

Manimuni has been used as medicinal herb for centuries. It comprises of pentacyclic triterpenoids including asiaticoside, brahmoside, asiatic acid and

brahmic acid. It is said to cure stomach ailments such as diarrhea and dysentery.

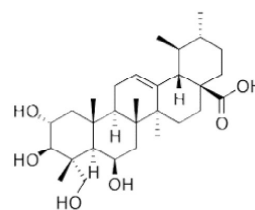

Fig: Structure of Madecassic acid (Brahmic acid)

Contributions:

- RANG GHAR:** Bhargav Pratim Gogoi, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
Antarip Lahkar, Raaz Barman, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- XORAI:** Nisha Das, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- MUGA SILK:** Nikhil Bharali, Simantadeep Das, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- TEA:** Bhargab Deka, Banajit Medhi, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- BOTA:** Hiralak Jyoti Kalita, Madhurjya Barman, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- HOLLONG TREE:** Parismitha Nath, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- MAHI INK:** Mayuram Madhurjya Barman, Kaustav Moni Barman, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- JETUKA:** Jeet Jyoti Mahanta, B.Sc. 2nd Semester, Chemistry Department
- KOLPAT:** Bishnu Jyoti Kashyap, Raqtav Neel Kalita, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- FOOD ITEMS:** Ankurima Kakati, B.Sc. 2nd Semester, Chemistry Department
- TAMUL PAN:** Abinash Sharma, Nikita Tahu, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department
- BHEDAILOTA, MASUNDARI, MANIMUNI** : Birlong Phangcho, B.Sc. 4th Semester, Chemistry Department ■

(From Iluminacion Chemistry Department)

Mapping Time

■ **Bismita Rabha**

Fourth Semester, Dept. of English

Just as the sound of cuckoo heralded the arrival of Spring 2023, the announcement of the College Week signalled the time to revamp the wall magazines in the campus. There began the English Department's preparations to fill 'Ripples' with new colours and thoughts. We embarked on a voyage of calendars through space and time by Mapping Time, the theme of our wall magazine. It traces the development of calendars by various civilisations at different points in time. This way of evaluating time and dividing it into segments like years, days, hours and so on are a significant marker of how advanced the ancient people were, and how they understood the importance of various elements and phenomena of nature and culture. Coupled with some fun facts, the Ripples team wrote about six calendars in the wall magazine. They were: Egyptian, Mayan used by the Maya civilisation, Saka from the Indian Subcontinent, Roman, Chinese, and Islamic.

The Egyptian Calendar is the oldest one out of these, it started its 6263rd year on 11th September, 2021. It has two systems, lunar and solar, with the former being the first developed. The civil calendar is divided into three seasons, still relevant for agricultural predictions. In addition to that they have a religious calendar based on the lunar cycle. The Mayan Calendar dates back to at least the 5th century BCE. It has three corresponding calendars used simultaneously: the Long Count, the Tzolkin, and the Haab. It is still in use in some Mayan communities. The Saka Samvat, a solar calendar, is a national identity of India. The origins of this calendar are debated

upon, as there is a difference of opinions between historians regarding who started the Saka Era. However, it is used in the State alongside the Gregorian Calendar, and is generally 78 years behind the latter. The Roman Calendar originally consisted of 10 months and based on the lunar cycle. It went through many reforms over time according to political interests of various people. The current calendar's months September, October, November, and December are names derived from this ancient calendar. The Chinese Calendar is around 4700 years old and follows a lunisolar system. It operates on a 60 year cycle, with zodiac cycle also changing in every 60 years. It is a significant marker of Chinese holidays. The Islamic Calendar dates back to 622 CE, the year of Hijra. It was initially primarily used for religious purposes, and is still relevant to determine days of festivals. It has 12 months, each beginning with the sighting of a new moon. As it is not synchronised with the solar year, the months of an Islamic Calendar do not correspond with the seasons, making it unique.

The research involved in writing about all these calendars was enlightening as well as interesting. As literature scholars, this voyage through calendars was a treat, and making it come to life with art related to the calendars' origins and usage was a joyful creative endeavour. We believe that reading these write-ups would tingle one's mind to dive deep into this concept of measuring time and enhance our knowledge and appreciation for what mankind has done. ■

(From 'Ripples' English Department)

Russo-Ukrainian War

50

■ **Tonmoy Kalita**

Second Semester, Department of Statistics

Russia-Ukraine war is a major conflict we have witnessed from February, 2022. Russia is invaded in Ukraine and it has become the most significant conventional attack on a country that caused a huge economic crisis of the whole world. Conflict occurs when disagreement arises between groups, communities and countries, where there is a risk to their needs, interests etc. This is a condition in which people receive a threat such as physical, emotional, political and so on. War frenzy is traditional, if a spark is raised, thousands of winds are presented to blow it, even when there is only war between two nations, the whole world sits into two parts and supports one side.

Russia-Ukraine war has a major impact in India. In this whole conflict situation India has taken a neutral position, because choosing a side is a loss-loss situation for India. Russia has been a big ally to India, 86% of our weapons come from Russia. Another side is US with whom we have just started developing friendly ties. We are making new alliances through QUAD. Russia is the largest producer of crude oil too. Due to war there will be sanctions in Russia and the prices of fuel will increase. Hence we will have to use fuel wisely. Rise in fuel price means rise in inflation, transportation will be costly and stock market will be volatile for some moments. Crypto will be impacted as well. It does not matter who wins but we don't want to suffer from such external wars. Whatever be the cause of war, but the result is always the same, thousands of wars are known to push a nation back. ■

(From 'Statisticia', Statistics Department)

What is Tek?

■ **Gunjan Baishya**

Second Semester, Geography Department

Traditional Ecological knowledge also known as Tek refers to the accumulated wisdom, practices and beliefs of ingenious and local communities about environment and natural resources. This knowledge is passed down through generations. Tek is deeply rooted and based on the cultural, spiritual and social fabric of indigenous people. It encompasses a holistic understanding of the interconnectedness of all living beings and their ecosystems, and is based on careful observation, experimentation and adaptation to local conditions over time. This knowledge includes the relationships between people, plants, ani-

mals, natural phenomena, landscapes and timings of events for activities such as hunting, agriculture, forestry, fishing etc. These are certain knowledge acquired by indigenous and local people over hundred or thousands of years.

"Ramdeo Mishra" (1908-1998) is considered the father of Indian Ecology. Because he had contributed remarkably in the field of ecology in respect of Indian context. He laid a strong foundation in India. He helped in shaping Ecology as well as for Research in traditional department in India. ■

(From Borluit Geography Dept.)

Development of Physics

■ **Nipam Chakrabarty**

Fourth Semester, Dept. of Physics

The development of physics can be tracked back to the ancient philosophers around the world, remarkably from ancient Greece, trying to explain the natural world through a logical and philosophical point of view contrary to that time's mythological view. This era starting with the cataloging the objects in the sky and trying to figure the building blocks of matter. Physics would grow significantly in the classical era with names like Galileo, Newton contributing to the development of classical mechanics describing motion and the laws governing them. Arguably the most influential physicist of all time, Newton would come up with the description of a natural force attracting two masses across

space, known as the gravitational force. Physicists like Huygens, Young would contribute to the use of description of light. Another field this era would see significant progress would be electromagnetism, with crediting various names around the time, significantly, Farad, Maxwell. Contributing to the development of Maxwell's equations which would be just four equations describing all classical electromagnetism. With the names like Heisenberg, Dirac, De Broglie, Schrodinger, Bohr, Feynman leading quantum mechanics to development of theories like standard model of elementary particles, describing probabilistic universe with the highest precision. ■

(From Novae Dept. of Physics)

Cryptocurrency

■ Tapan Ghimire

Second Semester Dept. of Business Administration

Cryptocurrencies are the first alternative to the traditional banking system and have powerful advantages over the previous payment methods and traditional classes of assets.

* They can be used to buy goods and services or held as a part of an investment strategy, but they can't be manipulated by any central authority simply because there isn't one.

* Digital currencies provide equality of opportunity regardless of where you were born or where you live.

* Cryptocurrencies create unique opportunities for expanding people's economic freedom around the world.

* As part of a border investment strategy,

crypto can be approached in a wide variety of ways.

* At its core, cryptocurrency is typically decentralized digital money designed to be used over the internet. Bitcoin, which launched in 2008, was the first cryptocurrency and it remains by far the biggest, most influential and best-known. In the decade since bitcoin and other cryptocurrencies like Ethereum have grown as digital alternatives to money issued by governments. Crypto makes it possible to transfer value online and without the need of a middleman like a bank or payment processor, allowing value to transfer globally. They are usually not issued or controlled by any government or central authority. ■

(From B-Planet, Dept. of Business Administration)

Co-Curricular activities Provided in the Sattras

■ Thainaz Meen

Fourth Semester, Dept. of Education

Satriya or Sattriya Nritya is a major Indian classical dance. This dance was initially created as a part of Bhoona which are performances of the 'Ankiya Nat', one act plays originally written by Shankardeva. These dances are part of the living tradition today of Sattras. These dances were developed to accompany performances of plays used for religious teachings. Awakening Bhakti (devotion) in the minds of the audience remains the predominant goal of the performance. Shankardeva created the Sattriya Dance form by combining components from many treatises, local tradition dance and his unique perspective. The Sattras have nurtured and preserved

this dance form for generations.

Khol is one of the most famous instrument used in the time of Shankardeva. He himself innovated it back in 1468AD, at the enacting his first play 'Cinna Yatra'. The Khol is a terracotta two-sided, drum, the right face of the drum has pitched a high pitch and produces a metallic sound whereas the left face, produces a lower bass sound. According to Neo-Vaishnavites of Assam, playing the Khol is regarded as a holy activity. Furthermore, it is also an instrument that accompanies a Sattriya performance. ■

(From Taranga Dept. of Education)

ट्रांसजेंडर व्यक्तियों का २०१६, २०१९ विधेयक एक्ट

■ अमर कुमार बासफोर

द्वितीय षास्त्रासिक, हिन्दी विभाग

२०१६ विधेयक एक्ट : अगस्त २०१६ में, सरकार ने लोकसभा में ट्रांसजेंडर व्यक्तियों (अधिकारों और संरक्षण) विधेयक, २०१६ पेश किया। इसके तहत किसी भी ट्रांसजेंडर व्यक्ति को पहचान से जुड़ा एक सर्टिफिकेट हासिल करना होगा, जोकि उसे बिल के तहत एक प्रदत्त अधिकार प्रदान करेगा और ट्रांसजेंडर व्यक्ति के रूप से उसकी पहचान की मान्यता देने का प्रमाण देगा। इस सर्टिफिकेट को हासिल करने का आवेदन जिला अधिकारी (डी. एम) को किया जाएगा।

२०१९ विधेयक एक्ट : सामाजिक न्याय और सशक्तीकरण मंत्री थावरचंद गहलौत ने जुलाई, २०१९ को लोकसभा में ट्रांसजेंडर व्यक्ति (अधिकारों और संरक्षण) बिल, २०१९ पेश किया। बिल कहता है कि

ट्रांसजेंडर व्यक्ति वह व्यक्ति है जिसका लिंग जन्म के समय नियत लिंग से मेल नहीं खाता। इस विधेयक में ट्रांसजेंडर व्यक्तियों के सामाजिक, आर्थिक और शैक्षिक सशक्तीकरण के लिए एक कार्य प्रणाली उपलब्ध कराने का प्रावधान किया गया है। इससे समग्रता को बढ़ावा मिलेगा और ट्रांसजेंडर व्यक्ति समाज के उपयोगी सदस्य बन जाएंगे। ट्रांसजेंडर व्यक्तियों को सामाजिक बहिष्कार से लेकर, भेदभाव शिक्षा सुविधाओं की कमी, जैसी समस्याओं का सामना करना पड़ता है, परंतु ट्रांसजेंडर व्यक्ति (अधिकारों की सुरक्षा) विधेयक २०१९ एक प्रगतिशील विधेयक है क्योंकि यह ट्रांसजेंडर समुदाय को सामाजिक, आर्थिक और शैक्षिक रूप से सशक्त बनाएगा।■

(नबोन्मेष से, हिन्दी विभाग)

Hedonism and Kant

■ Dipanjalee Bhattacharjee

Fourth Semester, Philosophy Department

Hedonists and Kantians indeed stand in opposition to one another, but they both share a common interest what is good for human beings. The Hedonists believes that happiness comes from pursuing what pleases there. While Kantians believe joy can be found through living a moral life Kant's hedonist view of human motivation is integral to his metaphysics of morals. It can therefore be said that his hedonic perspective is indeed presupposed by his hedonistic view of all human choices outside morality.■

(From Wisdom, Philosophy Dept.)

Through departmental windows....

Editorial Board, Bibian

The departments of B.Borooah College regularly publish departmental student edited magazines. The report of few departments are described below:

1. Chemical Axis

The Volume 21 of annual magazine of the Department of Chemistry "The Chemical Axis" was published in the month of February, 2023. The student editors of the annual magazine were De and SubhankarSaha. The Guest Editor was Mausam Kalita. The article on CRISPR- Cas: The Cutting Edge of DNA Editing puts light on the therapeutic interventions and RNA -programmed genome.

2. Sophia

The 8th issue of annual magazine of the Department of Philosophy " SOPHIA" was published in the year 2022 under the guidance of Mr. Ganesh Dao. The student editors were Drishika Deka and Udipta Ranjan Sharma. The cover page was designed by Arpan Saikia. The prominent articles that were published- Plato's Theory of Knowledge, Hume's Skeptical doubt relating to causal thinking, Deep Ecology: A Comprehensive study and Glimpse on Genocide.

3. Tycoon

The Volume II of annual magazine of the Department of BBA & BScIT " TYCOON" was published in the year 2021 under the guidance of Ms. Debolina Dutta. The student editors were Jugal Dutta and RhishikeshHandique. The cover page was designed by Subhabrata Paul and Nikita

Medhi. The prominent articles that were published- Epidemic disease (COVID 19), The impact of social media on youth, Elections in India , Farm Bills and its related protests.

4. Nebulae

The Volume 13 of annual magazine of the Department of Physics " NEBULA" was published in the year 2021-2022 under the guidance of Dr. Smritimala Sarmah. The student editors were Atikur Rahman, Bhargav Kalita and Bhaswati Bharadwaj. The prominent articles were- Tokamak Reactors: The Future now, Dark energy and Dark matter, Quantum computers, Humans and Artificial Intelligence.

5. Trapezium:

The Volume IX of annual magazine of the Department of Mathematics "TRAPEZIUM" was published in the year 2021-2022 under the guidance of Dr.Nijara Koch. The student editors were Sahidul Islam and Bhabana Sharma. The cover page was designed by Shasangka Kumar Sarma. The prominent articles were The Mystery of 3,6,9 Number: A fascinating Exploration, Cryptography, Women in Mathematics, 3D shapes, Mathematics in Brief.

6. Alok

The Volume XIV of annual magazine of the Department of Assamese "Alok" was published in the July, 2021 under the editorship of Dr. Birinchi Kumar Kalita. This is a reacher journal. Articles were mainly based on language, literature and cultural issues. ■

বি বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতিৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰাক স্বাধীনতা কালতেই স্থাপিত অসমৰ অগ্ৰণী শিক্ষানুষ্ঠান বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয় জন্মলগ্নেৰে পৰাই অসমৰ শৈক্ষিক, সাংস্কৃতিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাহিত্য, তথা আন আন ক্ষেত্ৰৰ উল্লেখনীয় ব্যক্তিৰ অধ্যয়ন তথা অধ্যাপনাৰ স্থলী। প্ৰায় চাৰি হেজাৰ যৌবনেৰে গঠিত আজিৰ বি বৰুৱাৰ পৰিয়াল ভৱিষ্যত অসমৰ সমাজ জীৱনৰ আশাৰ পৰিপূৰক। তেনে ক্ষেত্ৰত 2017 চনৰ পৰা 2022 চনলৈ পাঁচটা বছৰ এই মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ হ'বলৈ পোৱাটো আমাৰ বাবে এক সপোনৰে দিঠক। এই দিঠকৰ আঁত ধৰিয়েই আৰম্ভ হৈছিল মোৰ বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ জীৱন। য'ত ছাত্ৰ নীতি, সমাজ নীতি, ৰাজনীতি আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত মোৰ ধাৰণা আছিল অপূৰ্ণ আৰু অপৰিপূৰ্ণ। মহাবিদ্যালয়খনৰ সুসংগঠিত ছাত্ৰ সমাজ, সুপৰিকল্পিত শিক্ষাদান শৈলী আৰু সুস্থ পৰিবেশেই কোনোবা এটা দিনত মনত উক্ দিয়াইছিল মহাবিদ্যালয়খনৰ বাবে কিবা এটা কৰাৰ। উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ পৰা স্নাতক পৰ্যায়লৈ অধ্যয়নৰত এজন সৰবৰহী ছাত্ৰ হিচাপে এয়া নিশ্চয়কৈ কোনো অসাধাৰণ চিন্তা নাছিল। এই সাধাৰণ চিন্তাখিনিক লৈ বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়তেই আৰম্ভ হৈছিল মোৰ ছাত্ৰ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ পাঠশালাৰ আদিপাঠ।

মহামাৰী জৰ্জৰিত বিশ্বখনত সাধাৰণ অৱস্থাত পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ যিদৰে বিশ্বৰ প্ৰতিজন ব্যক্তি ব্যস্ত আছিল, বি বৰুৱা কলেজখনো তাৰ ব্যতিক্ৰম নাছিল। উললেখযোগ্য যে কৰ'নাৰ সেই ভৰপক সময়তে বি বৰুৱা কলেজৰ ৰসায়ন

বিজ্ঞান বিভাগে প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছিল চেনীটাইযাৰ (Hand sanitizer)। শৈক্ষিক, প্ৰশাসনিক দিশটোৰ ভাৰ যিদৰে আমাৰ নমস্য শিক্ষাগুৰু সকলে মূৰ পাতি লৈছিল, দায়িত্ব আহি পৰিছিল ছাত্ৰ সমাজৰ ওপৰতো। অধ্যয়ন, ক্ৰীড়া, সংস্কৃতি, আন্ত: গাঠনি আদি বিষয়ৰ আওতাত এখন নতুন ছাত্ৰ একতা সভাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সেই সময়ত আহি পৰিছিল। এই প্ৰচেষ্টাৰ প্ৰসংগতেই গঠন কৰা হৈছিল বি বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভা 2021-22 বৰ্ষ।

2022 চনৰ 19 ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে গঠিত হোৱা ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতি হিচাপে মই বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে জয় লাভ কৰিছিলো। মাৰ্চ মাহৰ 8 তাৰিখে আমাৰ ছাত্ৰ একতা সভাই শপত গ্ৰহণ কৰে। 'বৰ্হমথুৰীয়া আবেলি' শীৰ্ষক প্ৰাক-বহাগ বিহু উদযাপন আছিল আমাৰ ছাত্ৰ সভাৰ প্ৰথমটো উল্লেখযোগ্য অনুষ্ঠান। নিৰ্বাচনৰ আগতেই আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য সকলৰ বাবে থকা ব্লেকাৰৰ পুজিৰে সকলোৰে উপকৃত হোৱাকৈ খোৱাপানীৰ বাবে এটা RO FILTER স্থাপন কৰিছিলোঁ। যদিওবা এই কাৰ্য্যত ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য সকলে সহমত পোষণ কৰা নাছিল কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীজনদীপ পাঠকৰ ভূমিকা শলাগ ল'বলগীয়া। বিগত বছৰবোৰৰ দৰে 2022 বৰ্ষটো সাতদিনীয়া বৰ্ণাঢ়া কাৰ্য্যসূচীৰে মে মাহত অনুষ্ঠিত হৈছিল মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ প্ৰথম কাৰ্য্যসূচী হিচাপে বাৰেবৰনীয়া সাংস্কৃতিক

শোভাযাত্রা অনুষ্ঠিত হৈছিল। শোভাযাত্রাৰ উদ্বোধক আছিল কলেজৰ প্ৰাক্তন সাধাৰণ সম্পাদক, সেই সময়ৰ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ ৰাজনৈতিক সচিব তথা বৰ্তমান অসম চৰকাৰৰ মাননীয় মন্ত্ৰী শ্ৰীযুত জয়ন্ত মল্লবৰুৱা দেৱ। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ প্ৰতিটো কাৰ্যসূচীত প্ৰত্যেকৰে সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ শলাগিবলগীয়া। ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ অভূতপৰ্ব সহায় সহযোগিতাৰে অনুষ্ঠিত হোৱা এই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ সামৰণি পৰিছিল এক বৰ্ণিল সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত। অতি কম সময়ৰ বাবে আমাৰ এই ছাত্ৰ একতা সভাই লাভ কৰা কাৰ্যকালত অন্যান্য বহুতো কাৰ্যসূচী হাতত লৈছিল। যাৰ ভিতৰত শিক্ষাগুৰু আৰু কৰ্মচাৰীৰ উদ্যোগত আমাৰ জন্মভূমি হাজোৰ বান বিধ্বস্ত ৰাইজক সাহায্য প্ৰদান কৰাটো অন্যতম।

পূৰ্বতে উল্লেখ কৰাৰ দৰেই আমি পুনৰ কও - বি বৰুৱা কলেজ আমাৰ বাবে এক সপোন আছিল। সভাপতি হৈ সেৱা কৰিব পোৱাটো আমাৰ জীৱনৰ এক বিৰল প্ৰাপ্তি। এই যাত্ৰাত বিভিন্ন সময়ত বাধাই আগভেটি ধৰিছিল। বহু জটিলতা, অভিসন্ধি, ৰাজনৈতিক আক্ৰমণক নেওচি আমি আগবাঢ়িছিলো। হয়টো এয়া নিস্বার্থভাৱে কলেজখনক ভাল পোৱাৰ বাবেই সম্ভৱ হৈছিল। যিদৰে বিভিন্ন পৰ্যায়ত বাধাৰ হেঙাৰ হৈ থিয় দিয়া ব্যক্তিৰ অভাৱ নাছিল ঠিক তেনেদৰে আমাক প্ৰতিটো মুহূৰ্ততেই সং উপদেশ, সহায় সহযোগিতা কৰিছিল কেইবাগৰাকী শিক্ষাগুৰু তথা বন্ধু-বান্ধৱীয়ে।

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ আমাৰ অতি শ্ৰদ্ধাৰ ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ বৰ্মন ছাৰক। তেখেতৰ অভিভাৱকত্ব, পিতৃ সুলভ ব্যবহাৰ তথা গঠন মূলক দিহা-পৰামৰ্শই আমাক সদায়ে উপকৃত কৰি আহিছে। ড° বিজয় শঙ্কৰ গোস্বামী ছাৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ তত্ত্বাৱধায়ক হোৱাৰ উপৰিও আমাক প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে যিধৰণে সহযোগিতা আগবঢ়াইছিল সেয়া নিতান্তই শলাগ ল'বলগীয়া। লগতে কলেজখনৰ লগত জড়িত প্ৰতিজনৰে আমাৰ ওপৰত আস্থা আৰু বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় সহযোগিতা আমাৰ এই যাত্ৰাৰ অনিবাৰ্য সাৰথি। আমি সকলোকে আন্তৰিকতাৰে ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

এই আলোচনীখন প্ৰকাশৰ কাৰণে যিমান কষ্ট স্বীকাৰ কৰিছে তাৰ বাবে মই ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা বাইদেউক ধন্যবাদ জনাইছোঁ। তেখেতৰ তত্ত্বাৱধানত আলোচনী সম্পাদক শ্ৰীটিনামণি নাৰ্জাৰীয়ে এই আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে। টিনামণিৰ প্ৰচেষ্টাক শলাগ লৈছোঁ।

বি বৰুৱা কলেজৰ এই যাত্ৰাৰ আৰম্ভণিৰে পৰা শেষ পৰ্য্যন্ত আমাক প্ৰতিটো খোজতে বাট দেখুৱাই নিয়া প্ৰতিগৰাকী গুৰুক মই এই ছেগতে কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। জীৱন ধাৰণৰ প্ৰতিটো ক্ষণত তেওঁলোকৰ প্ৰতিটো সজ উপদেশ আমাৰ বাবে সঞ্জীৱনী হৈ থিয় দিব।

শেষত এয়াই কওঁ, এজন স্বাভিমানী বিবিয়ান হোৱাৰ গৌৰৱে আমাক সদায় কলেজখনলৈ ৰিঙিয়াই মাতিব। কলেজখনৰ এই উৰ্ধমুখী গতিত বাধাও নিশ্চয় আহিব। কিন্তু প্ৰত্যেকজন বিবিয়ানক লগত লৈ সকলো বাধা উফৰাই বি বৰুৱা সদায় পোহৰ হৈ জিলিকিব। ■

জয় বিবিয়ান,
জয়তু বি বৰুৱা কলেজ ॥

বিশ্বজিৎ শৰ্মা
সভাপতি,
বি বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভা

Report of VICE PRESIDENT

B. Borooah College Students' Union

“ The best way to find yourself is to lose yourself in the service of others”

–**Mahatma Gandhi**

I would like to begin my sentence by introducing myself Kaustav Mahanta, Department of Economics from Sootea, Biswanath. I was elected as the Vice-President of B Borooah College Students' Union 2021-22.

As for COVID -19 disease, election was postponed till February 2022 from October 2021. We all the members of BBC student's union got little time to work for the wishes of every Bibian. With the little time we got, we have tried our best to work for students welfare.

The election was held on 19th Feb ,2022 and with a huge support from friends, super seniors and majority of my juniors and beloved ones , I was able to win the seat for the very reputed post Vice President of the prestigious B. Borooah College. In my tenure of VP at BBCSU, I gave my best efforts at different activities. I tried most of time to solve the problems faced by the college students. During my tenure along with my other union members we organised college week 2022. I also tried to help my fellow union members with their works. In my tenure of VP, one of the major problem faced by the students were their semester results ,there was a major

difference in grade allotment so I and some other union members from different college of Guwahati took step and discussed the problems with controller of Gauhati University and solved the issue.

At the end I would like to thank all my respective teachers, juniors and friends who support me ,thanks to my friends from different departments Himan , HIRAK , Angarag, Ayon, Dipam, Himangshu , Chinmoy, Bhaskar, Sidharth, Piyanku, kashyap, Nirzu, Prabal, Bhavna, Gergee , Kiran, Bijit da , Avtar da , Subhro da , Jyotisman da, Subham da, Madhu. Specially, I would like to thanks Principal sir , Nizan sir, Manabendra sir , Diganta sir ,Vice principal Sumanta Borthakur sir and my brother Chanddeep. During my tenure , if I have done any mistake then please forgive me. I hope my little helps worked best for the students. Although now I am being called a pass out student of BBC, I am and I will try to do best for the students and will be attending the upcoming college events whenever possible.■

Long Live B. Borooah College

Long Live B. Borooah College Students' Union

Thank You

Kaustav Mahanta

Vice President

B. Borooah College Students' Union

Report of **GENERAL SECRETARY** B. Borooah College Students' Union

Inspiration doesn't exist, but it must find you working.

First of all, I would like to introduce myself as Jondip Pathak, Department of Botany, from Japorigog Krisnanagar. I was elected as the General Secretary of B. Borooah College Students' Union 2021-22.

I joined my BSc in 2020 during the time of November but I had already completed my HS from this college so it was not much of a new to me. Since my HS days I have been much involved with the previous students' union members and was fully dedicated in serving the college in the best possible way. Since then, I had this ambition if someday I could contest the general elections and by grace of God and with love from all the fellow students I could serve the college along with the faculty members in the upcoming days. And that day was not long waited, although due to COVID issues the elections were postponed to February 2022 and in my 3rd Sem days I finally lived my dream and it took the best out of me to become the General Secretary of the session 2021-22.

Few days after the election, oath-taking ceremony was held and we all the 16 members took the prime oath of serving our beloved BBC. A union room was allotted to us for taking important decisions and discussions regarding college matters. The very beginning was showered by the "Bhogali Bihu" which

was my very first programme in my tenure and we arranged it so well in the college field, there were Bihu performances, felicitation of our beloved principal sir, performances from our teachers and at last we all danced. Next came the college week and it was one of the most hectic one, I had the responsibilities for the cultural rally and trophies, medals etc. But despite all odds we did it great alongside me and our President Biswajit Sarma. The rally was hosted by honourable cabinet minister Jayanta Malla Baruah and following that there were volleyball, dancing, singing, debate, quiz going on. The event was scheduled for 6-7 days. Cricket and football were well arranged by the respective secretaries and during the time lapse of 23rd - 28th May the event was completed with the final day ending with cultural night accompanied by Achurjya Borpatro and Dipanita Deka. Then came our summer vacation and the admission of new batches were going on that time. Being a GS it's really hard to maintain ethics and discipline during these times. There were cases where secretaries were compelled to suspension because of certain misdeeds. Anyways the vacation went really well, I was able to help a lot of people relieving of their misery as there are always a lot of expectations of students to study in a well and good institute. Immediately after vacation there were a string of events like Rabha Divas, Teachers Day

etc . Then came the month of september the festive month, and everything was aligned to this month the foundation day, The most respected Bhola Borooah Debate that is held every year and the most awaited General Freshers. The debate was one the most troubled one and the debate secretary Priyansha Mallick my colleague, we had no idea literally what to do what to not. We invited all colleges and mailed some of them and it was the highest recorded performance that year of over 20 plus colleges and the trophy was bagged by Royal Global University. The event was conducted so smoothly by the hardworks of almost 15-20 students starting from Jyotisman Das, Sohail Ali, Bisal Biwas, Sakil Ahmed etc. But due to Durga Puja and certain odds the freshers was postponed to November 19. As usual the General Freshers was conducted smoothly, there were Mr and Miss Freshers from the newcomers and each bibian enjoyed to their last breath. And to conclude that was certainly our last programme.

As a General secretary ,i have enjoyed a lot and hold up to my responsibilities in every best way, i tried to help a lot of people during that time and devoted the day and nights of each day . To specially mention i along with President Biswajit Sarma sacrificed our own blazers from the fund and donated a aquaguardehichwah set up during our time near the Teachers Common room. In a way we gave our drop of blood for the college and it was wonderful and cherishing journey and i would evermore want to relive those days. Those were the best and most helpful and innovating days of my college career that would help me a lot in the future and will give me courage to face the upcoming challenges in my life. I learnt a lot and taught a lot as well to my juniors and i would whole heartedly like to thank our Principal Sir Dr Satyendra Nath Barman sir, my incharge Dr Bijoy Goswami Sir and all the other teachers and faculty members of our college for giving me this wonderful opportunity and for helping me throughout my journey.■

- Thank you

Long live B Borooah College

Jondip Pathak
General Secretary
B. Borooah College Students' Union

বি বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

পোনপ্ৰথমে মই প্ৰতিবেদনখন দিয়াৰ পূৰ্বে বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিৰ হকে আগুৱাই অহা প্ৰতিজন ব্যক্তিকে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। এয়া এক স্মৰণীয় বিষয় যে ২০২১-২২ বৰ্ষত বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সহ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে সন্মানীয় মহাবিদ্যালয়খনত কিছু কাম কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছিলোঁ। এই সুযোগটো পোৱাৰ আঁৰত থকা প্ৰতিজন বিবিয়ানৰ ওচৰতেই মই চিৰকৃতজ্ঞ।

এই প্ৰতিবেদনখনৰ জৰিয়তে পোন প্ৰথমে মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিব বিচাৰিছোঁ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয় ড° সত্যেন্দ্ৰ বৰ্মন ছাৰ। লগতে মোৰ ইনচাৰ্জ ড° মৃদুল বৰঠাকুৰ ছাৰ, ছাত্ৰ একতা সভাৰ ইনচাৰ্জ ড° বিজয় শংকৰ গোস্বামী ছাৰক। মোৰ এই কাৰ্যকালত বিশেষভাৱে সহায় আৰু দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা ড° দিগন্ত চৌধুৰী ছাৰ, ড° মানবেন্দ্ৰ শৰ্মা ছাৰ, ড° নিজান চন্দ্ৰ পেগু ছাৰ, ড° মনোজ দাস ছাৰ, ড° সত্যব্ৰত বৰুৱা ছাৰ, ড° স্মৃতিমালা শৰ্মা বাইদেউ, ড° ৰীমা চৌধুৰী বাইদেউ, নিজৰা কোচ বাইদেউৰ লগতে প্ৰতিজন শিক্ষাগুৰু এই মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মকৰ্তা আৰু প্ৰতিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

আমাৰ এই কালছোৱাত মহাবিদ্যালয়খনৰ সকলো শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী লগতে সকলো কৰ্মকৰ্তা তথা সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সহযোগত বিভিন্ন ধৰণৰ অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰিছিলোঁ। নিৰ্বাচনৰ পিছতেই অনুষ্ঠানৰ তালিকাত প্ৰথমটো অনুষ্ঠান আছিল ২০২২ চনৰ ১৩ এপ্ৰিল তাৰিখে উদ্‌যাপন কৰা বঙালী বিহু। উক্ত অনুষ্ঠানত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ লগতে বহুত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অনুষ্ঠান পৰিৱেশন কৰে। এই অনুষ্ঠানটোত সহ সাধাৰণ হিচাপে মোৰ দায়িত্ব আছিল অনুষ্ঠানসমূহ পৰিচালনা কৰা। বঙালী বিহুৰ পিছতেই মহাবিদ্যালয়ত ২২-০৫-২০২২ তাৰিখৰ পৰা ২৬-০৫-২০২২ তাৰিখলৈ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আৰম্ভ হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহৰ প্ৰথম দিনা এক সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাৰ আয়োজন কৰা হয়। তাত বহুসংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। আৰু এই শোভাযাত্ৰাৰ শোভা বৰ্ধন কৰিবলৈ আমি মাতি আনিছিলোঁ বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন সাধাৰণ সম্পাদক তথা

এতিয়াৰ মন্ত্ৰী সন্মানীয় জয়ন্ত মল্ল বৰুৱা ছাৰক। সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাৰ পাছতেই আমাৰ বিভিন্ন ধৰণৰ খেল-ধেমালি আৰু প্ৰতিযোগিতাসমূহ আৰম্ভ হৈছিল। মোৰ দায়িত্ব আছিল প্ৰতিযোগিতাসমূহ আৰু প্ৰতিযোগীসকলক পৰিদৰ্শন কৰা। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ শেষৰ দিনা এখন সাধাৰণ সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সাধাৰণ সভাৰ শেষত আমি সকলোৱে শলাগ লওঁ। সাধাৰণ সভাৰ পিছতেই বাঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠান আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আৰম্ভ হয়। অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ জগতৰ অভিনেতা কেনি বসুমতাৰিদ্দেৰে সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ মঞ্চখন শোভাৰম্ভ কৰে। সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত সংগীত জগতৰ শিল্পী আচুৰ্য বৰপাত্ৰ আৰু দিপন্দিতা ডেকা উপস্থিত থাকি তেওঁলোকৰ সুমধুৰ গীতেৰে আমাৰ অনুষ্ঠানৰ শোভা বঢ়াই লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক মুগ্ধ কৰে। আৰু মই সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহ চলাই নিছিলো।

ইয়াৰ পাছত অনুষ্ঠানৰ তালিকাত আছিল অসম গৌৰৱ শ্ৰদ্ধাৰ কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাদেৱৰ মৃত্যু বাৰ্ষিকী উপলক্ষে ২০ জুন তাৰিখে অনুষ্ঠিত ৰাভা দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয় লগতে প্ৰয়াত শিল্পীগৰাকীক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পাছত ৫ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে ড° সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণৰ জন্মদিনত তেওঁক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পাছতেই অনুষ্ঠানৰ তালিকাত আছিল ১৭ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে শ্ৰদ্ধাৰ ভোলানাথ বৰুৱাদেৱৰ স্মৃতি বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ উদ্যোগত ৫৭ তম উত্তৰ-পূব আন্ত মহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা। প্ৰতিযোগিতাখনৰ আগত এখন সাধাৰণ সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয় তাত মুখ অতিথি হিচাপে অসম বিধানসভাৰ অধ্যক্ষ সন্মানীয় বিশ্বজিত দৈমাৰী ছাৰ উপস্থিত থাকে। প্ৰতিযোগিতাত বিভিন্ন মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে।

ইয়াৰ পাছত ১৭-১০-২০২২ তাৰিখে নৱাগত আদৰণী সভাৰ আয়োজন কৰা হয়। নৱাগত আদৰণি সভাত মুখ্য অতিথি হিচাপে আমি আমন্ত্ৰিত কৰি আনিছিলো বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ ড° সুনীল পৰন বৰুৱা ছাৰক। সভাৰ পিছতেই সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ আৰম্ভ হয়। সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত অসমৰ জনপ্ৰিয় কণ্ঠশিল্পী দিপন্দিতা ডেকা উপস্থিত থাকি তেওঁৰ গীতেৰে আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক মনোৰঞ্জন আগবঢ়ায়। অনুষ্ঠানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সুন্দৰ সুন্দৰ অনুষ্ঠান পৰিবেশন কৰে লগতে সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহ মঞ্চত মই চলাই নিছিলো।

ইয়াৰ পিছত মই অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু এন চি চি চিত্তিঅ' নিজৰা কোচ বাইদেউৰ সহায় আৰু সহযোগিতাৰ ফলত ভূপেন হাজৰিকা প্ৰেক্ষাগৃহৰ সন্মুখত এন চি চি আৰু এন এছ এছৰ তিনিখন বাৰ্ড ২৩-১০-২২ তাৰিখে লগাবলৈ সক্ষম হৈছিলো। আৰু সেযত ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য হিচাপে নহয় আমি সাধাৰণ ছাত্ৰ হিচাপে সকলোৱে মিলি বি বৰুৱাৰ বাকৰিত মাঘ বিহু উদ্‌যাপন কৰিছিলো।

অৱশেষত মই বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিয়াললৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো যে তেওঁলোকে মোক সহ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মহাবিদ্যালয়খনত কাম কৰাৰ সুযোগ দিছে।■

জয়ন্ত বি বৰুৱা মহাবিদ্যালয়।

ডিম্বেশ্বৰ বৈশ্য

সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক

বি বৰুৱা কলেজ ছাত্ৰ একতা সভা

Report of **MAGAZINE SECRETARY** B. Borooah College Students' Union

At the very outset of my report . I would like to offer my heartiest gratitude and respect towards these personalities who had made their effort to bring the present day situation of the gracious B. Borooah college. I feel myself immensely lucky to have the honour to become a member of the union body ie magazine secretary. As magazine secretary. I had the major role of being the editor of the college magazine Bibian 53th edition and also to conduct various event under the magazine section in the college week (2021-22) which was held on May 23, 2022 upto 25 May 2022. Various competitions were included like poem writing competition, story writing competition, slogan writing competition etc.

It was great experience and immense pleasure for me to conduct all these events in such a famous college and I must say that it would not be possible without the help of the teachers and also my friends. I, how to surely mention the name of the principal of the college Dr. Satyendra Nath Barman for the immunes help and support throughout the year and through out the whole event. Dr. Smritimala Sarmah being the in charge of the magazine action had supported and helped me immensely throughout the whole year in case of each and every event.

Actually I have to mention one thing for sure that the unity of our union body was as strong that there were no derision of labour and work because

at last every body helped as in each and every work from their heart. I will want to thank each and every union member of our union body for their immense help and support and also to those of mine friend who had made their effort to help me or to bring out each and every event a grand successful one. I also thank the editorial board for their hard work, help and support for the whole period for each and every work regarding the publication of the Bibian (53th edition).

Through out the whole year many student brought glory and respect to the college by winning a bagful of prizes in various fields at various platforms. I want to thank them and offer them my fearful congratulation and a best wish for their bright future.

At last I want to show my gratuities toward the whole B. Borooah fraternity for giving me such an opportunity and a scope to wonder my service for the college. It was my luck to work for such a famous college along with such accompanies and once again thank to everyone.■

Thank you
Long Live B. Borooah College
Long Live B.B.C.S.U.

Tina Moni Narzary
Magazine Secretary
B. Borooah College Students' Union

Report of **SOCIAL SERVICE SECRETARY** B. Borooah College Students' Union

I am glad to present my report before you all, the report of my journey or utmost performance as the Social Service Secretary, B. Borooah college students' Union, during my tenure 2021-22. I'm very thankful to all the bibians for choosing me as their Social Service Secretary, to serve our college and have the unique experience of carrying my responsibility to the best of my ability. I would like to thank our Principal, Dr. Satyendra Nath Barman sir, my in-charge Ms. Nijara Konch, and all the teaching staff and non-teaching staff faculty for their Cooperation in all my work. I can never forget ex-Bibian Seniors, Sukhdeep Kaur, Bijit Adhykari, Prasanjit muchahary, Rajesh Chetry, Avtar Singh, Bharadwaj Parashar, Gargee Brahma, Bhavna Kalita, Bhargav Chetia, Himanjit Deka, HIRAK Jyoti Das, Rajsekhar Ghosh, & ex- bibians friends, Mamjuda Narzi and Himakshi Chaudhary, who encouraged me to participate in Students' Union election, thanks to NCC units of B. Borooah college for having my back. And a big thanks to Anuradha Baruah, my best friend for always helping me and to our "Bibian Brothers" and "Dept. of Geography" for being in every step of my work, and much obliged to Subham Thakur Senior of our dept. In true words, my all success was possible only because of well co-operation of our union members, all bibians, and especially the guidance of Dr. Priyanka koiri ma'am, Mr. Manoj Kr. Das sir, Lt. Dr. Jugesh Pegu sir, and all the other professors.

As a Social Service Secretary of this reputed institution, my aim was the overall cleaning and maintenance of our college and to set a great hygiene platform for every bibians. So, within the given period, my work was to maintain the hygiene of the college, to make sure every step of BBC is cleaned, and to ensure the proper awareness to all the students about waste, and how to keep the college clean.

During College week (2021-22) which was held from 23rd May 2021 to 28th May 2021, Various Events were conducted under me like, Poster Making Competiton, Face Painting, Short films, etc. it was an immense experience and pleasure for me to conduct all these events in such a prestigious college and I must have to say that it would not be possible without the help of the professors and also my friends, and I appreciate, Omjee, Kunal, Aryan, and Kautav Mahanta (Vice President) who helped me, a lot during college week.

Apart from college week, there are many events were conducted for the development and to bring out the enthusiasm of students. Events like:

- **The Plantation drive**, where most of the teaching staff & students were present. A few Plants were also donated by Tai Ahom Satro Sontha.

- **Blood Donation Camp**, Organised by Lions Club Of Guwahati Icon (International) in Association with B. Borooah College, NSS UNIT, NCC UNIT, & Saharia's Blood Centre. It was a great successful event as 22 students donated blood. Some of the secretaries also donated like General Secretary, Assistant General Secretary, Boys' Common Room Secretary & Me (Social Service Secretary).

- **Cleanliness Drives**, were conducted with BBC NSS & NCC units.

- **Painting & Slogans Competition.**

As a Social Service Secretary, I've brought many different NGOs to work with students to develop new skill sets like negotiation, communications, etc. Many Dustbins were set up for the students to use to throw out the waste, which help the college to keep the surroundings clean.

Lastly, I would say that all my work could not be possible without other union members. So, I thank our Principal Dr. Satyendra Nath Barman Sir and BBCSU 2021-22 for their support in these few months of the journey. Thanks to all the members of the Bibians family for having faith and trust in me. It was a great learning experience for me. And as I've pursued my H.S. in BBC and Pursuing my Graduation so, BBC is an emotion for me. Cheers to my close ones, Kasturi, Sohail, Diksha, Sanjana, Karabi, Mononita, Luna, Navadeep, Bishal (Major games secretary), Faruk, Rakesh, Pallab, Dishita, Trishita, Aditi, Siddhartha, Jyotishman, and to all my seniors, of different dept. and special thanks to my mother Bindyu Sharma, who always encouraged and gave me the best pieces of advice to work.

In the end, I would like to say that it would be a privilege for me if I get the opportunity to be associated with the activities of the union even after the completion of my tenure. ■

“Long Live Bbcsu”

“Long Live Welfare Community”

“Long Live B. Borooah College”

Rajdeep Sharma

Social Service Secretary

B. Borooah College Students' Union

Report of **FOOTBALL SECRETARY** B. Borooh College Students' Union

I want to begin with how thankful and proud I feel everyday to be a part of the BBCSU. I was elected as Football Secretary for the session 2022. I have innumerable people to thank for this glorious opportunity. Without the constant support of my professors, friends, parents and fellow Bbians , embarking on such a journey would've been impossible. This year I learnt the true meaning of dedication and responsibility.

I also want to thank our Respect Principal sir for being so involved with the Students' Union, constantly empowering us to do good by our colleges.

During my tenure I got the opportunity to be a part of the organising team of the College Week 2022, where I'm very proud to say that I got to watch a plethora of players participate with great enthusiasm. I tried my best to give them all fair chances, give them a professional platform to show and improve their skills as well as organise the Football events with as minimal set back as possible. I would like to highlight that the College week is a great platform for aspiring sports persons to learn more about their game and show their talent , therefore the presence of proper fields and sports gears is vital . Which I hope to improve in the coming days with the cooperation of the college as well as my fellow Union members. B Borooh College is a place which gives fair chances to everyone, including me. I believe with the strong support of our faculty, the dedication of the Students' Union and the students we can make this already thriving institution an epicentre of success.■

Giriraj Kashyap

Football Secretary

B. Borooh College Students' Union

Report of **MUSIC & FINE ARTS SECRETARY** B. Borooah College Students' Union

Before getting with the report of the Music & Fine Arts Secretary, I would firstly like to thank each and every person associated with their contribution for the present development of the respected B. Borooah College. It has been a memorable as well as respectable moment for me to stand up and serve as the Music & Fine Arts Secretary of this reputed institution. Here, I would like to take the space to thank my teacher in-charge Dr. Manabendra Sarma Sir for his valuable advice and support throughout my work period. Without his constant guidance and supervision, my tenure would have remained incomplete. I would also like to thank Dr. Nijan Chandra Pegu sir, Dr. Diganta Choudhury sir and all the teachers for their overall support for me during the period. Lastly, I would like to thank all the students and the working members of B. Borooah College for their help and support. I feel immensely lucky to have the honour to become a member of the Union Body ornamenting this portfolio.

Being the Music & Fine Arts Secretary, my first and foremost duties were to bring out the talent from all classes and departments so that they can represent their talent and make every Bibian proud and to work for the well-being, betterment and development of the college. During this period, we went on to organize many events with the collective efforts of all the union members, the teachers, students and the working staff. First of all, the first event that we organized was a programme on Bihu. After the organisation of the programme, the college started off with the Yearly College Week from 23rd of May, 2022. As the Music & Fine Arts Secretary, I was in charge to carry out the following competitions:

- Singing Competition
- Instrumental Competition
- Painting

- Cartooning
- Calligraphy
- Mimicry

The college week was also a great successful event, highly because of the hard work and support of every person related to it.

After the college week, it was time for the Inter College Youth Festival. During the zonal, the students of B. Borooah College stood up in the events and got selected for the Finals which was held in Gauhati University. I am greatly thankful to all those students for their participation, hard work and for keeping the name of B. Borooah College high.

On 17th of October, we went to organize the General Freshman Social which was held after a gap of 2 years due to Covid-19. So, it was really important for us to make this event a grand success as it was also going to be the last programme under our tenure. Due to the hard work and the cooperation of the Union Members and all the students, the event turned-out to be a successful one.

The journey from Bihu to General Freshman Social is something which I won't be able to forget. I hope that I have been able to do all the duties entrusted upon me in the best possible way.

I want to extend my heartfelt thanks to all the union members for helping me in organizing each and every event and activities during my tenure.

At last, I want to show my gratitude towards the whole B. Borooah College fraternity for giving me such an opportunity and a scope to render my service for the college. It's an honour for me to work for such a prestigious college along with all the Union members. I also wish good luck to our succeeding Union Members.

Thank you everyone for your love and support. ■

"Long Live B.B.C.S.U"
"Long Live B. Borooah College"

Debanjan Chowdhury
Music & Fine Arts Secretary
B. Borooah College Students' Union

Report of **MINOR GAMES SECRETARY** B. Borooh College Students' Union

At the very outset of my report as Minor games secretary, I would like to offer my heartiest gratitude and respect towards those personalities who had made their effort to bring the present-day situation of the gracious B. BOROOAH COLLEGE. I feel immensely lucky to have the honor to become a member of the Union Body ornamenting portfolios.

As a Minor Games Secretary, I had the major role of being the person to encourage the students to show an interest in sports and also conducted various events under the Major games' secretary during the college week (2021-22) which was held from 23rd May 2021 to 28th May 2021. Various competitions were included like the Batminton, Chess, Tug Of War sports, etc. it was an immense experience and pleasure for me to conduct all these events in such a famous college and I must have to say that it would not have been possible without the help of the professor and also my friends, specially Kaustav Mahanta (Vice President), Subham Thakur, Bhaskarjyoti Rabha. I have to surely mention the name of the principal of the college Dr. Satyendra Nath Barman for the immense help and support throughout the few months and throughout the whole event. I'll not mention any particular names of the professor because each and everybody supported me at their level best. Dr. Pradyumna Mazumdar sir being the professor in charge of the Minor Games secretary has supported and helped me immensely throughout the whole period in case of each and every event. Actually, I have to mention one thing for sure the unity of our union body was so strong that there was no division of labour and work because at last everybody helped us in each and every work from their heart. I want to thank each and every union member of our union body for their immense help and support and also to those friends of mine who have made their best effort to help me or to bring out each and every event a grand successful one.

During college week, this time I had brought so many games for women

too, to encourage them and help them to empower their inner sports spirit. Each and every sport/game is enjoyed by every bibians. Apart from this, B. Borooah College Sports team also participated at the inter-college level and also going to participate in GU Inter college games in various events.

Throughout the whole period, many students brought glory and respect to the college by winning a bagful of prizes on various platforms. I want to thank them and offer them my heartfelt congratulations and the best wish for their bright future.

I'm very happy to present my report to you all. I'm very thankful to all the bibians for choosing me as their Minor Games Secretary, to serve our college and have the unique experience of carrying my responsibility to the best of my ability.

As a Minor games secretary, I had many plans for sports in our college but the time period of our union was very less i.e., 7 months, which didn't permit me to make our college a fully professional sports college but I tried my best to do so.

At last, I want to show my gratitude towards the whole B. Borooah fraternity for giving me such an opportunity and scope to render my service to the college. It's my luck to work for such a famous college along with such companions and once again thanks to everyone for everything. ■

Thank you.

"Long Live Bbcusu"
"Long Live Sportsperson Spirit"
"Long Live B. Borooah College"

Barun Biswas
Minor Games Secretary
B. Borooah College Students' Union

Report of **GIRLS COMMON ROOM SECRETARY** B. Borooah College Students' Union

At first I want to thank each and everyone for their support and trust. I would like to thank our principal sir Dr. Satyendra Nath Barman and the faculty members of the glorious B. Borooah College, I would like to offer my sincere and heartiest thanks to my teacher in charge Dr. Priyanka Koiri for her guidance and support during my tenure. I like to say that I feel very proud and happy to be a part of BBBCSU 2021-22. I was elected as a Girls' Common Room Secretary on 19th Feb, 2022.

During my tenure, I have tried to do best of mine. I have provided a new big dustbin in the Girls' Common Room, so that students can throw their useless packets and all there. As you people noticed that the doors and the tubelights of the girls common room was in bad condition for a long time and as per my promise and as an opportunity I had fix this problem along with painting the whole common room. I have provided a new wall clock and I have tried to keep the common room clean as far as possible. As a Girls' Common Room Secretary I had some small things to do in the common room but the time period of our union was very less i.e. 7 months, which didn't permit me to make the common room fully best but i tried my best to do so.

The Annual College Week gave the platform for the students in the college to perform whole heartedly. All total there were 7 programs that were held under my post, Le Musical chair (girls), salad making. Rangoli competition, Miss B. Borooah, pudding, make up, mehendi. I would like to say that college week is a great platform to show talents, skills etc. A good number of BBians have participated in the competitions in a discipline manner.

The name of the 1st winners of the competitions have been mentioned below-

1. Miss B. Borooh (Winner) Kasturi Salol (Bsc 4th sem).
Runners Up-Tarashmita Nath (BA 2nd sem) 2. Make Up
(1st position) Liza Sharma (Bsc 4th sem)
3. Rangoli competition (team, 1st position)-Ashmita
Chakraborty and her team (Bsc 4th sem and Mac)
4. Salad making (team, 1st position) - Puja Roy and her team
(B.A 4th sem)
5. Musical chair, girls-(1st position). -Smita Barman (Bsc 2nd
sem)
6. Pudding (1st position) - Indira Das (B.A 6th sem (
7. Mehendi (1st position)-Swati Goswami (H.S 2nd year)

There are many other programmes that under BBBCSU were held. At last would like to thanks all the students union members of BBBCSU, and other friends of this college who have supported and help me during this journey. During my tenure I got many opportunities to work for the betterment of our college and for the bibians and I will continue my work and try to contribute everything possible during these remaining days as a secretary..■

Long Live B. Borooh College.

Ankita Baruah

Girls common room secretary
B. Borooh College Students' Union

বি. বৰুৱা কলেজৰ অধ্যক্ষসকল

১। ভাৰতবৰ্ত্ত গোপীনাথ বৰদলৈ	১৯৪২-৪৩
২। হেম বৰুৱা	১৯৪৪-৬২
৩। সুৰেন্দ্ৰ মোহন দাস	১৯৬২-৬৩
৪। ড° প্ৰমোদ চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য	১৯৬৩-৩১.০৩.১৯৮৬
৫। প্ৰসন্ন কুমাৰ শৰ্মা (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	১.৪.১৯৮৬-৩১.৩.১৯৮৮
৬। দুলাল চন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ	১.৪.১৯৮৮-২৮.২.১৯৮৯
৭। হৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ ডেকা	১.৩.১৯৮৯-৩১.৮.১৯৯১
৮। দিলীপ কুমাৰ চৌধুৰী (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	১.৯.১৯৯১-২.৩.১৯৯৭
৯। বসন্ত চৌধুৰী (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	৩.৩.১৯৯৭-১৫.৬.১৯৯৭
১০। ড° ৰেখা ডেকা	১৬.৬.১৯৯৭-২৮.২.২০০৬
১১। ড° সুনীল পবন বৰুৱা (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	১.৩.২০০৬-৩১.৩.২০০৬
১২। শ্ৰীমতী মাধুৰীমা দাস ডেকা (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	১.৪.২০০৬-২৮.৬.২০০৬
১৩। ড° দীনেশ বৈশ্য	২৯.৬.২০০৬-২৯.২.২০১২
১৪। ড° ভবানী কান্ত শৰ্মা (ভাৰপ্ৰাপ্ত)	১.৩.২০১২-১৫.৩.২০১২
১৫। ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ বৰ্মন	১৫.৩.২০১২- বৰ্তমানলৈকে

বি. বৰুৱা কলেজৰ আলোচনী সম্পাদকসকল

১ ম সংখ্যা :	হৰেণ শীল (১৯৫২-৫৩)	২৮ তম সংখ্যা :	উৎপল দাস (১৯৭৯-৮০)
২ য় সংখ্যা :	গিৰিশ চন্দ্ৰ লহকৰ (১৯৫৩-৫৪)	২৯ তম সংখ্যা :	উদয়জ্যোতি চেতিয়া ফুকন (১৯৮০-৮১)
৩ য় সংখ্যা :	কালিপ দাস (১৯৫৪-৫৫)	৩০ তম সংখ্যা :	আজিমুদ্দিন আহমেদ হাজৰিকা (১৯৮৩-৮৪)
৪ থ সংখ্যা :	কিৰণ শৰ্মা (১৯৫৫-৫৬)	৩১ তম সংখ্যা :	হেমেন দাস (১৯৮৪-৮৫)
৫ ম সংখ্যা :	জাহিদ চৌধুৰী (১৯৫৬-৫৭)	৩২ তম সংখ্যা :	প্ৰিয়নাথ ডেকা (১৯৮৫-৮৬)
৬ ঠ সংখ্যা :	নন্দ তালুকদাৰ (১৯৫৭-৫৮)	৩৩ তম সংখ্যা :	জয়ন্তদেৱ শৰ্মা (১৯৮৬-৮৭)
৭ ম সংখ্যা :	ভূৱন ঠাকুৰ (১৯৫৮-৫৯)	৩৪ তম সংখ্যা :	বশিষ্ঠ কলিতা (১৯৮৭-৮৮)
৮ ম সংখ্যা :	নিত্যানন্দ তামুলী (১৯৫৯-৬০)	৩৫ তম সংখ্যা :	ধীৰাজ দাস (১৯৮৮-৮৯)
৯ ৰম সংখ্যা :	হেমৰথ বৰ্মন (১৯৬০-৬১)	৩৬ তম সংখ্যা :	হীৰেণ কুমাৰ শৰ্মা (১৯৮৯-৯০)
১০ ম সংখ্যা :	যদু বৰ্মন (১৯৬১-৬২)	৩৭ তম সংখ্যা :	কুসুম শৰ্মা (১৯৯৩-৯৪)
১১ তম সংখ্যা :	ধৰ্মকান্ত দাস (১৯৬২-৬৩)	৩৮ তম সংখ্যা :	মৃগাক্ষৰ শৰ্মা (১৯৯৬-৯৭)
১২ তম সংখ্যা :	নৰেন দাস (১৯৬৩-৬৪)	৩৯ তম সংখ্যা :	কৌশিক কুমাৰ ডেকা (২০০০-০১)
১৩ তম সংখ্যা :	উপেন দাস (১৯৬৪-৬৫)	৪০ তম সংখ্যা :	মিনাজ হুছেইন (২০০১-০২)
১৪ তম সংখ্যা :	যামিনী কুমাৰ বৰ্মন (১৯৬৫-৬৬)	৪১ তম সংখ্যা :	ভূগুমণি কলিতা (২০০২-০৩)
১৫ তম সংখ্যা :	অবিনন্দ কাকতি (১৯৬৬-৬৭)	৪২ তম সংখ্যা :	ইমদাদ হুছেইন (২০০৩-০৪)
১৬ তম সংখ্যা :	জীৱন বৰুৱা (১৯৬৭-৬৮)	৪৩ তম সংখ্যা :	ধৰ্মজ্যোতি বৰুৱা (২০০৪-০৫)
১৭ তম সংখ্যা :	ছইদুৰ ৰহমান (১৯৬৮-৬৯)	৪৪ তম সংখ্যা :	প্ৰশান্ত ৰাভা (২০০৫-০৬)
১৮ তম সংখ্যা :	জীৱন বৰুৱা (১৯৬৯-৭০)	৪৫ তম সংখ্যা :	মাধুৰ্য্য বৰুৱা (২০০৬-০৭)
১৯ তম সংখ্যা :	গণেশ বৰুৱা (১৯৭০-৭১)	৪৬ তম সংখ্যা :	নিপন শৰ্মা (২০০৯-১০)
২০ তম সংখ্যা :	বিচিত্ৰ চৌধুৰী (১৯৭১-৭২)	৪৭ তম সংখ্যা :	অনিৰুদ্ধ সিংহ (২০১০-১১)
২১ তম সংখ্যা :	ধ্ৰুৱ ডেকা (১৯৭২-৭৩)	৪৮ তম সংখ্যা :	সুৱত তালুকদাৰ (২০১১-১২)
২২ তম সংখ্যা :	ললিত চৌধুৰী (১৯৭৩-৭৪)	৪৯ তম সংখ্যা :	কমল শইকীয়া (২০১২-১৩)
২৩ তম সংখ্যা :	ধীৰেন কুমাৰ বৰুৱা (১৯৭৪-৭৫)	৫০ তম সংখ্যা :	মৃগাল শইকীয়া (২০১৩-১৪)
২৪ তম সংখ্যা :	প্ৰবীণ কুমাৰ বৰুৱা (১৯৭৫-৭৬)	৫১ তম সংখ্যা :	অবিনাশ দাস (২০১৪-১৫)
২৫ তম সংখ্যা :	..... (১৯৭৬-৭৭)	৫২ তম সংখ্যা :	পদ্মনাভ কৌশিক (২০১৭-১৮)
২৬ তম সংখ্যা :	হৰেন্দ্ৰ কলিতা (১৯৭৭-৭৮)	৫৩ তম সংখ্যা :	পুলক ডেকা (২০১৮-১৯)
২৭ তম সংখ্যা :	সমুদ্ৰগুপ্ত কাশ্যপ (১৯৭৮-৭৯)		

Our Pride

Upasana Deka
1st Class 1st, Chemistry
2021-22

Pranadhika Das
1st class 3rd, Chemistry
2021-22

Indrani Kalita
1st class 2nd, Sanskrit
2021-22

Tiniba Mazumdar
1st Class 1st, Statistics
2021-22

Dikshita Kakati
1st Class 2nd, Mathematics
2021-22

Rehena Malic
1st Class 3rd, Mathematics
2021-22

Pritipurna Baishya
1st Class 1st, Assamese
2021-22

Dinesh Gowala
1st Class 2nd, Assamese
2021-22

Dhritismita Kalita
1st Class 3rd, Assamese
2021-22

Our Pride

National Service Scheme Award 2020-21
To Dr. Satyabrata Baruah

Hrithik Nath, Best Dancer 2021-2022

Bidisha Hazarika, Best Singer 2021-2022

Sahidul Islam, Best Debator 2021-2022

স্মরণীয় মুহূর্ত

80th College Foundation Day 2022

400th Birth Anniversary of LachitBorphukon

Visit of Education Minister

Collaborative Seminar with Vigyan Aalaap

Cultural Rally 2022

Inauguration of College Week 2022

College Freshers 2022

Inauguration of College Magazine BIBIAN

স্মরণীয় মুহূর্ত

Saraswati Puja

Poster Competition

Skill Enhancement Seminar

Independence Day Celebration 2022

Annual College Week 2022

Teachers' picnic

School Mentoring Program 2022

Bholanath Borooh Debate Competition 2022

স্মরণীয় মুহূর্ত

Inauguration of Tractrix

Students visit to ICAR-CIFA

Excursion of Hindi Department 2022

Visit to Don Bosco University

Students' Activity

Inauguration B. Borooah College Theme Song

স্মরণীয় মুহূর্ত

NSS Blood Donation Camp

Visit to Assam Legislative Assembly

Certificate Course in Yoga

Field Visit of Botany Department

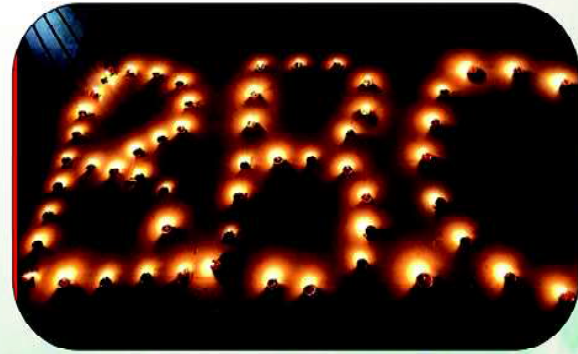
Dipawali Celebration

Students' visit to ITI, Guwahati

Craft Activity of Students

Foundation Day Celebration

বি. বৰুৱা কলেজৰ একাংশ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা

বি. বৰুৱা কলেজৰ একাংশ কৰ্মচাৰী

B. BOROOA COLLEGE

@Luhari